

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
EDUKOLOGIJOS FAKULTETAS
EDUKOLOGIJOS KATEDRA

Ilona Sodytė

Švietimo kokybės vadybos magistrantūros studentė

**Užsienio kalbos mokymo (si) kokybė Lietuvos ir Airijos mokyklose:
lyginamoji analizė.**

Magistro darbas

Mokslinis vadovas (ė)

Prof. Dr. D. Malinauskienė

Šiauliai, 2015

Darbas originalus Ilona Sodytė
(Studento parašas)

TURINYS

SANTRAUKA	3
IIVADAS	5
1. KOKYBĖS VADYBA ŠVIETIMO SISTEMOJE	11
1.1. Kokybės ir švietimo kokybės samprata	11
1.2.Švietimo kokybės užtikrinimo sistemos Lietuvoje.....	16
1.3. Švietimo kokybės užtikrinimo sistemos Airijoje	22
2. DIDAKTINĖS UŽSIENIO KALBOS MOKYMO (SI) NUOSTATOS	27
2.1. Užsienio kalbų mokymo(si) didaktinės nuostatos Lietuvoje.....	27
2.2. Užsienio kalbų mokymo (si) didaktinės nuostatos, užsienio kalbų mokymo (si) sunkumai bei problemos Airijoje	28
2.3. Svarbiausi užsienio kalbos mokymo metodai, metodo samprata, metodų klasifikavimas	30
2.4. Užsienio kalbos pamokose taikomi mokymo (si) metodai Lietuvos ir Airijos mokyklose	35
3. UŽSIENIO KALBOS MOKYMO (SI) KOKYBĖS EMPIRINIS TYRIMAS IR REZULTATAI	41
3.1. Tyrimo metodika ir imties charakteristika.....	41
3.2. Mokytojų ir mokinių nuomonių apie užsienio kalbos mokymosi kokybę Lietuvos ir Airijos mokyklose analizė	44
3.3. Lietuvos ir Airijos mokyklose vykusių tyrimų lyginamoji analizė	174
IŠVADOS	217
REKOMENDACIJOS	219
LITERATŪRA	220
PRIEDAI	224

SANTRAUKA

UŽSIENIO KALBOS MOKYMO (SI) KOKYBĖ LIETUVOS IR AIRIJOS MOKYKLOSE: LYGINAMOJI ANALIZĖ

Magistro darbas

Tyrimo aktualumas. Šis tyrimas aktualus tuo, kad nėra visiškai ištirtas bendrojo ugdymo mokyklose 5-12 klasių mokinių užsienio kalbų mokymas Lietuvos ir Airijos mokyklose, nes pagal naujausius duomenis, Airijoje šiuo metu gyvena - 84 958 Lietuvos piliečiai, iš kurių, net 30 tūkst., vaikų lanko Airijoje esančias mokyklas. Taip pat, nėra aiški užsienio kalbos kokybės vertinimo sistema tiek pas mus, tiek ir Airijos mokyklose, nėra atlikta lyginamoji analizė tarp šių dviejų šalių. Sukonstruotas tyrimo instrumentas, kuriuo bus galima atlikti panašaus pobūdžio tyrimus ir kitose šalyse.

Tyrimo objektas. Užsienio kalbos mokymo (si) kokybė.

Tyrimo tikslas. Ištirti ir palyginti užsienio kalbos mokymo (si) kokybę Lietuvos ir Airijos mokyklose. Tyrimo tikslui pasiekti buvo iškelti **uždaviniai:** Išanalizuota edukologinė, psichologinė, sociologinė, vadybinė, metodinė literatūra, teisės ir švietimo dokumentai nagrinėjama tema; Ištirti mokinių, mokytojų nuomonės apie užsienio kalbų mokymo (si) kokybę; Atlikti Lietuvos ir Airijos mokinių ir mokytojų užsienio kalbos mokymo (si) kokybės lyginamoji analizė; Pateiktos išvadas ir rekomendacijos.

Tyrimo metodika, tyrimo instrumentas, imtis. Atlikta teorinė mokslinės literatūros empirinė bei statistinė analizė. Skaičiuoti absoliutūs ir santykiniai dažniai. Tyrime dalyvavo 250 respondentų – 100 Lietuvoje gyvenančių ir besimokančių mokinių ir 25 užsienio kalbą dėstantys pedagogai, bei 100 Airijoje gyvenančių ir besimokančių Airijos mokyklose mokinių ir 25 užsienio kalbą dėstančių pedagogų.

Tyrimo metodologija. Užsienio kalbų mokymuisi reikšmingomis teorijomis: kaip bihevioristine, kognityvistine ir konstruktyvistine teorija.

Gauti rezultatai. Taigi, galima teigti, kad tiek Lietuvos, tiek ir Airijos mokyklose didžiausią reikšmingumą užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turi žiūrimi filmai bei klausomos dainos, o užsienio kalbos mokiniai mokosi visur ir visada, tiek bendraudami su kitos šalies draugais, žaisdami žaidimus ir keliaudami.

SUMMARY
FOREIGN LANGUAGE TEACHING(SI) THE QUALITY OF LITHUANIA AND IRELAND IN
SCHOOLS: A COMPARATIVE ANALYSIS

The relevance of the study. This study is relevant to the fact that there is no fully studied general education school students grades 5-12 in foreign language teaching in schools in Ireland and Lithuania, because according to the latest data, currently living in Ireland - 84,958 Lithuanian citizens, of whom 30 thousand., Children attend Ireland schools. Also, there is no clear foreign language quality assessment system and to us, both in Ireland and in schools, there is a comparative analysis between the two countries. Constructed research instrument, which will allow similar studies in other countries.

The object of investigation. Foreign language teaching (learning) quality.

The aim of the research. To investigate and compare the foreign language teaching (learning) and the quality of Lithuanian schools in Ireland. The study objective was to bring challenges: an analysis of educational, psychological, sociological, managerial, methodical literature, law and education documents the subject; To investigate the students, teachers opinions about foreign language teaching (learning) quality; Perform Lithuanian and Irish students and teachers in foreign language teaching (learning) quality benchmarking; The conclusions and recommendations.

Research methods, research instrument, to take. The present theoretical, empirical and statistical analysis. Calculate the absolute and relative frequencies. The study involved 250 respondents - 100 living in Lithuania and pupils and 25 teachers of foreign languages, and 100 living and studying in Ireland Irish schools and 25 students who teach foreign language teachers.

Research methodology. Significant foreign language learning theories: how behavioral, kognityvist and constructivist theory.

The obtained results. Thus, it can be said that both Lithuanian and Irish schools greatest significance of foreign language teaching (learning), the quality of videos viewed and Tracks, and foreign language students learn anytime, anywhere, and communicating with the other party's friends, playing games and traveling.

IVADAS

Tyrimo aktualumas ir problema.

Žmogus, gebantis kalbėti bent viena užsienio kalba, yra labiau pasitikintis savimi, lengviau adaptuojasi išvykęs į kitą šalį. Todėl svarbu, kad mokyklos suteiktų mokiniams galimybę išmokti kuo daugiau užsienio kalbų.

Kaip teigia J. Patackaitė ir V. Žemaitienė (<http://www.vilko.lt/uploads/files/2010/Straipsniai/21%20straipsnis.pdf>), mokant užsienio kalbų, atsiveria puikios galimybės iš arčiau susipažinti su kitomis pasaulio kultūromis. Esant tokiai ekonominei situacijai Lietuvoje, šios šalies piliečiams užsienio kalbų mokėjimas yra ypač aktualus. Žmonės, kalbantys keliomis kalbomis, gali naudotis visais laisvo judėjimo Europos Sąjungoje privalumais. Be to, daug jaunų žmonių išvyksta į užsienį studijuoti ar dirbti, todėl kalbų mokėjimas jiems padeda lengviau įsilieti svetimose šalyse.

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, užsienio kalbų, vartojamų šioje erdvėje, mokėjimas tapo labai aktuali ir svarbiu veiksniu, nuo kurio priklauso įvairių Lietuvos gyventojų grupių galimybės efektyviai integruotis į Europos švietimo, ekonominę, socialinę, kultūrinę ir visuomeninę erdvę, bendrauti ir bendradarbiauti su kitų Europos Sąjungos šalių piliečiais, konkuruoti darbo rinkoje.

Nėra abejonių, kad ugdymo kokybė mokyklose yra itin svarbi, nes čia vyksta pagrindinis augančio žmogaus visapusiškas ugdymas. Tai viena iš svarbiausių švietimo sričių, kuriai turėtų būti skiriama ypatingai daug dėmesio. Auganti karta yra tarsi ateities garantas, todėl jei žmonės nori geresnės ateities, pirmiausia turėtų skirti pakankamai daug dėmesio vaikų ugdymo kokybei gerinti.

Užsienio kalbos mokymo kokybė mokyklose apima ne tik mokytojus, jų kvalifikaciją, žinių perteikimo lygį, bet tai taip pat yra ir socialinis reiškinys. Tai apima ir mokytojų bei mokinių santykius, jų tarpusavio bendradarbiavimą, svarbus yra ir grįžtamasis ryšys. Be to, į užsienio kalbos mokymo kokybės vidurinėse mokyklose sampratą įeina ir visos mokymo (si) priemonės (vadovėliai, kanceliarija ir pan.) bei mokymo (si) sąlygos, mokymo (si) aplinka. Visa tai parodo, kad apie mokymo kokybę galima kalbėti pagal daugelį aspektų.

Šis tyrimas todėl ir aktualus tuo, kad nėra visiškai ištirtas bendrojo ugdymo mokyklose 5-12 klasių mokinių užsienio kalbų mokymas Lietuvos, o tuo labiau, užsienio mokyklose. Ši užsienio kalbų mokėjimo ir mokymo situacija yra svarbi todėl, kad dėl emigracijos Airijoje šiuo metu gyvena - **84 958** Lietuvos piliečiai. (<http://123.emn.lt/lt/emigracija/kiek-lietuvos-gyventuju-noretu-dirbti-uzsienyje>). Iš kurių, net 30 tūkst. vaikų lanko Airijoje esančias mokyklas. (<http://www.lrytas.lt/>

11968314911195570559 –airijos –mokyklose –lietuviukai –jau %C4%8 Diasi –saugiau -nei-t%C4%97
vyn%C4%97s -mokyklose. htm).

Kaip rodo visuotinio Lietuvos gyventojų surašymo duomenys, tik 17 proc. šalies gyventojų teigia galintys susikalbėti anglų kalba, 8 proc. – vokiečių kalba ir 2 proc. – prancūzų kalba. Tokia situacija yra nepatenkinama ir skatina aiškintis egzistuojančias užsienio kalbų mokymo(-si) problemas ir ieškoti būdų, užtikrinančių lygias visų mokinių galimybes mokytis kalbų. Kalbų mokymuisi ypač svarbus yra pradinis kalbų mokymo etapas, kuriame formuojami pagrindiniai kalbų mokymosi įgūdžiai, lemiantys tolesnio kalbų mokymosi sėkmę. (Lietuvos gyventojų surašymai: patyrimas ir žvilgsniai į 2011-uosius, 2007).

Šio darbo mokslinė problema yra tarpdisciplininio pobūdžio, todėl reikalauja edukologinio, vadybinio, sociologinio, psichologinio ir metodinio požiūrio į tiriamą objektą.

Viena iš pagrindinių vadybos kryptių, kuri yra plačiai nagrinėjama įvairių šalių autorių, yra visuotinė kokybės vadyba. Lietuva irgi yra viena iš tų šalių, kuri skiria daug dėmesio savo švietimo kokybės gerinimui. P. Vanagas (2004) knygoje „Visuotinės kokybės vadyba“ puikiai atskleidžia jos esmę, raidą, svarbą, privalumus ir trūkumus. Kiti autoriai, tokie kaip J. Mikulis (2007), A. Makštutis (2005) ar C. C. Barczyk (1999) taip pat daug rašė šia tema. Kaip teigia profesorė A. Gumuliauskienė (Švietimo politikos formavimas ir įgyvendinimas: dermės aspektas. 2013), svarbi yra ne tik pati švietimo kokybė, bet ir visas švietimo politikos formavimas ir jos įgyvendinimas. Kokybės klausimus analizavo mokslininkai Lamanauskas V. (Nuo kokybės valdymo prie valdymo kokybės: sisteminis požiūris), Guogis A., Gudelis D. (Naujosios viešosios vadybos taikymo teoriniai ir praktiniai aspektai), Galinienė B. (New book about quality management).

Šiame magistriniame darbe bus teoriškai ir empiriškai išnagrinėtas pedagogų ir mokinių požiūris, jų nuomonė apie veiksnius, kurie daro įtaką užsienio kalbų mokymo (si) kokybei tiek Lietuvos, tiek ir Airijos mokykloje. Dėmesys skirtas būtent jų nuomonėms, jų pačių esamos situacijos analizei. Buvo gilinamasi į tokius kriterijus, kaip tinkamos mokymo (si) teorijos parinkimas, mokymo metodų taikymas, mokymo turinio parengimas, bei nustatyta mokymo proceso organizavimo svarba. Taip pat bus skiriamas didelis dėmesys užsienio kalbos mokymo (si) kokybės valdymo mokyklose aspektams: mokymo teorijoms, mokymo metodams, pedagogų pasirengimui, mokymo turinio parengimui, mokymo (si) priemonėms ir mokymo proceso organizavimui.

Tyrimo problema – Ar skiriasi užsienio kalbos mokymo (si) kokybė Lietuvos ir Airijos bendrojo ugdymo mokyklose?

Kadangi mokslinėje literatūroje nepavyko rasti vieningų kriterijų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti užsienio kalbos mokymo (si) kokybę Liet. ir Air., tai problemą galima detalizuoti tokiais probleminiais klausimais: kas garantuoja mokymo (si) kokybę? Kokie veiksniai yra svarbiausi? Be to, teorija ir praktika yra du skirtingi dalykai. Viena yra žinoti, kaip ir ką reikia dirbti klasėje, kokius mokymo metodus ar teorijas taikyti, norint palengvinti mokiniams užsienio kalbų mokymąsi, ir visai kas kita yra praktiškai viską įgyvendinti pamokoje. Todėl šiuo tyrimu buvo siekiama nustatyti ir pagrįsti tam tikrus užsienio kalbos mokymo (si) kokybės veiksnius, turinčius didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymo (si) kokybės valdymui bendrojo ugdymo mokyklose.

Tyrimo objektas – užsienio kalbos mokymo (si) kokybė.

Tyrimo hipotezė – Tikėtina, kad bus skirtinga užsienio kalbos mokymo (si) kokybė Lietuvos ir Airijos mokyklose, nes:

- Airijos mokyklose mokosi daug kitataučių mokinių, kurie mokykloje tarpusavyje nuolat bendrauja užsienio kalba, o Lietuvos mokyklose daugelis mokinių užsienio kalbos mokosi tik mokykloje per pamoką.
- Mokymosi kokybei turi įtakos šalių kultūriniai savitumai, mokymo proceso organizavimo ypatumai, pedagogų pasirengimas ir turimos kompetencijos.

Tyrimo tikslas – Ištirti ir palyginti užsienio kalbos mokymo (si) kokybę Lietuvos ir Airijos mokyklose.

Tyrimo tikslui pasiekti buvo išskirti **uždaviniai**:

1. Išanalizuoti edukologinę, psichologinę, sociologinę, vadybinę, metodinę literatūrą, teisės ir švietimo dokumentus nagrinėjama tema.
2. Ištirti mokinių, mokytojų nuomones apie užsienio kalbų mokymo (si) kokybę;
 1. Atlikti Lietuvos ir Airijos mokinių ir mokytojų užsienio kalbos mokymo (si) kokybės lyginamąją analizę.
 2. Pateikti išvadas ir rekomendacijas.

Tyrimo metodologija.

Tyrimas yra grindžiamas užsienio kalbų mokymuisi reikšmingomis teorijomis: kaip *biheviaristine* (J.B. Watson (2004), kuri remiasi prielaida, kad kalba turėtų būti mokoma kaip susisiekimo ir bendravimo priemonė, o ne tik kaip nuolatinis rašymas; *kognityvistine* (J. Piaget (1985); S.C. Garrord, M.J. Pickering (1999); D.P. Ausubel (1968), P. Skehan (1999) ir kt.), kurios autoriai teigia, kad norint gerai išmokti kalbą reikia informaciją įsiminti ir išlaikyti ją ilgalaikėje atmintyje; *konstruktyvistine* (Michel Foucault (1929), Jurgenas Habermasas (1929), Jacques Derrida (1930), N. Mačianskienė (2004) ir kt.), besiremiančia prielaida, jog pagrindinė mokytojo pareiga yra padėti besimokančiajam tyrinėti naują kontekstą, jį skatinti ir motyvuoti.

Mokymo proceso pamokoje kokybė yra viena iš esminių sąlygų geriems mokymo/si rezultatams pasiekti. Norint įvertinti mokymo(si) proceso kokybę, reikia nustatyti mokymo kokybės rodiklius – kriterijus, pagal kuriuos vertinama mokymo(si) kokybė. Mokymo(si) kokybę pamokoje galima vertinti pagal pagrindinius didaktinius komponentus: pamokos struktūrą, mokytojo ir mokinio sąveiką, mokymo metodus, principus, mokymo priemones bei mokymo (si) aplinką. Todėl labai sunku nustatyti mokymo kokybės pamokoje vertinimo būdą. Skiriami struktūrinis, metodinis, psichologinis, dalykinis mokymo kokybės vertinimo pamokoje aspektai, kurie leidžia lengviau nustatyti užsienio kalbos mokymo (si) kokybės svarbą ir naudą ir į kuriuos bus atsižvelgta konstruojant šio tyrimo instrumentus.

Tyrimo metodai. Užsienio kalbos mokymo (si) kokybei Lietuvos ir Airijos bendrojo ugdymo mokyklose ištirti buvo taikomi šie **metodai**:

1. Teoriniai: mokslinės, metodinės literatūros ir dokumentų analizė;
2. Empiriniai anketinės apklausos metodas buvo taikomas, apklausiant užsienio kalbos mokytojus ir užsienio kalbos besimokančius mokinius tiek Lietuvos, tiek ir Airijos mokyklose;
3. Statistiniai: Skaičiuoti absoliutūs ir santykiniai dažniai. Atlikta tyrimo duomenų kiekybinė ir kokybinė analizė. Duomenims apdoroti buvo taikomos SPSS ir Excel programos.

Tyrimo imtis ir bazė. Tyrime dalyvavo 250 respondentų – 100 Lietuvoje gyvenančių ir besimokančių mokinių ir 25 užsienio kalbą dėstantys pedagogai, bei 100 Airijoje gyvenančių ir besimokančių Airijos mokyklose mokinių ir 25 užsienio kalbą dėstančių pedagogų. Lietuvoje respondentai buvo suskirstyti į regionus – Aukštaitiją – buvo apklaustos Kauno mokyklos, Žemaitiją-Plungės miesto mokyklos, Dzūkiją – Šeštokų vidurinė mokykla ir Suvalkiją - Marijampolėje esanti mokykla, taip pat buvo apklausti tose pačiose mokyklose dirbantys ir užsienio kalbą dėstantys

pedagogai. Airijoje buvo apklaustos sostinėje, Dubline ir Newcastle West Co Limeric mieste esančiose mokyklose ir ten besimokantys mokiniai bei dirbantys užsienio kalbos pedagogai.

Tyrimo etapai:

1. Pirmas etapas. Mokslinės, metodinės literatūros, aktualios tyrimo problemai, paieška ir analizė (2013 m. spalio mėn. – 2014 m. kovo mėn.).
2. Antras etapas. Tyrimo instrumentų konstravimas ir metodikos kūrimas (2014 m. kovo mėn. - 2014 m. balandžio mėn.).
3. Trečias etapas. Žvalgomojo tyrimo organizavimas ir tyrimo instrumentų tikslinimas (2014 m. gegužės mėn. - 2014 m. birželio mėn.).
4. Ketvirtas etapas. Anketinės apklausos pedagogams ir mokiniams Lietuvoje organizavimas (2014 m. rugsėjo mėn.).
5. Penktas etapas. Anketinės apklausos pedagogams ir mokiniams Airijoje organizavimas (2014 m. spalio mėn.).
6. Šeštas etapas. Kiekybinio ir kokybinio tyrimo metu gautų duomenų apdorojimas ir lyginimas (2014 m. lapkričio mėn. – gruodžio mėn.).
7. Septintas etapas. Išvadų ir rekomendacijų pateikimas (2014 m. gruodžio mėn.).

Tyrimo teorinis naujumas ir praktinis reikšmingumas.

Šis tyrimas aktualus tuo, kad nėra visiškai ištirtas bendrojo ugdymo mokyklos 5-12 klasių mokinių užsienio kalbų mokymo kokybė Lietuvos ir Airijos mokyklose, nes pagal naujausius duomenis, Airijoje šiuo metu gyvena - 84 958 Lietuvos piliečiai. Iš kurių, net 30 tūkst. vaikų lanko Airijoje esančias mokyklas. Taip pat, nėra aiški užsienio kalbos kokybės vertinimo sistema tiek pas mus, tiek ir Airijos mokyklose, nėra atlikta lyginamoji analizė tarp šių dviejų šalių.

Sukonstruotas tyrimo instrumentas, kuris leido ištirti pedagogų ir mokinių požiūrius, jų nuomones apie užsienio kalbos mokymo (si) kokybės veiksnius, kurie daro įtaką užsienio kalbų mokymo (si) kokybei tiek Lietuvos, tiek ir Airijos mokykloje. Dėmesys skirtas būtent jų nuomonėms, jų pačių esamos situacijos analizei. Buvo gilinamasi į tokius kriterijus, kaip tinkamos mokymo (si) teorijos parinkimas, mokymo metodų taikymas, mokymo turinio parengimas, bei nustatyta mokymo proceso organizavimo svarba. Sukonstruotu tyrimo instrumentu bus galima atlikti panašaus pobūdžio tyrimus ir kitose šalyse.

Darbo struktūra. Magistro darbą sudaro įvadas, trys skyriai, išvados ir rekomendacijos, literatūros sąrašas, priedai. Pirmame skyriuje pristatomos kokybės, švietimo kokybės bei visuotinės kokybės vadybos sampratos, aptariamos kokybės užtikrinimo sistemos Lietuvos ir Airijos mokyklose ir švietimo sistemoje. Antrame skyriuje aptariami užsienio kalbos mokymo tikslai, didaktiniai užsienio kalbų mokymo principai ir nuostatos. Pristatoma metodo samprata, pateikiama mokymo metodų klasifikacija, apibūdinami užsienio kalbos pamokose taikomi metodai. Trečiame skyriuje pristatomi užsienio kalbos mokymo kokybės atlikto tyrimo rezultatai. Aptariami mokytojų ir mokinių kiekybinės bei mokytojų kokybinės apklausų rezultatai. Pristatoma tyrimo metodika, organizavimas ir imties charakteristika, nurodomi tyrimo instrumento sudarymo ypatumai ir užsienio kalbos mokymo (si) kokybė Lietuvos ir Airijos mokyklose, lyginamoji analizė. Literatūros sąrašą sudaro 77 šaltiniai. Pateikti 4 priedai dvejomis kalbomis – lietuvių ir anglų.

1. KOKYBĖS VADYBA ŠVIETIMO SISTEMOJE

1.1. Kokybės ir švietimo kokybės samprata

Mokslinėje literatūroje galime rasti įvairių kokybės sąvokos aiškinimų. Vieningai taikomo kokybės apibrėžimo nėra. **Kokybė**– tai vartotojų poreikius tenkinantis rezultatas, atitinkantis tam tikrų paslaugų modelį. Daugelio mokslininkų nuomone (Craft, 1992; Vroeijenstijn, 1995; Kells, 1992; Barnett, 1992) sąvoka *kokybė* atspindi pasikeitusį požiūrį į kontrolę perkeliant akcentus nuo išorinės kontrolės į vidinę. Kokybės kriterijais šiuo metu tampa ne tik gauto rezultato atitikimas tam tikram pavyzdžiui, bet ir vartotojo poreikiams. Todėl kokybė yra, pačios organizacijos problema, kai visas dėmesys skiriamas pastoviam technologijų tobulinimui, įtraukiant į šį procesą visą bendruomenę. Kontrolė suvokiama, kaip kokybės gerinimo būdas, o jos tikslu tampa faktų, būtinų tolimesniam planavimui bei analizei, kaupimas. (Juodaitytė, A. 2004). „Studijų kokybė aukštojoje mokykloje: valdymo filosofija ir prakseologija“. Šiaulių universitetas.)

Taigi ugdymo įstaigos turi gebėti ne tik vykdyti valstybinę, regioninę švietimo kokybės politiką, bet ir sudaryti palankias ir tinkamas sąlygas vaikų ugdymuisi, socializacijai, o kartu ir vartotojų ugdymuisi. Švietimo paslaugų poreikis ir kokybė – tai objektyvių sąlygų, aplinkybių nulemta vartotojų būklė, situacija, kai jiems reikia tokių socialinių / edukacinių paslaugų, kurios būtų kokybiškos ir orientuotos į vartotojų lūkesčius, kurios padėtų įgyvendinti vartotojų pageidavimus ir galimybes, atlieptų laikmečio aktualijas bei padėtų spręsti kylančias problemas. Ugdymo įstaigų praktika rodo, kad tinkamas paslaugų vartotojų poreikių tyrimas tiesiogiai turi įtakos jos kokybės valdymo sistemai ir ugdymui. Todėl, vertinant ugdymo įstaigų teikiamų paslaugų kokybę, dažniausiai remiamasi paslaugų gavėjo, kaip vartotojo, kokybės vertinimu. Šiais laikais labai išpopuliarėjo mokymo (si) visą gyvenimą koncepcija. Užsienio kalbų mokėjimas glaudžiai siejasi su šia koncepcija. Žmogaus mokslui amžius riba ne kliūtis. Net ir vyresnio amžiaus žmonės dabar yra aktyviai skatinami mokytis užsienio kalbų ir toliau tobulėti. Šiuo metu Lietuvoje užsienio kalbų mokymuisi yra sudarytos puikios sąlygos. Organizuojami įvairūs kursai, išleidžiama daug literatūros, dažnai renkama ir korepetitorių pagalba. Užsienio kalbų žinojimas yra siekiamybė ne tik profesinėje srityje, bet taip pat ir asmeninėje. Kalbant apie švietimą, jo kokybę, negalima nepaminėti pačių svarbiausių – švietimo vartotojų. Švietimo vartotojai yra ypatingi savo gausa. Kadangi švietimo vartotojų yra labai daug, todėl pagal svarbą juos galima suskirstyti taip:

1. Mokiniai. Įgytas žinias kaip „produktą“ jie naudos visą gyvenimą.

2. Mokinių tėvai, kurie iš dalies formuoja mokyklos veiklos strategiją. Jie taip pat susidurs su švietimo „produktu“, be to, juk tėvai už jį ir moka.

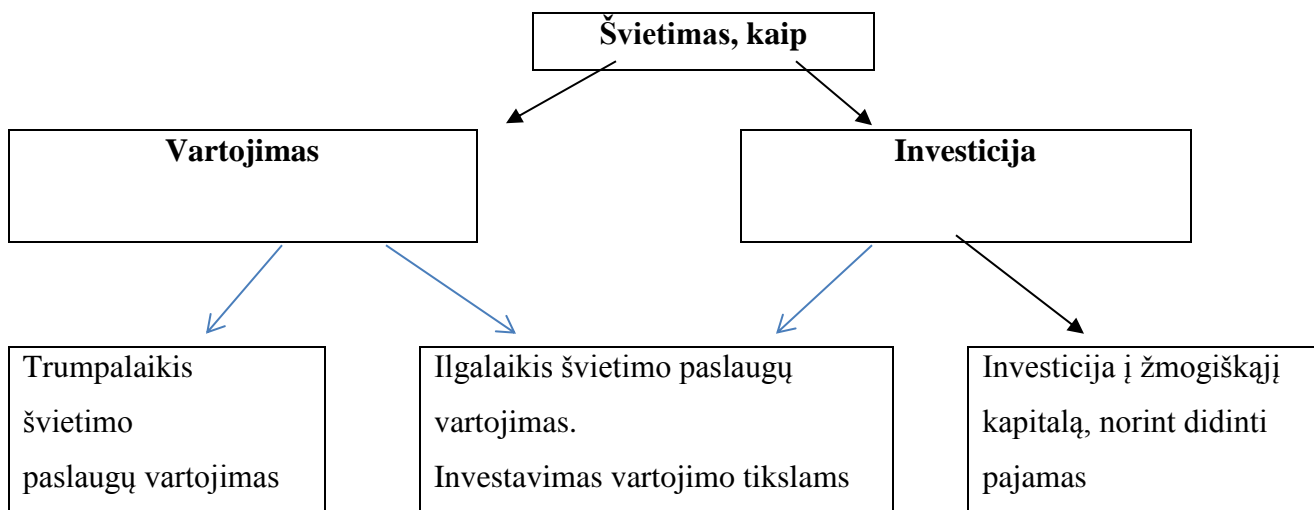
3. Universitetai, kurie tikisi sulaukti kokybišką bendrąjį išsilavinimą įgijusių studentų.

4. Studentų darbdaviai (būsiami), kurie ateityje mokės už tai, kad galėtų naudotis studentų išsilavinimu.

5. Visuomenė bendrai, kuri taip pat sumoka nemenką dalį išsilavinimo lėšų per valstybines dotacijas mokslui (Vilkonienė, 2007).

Švietimo kontekste tiek teikiamų paslaugų kokybės vertinimas, tiek šios kokybės užtikrinimas turi būti suvokiamas ir kaip vartojimas, ir kaip investavimas. I. Mačerinskienė, remdamasi Schultzu, pabrėžia būtent tokį požiūrį į švietimą. Švietimas kaip vartojimas ir kaip investicija (I. Mačerinskienė, 1998, p. 69) Kaip teigiama mokslinėje literatūroje, vartojimo komponentai gali būti trumpalaikio ir ilgalaikio vartojimo. Ilgalaikiam vartojimui priklauso investicijos, kurios tarnauja būsimam vartotojui ateityje, o investicijos siaurąja prasme apima tik tas investicijas, kurios per švietimo efektą veikia ateities pajamų augimą.

Visgi švietimo organizacijų interesai turi pakilti virš finansinės ar ekonominės naudos, nes jų veiklos rezultatas yra ne prekė ir ne vienkartinė paslauga, o išsilavinęs žmogus ir pagrindinio paslaugų vartotojo – vaiko / jaunuolio ir jo tėvų – interesų patenkinimas bei Mačerinskienė, I. Švietimo paslauga vartojimo ir investavimo į žmogiškąjį kapitalą aspektu. *E. Edukologijos idėjos Lietuvos švietimo sistemos modernizavimui* (sudaryta P. Jucevičienės). Kaunas: Technologija, 1998. (Žr. 1 pav.).

1 pav.

Šiandien kokybė reiškia nuolat gerėjančius produktus ir paslaugas konkurencine kaina (Stoner, Freeman, Gilbert, 2006). Vartotojai visame pasaulyje tampa reiklesni, visų sričių, taip pat ir švietimo, kokybė tampa vienu iš svarbiausių nūdienos bruožų. Todėl galima teigti, kad XXI amžius taps kokybės amžiumi (Stancikas, Bagdonienė, 2004). D. Garvinas (1988) išskyrė penkis pagrindinius požiūrius į kokybę:

1. Transcendentinis požiūris; Kokybė suvokiama, kaip pasiekimas arba siekimas aukštesnio standarto, kaip nepasitenkinimas nekokybišku daiktu.
2. Produkto kokybė – tai tikslus ir objektyviai išmatuojamas dydis. Produkto savybių ir požymių kiekis atspindi kokybę.
3. Kokybė vartotojui – tai vartotojo reikalavimų produktui atitikimo lygis.
4. Kokybė gamyboje – iš anksto numatytų parametrų, kurie išreiškiami standartais, techninėmis sąlygomis, receptais ir kitais dokumentais, atitikimas.
5. Vertės požiūris. Remiantis šiuo požiūriu, kokybė apibrėžiama, kaštų ir kainos sąvokomis. (Vanagas, 2004, p. 16-17).

Švietimo kokybė, jos užtikrinimas yra daugelio šalių politinių diskusijų objektas ir prioritetas, nes kokybiškas švietimas suvokiamas kaip visuomenės gerovės kūrimo pagrindas. Pasaulyje egzistuoja daug ir įvairių švietimo kokybės sampratų, tačiau jas galima suskirstyti į tris grupes. Švietimo sampratos grindžiamos: 1) į besimokantįjį orientuotu požiūriu, 2) gamybiniu (indėlis-procesai rezultatai) požiūriu ir 3) įvairių suinteresuotų grupių daugiamatės socialinės sąveikos vizija. Jose vyrauja veiksmingumo, efektyvumo ir socialinio teisingumo kriterijai. (*Švietimo problemos analizė. 2013. Lapkritis, Nr. 10. (96).*)

Švietimo kokybė - tai švietimo vartotojų (švietime dalyvaujančių asmenų, visuomenės), profesionalų (pedagogų, švietimo įstaigų vadovų, švietimo valdymo specialistų, švietimą aptarnaujančios infrastruktūros specialistų, mokslininkų) ir politikų susitarimai dėl švietimo tikslų (vertybių, kurių įkūnijimo yra siekiama), jų siekimo būdų (kaip, kokiais ištekliais, darbų pasiskirstymas, jų atlikimo laikas ir pan.), pasiekimo įvertinimo kriterijų (laukiamų rezultatų) bei sutartinių tikslų pasiekimo laipsnis (*Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika: projektas, 2000*).

Švietimo kokybė, kaip teigia R. Želvys (2003), visais laikais buvo suprantama nevienodai, nes kokybės supratimas priklauso nuo ją vertinančių asmenų subjektyvių nuostatų bei konteksto, kuriame vyksta vertinimas. Šiuolaikiniuose ekonominiuose, socialiniuose ir kultūriniuose procesuose švietimui

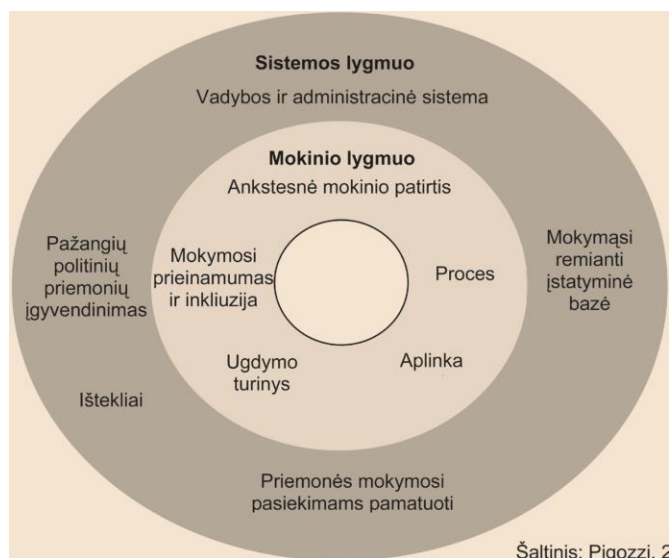
tenka esminis vaidmuo. Ugdymo sistema formuoja naujos kokybės žmogų, galintį atsakyti į naujus socialinės realybės iššūkius (Neifachas, 2004). Kalbant apie švietimo kokybę, reikia paminėti, kad mokymas yra procesas. Pasak L. Jovaišos (2001, p. 79), „mokymo procesas – ilgalaikė mokytojų ir mokinių sąveika, turinti tikslą parengti pastaruosius tolesniam mokymuisi ir praktinei veiklai“. Proceso kokybė lengvai išreiškiama kiekybiškai, tačiau jos negalima taip lengvai ir greitai pamatuoti, kaip gaminio kokybės (Barczyk, 1999). Norimas rezultatas pasiekiamas daug veiksmingiau, kai veikla ir su ja susiję išteklių valdomi kaip procesas. Procesas jungia veiklas, materialinius, finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kurių reikia, siekiant rezultatų. Taikant procesinį požiūrį, galima lengviau nustatyti proceso kokybę. Procesinis požiūris gali būti taikomas visose organizacijose, ir tai nepriklauso nuo jų tipo, dydžio ar teikiamo produkto. Tačiau, Lietuvoje švietimas, palyginti su kitomis Europos Sąjungos šalimis, finansuojamas menkai. Jis daugiau orientuotas į aukštus kiekybinius, o ne kokybinius švietimo kokybės rodiklių pasiekimus. Lietuvos švietimo sistema palyginti gerai užtikrina įvairaus socialinio ekonominio statuso mokinių minimalius pasiekimus, tačiau menkai išlygina žemo ir aukšto socialinio ekonominio statuso mokinių mokymosi galimybių skirtumus. (*Švietimo problemos analizė. 2013. Lapkritis, Nr. 10. (96).)*

Švietimas kaip tam tikra atskira domėjimosi sritis jau nuo seno traukė įvairius tyrinėtojus, mąstytojus. Galima teigti, kad švietimas yra tarsi tam tikra institucija, kuri glaudžiai susijusi su kiekvienos tautos išlikimu, jos kultūriniu lygiu. Tai lemia kiekvienos šalies sistemos ypatumus, kokybę, švietimo turinį. Akcentuotina ir tai, kad daugelis švietimo pokyčių vyksta dėl švietimo raidos įtakos bei mokslo plėtros, todėl švietimo sistemos problemos yra aktualios visuomenei, jos vis daugiau susilaukia ir mokslininkų susidomėjimo. P. Jucevičienės (1997) teigimu: „*žmonijos prasme švietimas siejamas su civilizacija. Jis įgalina žmones perimti praeities civilizaciją, dalyvauti dabarties civilizacijoje ir kurti ateities civilizaciją. Konkrečios visuomenės kontekste, švietimas pasireiškia visuomenės suinteresuotumu savo narių ugdymu, jų tobulėjimu*“ (8, p.13).

Tenka pripažinti, kad ir švietimo kokybės sampratų yra daug ir įvairių, tačiau jas galima sąlygiškai suskirstyti į tris grupes: sampratos grindžiamos: 1) **į besimokantįjį orientuotu požiūriu** (*angl. Learner – Centered Approach*), 2) **gamybiniu švietimo modeliu** (indėlis–procesai–rezultatai) ir 3) **daugiamatės socialinės sąveikos vizija** (*angl. Vision of Multidimensional Social Interaction*). **Į besimokantįjį orientuotu požiūriu** grindžiama 2006 m. pasiūlyta UNESCO švietimo kokybės samprata. Ji grindžiama socialinio teisingumo, inkluzijos ir švietimo prieinamumo principais, bei vaiko teisių konvencija (Švietimo kokybę reglamentuoja „Vaiko teisių konvencija“ 1989, 29 str.). Šioje

konvencijoje mokymasis yra pats svarbiausias, todėl turėtų būti mąstymo apie švietimo kokybę centre. Indėlis, procesai, aplinka ir rezultatai veikia ir skatina mokymąsi (arba jam trukdo), todėl taip pat yra svarbūs. UNESCO švietimo kokybės sampratos modelyje išskiriami du lygmenys: vidinis besimokančiojo, veikiančio mokymosi aplinkoje, lygmuo bei išorinis – švietimo sistemos, kuriančios mokymosi patirtis ir jas remiančios, lygmuo. Šiame modelyje mokymo ir mokymosi metodai, mokymosi aplinka, taip pat švietimo organizavimo dėmenys suvokiami kaip orientuoti į besimokantįjį. (Žr 2 pav.).

Švietimo kokybės samprata UNESCO požiūriu

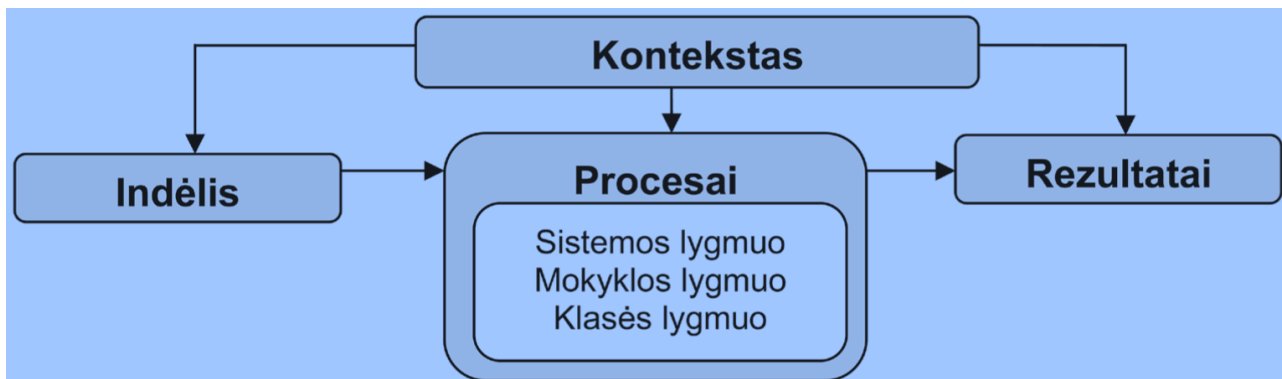
2 pav. Šaltinis: Pigozzi, 2006

UNESCO pateiktoje švietimo kokybės sampratoje taip pat akcentuojami švietimo ištekliai (tiek materialiniai, tiek žmogiškieji). Švietimo finansavimas labai svarbus tobulinant švietimo sistemą, kuriant mokymuisi reikalingą infrastruktūrą. Mokytojų pasirengimas ir jų darbo kokybė lemia tai, kokias žinias, įgūdžius ir patirtį mokiniai įgis mokykloje. Tradiciškai mokykloje paprastai vertinamas mokinių bendrasis raštingumas, dalykinės žinios. Tačiau koncepcijoje atsispindi požiūris, kad elgesys, vertybės taip pat yra ne mažiau svarbūs, todėl taip pat turėtų būti vertinami mokykloje.

Švietimo kokybės samprata grindžiama gamybiniu modeliu.

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO, angl. OECD), apibrėždama švietimo kokybę, remiasi gamybiniu modeliu, kuriuo švietimo sistema traktuojama kaip produktyvi

sistema, kurioje švietimo indėlis transformuojamas į rezultatus. Išskiriami keturi švietimo kokybės dėmenys: indėlis, procesai, rezultatai ir kontekstas. (Žr. 3 pav.)

3 pav. Šaltinis: *Schoolfactors related to quality and equity. Results from PISA 2000*

Be to, Lietuva, tapusi pilnateise Europos Sąjungos nare, privalo užtikrinti kokybišką švietimą, todėl Lietuvos švietimo politikoje vis daugiau dėmesio skiriama švietimo kokybei. LR Švietimo ministerija deklaravo švietimo kokybę kaip vieną iš Švietimo reformos prioritetų bei numatė ugdymo modernizavimo ir švietimo kokybės kėlimo priemones. Švietimo kokybę reglamentuoja „Vaiko teisių konvencija“ (1989, 29 str.). Nusprendus patenkinti kokybiškai naujo išsilavinimo poreikį, buvo parengtos ir patvirtintos Lietuvos „Švietimo visiems“ veiksmų plano gairės. Jų tikslas – užtikrinti nuolatinį švietimo sistemos tobulinimą, teikti Lietuvos gyventojams kokybišką išsilavinimą. Vienas iš pagrindinių uždavinių – atnaujinti ugdymo turinį bei vertinimo metodus, atsižvelgiant į žinių visuomenei būdingą spartų informacijos gausėjimą bei plėtros aktualumą.

Švietimo kokybę lemia atskirų švietimo sistemos elementų kokybė ir jų tarpusavio sąveika bei dermė. Kokybės stebėsenos, vertinimo ir tobulinimo tikslais skiriamos abstraktesnės švietimo sudedamosios dalys, arba bendriausi kokybės dėmenys: *indėlis, lyderystė ir vadyba, mokymo ir mokymosi procesai, rezultatai*, taip pat du švietimo aplinkos dėmenys – *švietimo poveikis ir pasekmės* bei *švietimo kontekstas*.

1.2. Švietimo kokybės užtikrinimo sistemos Lietuvoje

Švietimo kokybė, jos užtikrinimas yra daugelio šalių politinių diskusijų objektas ir prioritetas, nes kokybiškas švietimas suvokiamas kaip visuomenės gerovės kūrimo pagrindas. Lietuvoje švietimo kokybei taip pat yra skiriama daug dėmesio. *Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (2011)* valstybė

įsipareigoja užtikrinti švietimo paslaugų kokybę, o švietimo sistema – siekti geros kokybės rezultatų. *Šešioliktosios Vyriausybės 2012–2016 metų programoje švietimo kokybės gerinimas nurodomas kaip* vienas iš neatidėliotinių Vyriausybės veiklos prioritetų. O be to, nuolatinis švietimo tobulinimas svarbus ne tik siekiant ekonominės sėkmės, bet ir veiksmingo asmens kultūrinio ir socialinio dalyvavimo bei norint užtikrinti, kad piliečiai galėtų gyventi visavertį gyvenimą. (Švietimo ir mokslo ministerija. 2013, lapkritis. Nr. 10 (96)). Pasak straipsnio, praktiniu vadybos požiūriu, **kokybė yra susitarimas** dėl švietimo tikslų, jų siekimo būdų ir vertinimo kriterijų. Dėl jų tariausi klientai (mokiniai, jų tėvai), profesionalai

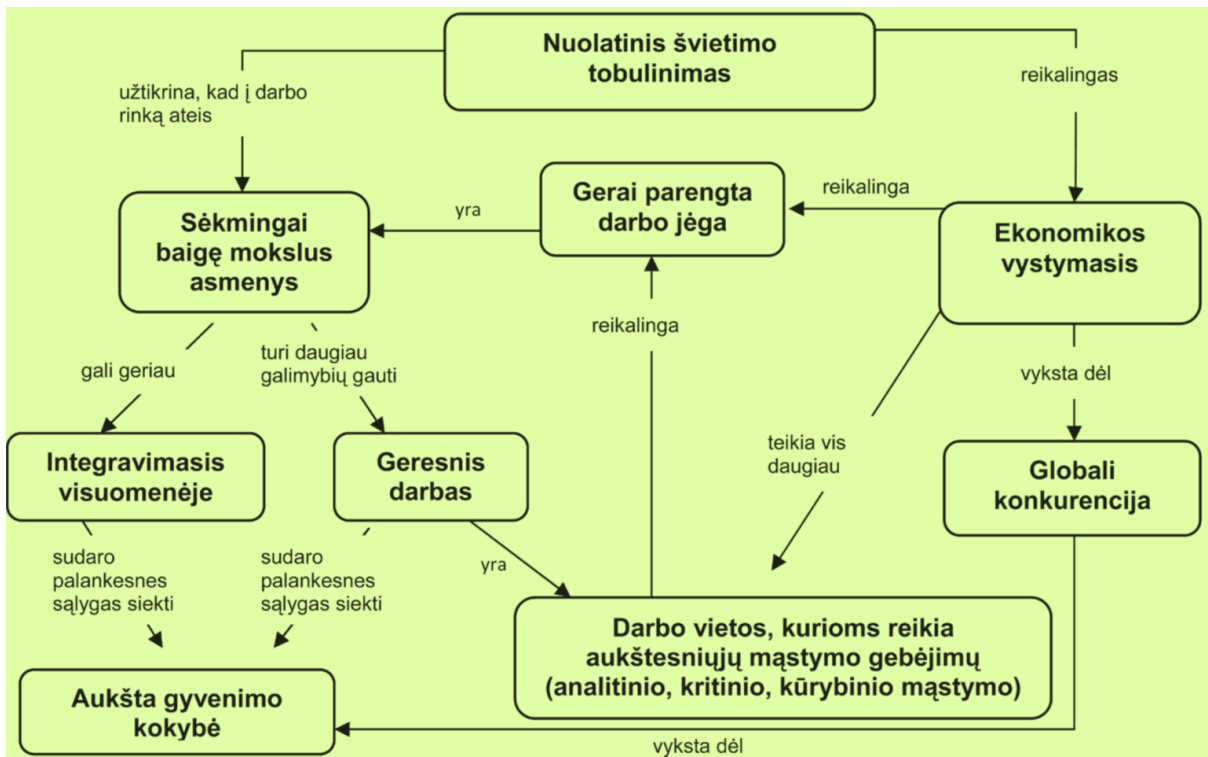
(mokytojai, mokyklos vadovai ir kiti švietimo specialistai) ir įvairių lygmenų politikai. Švietimo kokybę lemia atskirų švietimo sistemos ir jos aplinkos elementų (indėlio, lyderystės ir vadybos, mokymo ir mokymosi procesų, rezultatų, švietimo poveikio ir pasekmės bei konteksto) sąveika ir dermė. Lietuvoje bendriausia švietimo kokybės samprata ir švietimo kokybės užtikrinimo tikslai bei modelis pateikiami *Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo sistemos koncepcijoje (2008)*.

Lietuvos švietimo kokybei užtikrinti vykdomos šios pagrindinės veiklos: švietimo stebėseną, mokyklų veiklos įsivertinimas ir išorinis vertinimas, mokyklų vadovų ir mokytojų atestacija, mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas.

Švietimo kokybės užtikrinimo sistemoje išskirtinos šios pagrindinės problemos (spragos):

- Visuose švietimo lygmenyse stokojama įrodymais grįstos švietimo vadybos kultūros: mokyklos ir jų steigėjai menkai taiko mokyklų veiklos kokybės išorinio vertinimo duomenis mokyklų veiklai tobulinti.
- Ikimokykliniame ugdyme kol kas vykdomas tik ikimokyklinio ugdymo įstaigų veiklos įsivertinimas, o išorinis vertinimas nėra vykdomas;
- Bendrajame ugdyme mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas vyksta vangiai (įvertinta tik trečdalis bendrojo ugdymo mokyklų);
- Profesiniame mokyme kol kas nėra įdiegta profesinio mokymo įstaigų veiklos įsivertinimu ir išoriniu vertinimu pagrįsta kokybės užtikrinimo sistema; profesinio mokymo įstaigose nėra vykdomas bendrojo ugdymo proceso išorinis vertinimas;
- Aukštojo mokslo sistemoje dar yra aukštųjų mokyklų, kurios nėra įsivedusios vidinių kokybės valdymo sistemų, nors šis reikalavimas įtvirtintas *Mokslo ir studijų įstatyme (2009)*.

(Žr. 4 pav.).

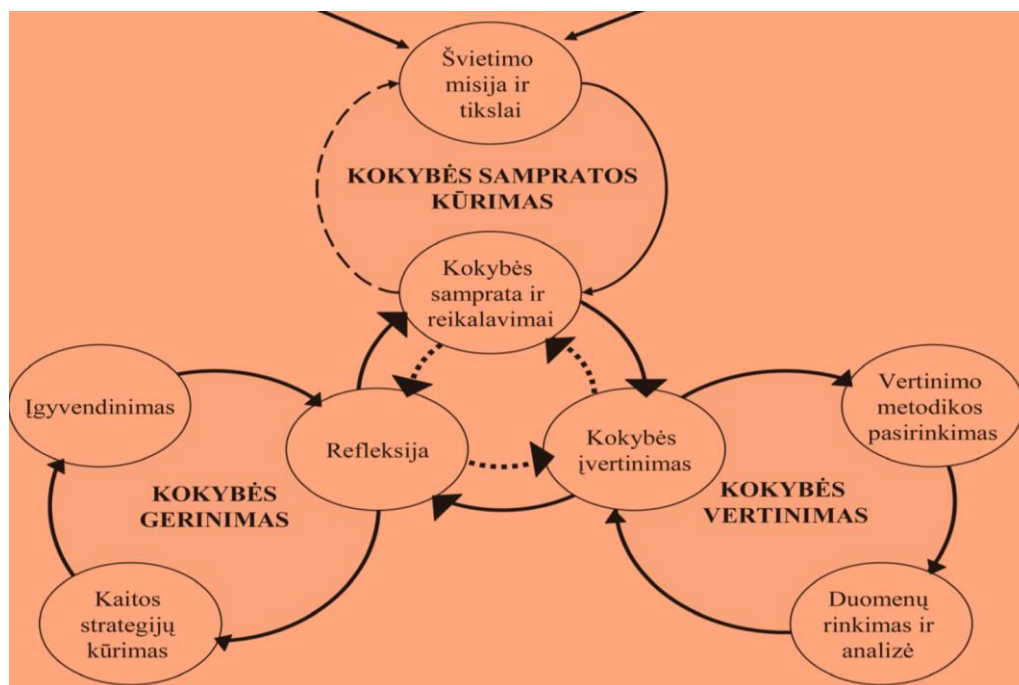

4 pav. Šaltinis: Adaptuota pagal Canas J., Novak J., 2009

Lietuvoje kokybės užtikrinimą visoje švietimo sistemoje įteisina *Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (2011)*. Jis nustato įvairių institucinių lygmenų įsipareigojimus švietimo srityje. Švietimo įstatyme nustatyta, kad už švietimo kokybę atsako *švietimo teikėjas ir savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija*. Formaliojo švietimo kokybę užtikrina *valstybė*, neformaliojo švietimo kokybę, įskaitant ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo kokybę, valstybė užtikrina iš dalies. *Švietimo ir mokslo ministerija* atsako už švietimo kokybę. Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo principus visuose švietimo sistemos sektoriuose (bendrajame ugdyme, profesiniame mokyme bei aukštajame moksle) nustato *Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo sistemos koncepcija*. Minėtoje koncepcijoje formaliojo švietimo kokybės užtikrinimas apibrėžiamas kaip visuma priemonių ir veiklų, skirtų pageidaujamai švietimo kokybei pasiekti ir švietimo tobulėjimui skatinti. Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimas grindžiamas trimis bendraisiais principais: *visuotinum* – užtikrinant kokybę dalyvauja visi švietimo teikėjai ir švietimo valdymo subjektai; *pažangumo* – inovacijų ir pozityvios kaitos skatinimas pasirenkant kokybės užtikrinimo būdus ir priemones; *nuoseklumo* – kokybės užtikrinimo tikslų, principų ir priemonių dermė.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. birželio 5 d. įsakymas Nr. ISAK-1113 „Dėl Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 41-1550). (Žr. 5 pav.).

Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo modelis:

5 pav. Šaltinis: Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo sistemos koncepcija, 2008

Ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir studijų kokybės užtikrinimas.

Lietuvoje siekiant užtikrinti švietimo kokybę vykdomos šios pagrindinės veiklos: švietimo stebėseną, mokyklų veiklos įsivertinimas ir išorinis vertinimas, mokyklų vadovų ir mokytojų atestacija, mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas.

Valstybės lygmeniu švietimo kokybę užtikrina šios institucijos:

- ✚ Švietimo ir mokslo ministerija – atlieka vidurinio ugdymo programos įgyvendinimo vertinimą mokyklai siekiant gimnazijos statuso, vykdo švietimo būklės stebėseną savivaldybėse.
- ✚ Švietimo informacinių technologijų centras - renka statistinius švietimo būklę atspindinčius duomenis ir juos teikia Švietimo valdymo informacinėje sistemoje (ŠVIS).

- ✚ Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra - plėtoja švietimo institucijų įsivertinimą ir vykdo bendrojo ugdymo mokyklų veiklos kokybės išorinį vertinimą; teikia vertinamąją informaciją ir rekomendacijas mokyklų vadovams ir mokyklų savininkams mokyklų veiklos tobulinimui, taip pat atlieka švietimo būklės stebėseną nacionaliniu lygiu, švietimo politikos analizę, teikdama informaciją ir rekomendacijas švietimo politikos sprendimų priėmimui.
- ✚ Nacionalinis egzaminų centras - organizuoja pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų baigimo egzaminus, mokinių pasiekimų tyrimus, taip pat lyginamuosius tarptautinius lyginamuosius tyrimus ir teikia informaciją apie jų rezultatus.
- ✚ Kvalifikacijos ir profesinio mokymo plėtros centras - organizuoja formaliojo profesinio mokymo programų vertinimą, atlieka išorinį profesinio mokymo įstaigų veiklos vertinimą.
- ✚ Studijų kokybės vertinimo centras - vertina studijų programų kokybę ir aukštąsias mokyklas.
- ✚ Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras - vykdo studijų būklės stebėseną, teikia studijų politikai įgyvendinti reikalingą informaciją ir rekomendacijas dėl studijų politikos tobulinimo. (Šaltinis: Švietimo ir mokslo ministerija).

Švietimo stebėseną grindžiama Švietimo informacinių technologijų centro renkama švietimo būklę atspindinčiais statistiniais duomenimis ir jų teikimu Švietimo valdymo informacinėje sistemoje. Šie duomenys naudojami įvairių valdymo lygmenų sprendimams pagrįsti ir švietimo valdymo kokybei gerinti. Šiuo metu Švietimo valdymo informacinė sistema yra atnaujinama. Ja bus išplėtos švietimo stebėsenos galimybės kokybiškesnei švietimo būklės stebėsenai ir švietimo politikos analizei vykdyti.

Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas. *Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (2011)* nurodoma, kad už ikimokyklinio ugdymo kokybę atsako švietimo teikėjas ir savininko teises bei pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas). Pagal kompetenciją švietimo programos formuoja ir jų kokybę laiduoja valstybė, mokyklos steigėjas ir švietimo teikėjas. (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymas Nr. ISAK-627 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 52 - 1752). <http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/biblioteka/failai/priesmok.pdf>).

Mokyklų veiklos kokybės įsivertinimas – procesas, kurio metu mokyklos bendruomenės nariai analizuoja savo mokyklos veiklos kokybę. Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose įsivertinimas pamažu

tampa sudedamąja mokyklos veiklos ir vadybos dalimi. Vis dėlto mokykloms vis dar stinga įgūdžių pamatuoti savo įstaigos tobulinamų procesų pokyčius bei įvertinti jų poveikį mokyklos bendruomenei. Nevisos mokyklos suvokia ir įsivertinimo prasmę. Neretai pasitaiko, kad sprendimai, susiję su mokyklos veiklos tobulinimu, deja, priimami remiantis ne įsivertinimo duomenimis, bet vieno ar kelių mokykloje dirbančių darbuotojų nuomone (ėmis). Kitaip tariant, mokyklose vis dar stokojama įrodymais grįstų sprendimų priėmimo kultūros.

Mokinių mokymosi pasiekimai vertinami vykdam mokinių pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimus, brandos egzaminus, nacionalinius ir tarptautinius mokinių mokymosi pasiekimų tyrimus. Tam prireikia gana daug laiko, žmogiškųjų ir finansinių išteklių. *Mokyklos vadovų ir mokytojų atestacijos tikslas* – skatinti mokyklos vadovus ir mokytojus įsivertinti ir tobulinti savo kompetenciją; sudaryti sąlygas jiems siekti karjeros ir įgyti jų kompetenciją ir praktinę veiklą atitinkančią kvalifikacinę kategoriją, didinti atsakomybę už ugdymo rezultatus ir profesinį tobulėjimą. Mokytojų atestacija šiuo metu nėra privaloma, tačiau mokyklų vadovai turi atestuotis ne rečiau kaip kas penkeri metai.

Vidurinio ugdymo programų akreditavimo tikslas – sudaryti sąlygas asmenims, besimokantiems pagal vidurinio ugdymo programą, įgyti kokybišką vidurinį išsilavinimą. Akreditavimo metu rengiamos ataskaitos ir pažymos dėl vertintų mokyklų ugdymo kokybės, nustatomos mokyklos veiklos stiprybės ir tobulintinos veiklos.

Profesinis mokymas. Pirmieji žingsniai profesinio mokymo kokybės užtikrinimo srityje buvo žengti dar 2000 m., kai, PHARE Profesinio mokymo reformos programai parėmus, buvo išleistas *Vidinės kokybės užtikrinimo profesinėse mokyklose vadovas*. Vis dėlto dar nėra įdiegta profesinio mokymo įstaigų veiklos įsivertinimo ir išorės vertinimo pagrįsta kokybės užtikrinimo sistema. Lietuvoje profesinio mokymo įstaigos teikia ne tik profesinį mokymą, bet ir bendrąjį ugdymą. *Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (2011)* yra nustatyta, kad bendrojo ugdymo kokybės išorinis vertinimas turi būti atliekamas ir švietimo kokybės profesinio mokymo įstaigose. Tačiau kol kas toks vertinimas nėra vykdomas.

Aukštasis mokslas. Pagal *Mokslo ir studijų įstatymą (2009)* mokslo (meno) veiklos ir studijų kokybę užtikrinama per mokslo ir studijų institucijų vidines kokybės užtikrinimo sistemas, išorinį studijų programų vertinimą ir akreditavimą, išorinį mokslinės veiklos vertinimą ir išorinį mokslo ir studijų institucijų įvertinimą ir (arba) akreditavimą. Nors *Mokslo ir studijų įstatyme (2009)* numatyta, kad už studijų kokybę yra atsakingos aukštosios mokyklos ir kiekviena jų privalo turėti vidinę kokybės

užtikrinimo sistemą, grindžiamą Europos aukštojo mokslo erdvės studijų kokybės užtikrinimo nuostatomis, tačiau 11 (iš 18) išorinio vertinimo metu įvertintų institucijų kaip tik buvo siūloma tobulinti vidines kokybės užtikrinimo sistemas labiau siejant jas su Europos kokybės užtikrinimo nuostatomis ir gairėmis. (Duomenų šaltinis: Eurostatas).

Kaip teigia V. Lamanauskas (2004), kokybės užtikrinimo sistemos pasirinkimą iš dalies lemia ir šalies finansinė padėtis, kadangi sukurti efektyvią švietimo kokybės valdymo sistemą kainuoja gana brangiai. Europos šalys turi pačias įvairiausias švietimo kokybės užtikrinimo sistemas – nuo griežtai centralizuotų iki demokratiškesnių, kurios remiasi savivalda ir institucijų atsakomybe už savo veiklą ir jos rezultatus (Vilkonienė, 2007). Vyrauja nuomonė, kad švietimo sistemoje kokybės užtikrinimui verta taikyti visuotinės kokybės vadybą. Kadangi jos tikslas – produktų arba paslaugų, skirtų vartotojams, tobulinimas - pilnai pritaikomas švietimo sistemoje. Be to, visuotinės kokybės vadybos taikymui reikalingi elementai – vartotojas ir paslauga – randami ir švietimo sistemoje.

1.3. Švietimo kokybės užtikrinimo sistemos Airijoje

Akivaizdūs kalbinių žinių globalūs pranašumai, skatina visus imtis priemonių ir mokytis. Ši paklausa didėja, tačiau dėl žmonių užimtumo bei motyvacijos stokos, susiduriama su daugeliu problemų. Ir tai aktualu ne tik mūsų šalyje, bet ir kitose užsienio šalyse. Itin dideli skirtumai išryškėja Airijos švietimo kokybės užtikrinimo sistemose. (Žr. 6 pav.).

6pav.

Vidurinis išsilavinimas Airijoje remiamas pradinio išsilavinimo pamatu. Vidurinės mokyklos lygio švietimo sektorių sudaro vidurinės, profesinės, bendruomeninės ir bendrojo lavinimo mokyklos.

Visos šios mokyklos teikia atestuojamus kursus pagal Švietimo ir mokslo departamento nuostatas, veda tuos pačius valstybinius egzaminus visiems mokiniams, departamentas jas gali tikrinti.

Vidurinės mokyklos, kuriose mokosi maždaug 54% vidurinės mokyklos lygio mokinių, yra privačios. Daugumai jų vadovauja religinės bendruomenės, likusioms – gubernatorių tarybos arba privatūs asmenys.

Profesinės mokyklos ir bendruomenės kolegijos moko daugiau nei 33% visų vidurinio lygio mokinių, administruojamos profesinio švietimo komitetų. Iš pradžių pagrindinis šių mokyklų tikslas buvo nukreiptas į fizinio darbo įgūdžių ugdymą, ruošiant jaunimą amatams. Tačiau dabar, visi vidurinio lygio kursai yra prieinami. Profesinės mokyklos taip pat yra pagrindinės suaugusiųjų švietimo ir bendruomenės švietimo kursų tiekėjos.

Bendrojo ugdymo mokyklos sujungia akademinis ir profesinius dalykus plačioje mokslo programoje. Joms vadovauja vadovybės taryba, atstovaujanti vyskupijos religinį autoritetą, vietinį profesinio švietimo komitetą ir Švietimo ir mokslo ministrą. Mokyklos finansuojamos vien tik iš Švietimo ir mokslo ministerijos.

Bendruomenės mokykloms vadovauja vadovybės taryba, atstovaujanti vietinius interesus. Šios mokyklos teikia plačią mokymo programą, apimant tiek praktinius, tiek akademinis dalykus. Jos taip pat sudaro sąlygas suaugusiųjų švietimu ir bendruomenės plėtros projektams. Šios mokyklos yra visiškai finansuojamos valstybės, per Švietimo ir mokslo ministeriją.

Vidurinės mokyklos studijos Airijoje paprastai prasideda nuo dvylikos metų amžiaus ir susidaro iš trejų metų jaunesniojo amžiaus ciklo, po kurio seka du ar tris metus trunkantis vyresniųjų ciklas. Jaunesniojo amžiaus ciklas: Jaunesniojo amžiaus ciklo pabaigoje vidurinėse mokyklose vykdomi jaunių lygmens egzaminai. Jaunesniojo amžiaus ciklas pritaikytas 12-15 metų amžiaus mokiniams, kurie paprastai laiko egzaminus būdami 14 ar 15 metų amžiaus, praėjus 3 metams po pradinės mokyklos. Mokiniai privalo laikyti egzaminus iš pagrindinių dalykų: airių kalbos, anglų kalbos, matematikos, istorijos, geografijos, gamtos mokslų, kalbų, religijos ir pilietinių mokslų, socialinio ir politinio švietimo. Taip pat mokomasi kūno kultūros ir socialinio, asmeninio bei sveikatos švietimo dalykų, kurių egzaminų jaunių lygmenyje laikyti nereikia. Daugelis mokyklų siūlo dar du dalykus iš sąrašo, kuris apima verslo studijas, meną, muziką, medžio ir metalo apdirbimą. Jaunių lygmens egzaminai po 3 metų mokslo programos vykdomi raštu, taip pat praktikos būdu, atliekant projektų darbus kai kuriems dalykams ir žodiniai egzaminai airių ir žemyninėms kalboms.

Vyresniojo amžiaus ciklas buvo ženkliai pertvarkytas pastaraisiais metais ir dabar suteikia „Pereinamuosius metus“, kurie mokiniams suteikia galimybę patirti įvairių švietimo iniciatyvų, gyvenimo įgūdžių ir darbo patirties. „Pereinamieji metai“ – tai neprivaloma vienerių metų programa, kuri paprastai apima pirmuosius trejų metų ciklo metus. Pereinamieji metai yra vertinami be egzaminų, jie skirti patirti platesnę mokymosi patirtį. Vyresniojo amžiaus ciklo pabaigoje laikomi brandos egzaminai. Vyresniojo amžiaus ciklas numatytas mokiniams nuo 15 iki 18 metų amžiaus. Brandos egzaminus laikantys mokiniai paprastai mokosi matematikos, airių kalbos, anglų kalbos, užsienio kalbos ir 3 pasirinktinių dalykų. Brandos atestato rezultatai paprastai paverčiami taškais, kurie tampa vienu iš stojimo į universitetus, technologijų institutus bei kolegijas, reikalavimu.

Įsidėmėkite, kad mokiniai Airijos švietimo įstaigoje pradėję mokytis po 11 metų amžiaus neprivalo laikyti airių kalbos egzamino.

Mokiniai gali pasirinkti vieną iš šių brandos atestato programų:

1. Brandos atestato programa - tai yra plačiausiai pasirenkama programa, kurioje mokiniai turi ne mažiau penkių dalykų, įskaitant airių kalbą (išskyrus tuos, kurie pradeda mokytis po 11 metų amžiaus).
2. Profesinio brandos atestato programa („LCVP“) buvo sukurta 1989 m. Ji yra ta pati programa, kaip aprašyta aukščiau, bet su papildomu dalyku, pvz. „LCVP“. Šis dalykas turi dvi susijusias modules apie pasirėngimą darbui ir verslo švietimą.
3. Taikomas brandos atestatas: pagrindinis šios į individualų asmenį orientuotos programos tikslas yra jos mokinius parengti suaugusiam ir profesiniam gyvenimui. Taikomas brandos atestatas nesuteikia tiesioginio priėjimo į tretinio lygio kursus, tačiau sėkmingai baigę šią programą mokiniai gali stoti į kursus po brandos atestato, vadinamus „PLC“. (Prieiga per internetą: Remiamas Integracijos departamento, Airijos švietimo sistemos peržiūra.).

Pradinė mokykla

Sulaukęs ketverių arba penkerių metų vaikas pradeda lankyti pradinę mokyklą (*Airijoje ji dar vadinama „nacionaline“*) ir mokosi joje aštuonerius metus. Jūsų vaikas gali mokytis bet kurioje mokykloje, kurioje yra laisvų vietų. Jūsų gyvenamojo rajono mokyklų sąrašą sužinosite švietimo ir mokslo departamente ([*Department of Education & Science*](#)). Išsirinkę mokyklą, pasiteiraukite jos direktoriaus (*the principal*), ar yra laisvų vietų. Jei jų nebus, direktorius galės rekomenduoti kitą mokyklą. Dauguma pradinių mokyklų priklauso katalikų bažnyčiai (yra ir keletas priklausančių kitoms bendruomenėms).

Vidurinė mokykla

Būdami dvylikos arba trylikos metų vaikai ima lankyti vidurinę mokyklą (*post primary/second level school*). Labiausiai paplitęs vidurinės mokyklos tipas – “**secondary school**”. Dar yra “community schools”, “comprehensive schools”, “community colleges”. Dauguma šių mokyklų, kaip ir pradinės, priklauso bažnyčios bendruomenei. Vaikai mokosi vidurinėje mokykloje iki 16-os metų. Airių kalba yra privaloma, bet kai kurie vaikai (*pavyzdžiui, iki vienuolikos metų mokėsi kitoje šalyje*) gali būti atleisti nuo jos mokymosi.

Vidurinės mokyklos ugdymas vykdomas dviem etapais, kiekvienas iš jų baigiasi egzaminais:

Pirmasis ciklas (*Juniorcycle*) – mokslas trunka trejus metus, išlaikius egzaminus gaunamas mokslo baigimo pažymėjimas (“*Junior Certificate*”).

Antrasis ciklas (*Seniorcycle*) – mokomasi dvejus arba trejus metus. Trejų metų mokymo programą sudaro ir pereinamieji metai, kai ugdoma mokinio asmenybė, bendrieji ir techniniai įgūdžiai.

Didžioji dalis mokinių renkasi standartinę mokymosi programą. Pagrindinės programos mokyklos baigimo pažymėjime vertinami šeši arba septyni mokomieji dalykai, tačiau skiriami dar du mokyklos baigimo pažymėjimo programos tipai – profesinė programa (*Leaving Certificate Vocational Programme*) ir taikomoji (*Leaving Certificate Applied*). Įstojimo į aukštąsias mokyklas tikimybė priklauso nuo mokslo baigimo pažymėjimo (*sertifikato*) rezultatų.

Kokią mokyklą pasirinkti?

Pradinių ir vidurinių mokyklų sąrašą ir nuorodas, kuriose klasėse teikiama pagalba ypatingų poreikių turintiems vaikams, rasite švietimo ir mokslo departamento tinklalapyje: www.education.ie

Tolesnis mokymasis - Suaugusiųjų švietimas.

Tolesnio mokymosi terminu apibūdinamas išsilavinimas arba kvalifikacija, suteikiama po mokymosi vidurinėje mokykloje. Trečiosios pakopos išsilavinimu vadinamas įgytas universitete išsilavinimas.

Žemiau išvardintos organizacijos teikia konsultavimo paslaugas, rekomendacijas ir rengia suaugusiųjų bei jaunų žmonių mokymus:

- ◆ Profesinio mokymo, persikvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo komitetas (*The Vocational Education Committee – VEC*) www.ivea.ie
- ◆ Nacionalinis profesinio mokymo ir įdarbinimo komitetas (*FÁS*) www.fas.ie

◆ Šeimos ir socialinių reikalų departamentas (*Department of Social & Family Affairs*)
www.welfare.ie

Siūlomos įvairios ugdymo programos:

- 1. E.S.O.L: EnglishforSpeakersofOther (anglų kalbos kursai)** – lavinami bendrinės, kasdien vartojamos kalbos skaitymo, rašymo, kalbėjimo, klausymo įgūdžiai. Mokyti siūlo profesinio mokymo, persikvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo komitetas. Kursai yra mokami, tačiau kai kurios įmonės apmoka savo darbuotojų išlaidas.
- 2. PostLeavingCertificateCourses (PLC):**Tai vienerių arba dvejų metų trukmės integruoto mokymosi ir profesinio rengimo kursai. Kursų tikslas – suteikti išsilavinimą, reikalingą įsidarbinti arba tęsti mokymąsi, lavinti įgūdžius, būtinus profesinei veiklai vystyti.
- 3. AdultLiteracy / Numeracy (BasicEducation):** Pradinio išsilavinimo suaugusiems kursai, kurių metu mokama skaitymo ir rašymo pagrindų. Neatsiejama programos dalis yra bendras asmenybės ugdymas.
- 4. AdultCommunityEducation:** Šios programos tikslas – sukurti sąlygas kolektyviniam ir savarankiškam tam tikroje teritorijoje gyvenančių žmonių mokymuisi (*localcommunity*). Kursai suteikia galimybę pajusti susidomėjimą, “mokslo skonį” ir norą mokytis visą gyvenimą. Tikslinė kursų auditorija yra moterys, vyrai, senyvo amžiaus žmonės, neįgalieji, žmonės, retai būnantys namuose dėl dažnų išvykų ir komandiruočių.

Švietimo sistema

Pagal įstatymą, visi vaikai nuo 6-ųjų iki 16-os metų privalo mokytis bendrojo ugdymo mokykloje (*iš tikrųjų dauguma vaikų ją pradeda lankyti būdami ketverių arba penkerių*). Dauguma Airijos mokyklų yra valstybinės ir mokslas jose nemokamas – nepriklausomai nuo mokinių tautybės arba statuso, tačiau reikia mokėti už vadovėlius, mokymosi priemonių kopijavimą, uniformą ir t.t.

Tėvai, gaunantys mažas pajamas, gali gauti socialinę paramą (*pašalpą mokyklos uniformai ir avalynei įsigyti*). Mokiniai, gyvenantys toli nuo mokyklos, į ją atvežami specialiu transportu (*visą informaciją gausite mokymosi įstaigoje*). Mokyklose teikiama papildoma pagalba mokiniams, turintiems ypatingų poreikių. Mokslo metai prasideda rugsėjo mėnesį. Atostogaujama liepą ir rugpjūtį (*vidurinės mokyklos uždarytos ir birželio mėnesį*). Taip pat yra Kalėdų, Velykų atostogos ir tarpinės atostogos tarp mokslo metų semestrų (*spalio ir vasario mėnesio gale*). (European Journal of Special Needs Education).

2. DIDAKTINĖS UŽSIENIO KALBOS MOKYMO (SI) NUOSTATOS

2.1. Užsienio kalbų mokymo (si) didaktinės nuostatos Lietuvoje

Užsienio kalbos mokymosi tikslas – įgyti užsienio kalbos komunikacinę ir tarpkultūrinę kompetenciją, teikiančią galimybę vartoti kalbą įvairiose asmeninio gyvenimo ir kai kuriose viešojo gyvenimo situacijose; ugdyti asmenines ir socialines vertybines nuostatas, atvirumą pasaulio bendruomenei, toleranciją, kūrybingumą ir saviraiškos užsienio kalba gebėjimus.

Mokantis užsienio kalbų ugdomi šie kalbiniai gebėjimai: skaitymas, rašymas, klausymas ir kalbėjimas. Mokyti užsienio kalbos - tai visų pirma mokyti ta kalba kalbėti. Vidurinėje mokykloje siekiama dviejų pagrindinių praktinių tikslų - išmokyti kalbėti ir skaityti programos numatytose ribose. Antra vertus kalbėjimas yra ne tik vienas iš mokymo tikslų, bet ir priemonė mokytis. Mokydamiesi kalbėti įtvirtiname žodžius, gramatiką, ugdome kalbos tempą (Rimkus Č.,1991, p. 112).

Šių dienų realybė svarbią vietą skiria komunikacijai. Didėja poreikis bendrauti užsienio kalbomis. Vienu svarbiausių užsienio kalbų mokymo (si) tikslų tapo bendravimas užsienio kalba. Užsienio kalbų mokymas (sis) įgauna komunikacinį pobūdį. Svarbiausias svetimų kalbų mokymo tikslas – išugdyti gebėjimą bendrauti svetimą kalbą. Komunikacijos įgūdžiai skirstomi pagal tai, koku būdu komunikuojama – sakytine ar rašytine kalba. Ugdantis lingvistinę kompetenciją būtina pažinti ir įvaldyti kalbos struktūros dėsningumus, sukaupti žodyną, mokėti raides, garsus bei suprasti jų santykius, gebėti pakankamai taisyklingai tarti, kirčiuoti, intonuoti bei skirstyti sakinius prasminėmis grupėmis. Aukštesniosiose klasėse mokomasi naudotis gramatikos žinytais ir didesniais žodynais. Mokiniai taip pat gauna bendriausių žinių apie tos kalbos išplitimą bei kalbos sistemos savitumus, įgyja bendriausių supratimą apie kalbos funkcionavimą. Tačiau lingvistinės kompetencijos ugdymas nėra savitiksliis: ji skirta komunikacinei kompetencijai ir bendram kultūriniam bei lingvistiniam išsilavinimui plėsti. Pirmenybė suteikiama supratimui ir raiškai, o struktūrų ir žodyno mokymas tarnauja pagrindiniam tikslui – komunikacijai (Sheilsas J.,1995, p.1).

Kiekvienas mokytojas siekia, kad jo pamokos būtų įdomios, padėtų mokiniams įsisąmoninti mokomąją medžiagą, ugdytų jų kūrybiškumą ir norą daugiau sužinoti. Šiuos siekius padeda įgyvendinti aktyvaus mokymo metodai, ne tik įgalinantys geriau įsisąmoninti mokymo turinį, bet ir plėtojantys mokinių gebėjimą kritiškai mąstyti, taikyti įgytas žinias tiek įprastomis, tiek naujomis sąlygomis.

Mokslinė samprata metodas yra pažinimo, tyrinėjimo būdas. Veikimo būdas: (Dabartinis lietuvių kalbos mokymo žodynas, 1993, p. 395).

Bendrojo išsilavinimo standartai (Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklos bendrosios programos ir išsilavinimo standartai, 2003) įvardija reikalavimus, pagrindžiančius svarbiausią užsienio kalbos mokymo tikslą – komunikacinės kompetencijos ugdymą. Vienas svarbiausių uždavinių – mokyti užsienio kalbos kaip praktinės veiklos, padedančios atskleisti informacijos turinį ir prasmę, gretinti gaunamą informaciją su jau turima, perimti įvairių kultūrinę patirtį, ją kaupti ir perteikti. Taigi užsienio kalbos mokoma kaip informacijos priėmimo ir perdavimo priemonės. Praktiniai užsienio kalbos mokymo tikslai nurodo, kad visas mokymo procesas būtų komunikacinio pobūdžio. Mokiniai turi įgyti savarankiško darbo gebėjimus, gebėti taikyti savo įgūdžius ir žinias naujose situacijose, mokėti naudotis žodynais, žinynais, naudotis naujausiomis informacinėmis technologijomis. Mokant užsienio kalbos, būtina remtis gimtosios kalbos mokymosi patirtimi ir kitų mokomųjų dalykų ryšiais. Mokydamiesi užsienio kalbos, mokiniai ugdo save kaip asmenybę, brandina atvirumą kalbai ir tos šalies kultūrai, ugdo sėkmingai komunikacijai būtinas normas ir vertybes – toleranciją, gebėjimą bendradarbiauti, ugdo norą mokytis kalbų ir mokytis visą gyvenimą. Užsienio kalbos mokymasis teikia galimybę suvokti kalbą, kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį, kaip mąstymo išraišką, padeda formuoti bendrąją kalbos kultūrą. Ypač svarbu mokyti suvokti kalbą, kaip mąstymo išraišką, elgesio ir veiklos sąlygą, kuri lemia kiekvieno kalbančiojo, klausančiojo, skaitančiojo, rašančiojo saviraišką ir gyvenimo būdą.

2.2. Užsienio kalbų mokymo (si) didaktinės nuostatos užsienio kalbų mokymo (si) sunkumai, problemos Airijoje

Airijoje, kaip ir Lietuvoje, mokiniai turi įgyti savarankiško darbo gebėjimus, gebėti taikyti savo įgūdžius ir žinias naujose situacijose, mokėti naudotis žodynais, žinynais, naudotis naujausiomis informacinėmis technologijomis, o taip pat, mokiniai turi gebėti gerai komunikuoti užsienio kalba, kuriai skiriama labai daug dėmesio ir tai daroma įvairiausiais būdais.

Tradiciškai, Airijoje, yra trys pagrindiniai švietimo sistemos komponentai, kurie turi - pirmą, antrą ir trečią lygius. Pirmasis ir antrasis lygis yra vadinamas- pirminės ir antrosios pakopos ir atitinkamai seka toliau kiti. Didaktinės nuostatos Airijoje byloja, kad švietimo augimas ankstyvojo ir vaikų ugdymo srityje sparčiai kinta ir nuolat yra tobulinamas. Jis gerokai išsiplėtė, pereinant nuo sistemos, kuri tapo orientuota į 6-22 metų amžiaus grupes ir siekia, kad būtų patenkinti visi bendruomenės poreikiai ir visi gautų kokybišką ir kiekybišką mokymą. Ši koncepcija atspindi tai, kad

šiuo metu Airijoje galima rasti daugybę programų ir studijų, kurias lanko daugiau kaip 900.000 studentų dieninių ugdymo mokyklose ir kolegijose, su papildomas 209.000 tolimesniuose ir suaugusiųjų švietimo programose.

Švietimo ir mokslo departamentas siekia užtikrinti nuostatą, kad švietimas Airijoje būtų išsamus, ekonomiškai efektyvus ir kad būtų lengvai prieinama švietimo sistema kiekvienam. Kad ji būtų aukščiausios kokybės, vertinant pagal tarptautinius standartus, kurie:

1. Įgalina asmenis plėtoti visą savo potencialą ir būti visaverčiais visuomenės piliečiais;
2. Prisidėti prie socialinės ir ekonominės plėtros.

Švietimo sistema yra paremta pliuralizmo ir pagarbos Airijos visuomenei. Vaidmuo yra priskiriamas visiems, vadovaujamosi partnerystės dvasia. Švietimo sistemoje dalyvauja visi, įskaitant mokytojų, tėvų, mokyklos vadovai, bendruomenė ir kitos švietimo įstaigos. Rengiami bendri nuostatai, kuriami planai ir ieškoma bendrų sprendimų.

Nacionaliniu lygmeniu pradinio ir popradinio ugdymo mokymo programa yra patvirtinta Švietimo Ministro ir mokslo ministerijos. Mokyklos gyvenimas ir vertinimas, kad vyktų kokybiškas švietimas yra prižiūrimas švietimo ir mokslo departamento. Kiekviena programa turi atitikti bendrą sistemą, kuri naudojasi nacionalinių sertifikavimo ir vertinimo procesais, numatytais švietimo ir mokymo tarybos.

Mokyklos lygmeniu, visų pirma, mokyklos charakteris yra labai svarbus. Yra būtinas ir privalomas mokymo programų pritaikymas, kad ji tiktų kiekvienam besimokančiam mokykloje. Jis yra atnaujinamas ir nuolat tobulinamas, pagal bendrą mokyklos plėtros planą. Dalyvavimas mokykliniame gyvenime, yra privalomas nuo 6 iki 15 metų. Bet šiuo metu, minimalus mokyklos baigimo amžius yra pakeltas iki 16 metų, pagal Švietimo aprūpinimo įstatymas. Pirminė ir antrosios pakopos švietimas yra teikiamas nemokamai ir iš viešai finansuojamų mokyklų.

Aukštojo mokslo ar trečio lygio sektorius Airijoje sudaro universitetai ir technologijos institutai, taip pat kolegijos, švietimo ir automatizuotos privačios aukštosios mokyklose. Pokyčiai aukštojo mokslo sektoriuje Airijoje, ypač ženklus per pastaruosius dvidešimt metų, nes jis buvo grindžiamas šia, diferencijuotos sistemos didaktinių nuostatų trečiojo lygio išsilavinimu. Viena dalis yra formuojama universitetų ir paskirtų institucijų pagal aukštojo mokslo instituciją, su valstybės skiriamu finansavimu. Kita dalis, apima technologijos institutų - taip atskirtosios pagal tam tikrus regioninius institutus. (Balageur, Mestres ir Penn 1992).

Teigiamų socialinių santykių poreikis buvo identifikuotas, kaip kito patirtinio mokymosi aplinkoje, funkcija. Vygotsky (1978; pradžių buvo paskelbtas 1926 m) pasisakė už turtingo, interaktyvaus bei pelningų mokymosi patirties svarbą. Jo darbas pabrėžė svarbų vaidmenį reikšmingą vaikų mokymesi ir padėjo jiems išplėsti jų mokymą, ką jie gali padaryti vieni. Rogoff (1990) pabrėžė, kad:

...kasdienį dalyvavimą vaikų ir suaugusiųjų bendrose veiklose, prisideda prie sparčios pažangos vaikui tapti kvalifikuotu dalyviu, intelektiniam ir socialiniam gyvenimui jų visuomeniniame gyvenime, be ko nesiformuoja brandi vaiko raida ir be ko neįmanoma įsivaizduoti jo kokybiškos ateities (138psl.). O pats pagrindinis ir svarbiausias šio vaiko vystymosi aspektas yra pagarba kitiems, bendraamžiams ir suaugusiems. Kaip Adams (1996) teigia, kad vaikai turi būti skatinami "galvoti apie save, kaip besimokantįjį, priimti ir vertinami juos supančių žmonių" (52 psl.).

Kintant mokymo(si) paradigmai, keičiasi mokytojo vaidmuo, nes pereinama prie aktyvų mokymąsi skatinančio mokymo, o tam mokymą reikia derinti prie įvairių mokymosi stilių; minėta aplinkybė sąlygoja būtinybę įvaldyti naujus mokymo metodus. „Ugdymo metodas – svarbiausias mokyklos komponentas“, - sako tris dešimtmečius mokytojaves ir tris kartus Niujorko valstijos Metų mokytoju nominuotas Johanas Tayloras Gatto. Jis ragina nepuoselėti vilčių, kad švietimo reikalus gali pataisyti geresnės programos, geresni mokytojai ar modernesnės mokymo priemonės. „Visos ugdymo mokykloje patologijos atsiranda todėl, kad vaikui neleidžiama pačiam surasti motyvų veikti, trukdoma pasitikėti savimi ir būti drąšiam, – tvirtina mokytojas. – Mokykloje vaikai nemokami būti garbingais, mylėti ir, svarbiausia, tarnauti kitiems“ (V.Strazdas, 2008, p. 4). J.Ambrukaitis, J.Ruškus (2002, p. 6–23) teigia, kad „dabartinės specialiųjų poreikių ugdymo problemos bei jų sprendimas ateityje remiasi į vieną giluminę kategoriją – metodą“. Matome, kad edukologai ir patyrę pedagogai mato, kad būtent mokymo būdas gali padėti išspręsti daugelį ugdymo problemų. Kintant požiūriui į ugdymą, atsiranda nauji reikalavimai ugdymo turinio pateikimui, pasipildo metodo samprata.

2.3. Svarbiausi užsienio kalbos mokymo metodai, metodo samprata, metodų klasifikavimas

Metodą, kaip sistemą veiksmų, būdų visumą tikslui pasiekti, supranta M.Danilovas, M.Skatkinas (1978), L.Jovaiša (1998), G.Petty (2006). Mokslininkų teigimu, metodas yra sistema sąmoningų, nuoseklių veiksmų, padedančių pasiekti rezultata, atitinkantį užsibrėžtą tikslą.

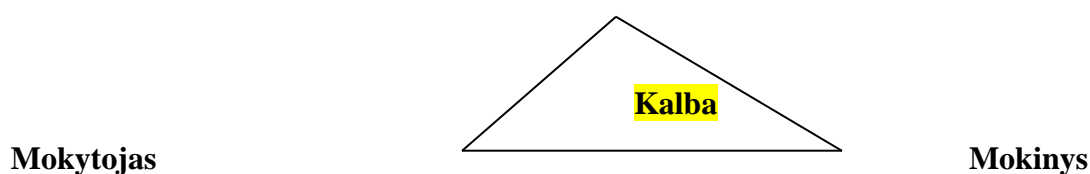
Taigi, pasirenkant ir taikant mokymo metodus, reikia sąmoningai pasirinkti, - tai priklauso ir nuo veiklos tikslo, ir nuo turimos patirties. G.Petty (2006, p. 165) atkreipia dėmesį, kad metodų ir

mokymosi veiklos pasirinkimas bei jų taikymas priklauso ne tik nuo pamokos tikslų, bet taip pat „labai svarbu atkreipti dėmesį ir į mokinius, fizinę aplinką, <...>, ir emocinį klimatą“, kitaip sakant, į kontekstą. Taigi, metodas – veiklos priemonė, jo pasirinkimas ir taikymo pobūdis ir atitikimas numatytam tikslui lemia veiklos rezultatą. Šiuolaikinis mokymo tikslas – aktyvus, savarankiškas mokinio mokymasis.

Mokyti skatinančią metodo reikšmę, iš esmės, pabrėžia ir L.Jovaiša (2007, p. 154), teigdamas, kad „mokymo metodas tai vadovavimo mokymuisi veiksmų ir būdų visuma konkrečiam mokymo tikslui pasiekti“. Čia metodas suprantamas kaip mokytojo pasiūlyti veiklos ir būdai, padedantys mokiniams suprasti pateikiamą, priimamą, apdorojamą informaciją. Pabrėžiama aktyvi, savarankiška mokinių veikla, kuriai mokytojas vadovauja parinkdamas tinkamus mokymo metodus.

Kiti mokslininkai atkreipia dėmesį į metodo tiesioginę mokomąją reikšmę. Kai pamokoje, mokytojo vadovaujamas, mokinys įvaldo mokymo metodą, vėliau gali taikyti savarankiškai, įsisavindamas informaciją ir iš kitų aplinkų, jis virsta mokymosi metodu (Šiaučiukėnienė L., Visockienė O., Talijūnienė P., 2006). Z.Kairaitis (1999) teigia, kad mokymo metodas – tai idėja, užkoduota patirtis, dvasios kūrinys, pažinimo objektas. Mokytojui ir mokiniui privalu kurti kritinę ugdymo proceso aplinką, kurioje formuojasi atviros žinių ir vertybių sistemos. Iš žemiau pateiktos schemos matyti, kad į vieną sistemą šiuos elementus jungia kalba, vadinasi, mokymui aktyvumo suteikia dialoginiai santykiai. (Žr. 7 pav.).

Mokymo metodas

7 pav. Mokytojo, mokinio ir mokymo metodo santykiai. (V. Daujotytė, 1999)

Norint sėkmingai parinkti mokymo metodus, pirmiausia reikia orientuotis jų įvairovėje – susipažinti su jų klasifikacijomis. Yra įvairių mokymo metodų klasifikacijų, tačiau nei viena iš jų nėra deramai pagrįsta nei teoriniu, nei praktiniu požiūriu. Pasak V. Rajecko (1997), nustatyti objektyvų klasifikacijos pagrindą ir juo remiantis suskirstyti mokymo metodus yra labai sudėtinga, o gal net ir neįmanoma. Egzistuoja įvairios mokymo metodų klasifikacijos. Viena jų – mokymo metodų skirstymas į klasikinius (tradicinius) ir aktyviuosius (šiuolaikinius) mokymo metodus. Pagal didaktinius tikslus mokymo metodai skirstomi į aktyvius ir pasyvius. Aktyvūs metodai pirmiausia siejami su mokinių

savarankišku darbu. Pasyvūs – su informacijos išdėstymu bei jos suvokimu. L. Jovaiša (2001) ir L. Šiaučiukėnienė (2005) siūlo mokymo metodus klasifikuoti ir pagal informacijos gavimo šaltinį: žodiniai, vaizdiniai ir praktiniai.

Klasikiniai mokymo metodai

(Paimta iš L. Šiaučiukėnienė, O. Visockienė, P. Talijūnienė „Šiuolaikinės didaktikos pagrindai“, 2006, p. 98)

Informaciniai

Teikiamieji

1. Pasakojimas (siužetinis, aprašomasis, aiškinamasis)
2. Paskaita (mokyklinė, akademinė)
3. Teikiamasis pokalbis (genetinis, analitinis-sintetinis)
4. Demonstravimas
5. Literatūros naudojimas

Atgaminamieji

1. Atpasakojimas (raštu, žodžiu)
2. Kartojimo pokalbis (atkūrimo, apibendrinimo)
3. Tikrinamasis pokalbis (apklausa, įskaita, egzaminas)
4. Rašiniai (kontrolinis, įspūdžių ir kt.)
5. Iliustravimas

Praktiniai operaciniai

Pratybu

1. Treniruotė.
2. Kontekstinės pratybos.
3. Grafiniai darbai.

Praktiniai

1. Instruktažas.
2. Techninis darbas.
3. Mašinų darbas.

Laboratoriniai

1. Bandyimų demonstravimas.
2. Iliustraciniai laboratoriniai darbai.
3. Eksperimentiniai laboratoriniai darbai.

Kūrybiniai

Euristiniai

1. Euristinis pokalbis.
2. Loginis įrodymas.
3. Paieškos.
4. Techninis modeliavimas.
5. Kūrybiniai rašiniai.
6. Algoritmavimas.

Probleminiai

1. Probleminis dėstymas.
2. Probleminis pokalbis.
3. Uždavinių sprendimas.
4. Darbas su moksline literatūra.
5. Statistiniai skaičiavimai.

Tiriamieji

1. Stebėjimas.
2. Eksperimentas.
3. Tiriamasis pokalbis.

Metodai gali būti klasifikuojami ne tik pagal mokytojo, bet ir pagal mokinio veiklą: vaizdiniai, žodiniai, praktiniai, savarankiškas darbas. Pasak V. Rajecko (1997), kiekvienas metodas su visais metodiniais būdais negali būti tos pačios struktūros, nes yra skirtinga mokymo medžiaga, skirtingi mokytojo ir mokinių santykiai mokymo procese, įvairus jų veiklos pobūdis, skirtingai taikomos vaizdinės mokymo priemonės bei pagalbinė medžiaga. Sparčiai kintantis šiuolaikinis pasaulis diktuoja naujus iššūkius. Mokytojai skatinami tobulėti, ugdyti mokinių kritinio mąstymo, bendradarbiavimo, gebėjimo dirbti komandoje, mokėjimo mokytis įgūdžius. Šiuos siekius padeda įgyvendinti aktyvaus mokymo metodai. Mokymo programos, skatinančios kritinį mąstymą, grindžiamos šio mąstymo gebėjimų ugdymu, taikant aktyvaus mokymo metodus.

Mokymo ir mokymosi metodų paskirtis – padėti mokiniui aktyviai mokytis, kontroliuoti, struktūruoti, plėtoti, gilinti informacijos ir idėjų supratimą. Mokymosi metu ypač svarbu skatinti mokinių bendradarbiavimą, kad jie galėtų prisiimti atsakomybę už savo ir kitų mokymąsi, mokytis vieni kitų padedami, gilinti supratimą persakydami nagrinėjamą informaciją ar idėjas savais žodžiais, diskutuodami. Struktūruoti mokymosi medžiagą mokiniams padeda įvairios lentelės, grafinės tvarkyklės. Apmąstę mokymo ir mokymosi situaciją – uždavinius, mokinių mokymosi patirtį, mokymosi medžiagos specifiką – nusprendžiame, ar pateiksime mokiniams naudotinus šablonus ar prašysime jų pačių atrasti tinkamus struktūravimo būdus.

Savarankiška aktyvi mokinių veikla – tik dalis darbo. Kad būtų sąmoningai išmokstama, plėtojami mokymosi mokytis gebėjimai, svarbus tinkamas mokytojo ir klasės draugų *atsakas* (grįžtamoji informacija), kuris suprantamas ne kaip skubotas patvirtinimas „teisingai“ / „neteisingai“, bet kaip kryptingas klausinėjimas, kviečiantis permąstyti, pasitikslinti, išsamiau paaiškinti nagrinėjamas sąvokas, reiškinius, priimtus sprendimus, padarytas išvadas. Vadovaudamiesi svarstymais turėtume skatinti pačių mokinių tarpusavio dialogą.

Mokymo ir mokymosi metodų pavyzdžiai:

Darbas grupėmis. Durstinys. Abipusis mokymas. Šešių kepurių metodas. Kampai. Atkaklus klausinėjimas. Praktinis tyrimas. Skaitmeninių mokymosi objektų naudojimas. Grafinės tvarkyklės: pasakojimo planas, veikėjų stebėjimas. Venno schema, sąvokos ir apibrėžimo schema, sąvokų žemėlapis. Frayerio modelio sratu pagal abėcėlę

ŽNS. (<https://www.google.lt/#q=aktyvaus+mokymo+metodai>)

Aktyvaus mokymo metodų ir kritinio mąstymo komponentų koreliacija

(Paimta iš „Aktyvaus mokymosi metodai“, 1998, p. 22-25)

Mokinių kritinio mąstymo gebėjimai	Svarbiausi mokymo programos bruožai/kritinio mąstymo komponentai pamokoje	Aktyvaus mokymo metodai
Zinios	Įvairiapusių požiūrių pateikimas, tiek mokinių, tiek ir mokytojos (jo)	Įtraukianti paskaita, demonstravimas, skaitymas, stebėjimas, interviu.
Supratimas	Mokinių patyrimo ir vertybių naudojimas, mokymo metodų derinimas su mokinių pasirengimu išmolti naują medžiagą.	Anksčiau išvardinti metodai plus: mokytojo klausimai, klasės diskusija, diskusija grupėse, atvejo analizė, mokinių pateikiami klausimai, savarankiškas darbas mažose grupėse.
Taikymas	Turinio naudojimas padedant mokiniams spręsti problemas. Mokymas nukreipiamas į problemas. Medžiaga siejama su realia problema, parodoma, kaip ją spręsti, duodama spręsti panaši problema.	Anksčiau išvardinti metodai plus: patyrimo pratimai, mažų grupių projektai (nustatyti mokytojo ar pasirinkti mokinių), vaidmenų atlikimas, kitų mokymas, atvejo analizė (raštu), mokinių atskleidžiamos paslaptys.
Analizė	Idėjų tvarkymas. Mokinių skatinimas sisteminti informaciją, parodyti sąsają su ja.	Anksčiau išvardinti metodai plus: svarbus įvykis, kitų mokinių pateikiami klausimai, panašumų ieškojimas, palyginimas ir supriešinimas, debatai, prielaidų kūrimas.
Sintezė	Kritinė refleksija. Kitiškai apmąstomos prielaidos, jos palyginamos su realybe, kuriamos naujos idėjos ir prieinama prie vieningų išvadų.	Anksčiau išvardinti metodai plus: svarbus įvykis, tyrimo projektai, patyrimo pratimai.
Įtvirtinimas	Savarankiškas mokymasis ir kūrybiškumas.	Anksčiau išvardinti metodai plus: mokymosi kontraktai, komandos sukurti projektai, savarankiškas mokymasis, „minčių lietus“.

Taikant aktyvaus mokymo (si) metodus, mokytojas tampa daug įdomesnis, o jo vedamos pamokos daug patrauklesnės net ir tiems mokiniams, kuriuos sunku sudominti.

Apibendrinant galima teigti, kad mokymo metodą, kaip mokytojo ir mokinių tarpusavio sąveikos, užtikrinančios optimalų ugdymo turinio įsisavinimą, sąlygą, nukreiptą į mokymo tikslą, akcentuoja

daugelis edukologų. Metodologiniu požiūriu jis turi atitikti pateikiamo ugdymo turinio specifiką, mokinių prigimtį, turimą patirtį, garantuoti ugdymo turinio prieinamumą kiekvienam heterogeninės klasės mokiniui ir, atsižvelgiant į šiuolaikinę mokymo ir mokymosi sampratą, turi skatinti mokinių kūrybiškumą, kritinį, loginį mąstymą, gebėjimus spręsti problemas ir priimti netradicinius sprendimus bei sudaryti sąlygas formuoti kokybiškus ugdymo gebėjimus, siekiant mokinių mokymosi savarankiškumo, aktyvumo; galima sakyti, kad norint išpildyti tokius siekius, šiuolaikinėje pamokoje naudotini tokie mokymo metodai, kurie sudaro sąlygas mokėjimo mokytis kompetencijos formavimuisi ir atitinka bendruosius mokymo reikalavimus, kad būtų pasiekti patys geriausi ir kokybės reikalavimus atitinkantys rezultatai.

2.4. Užsienio kalbos pamokose taikomi mokymo (si) metodai Lietuvos ir Airijos mokyklose

Užsienio kalbų mokoma nuo pirmųjų pradinio ugdymo metų tiek mūsų šalyje, tiek ir Airijoje. Anglų, prancūzų ir vokiečių kalbos išsiskiria kaip labiausiai paplitusios užsienio kalbos. Daugeliu atvejų visiems mokiniams viena iš šių kalbų yra privalomas dalykas. Italų, ispanų ir rusų kalbų mokoma kaip privalomų ar pasirenkamų užsienio kalbų. Mokant užsienio kalbų, *integruotas dalyko ir užsienio kalbos mokymas (CLIL)* plačiai taikomas tik Airijoje.

Pradžios mokykloje ugdymas vyksta pagal Švietimo ministerijos patvirtintą programą gimtosiomis kalbomis (lietuvių, rusų, lenkų, hebrajų, baltarusių), tačiau tėvų (globėjų) pageidavimu pasirinktų ugdymo programos dalykų gali būti mokoma ir valstybine kalba. Užsienio kalba (anglų, vokiečių ar prancūzų) privaloma nuo antros klasės. O tuo tarpu, Airijos Švietimo ministerija, išleidusi įstatymą, kad mokiniai privalo lankyti ugdymo įstaigą jau nuo 4-5 metų ir nepriklausomai nuo to, ar esi tos šalies pilietis, ar esi atvykęs iš kitur, privalai mokytis užsienio kalba – anglų kalba, o vėliau, vyresniame ugdymo lygyje gali rinktis ir kitas užsienio kalbas, kaip gimtoji airių kalba, prancūzų, graikų ir lotynų kalbas. („Kalbos, kultūra ir globalizacija“ 2012 m. gegužės 4 d. Vilniuje. I. Smetonienė.).

Mokant sėkmingos ir kokybiškos užsienio kalbos, taikomi įvairūs mokymo ir mokymosi metodai tiek Lietuvos mokyklose, tiek ir Airijos mokyklose. Anot L. Šiaučiukėnienės ir N. Stankevičienės (2005), pratybų mokymo metodas Lietuvoje, yra vienas iš svarbiausių, nes nuosekli kontekstinių pratybų serija formuoja įgūdžius. Tik išmokus teoriją, taisykles, galima pereiti prie savarankiškų pratybų užduočių. **Pratybų** metu keičiasi mokytojo vaidmuo – nuo informatoriaus pereinama prie

savarankiško organizatoriaus, koreguotojo, konsultanto ir partnerio. L. Šiaučiukėnienė (1997, p. 131) pratybose siūlo remtis tokiais pagrindiniais reikalavimais:

būtinai glaudus užduočių ryšys su teorine medžiaga;

- Svarbiausias pratybų tikslas – mokytis logiškai mąstyti;
- Mokytojas privalo labai atidžiai parinkti pratybų užduotis, kad jos sudarytų sistemą;
- Ne tik ieškoti aktyvių mokymo būdų, bet ir atsakyti pratybų organizavimo stereotipų;
- Atsižvelgti į mokinių pasirengimo lygį, jų individualias savybes ir skirtynes;
- Didinti savarankiško darbo laipsnį;
- Taikyti įvairius individualaus, grupinio mokinių darbo organizavimo derinius.

Skaitymas. Pradiniame metodo taikymo etape įveikiami skaitymo technikos sunkumai, pereinama prie sąmoningo skaitymo. Vyresnėse klasėse formuojami įgūdžiai naudotis vadovėliu, ugdomi įpročiai metodiškai naudotis įvairiomis informacijos priemonėmis bei informacinėmis technologijomis. Skaitymas ypač svarbus kritinio mąstymo gebėjimams ugdyti. Kai mokiniai skaitydami kritiškai mąsto, jie pereina nuo žinių prie žinojimo. Mokslinėje literatūroje skiriami šie skaitymo metodui būtini elementai: mokinių prašoma apibūdinti problemą, kurią autorius mėgina spręsti (žinių lygmuo);

- Interpretuoti svarbiausius autoriaus vartojamus žodžius bei terminus (supratimo lygmuo);
- Nustatyti, kokie yra autoriaus argumentai ir bendras požiūris (analizė, sintezė);
- Nustatyti, kurias problemas autorius išsprendė ir kurios liko neišspręstos (sintezė);
- Rasti skirtumą tarp žinojimo ir asmeninės nuomonės, pateikiant pagrįstus sprendimus (įvertinimas) („Aktyvūs mokymosi metodai“, 1998, p. 74).

Projektai. „Projektų metodas – tai darbo ir mokymo būdas, skatinantis mokinius sieti mokymąsi su tikrove, ieškant sąsajų tarp daiktų ir reiškinių, pratinantis dirbti grupėje kartu su kitais, sprendžiant vieną visiems aktualią problemą“ (Šiaučiukėnienė, Visockienė, Talijūnienė 2006, p. 175). Tai itin reikšmingas metodas, nes šiuolaikinės mokyklos tikslas – rengti mokinius gyvenimui, išmokyti praktiškai panaudoti turimas žinias. Dirbant projektų metodu, į svarbiausią vietą iškeliamą konkrečią problemą ir tik po to pasitelkiamos teorinės žinios jai spręsti. Pasak L. Šiaučiukėnienės, O. Visockienės, P. Talijūnienės (2006), projektiniame darbe be dalykinių žinių mokoma:

- ✚ Rinkti ir naudoti reikiamą literatūrą;

- ✚ Sisteminti didelės apimties medžiagą;
- ✚ Organizuoti savo ir kitų darbą;
- ✚ Bendradarbiauti, sprendžiant iškeltus uždavinius;
- ✚ Imtis atsakomybės už savo veiksmus;
- ✚ Turėti savo nuomonę ir ją ginti;
- ✚ Būti savikritiškam ir mokėti kritikuoti kitus;
- ✚ Suvokti savo darbo tikslus ir perspektyvas;
- ✚ Sieti teorines žinias su praktiniu darbu;
- ✚ Suprasti pagrindinius visuomenėje vykstančius procesus.

Pasakojimas -, tai mokytojo nuoseklus programinių žinių perteikimas mokomajame procese mokiniams aktyviai klausant. Jei pasakojimo metu nebus aktyviai klausomasi, tai šis mokymo metodas neturės didaktinės reikšmės“ (Šiaučiukėnienė, Stankevičienė, 2005, p. 87). Užsienio kalbos pamokose taikomas aiškinamasis pasakojimas, kuris tinka gilinti ir plėtoti supratimą, naujus dalykus grįsti žinomais, anksčiau išmoktais dalykais.

Diskusija – „tai forumas, kuriame mokiniai mokosi aiškiai ir tiksliai reikšti mintis, įvairiai pateikti tą pačią idėją, kritikuoti ir vertinti bei tolydžio artėti prie teisingo atsakymo“ (Gage, Berliner, 1994, p. 341). Diskusijos metu mokytojas siekia įtraukti mokinius, pasinaudodamas jų patyrimu, skaitymu, dėstomąja medžiaga, ir skatina mokinius reikšti nuomonę pamokos tema. Mokinių prašoma atsakinėti į mokytojo pateiktus klausimus ir patiems užduoti klausimus mokytojui bei kitiems mokiniams. Šis metodas naudingas tuo, jog mokiniams sudaroma galimybė patiems pagalvoti apie temą, susidaryti savo nuomonę, išmokti medžiagą. Be to, buvimas grupės nariu skatina mokinius veikti, suteikia tapatumo jausmą, naujų minčių, skatina kūrybingumą. Mokytojas gali stebėti mokinių minčių eigą, suteikti mokiniams galimybę mokytis vieniems iš kitų. Taikant diskusijos metodą, reikia laikytis šių taisyklių:

- Gerbti grupės narius;
- Nustatyti aišką diskusijos tikslą ir konkrečius rezultatus;
- Nekalbėti apie asmeninius dalykus;
- Rekomenduoti, o ne kritikuoti;
- Būti imliems;

(„Aktyvūs mokymosi metodai“, 1998, p. 60).

„*Minčių lietus*“. Šis ugdo mokinių mąstymo įgūdžius. Mokytojas, taikydamas šį metodą, pateikia klausimą arba pasiūlo temą ir paragina moksleivius įvardyti kuo daugiau galimų atsakymų į pateiktą klausimą arba pareikšti kuo daugiau minčių pasiūlyta tema. „Minčių lietus“ metodas naudingas tuomet, kai norima greitai surinkti kuo daugiau informacijos. Naudojant šį metodą pamokoje, patariama griežtai laikytis kelių taisyklių:

- Aiškiai nusakyti užduotį bei laiką;
- Tuoj trumpai užrašyti, kas sakoma ir kaip sakoma lentoje ar dideliame popieriaus lape, nekreipiant dėmesio į rašybą, skyrybą ar logiką;
- Kalbėti po vieną ir aktyviai klausytis kitų;
- Nekritikuoti, o rekomenduoti;
- Metodą taikyti tuomet, kai mokiniai klasėje jaučiasi patogiai, yra susidomėję užduotimi.

Kompozicija (durstinys). Šis metodas yra vienas iš daugelio mokymo bendradarbiaujant metodų. Taikant šį metodą, klasę galima suskirstyti į keletą vienodo dydžio grupių arba poromis. Šis metodas padeda pamokoje sukurti žaismingą nuotaiką, o tai labai svarbu jaunesnio amžiaus mokiniams. Žaidimas sukuria smalsumą žadinančią, malonią mokomąją aplinką. Mokytojas, pasirinkdamas kompozicijos metodą, mokiniams parodo, kad netgi rimtus klausimus galima nagrinėti kūrybiškai. Taip mokantis, žinių įgyjama ne tik kaupiant faktus, bet ir remiantis mokymuisi iš patirties bei situacijos. Įvairesnis tampa ir klasės bendravimas, nes mokiniai daugiau bendrauja tarpusavyje. Bendradarbiavimas su kitais ugdo pasitikėjimą savimi, atsakomybę, moko vertinti tarpusavio pagalbą, padeda išmokti geriau vertinti save, stiprina vieningumą, priklausymo grupei jausmus.

Na, o Airijos mokyklose, išskiriami tokie pagrindiniai mokymo (si) metodai:

Gramatika-keitimo metodas (plg. An Modh Aistriúcháin) - pagrindinis dėmesys skiriamas, kad mokiniai nuolat mokosi gramatikos taisykles, kurias pritaiko atliekant pratimus, atsiminti žodyną, verčiant tekstus ir prozos ištraukas. Šio metodo esmė gali būti apibendrinanti taip (Richards ir Rodgers 2001:12):

- Klasėje atliekamas tikslinis kalbėjimas;
- Vartojamas kasdieninis žodynas ir kalbėjimas;
- Žodžiu bendravimo įgūdžiai, organizuojamos klausimų ir atsakymų mainai tarp mokytojų ir mokinių į mažas intensyvesnes klases;
- Gramatikos intensyvus mokymasis;

- Taškų mokymo modeliavimas ir praktika;
- Žodyno mokymas demonstravimo ir paveikslų pagalba;
- Abstrakčių žodžių kėlimo medžiagos mokymas per asociaciją, naujas idėjas;
- Kalbėjimo ir klausymo įgūdžių lavinimas;
- Teisingas tarimas ir gramatikos taisyklių rūšiavimas pagal progresą.

Audio-metodų (płg. AnModhClosamhairc) - atminties modelio treniruočių ir pokalbio praktika, skatinimas nepriklausomo bendravimo galimybės:

- Naujos medžiagos pateikiamas dialogo forma;
- Atsiminti ir nustatyti frazes geram kalbėjimui;
- Konstrukcijos yra eiliškumas pagal kontrastinę analizę, mokoma vienu metu;
- Struktūrinių modelių mokomi naudojant pasikartojimo treniruotes;
- Žodynas yra griežtai ribotas, užduotys atliekamos iš patirties ir prisiminimų;
- Daug naudos iš video juostų, kalba lavinama ir vaizdine pagalba;
- Didelė reikšmė skiriama taisyklingam tarimui ir garsų išreiškimui;
- Mažinamas gimtosios kalbos vartojimas per pamokas;
- Giriamas ir skatinamas kiekvienas sėkmingas atsakymas;
- Mokomasi iš savo ir kitų padarytų klaidų;
- Tiek mokiniai, tiek ir mokytojai linkę manipuliuoti kalba ir nepaisyti turinio reikalavimų.
(Paimta iš Prator&Celce-Murcia 1979).

Žodžių-situacijos metodas, kaip Audio-metodas, grindžiamas struktūrinio mokymo programa, bet pabrėžiama ir išreiškiama kalbėjimo struktūra, ne tik jos formos, bet taip pat ir padėtis teksto kontekste, pasirinko verstinę struktūrų prasmes.

Alternatyva ar "Dizaineris" metodas – tai alternatyvūs, dažniausiai naudojami metodai. Pvz., Suggestopedia; Tylusis būdas. Tai metodai, kurie atneša sėkmės kvalifikuotų ir entuziastingiems mokytojams ir pristatomi eksperimentinėse ar gerai finansuojamose situacijose, o taip pat tinka ir motyvuotų studentų ir mažose klasėse. Šie metodai gali klestėti ir motyvuoti net ir tuos mokytojus ir mokinius, kurie yra lėti, bei leisti pasireikšti jų kūrybinėms fantazijoms.

Pažinimo metodas – tai mokymosi ir mokymo metodas, kai besimokantieji buvo skatinami dirbti su gramatikos taisyklėmis. Pažinimo metodas, kitaip dar vadinamas, kaip "gramatika-vertimas" versija. (JohnsonandJohnson, 2012.).

Natūralus metodas – tai tiesioginiu būdu siejamas bendravimas. Jis buvo sukurtas Krashen ir Terrell (1983). Jie teigė, kad mokymosi negali lemti įgijimas. Pagrindinis dėmesys skiriamas prasmei, ne formai (struktūra, gramatika). Tikslas yra suteikti mokiniams galimybę bendrauti su žmonėmis, kuriems svarbiausia yra tikslinė kalba. Šis metodas skirstomas pagal kiekvieno besimokančiojo gebėjimus ir poreikius. Pagrindinis tikslas yra skatinti supratimą ir bendravimo prasmę, akcentuojant ne gramatinės formas. Mokytojas yra pagrindinis šaltinis - įvestis, taikant metodą, didžiausią dėmesį skiriant bendravimui ir supratimui.

Produkcijos įsisavinimo sąveikos metodas – šis metodas, kaip teigė Merrill (1985), jei besimokantieji nesugeba įsisavinti duodamos medžiagos, vadinasi trūksta žinių mokantis savo gimtosios kalbos. Viską reikia pradėti nuo pradžių, o gavus tinkamus pagrindus pradžių pradžioje, mokantis užsienio kalbų bus lengvatai padaryti ir bus lengva gauti kokybiškus rezultatus bet kokioje besimokančiojoje srityje. Mokiniam reikia suteikti tiek žinių, kiek mokinys gali jų kokybiškai pasisavinti, o perpildyta mokinio galva nereikalinga informacija, gali sukelti neigiamą grįžtamąjį ryšį. Tai labai svarbi dilema švietimo sistemoje. Jeigu mokytojas mokiniui suteiks tiek žinių, vadinasi, jis nukryps nuo ugdymo turinio ir nustatytų programos reikalavimų. Kyla paradigma, kas yra geriau – ar laikyti nustatytų normatyvų, ar atsižvelgti į individualius mokinio poreikius. (ImmersionEducation: AnIntroductoryGuideforTeachersAdaptedfromAnTumoideachas / ImmersionEducation(2006) ByDr Eugene McKendry, SchoolofEducationQueen’sUniversity, Belfast).

Apibendrinant, galima teigti, kad kokybiškai naudojant kalbą, galima padidinti ne tik bendravimo sklandumą, bet taip pat yra sukuriamas mokinių supratimas apie savo turimų žinių spragas ir galimybes nuolat tobulinti savo žinias ir gebėjimus. Mokymo (si) metodų didaktikoje, tiek Lietuvos, tiek ir Airijos mokyklose, dar nėra visuotinai priimtinių, nusistovėjusių mokymo metodų apibrėžimų. Vis daugiau dėmesio skiriama mokytojo ir mokinio aktyviai veiklai pamokos metu. Mokytojai skatinami pasirinkti ir pamokoje naudoti tinkamus metodus, atsižvelgiant į pamokos tikslus, mokinių galimybes ir poreikius. Galime teigti, kad užsienio kalbos mokymo programa skiriasi nuo pirmosios užsienio kalbos programos kalbos vartojimo sričių, o taip pat, skiriasi ir Lietuvoje naudojamų mokymo metodų, nuo tų, kurie naudojami Airijos mokymo sistemoje temų, situacijų apimtimi.

3. UŽSIENIO KALBOS MOKYMO (SI) KOKYBĖS TYRIMAS IR REZULTATAI

3.1. Tyrimo metodika ir imties charakteristika

Nėra abejonių, kad ugdymo kokybė mokyklose yra itin svarbi, nes čia vyksta pagrindinis augančio žmogaus visapusiškas ugdymas. Tai viena iš svarbiausių švietimo sričių, kuriai turėtų būti skiriama ypatingai daug dėmesio. Auganti karta yra tarsi ateities garantas, todėl jei žmonės nori geresnės ateities, pirmiausia turėtų skirti pakankamai daug dėmesio vaikų ugdymo kokybei gerinti. Užsienio kalbos mokymo kokybė mokyklose apima ne tik mokytojus, jų kvalifikaciją, žinių perteikimo lygį, bet tai taip pat yra ir socialinis reiškiny. Tai apima ir mokytojų bei mokinių santykius, jų tarpusavio bendradarbiavimą, svarbus yra ir grįžtamasis ryšys. Be to, į užsienio kalbos mokymo kokybės vidurinėse mokyklose sampratą įeina ir visos mokymo (si) priemonės (vadovėliai, kanceliarija ir pan.) bei mokymo (si) sąlygos, mokymo (si) aplinka. Visa tai parodo, kad apie mokymo kokybę galima kalbėti pagal daugelį aspektų. Kaip rodo visuotinio Lietuvos gyventojų surašymo duomenys, tik 17 proc. šalies gyventojų teigia galintys susikalbėti anglų kalba, 8 proc. – vokiečių kalba ir 2 proc. – prancūzų kalba. Tokia situacija yra nepatenkinama ir skatina aiškintis egzistuojančias užsienio kalbų mokymo(-si) problemas ir ieškoti būdų, užtikrinančių lygias visų mokinių galimybes mokytis kalbų. Kalbų mokymuisi ypač svarbus yra pradinis kalbų mokymo etapas, kuriame formuojami pagrindiniai kalbų mokymosi įgūdžiai, lemiantys tolesnio kalbų mokymosi sėkmę.

Tyrimo tikslas – Ištirti ir palyginti užsienio kalbos mokymo (si) kokybę Lietuvos ir Airijos mokyklose.

Tyrimo etapai:

1. Pirmas etapas. Mokslinės, metodinės literatūros, aktualios tyrimo problemai, paieška ir analizė (2013 m. spalio mėn. – 2014 m. kovo mėn.).
2. Antras etapas. Tyrimo instrumentų konstravimas ir metodikos kūrimas (2014 m. kovo mėn. - 2014 m. balandžio mėn.).
3. Trečias etapas. Žvalgomojo tyrimo organizavimas ir tyrimo instrumentų tikslinimas (2014 m. gegužės mėn. - 2014 m. birželio mėn.).
4. Ketvirtas etapas. Anketinės apklausos pedagogams ir mokiniams Lietuvoje organizavimas (2014 m. rugsėjo mėn.).

5. Penktas etapas. Anketinės apklausos pedagogams ir mokiniams Airijoje organizavimas (2014 m. spalio mėn.).
6. Šeštasis etapas. Kiekybinio ir kokybinio tyrimo metu gautų duomenų apdorojimas ir lyginimas (2014 m. lapkričio mėn. – gruodžio mėn.).
7. Septintasis etapas. Išvadų ir rekomendacijų pateikimas (2014 m. gruodžio mėn.).

Tiriamųjų imtis ir atranka.

Tyrimė dalyvavo 250 respondentų – 100 Lietuvoje gyvenančių ir besimokančių mokinių ir 25 užsienio kalbą dėstantys pedagogai, bei 100 Airijoje gyvenančių ir besimokančių Airijos mokyklose mokinių ir 25 užsienio kalbą dėstančių pedagogų. Lietuvoje respondentai buvo suskirstyti į regionus – Aukštaitiją – buvo apklaustos Kauno mokyklos, Žemaitiją- Plungės miesto mokyklos, Dzūkiją – Šeštokų vidurinė mokykla ir Suvalkiją- Marijampolėje esanti mokykla, taip pat buvo apklausti tose pačiose mokyklose dirbantys ir užsienio kalbą dėstantys pedagogai. Airijoje buvo apklaustos sostinėje, Dubline ir Newcastle West Co Limeric mieste esančiose mokyklose ir ten besimokantys mokiniai bei dirbantys užsienio kalbos pedagogai.

Tyrimo metodai. Užsienio kalbos mokymo (si) kokybei Lietuvos ir Airijos bendrojo ugdymo mokyklose ištirti buvo taikomi šie **metodai**:

1. Teoriniai: mokslinės, metodinės literatūros ir dokumentų analizė;
2. Empiriniai: anketinės apklausos metodas buvo taikomas, apklausiant užsienio kalbos mokytojus ir užsienio kalbos besimokančius mokinius tiek Lietuvos, tiek ir Airijos mokyklose;
3. Statistiniai: Skaičiuoti absoliutūs ir santykiniai dažniai. Atlikta tyrimo duomenų kiekybinė ir kokybinė analizė. Duomenims apdoroti buvo taikomos SPSS ir Excel programos.

Tyrimo instrumento sudarymas.

Tyrimo instrumentas (klausimynas) sudarytas, remiantis *Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika, II, III dalys* (2004), ir T. Bulajevos, „*Ankstyvasis užsienio kalbų mokymas pradinėse klasėse*“ Tyrimo ataskaita (2006). Klausimynai buvo sudaryti 2 kalbomis – gimtąja lietuvių kalba ir užsienio kalba (anglų kalba), nes Airijoje besimokantys mokiniai ir ten dirbantys užsienio kalbos pedagogai bendrauja ta kalba. Lietuvoje respondentai buvo suskirstyti į regionus – Aukštaitiją – buvo apklaustos Kauno mokyklos, Žemaitiją- Plungės miesto mokyklos, Dzūkiją – Šeštokų vidurinė mokykla ir Suvalkiją- Marijampolėje esanti mokykla, taip pat buvo apklausti tose pačiose mokyklose dirbantys ir užsienio kalbą dėstantys pedagogai. Apklausa atliko pati darbo autorė. Airijoje buvo apklaustos

sostinėje, Dubline ir Newcastle West Co Limeric mieste esančiose mokyklos ir ten besimokantys mokiniai bei dirbantys užsienio kalbos pedagogai. Šią apklausą padėjo atlikti darbo autorės sesuo ir jos draugai gyvenantys toje šalyje. Didesnių sunkumų su apklausa nebuvo nei Lietuvoje, nei užsienyje, tik vykdant apklausą Airijos ugdymo įstaigose, buvo paprašyta, kad kai magistro darbas bus apsigintas, pateikti ir jiems lyginamosios analizės gautus tyrimo duomenis. Visi buvo geranoriški ir maloniai sutiko bendradarbiauti. Sukonstruotas tyrimo instrumentas, kuris leido ištirti pedagogų ir mokinių požiūrius, jų nuomones apie užsienio kalbos mokymo (si) kokybės veiksnius, kurie daro įtaką užsienio kalbų mokymo (si) kokybei tiek Lietuvos, tiek ir Airijos mokykloje. Dėmesys skirtas būtent jų nuomonėms, jų pačių esamos situacijos analizei. Buvo gilinamasi į tokius kriterijus, kaip tinkamos mokymo (si) teorijos parinkimas, mokymo metodų taikymas, mokymo turinio parengimas, bei nustatyta mokymo proceso organizavimo svarba. Sukonstruotu tyrimo instrumentu bus galima atlikti panašaus pobūdžio tyrimus ir kitose šalyse.

Užsienio kalbos mokytojams klausimyną sudaro 36 klausimai, iš kurių – 3 atviro tipo ir 33 uždaro tipo klausimai, su galimybe parašyti savo nuomonę. Klausimais buvo siekiama ne tik konstatuoti esamą faktinę situaciją, bet ir sužinoti pedagogų nuomonę. Klausimai apėmė tokias temines grupes: (Informaciniai blokai)

- Informacija apie pedagogus (lytis, amžius, išsilavinimas, pedagoginio darbo stažas, kvalifikacinė kategorija, kvalifikacijos tobulinimas ir pan.);
- Užsienio kalbos mokymo (si) kokybę ;
- Mokinių mokymo (si) rezultatus;
- Mokinių sudominimą užsienio kalbos pamokose;
- Mokymo metodus ir užduočių diferencijavimą;
- Namų darbų skyrimą;
- Mokinių vertinimą užsienio kalbos pamokose;
- Įtaką užsienio kalbos mokymo (si) kokybei;
- Tarptautinę patirtį švietimo srityje;
- Kvalifikacijos tobulinimą.

Mokiniam skirtą klausimyną sudaro 26 klausimai, iš kurių - 2 atviro tipo ir 24 uždaro tipo klausimai su galimybe parašyti savo nuomonę. Mokiniam pateikti klausimai apėmė tokias temines grupes: (Informaciniai blokai)

- ✚ Informacija apie mokinius (mokyklos, kurioje mokosi tipas, vietovė, kurioje yra mokykla, klasė);
- ✚ Užsienio kalbos mokymo (si) kokybę;
- ✚ Pagalbą mokantis užsienio kalbos;
- ✚ Mokymo metodus ir užduočių diferencijavimą pamokose;
- ✚ Namų darbų užduotis;
- ✚ Vertinimą užsienio kalbos pamokose;
- ✚ Įtaką užsienio kalbos mokymo (si) kokybei.

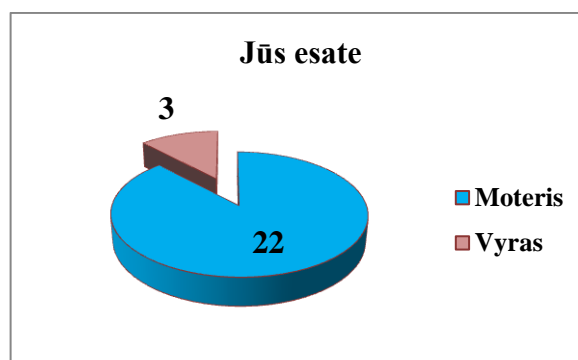
Anketos pateiktos dvejomis kalbomis – gimtąja, lietuvių kalba ir anglų kalba, nes apklausa buvo daroma Airijos mokyklose, kur mokiniai bendrauja pagrindine užsienio kalba – anglų kalba.

3.2. Mokytojų ir mokinių nuomonių apie užsienio kalbos mokymosi kokybę Lietuvos ir Airijos mokyklose analizė

Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose dirbančių mokytojų anketinės apklausos rezultatai

Tyrime dalyvavo 25 respondentai.

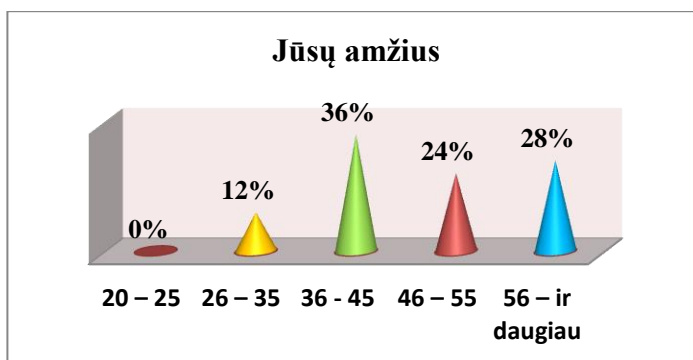
Mokytojų dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį pateiktas 1 paveiksle.

1 pav. Mokytojų dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį (N = 25)

Iš paveikslo matyti, jog tyrime dalyvavo 22 moterys ir 3 vyrai. Aiškiai pastebima, kad pedagogų specialybę daug dažniau pasirenka moterys. Todėl tyrimo rezultatai atitinka tikrąją situaciją šalyje.

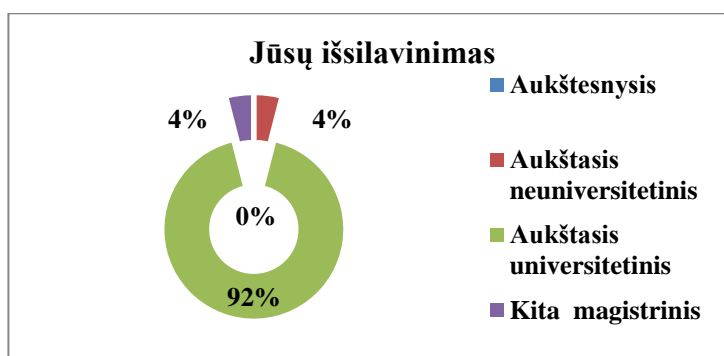
Tyrimo duomenys apie tai, koks yra mokytojų amžius, duomenų pasiskirstymas pateiktas 2 paveiksle.

2 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių. (N = 25)

Iš tyrimo atsakymų galima matyti, kad respondentų amžiaus tarpsnis pasiskirstė labai plačia amplitude. Galime teigti, kad mokytojų amžius didžiausią persvarą turi nuo **36 iki 56 metų ir daugiau**, nes **36-45** metų užima **36%**. Nuo **46-55 metų** – **24%** ir **nuo 56 metų amžiaus ir daugiau** – **28%**. Apibendrinant galima teigti, kad pedagogai, dalyvavę apklausoje, turi pakankamą darbo patirtį, kuri jiems leidžia objektyviai vertinti užsienio kalbos mokymo (si) kokybę bendrojo ugdymo mokykloje. Nors šio amžiaus žmonės yra linkę sunkiau prisitaikyti prie juos supančios aplinkos nei jaunesni pedagogai, todėl, galima daryti išvadą, kad šio amžiaus mokytojų naudojami mokymo metodai, gali būti šiek tiek pasenę nuo dabartinių taikomų mokymo (si) teorijų, o jų darbo pobūdis gali skirtis nuo jaunesnio amžiaus pedagoginį darbą dirbančių mokytojų. Bet tai tikrai nereiškia, kad šie mokytojai dirba blogai, ar kad jie neįvykdo visų reikalingų aukštai kokybei reikalingų rezultatų.

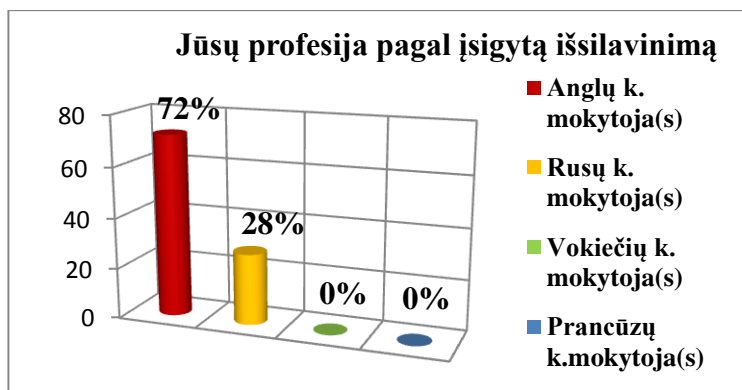
Atliekant apklausą taip pat buvo siekiam nustatyti ir respondentų turimą išsilavinimą, kuris pateiktas 3 paveiksle.

3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal turimą išsilavinimą. (N = 25)

Iš gautų tyrimo atsakymų matyti, kad šis pasiskirstymas yra labai įvairus. Bendrojo ugdymo mokyklose dirba net **92% aukštąjį universitetinį išsilavinimą** turintys respondentai. **4%** respondentų turi aukštąjį **neuniversitetinį** išsilavinimą ir **4%** respondentų turi **magistro laipsnį**. Iš to galima daryti išvadas, kad bendrojo ugdymo mokyklose dirba pakankamai kvalifikuoti pedagogai, kurie gali mokiniams suteikti aukštos kokybės mokymą ir mokymąsi.

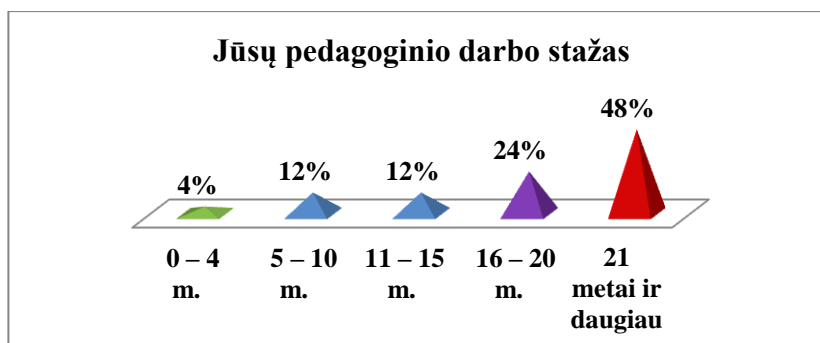
Taip pat apklausoje buvo siekiama išsiaiškinti ir respondentų turimą profesiją pagal jų įsigytą išsilavinimą. Tai matome 4 paveiksle.

4 pav. Respondentų profesijos pasiskirstymas pagal įsigytą išsilavinimą. (N = 25)

Iš pateiktų tyrimo atsakymų matome, kad net **72%** apklaustų respondentų bendrojo ugdymo mokyklose dirba **anglų kalbos mokytojais** ir **28%** moko kitos užsienio kalbos – **rusų**. Vokiečių ir prancūzų kalbos profesijų nepasirinko nei vienas respondentas. Iš to galime daryti išvadas, kad populiariausia užsienio kalba yra – anglų kalba.

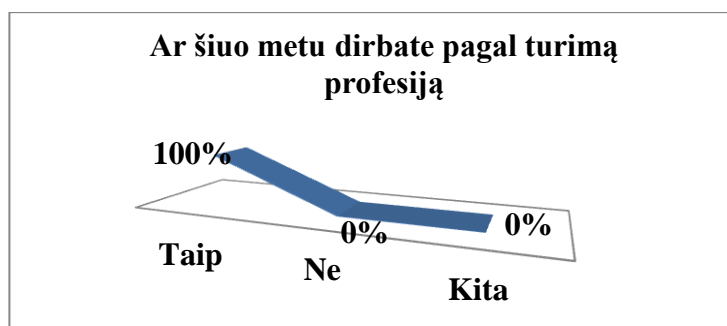
Atliekant apklausą taip pat buvo siekiama nustatyti respondentų pasiskirstymą pagal pedagoginio darbo stažą, tai matome 5 pav. Iš žemiau pateikto paveikslo matyti, kad šis pasiskirstymas yra labai įvairus.

5 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal pedagoginio darbo stažą. (N = 25)

Vis dėlto, aiškiai matyti, kad dominuoja užsienio kalbų specialistai, kurie turi **21 metų ir daugiau** darbo stažą. Jie sudarė net **48 %** visų respondentų. Antroje vietoje pagal pedagoginio darbo stažą buvo pedagogai, turintys **16 – 20 metų** stažą. Taip pat po **12%** turi nuo **5 iki 15 metų** darbo stažą turinčių respondentų. Ir mažiausiai apklausoje dalyvavusių specialistų yra dirbančių užsienio kalbų mokytojais nuo **0 iki 4 metų**. Jų apklausta tik **4%**.

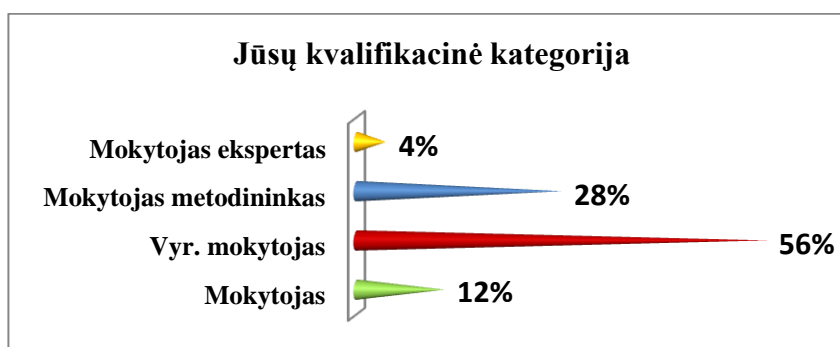
6 paveiksle yra pateikta informacija apie užsienio kalbų pedagogų pasiskirstymą pagal tai, ar jie šiuo metu dirba pagal turimą profesiją.

6 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar šiuo metu jie dirba pagal turimą profesiją.
(N = 25)

Aiškiai matyti, kad respondentų atsakymai pasitvirtino **100%**, jie visi dirba pagal turimą profesiją bendrojo ugdymo mokyklose.

Apklausa taip pat siekta nustatyti ir apie respondentų turimą kvalifikacinę kategoriją. Tai puikiai pavaizduota žemiau esančiame 7 paveiksle.

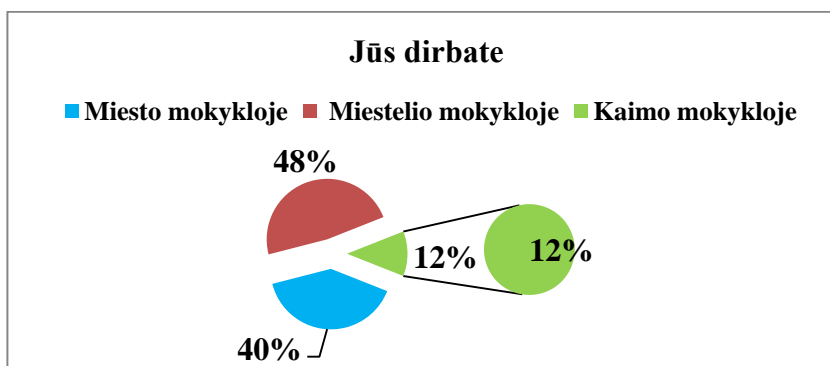

7 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal turimą kvalifikacinę kategoriją. (N = 25)

Iš paveikslo galime matyti, kad Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose užsienio kalbą dėstantys respondentai dirba turėdami **vyresniojo mokytojo** kvalifikaciją, tai atsakė net **56%** respondentų. Bet, net **28%** turi ir **mokytojo metodininko** kvalifikaciją turintys respondentai. Ir tik **12%** turi **mokytojo**

kvalifikaciją respondentai. Be to - **4%** apklaustų respondentų turi ir *mokytojo eksperto kvalifikaciją*. Iš respondentų atsakymų galime daryti tokią išvadą, kad Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose dirba kvalifikuoti savo srities specialistai, turintys pakankamai aukštos kokybės kvalifikaciją.

8 paveiksle matome, kiek apklaustųjų dirba miesto, miestelio ir kaimo vietovėse esančių bendrojo ugdymo mokyklose.

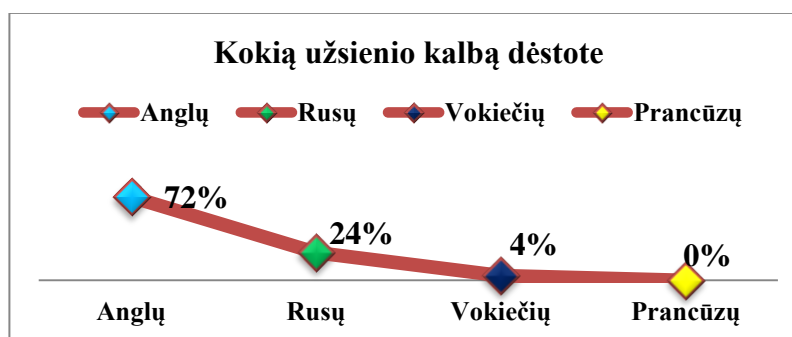

8 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal darbą atitinkamoje vietovėje. (N = 25)

Kaip matome, daugiausiai užsienio kalbos respondentų – **48%** dirba *miestelio mokyklose* ir **40%** *miesto* teritorijos esančiose mokyklose. Ir **12%** dirba *kaimo* vietovėse esančiose mokyklose.

Iš tokių atsakymų galime daryti išvadas, kad daugiausiai respondentų renkasi miesto ir netoli miesto esančias mokyklas, o kaimo vietovėse dirba vis mažiau kvalifikuotų specialistų.

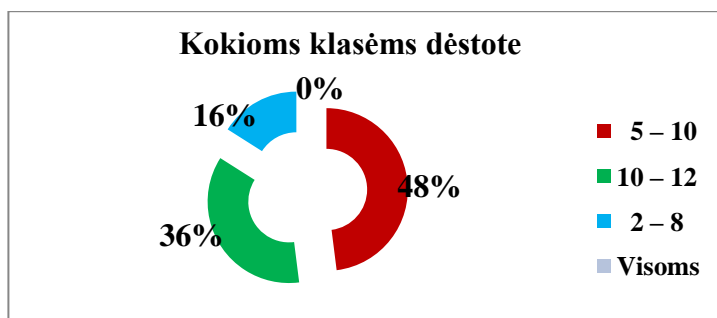
Taip pat apklausa siekta išsiaiškinti, kokio tipo bendrojo ugdymo mokyklose dirba daugiausiai užsienio kalbos apklaustųjų.

9 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal užsienio kalbą, kurią dėst. (N = 25)

Aiškiai matyti, kad didžioji dalis respondentų yra *anglų kalbos pedagogai* (**72%**), antroje vietoje *rusų kalbos* (**24%**), trečioje – *vokiečių kalbos* (**4%**). Taigi, anglų kalba, yra viena iš lyderių kalbų, ne tik mūsų šalyje, bet ir visame pasaulyje.

Apklausa taip pat siekta nustatyti ir kokioms daugiausiai klasėms respondentai dėsto užsienio kalbą. Tai pateikta 10 paveiksle.

10 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal klases, kurioms dėsto. (N = 25)

Aiškiai matyti, kad daugiausiai apklaustųjų užsienio kalbos moko **5–10 klasėse** besimokantiems mokiniams, tai atsakė net **48%** respondentų. **36%** respondentų teigė, kad užsienio kalbos moko nuo – **10-12 klasėse** besimokančių mokinių. Ir **16%** respondentų užsienio kalbą dėsto **2–8 klasėse** besimokantiems mokiniams.

Bandant išsiaiškinti užsienio kalbos mokymo (si) kokybę, buvo paklausta atviru klausimu, kaip užsienio kalbos pedagogai supranta, kas visgi yra ta mokymo (si) kokybė. Į šį klausimą buvo atsakyta taip:

- Mokėjimas gautą informaciją pritaikyti praktiškai;
- Kai mokytojas po pamokos mato mokinių įsivertinimą;
- Geri ir kokybiški rezultatai;
- Mokinių gebėjimas mokytis ir atlikti paskirtas užduotis;
- Kai vyksta pilnavertis dialogas;
- Iškelto tikslo įgyvendinimas;
- Susitarimas dėl švietimo tikslų ir jų siekimo būdų;
- Vartotojų poreikius tenkinantis rezultatas.

Iš visų gautų aprašymų apie tai, kas gi yra mokymo (si) kokybė, visgi nėra vieningų nuomonių. Kiekvienas respondentas mokymo (si) kokybę įvardija skirtingai, bet visgi, galime teigti, kad mokymo (si) kokybė yra vartotojų, šiuo metu mokinių, poreikius tenkinantis rezultatas.

Siekiant išsiaiškinti respondentų nuomonę, kaip švietimo kokybė yra užtikrinama jų pačių dirbančiose mokyklose, respondentų atsakymai pasiskirstė įvairiai. Tai matyti 1 lentelėje.

1 lentelė

Švietimo kokybės užtikrinimas mokykloje. (N = 25; %)

Švietimo kokybės užtikrinimas	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Švietimo stebėseną	8	40	52	0	0
Mokyklos įsivertinimas	16	48	36	0	0
Mokyklų vadovų ir mokytojų atestacija	20	48	32	0	0
Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas	32	68	0	0	0
Projektų rengimas	32	52	16	0	0
Nuoširdus bendradarbiavimas tarp mokytojų ir administracijos	20	40	32	8	0
Kolektyvinis darbas siekiant bendrų kokybės tikslų	24	68	84	0	0

Respondentų nuomonė „*visada*“ vyksta mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas ir projektų rengimas, tai atsakė po - 32% respondentų. 24% teigė, kad tai kolektyvinis darbas siekiant bendrų kokybės tikslų. Po - 20% sakė, kad visada vyksta mokyklos vadovų ir mokytojų atestacijos ir kad vyksta nuoširdus bendradarbiavimas tarp mokytojų ir administracijos. Ir tik 8% teigė, kad vyksta švietimo stebėseną. Nemaža dalis - 68% respondentų teigė, kad „*dažnai*“ vyksta mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas ir kolektyvinis darbas siekiant bendrų kokybės tikslų. Kita 52% nemaža dalis respondentų teigia, kad dažnai vyksta projektų rengimas. Net po 48% sakė, kad švietimo kokybės užtikrinimas mokykloje vyksta mokyklos įsivertinime ir mokyklų vadovų ir mokytojų atestacijose. Ir kiek mažiau, po 40% apklaustųjų sakė, kad švietimo užtikrinimas vyksta švietimo stebėsenoje ir kad vyksta nuoširdus bendradarbiavimas tarp mokytojų ir administracijos. Kad švietimo kokybės užtikrinimas mokykloje vyksta „*retai*“ net 84% teigė, kad tai kolektyvinis darbas siekiant bendrų kokybės tikslų. 52% respondentų teigė, kad retai vykdoma švietimo stebėseną ir 36% sake, kad retai vyksta ir pats mokyklos įsivertinimas. O nemaža dalis, 32% sako, kad mokyklų vadovų ir mokytojų atestacija ir nuoširdus bendradarbiavimas tarp mokytojų ir administracijos, taip pat vyksta pakankamai retai. Ir 16% teigė, kad projektų rengimas vyksta taip pat labai retai. Ir tik 8% respondentai pasirinko „*niekada*“ variantą teigdami, kad tokio kaip, nuoširdus bendradarbiavimas tarp mokytojų ir administracijos, iš vis niekada nevyksta.

Apibendrinant galima teigti, kad visgi vyksta švietimo kokybės užtikrinimas mokykloje, taip teigia daugiau nei pusė visų apklaustųjų respondentų.

O paklausus, kas yra *kokybiškas užsienio kalbos mokymas*, mokytojų nuomonės pasiskirstė taip:

- Kai didesnę mokymo dalį sudaro kalbinės situacijos;
- Kai mokytojas turi visas naujausias mokymo priemones ir jaukią aplinką;

- Mokinio motyvacija ir pamokos metu mokinių veikla;
- Kai pamokoje aktyviai dirba mokiniai;
- Įgytos kompetencijos taikomos kasdieninėse situacijose;
- Komunikacinės kompetencijos ugdymas;
- Įvairūs mokymo būdai ir metodai;
- Mokinių žinios ir gebėjimai pritaikomi realiame gyvenime.

Iš to, kaip respondentai atsakė į šį klausimą, galima spręsti, kad tai kas išmokstama, ko mokoma ir kaip tai daroma, geriausi rezultatai pasiekiami, kai viskas yra pritaikoma praktiškai realiame gyvenime.

Kalbant apie užsienio kalbos mokymo (si) kokybę, svarbu nustatyti, ką mokytojai daro, kad pagerintų savo pamokas, organizuodami mokymo procesą. Tai galime matyti iš 2 lentelės.

2 lentelė.

Ką reikėtų padaryti, kad pagerėtų užsienio kalbos kokybė pamokose. (N = 25; %)

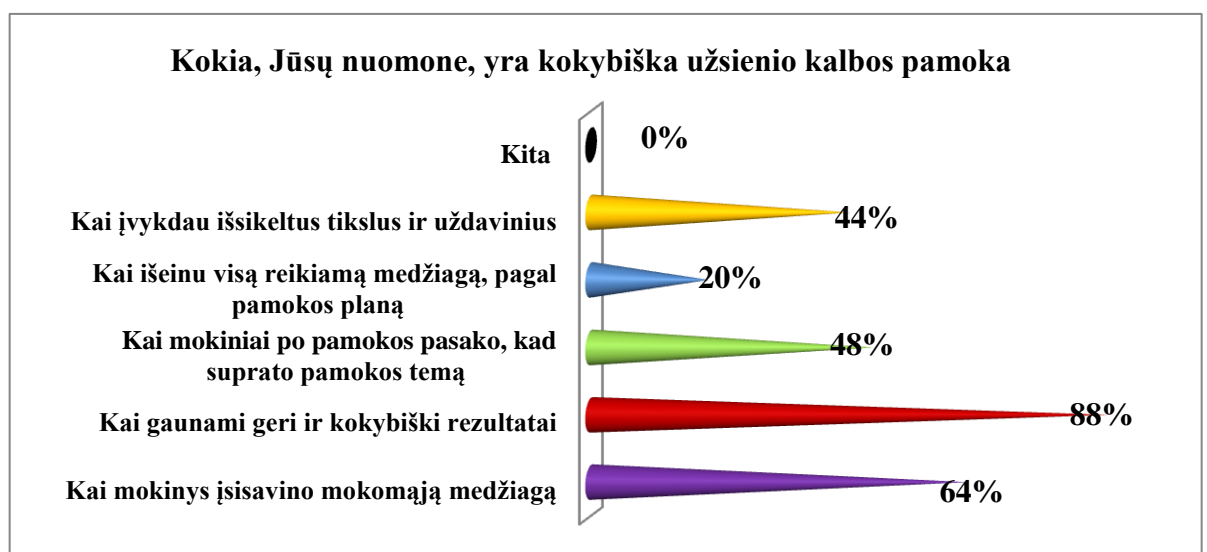
Pamokos gerinimas	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Turi keistis vadovėlių turinys	24	44	4	16	12
Patobulinti švietimo sistemą: įstatymus, dokumentus, reikalavimus mokykloms	32	56	8	0	4
Taikyti inovatyvius mokymo (si) metodus	20	80	0	0	0
Pakeisti klasės aplinką ir baldus	36	36	16	0	12
Įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas (Multimedia, interaktyvios lentos, „planšetės“)	24	56	12	4	4
Sukurti sąlygas savaiminiam mokinių mokymui(si)	24	48	4	20	4

Respondentai „*visiškai sutinka*“, kad pagerėtų užsienio kalbos mokymo (si) kokybė jei būtų pakeista klasės aplinka ir baldai, tai teigė 36% apklaustųjų. Kita nemaža dalis – 32% mano, kad reikėtų patobulinti švietimo sistemą: įstatymus, dokumentus, reikalavimus mokykloms. Taip pat po 24% respondentų visiškai sutinka, kad reikėtų keisti vadovėlių turinį, Įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas (Multimedia, interaktyvios lentos, „planšetės“) ir kad būtų sukurtos sąlygos

savaiminiam mokinių mokymui(si). Ir mažiausiai respondentų - 20% mano, kad pagerėjimas įvyktų, jei būtų taikomi inovatyvūs mokymo (si) metodai. Kad reikėtų *taikyti inovatyvius mokymo (si) metodus* „*sutinka*“ net 80% respondentų. 56% mano, kad labai svarbu patobulinti visą švietimo sistemą: įstatymus, dokumentus, reikalavimus mokykloms ir įdiegti arba taikyti naujas IKT technologijas. Kita nemaža dalis respondentų - 48% mano, kad reikėtų sukurti sąlygas savaiminiam mokinių mokymui (si). 44% teigia, kad visgi svarbu ir pakeisti vadovėlių turinį. Ir nemaža dalis respondentų - 36% sako, kad taip pat sutinka, kad pakeitus baldus ir klasės aplinką pagerėtų užsienio kalbos mokymo (si) kokybė pamokose. Su teiginiu, kad pakeitus klasės aplinką ir baldus kokybė nepagerėtų, „*visiškai nesutinka*“ - 16% respondentų. 12% mano, kad kokybė nepagerėtų ir įdiegus naujas technologijas. 8% sako, kad visiškai nesutinka ir su tuo, kad reikėtų patobulinti švietimo sistemą: įstatymus, dokumentus, reikalavimus mokykloms. Ir labai maža dalis respondentų - 4 % teigia, kad užsienio kalbos kokybei pamokose įtakos neturi pakeisti vadovėlių turiniai ir kad būtų sukurtos sąlygos savaiminiam mokinių mokymui(si).

Taigi, iš viso to, galima daryti tokias išvadas, kad geriausia užsienio kalbos kokybė pamokose pagerėtų, jei būtų taikomi inovatyvesni mokymo (si) metodai, patobulinta pati švietimo sistema ir įdiegta naujosios technologijos.

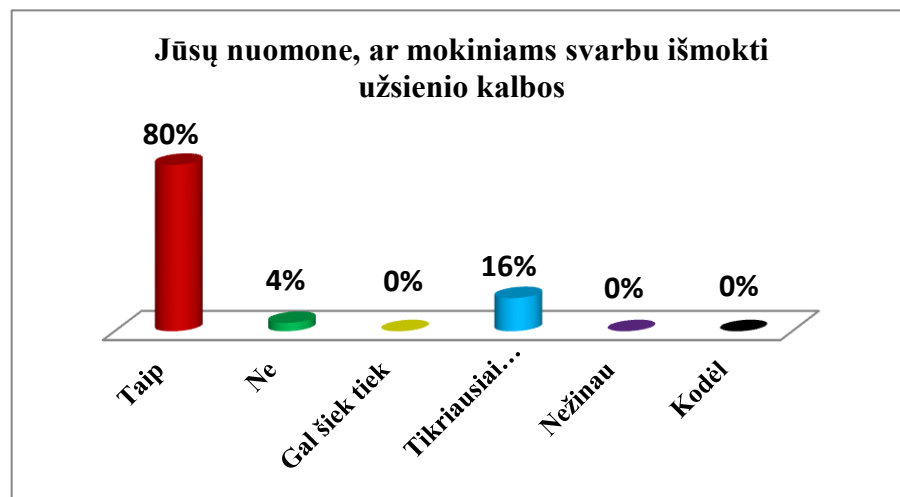
Atsakymų rezultatai apie tai, kokia yra kokybiška užsienio kalbos pamoka, respondentų atsakymai pasiskirstė nevienodai, tai galime matyti 11 paveiksle.

11 pav. *Respondentų nuomonės pasiskirstymas apie kokybišką užsienio kalbos pamoką. (N=25)*

Aiškiai matyti, kad kokybiška užsienio kalbos pamoka yra ta, *kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai*, tai mano net - 88% respondentai. Taip pat, nemaža dalis - 64% mano, kad *kai mokiniai įsisavino mokomąją medžiagą*. 48% respondentų teigia, kad kokybiška užsienio kalbos pamoka yra ta, *kai mokiniai po pamokos pasako, kad suprato pamokos temą*. Nemaža dalis respondentų - 44% sako, kad tai priklauso nuo to, *kai yra įvykdomi iškelti tikslai ir uždaviniai*. Ir maža dalis mano - 20%, kad kokybiška pamoka gali priklausyti *nuo išėtos medžiagos pagal pamokos planą*.

Siekiant išsiaiškinti, kokia apklaustųjų nuomonė apie tai, ar mokiniams svarbu išmokti užsienio kalbos. Jų nuomonės pasiskirstė taip: (žr.12 pav.)

12 pav. Respondentų nuomonių pasiskirstymas ar svarbu išmokti užsienio kalbos. (N=25)

Iš gautų rezultatų matyti, kad *labai svarbu* yra išmokti užsienio kalbos, taip teigė net - 80% respondentų. Ir kad *tikriausiai svarbu* išmokti, atsakė - 16% respondentų. Ir kad *nėra svarbu* mano tik -4% respondentų.

Tai galime daryti išvadas, kad užsienio kalbos išmokymas tikrai yra labai svarbus mokiniams.

Norint išsiaiškinti apklaustųjų nuomones apie tai, kas gi turi daugiausiai įtakos užsienio kalbos mokymosi rezultatams respondentų rezultatų pasiskirtymą galime matyti 3 lentelėje.

3 lentelė.

Didžiausia įtaka užsienio kalbos mokymosi rezultatams. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Tinkamai įrengtos klasės	36	56	4	0	4
Turimos mokymo priemonės	60	40	0	0	0
Vadovėliai	20	72	4	4	0
Ten dirbantys mokytojai	56	40	0	4	0
Administracijos įtaka	0	36	4	32	28

Daugiausiai respondentų - 60% „*visiškai sutinka*“, kad daugiausiai įtakos geriems rezultatams turi *turimos mokymo priemonės*. Net 56% teigia, kad tai *priklauso ir nuo ten dirbančių mokytojų*. 36% sako, kad visiškai sutinka, kad įtakos užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi tinkamai *įrengtos klasės* ir 20% sako, kad tai *priklauso ir nuo pačių vadovėlių*. 72% respondentų „*sutinka*“, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi *vadovėliai* ir net 56% teigia, kad tam įtakos turi *tinkamai įrengtos klasės*. Taip pat, nemaža dalis respondentų - 40% sutinka, kad tai *priklauso nuo ten dirbančių mokytojų*. Ir net 36% teigia, kad tam įtakos turi ir *administracijos darbuotojai*. 4% „*visiškai nesutinka*“, kad užsienio kalbos rezultatams pasiekti įtakos turi tinkamai *įrengtos klasės*, vadovėliai ar administracijos darbuotojai. Taip pat nemaža dalis - 32% „*nesutinka*“, kad užsienio kalbos mokymosi rezultatams įtakos turi administracijos darbuotojai. Ir labai maža dalis - 4% nesutinka, kad vadovėliai ir ten dirbantys mokytojai galėtų turėti įtakos mokymosi rezultatams pasiekti. Ir 28% teigė „*nežinantys*“ dėl *administracijos darbuotojų įtakos* užsienio kalbos mokymosi rezultatų kokybei pasiekti. 4% respondentų nežino ar *tinkamai įrengtos klasės* turi įtakos mokymosi rezultatams.

Taigi, galima daryti išvadas, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi vadovėliai, turimos mokymo priemonės, ten dirbantys mokytojai ir tinkamai įrengtos klasės.

Kalbant apie tai, ar mokiniai mokyklose noriai mokosi užsienio kalbos, respondentų atsakymai pasiskirstė labai skirtingai. Tai matysime 4 lentelėje

4 lentelė.

Mokinių noras mokytis užsienio kalbos. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Mokosi, kai pamoka yra įdomi	44	56	0	0	0
Tik tuomet, kai pažadamas geras pažymys	4	32	20	44	0
Visada, nes nori kuo daugiau sužinoti	12	60	16	12	0
Kai yra motyvuojami ir skatinami	20	76	0	4	0
Kai naudojamos IKT technologijos	12	64	16	8	0
Kai nerašomas atsiskaitymas	12	52	24	8	4
Asmeninės priežastys	4	56	20	12	8

Aiškiai matyti, kad mokiniai noriai mokosi užsienio kalbos, kai pamoka yra įdomi, „**visiškai sutinka**”- 44% respondentų. - 20% visiškai sutinka, kad jie mokosi kai yra skatinami ir motyvuojami. 12% mano, kad mokiniai mokosi, nes nori kuo daugiau sužinoti, kai naudojamos IKT technologijos ir kai nerašomas atsiskaitymas. Ir tik - 4% visiškai sutinka, kad mokiniai mokosi tik tuomet, kai pažadamas geras pažymys ir kad tai daro dėl asmeninių priežasčių. Mokiniai noriai mokosi užsienio kalbos, kai yra motyvuojami ir skatinami „**sutinka**” net - 76% respondentų. Taip pat kita nemaža dalis - 64% sutinka, kad taip būna kai yra naudojamos IKT technologijos ir 60% kad mokosi, nes nori daugiau sužinoti. Net - 56% sutinka, kad mokiniai noriai mokosi užsienio kalbos kai pamoka yra įdomi ir tai daro dėl asmeninių priežasčių. Ir net - 52% kai nerašomas atsiskaitymas. Ir tik 32% respondentų sutinka, kad mokiniai mokosi tik tuomet, kai pažadamas geras pažymys. 24% „**visiškai nesutinka**”, kad mokiniai mokosi užsienio kalbos tik tuomet, kai nerašomas atsiskaitymas ir 20% visiškai nesutinka, kad mokiniai tai daro tik tuomet, kai pažadamas geras pažymys ar tai daro dėl asmeninių priežasčių. Ir tik maža dalis – 16% visiškai nesutinka, kad mokiniai mokosi visada, nes nori kuo daugiau sužinoti ir kai yra naudojamos IKT technologijos. Net - 44% „**nesutinka**“, kad mokiniai mokosi užsienio kalbos tik tuomet, kai jiems pažadamas geras pažymys. Ir maža dalis respondentų – 12% nesutinka, kad mokiniai mokosi nes nori kuo daugiau sužinoti arba tai daro dėl asmeninių priežasčių. 8% - mano, kad mokiniai tai daro dėl IKT naudojamų technologijų ir kai nerašomas joks atsiskaitymas. Ir tik 4% nesutinka, kad mokiniai mokosi kai jie yra motyvuojami ir skatinami. Ir labai maža dalis – 8% „**nežino**“ ar mokiniai mokosi dėl asmeninių priežasčių. Ir 4% kai nerašomas joks atsiskaitymas, taip pat nežino.

Aiškiai galima pasakyti, kad mokiniai noriai mokosi užsienio kalbos kai jie yra motyvuojami ir skatinami, kai naudojamos IKT technologijos ir tai daro norėdami kuo daugiau sužinoti. Vadinasi, užsienio kalba svarbi ir patiems mokiniams, ne tik mokytojams, kurie tą kalbą dėsto.

Kalbant apie tai, kodėl mokiniai nenoriai mokosi užsienio kalbos, apklaustųjų nuomonių rezultatai pateikti penktoje lentelėje.

5 lentelė.

Mokinių nenoras mokytis užsienio kalbos. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Todėl, kad sunku suprasti mokomąją medžiagą	8	52	12	20	8
Nepatrauklūs vadovėliai	12	36	20	28	4
Neįdomios pamokos	8	16	40	36	0
Mokytoja nemoka išaiškinti pamokos medžiagos	4	24	20	48	4
Aš esu Lietuvis ir man to nereikės	0	28	40	20	12

Iš lentelės rezultatų aiškiai galima matyti, kad mokiniai nesimoko užsienio kalbos, nes jiems nepatrauklūs vadovėliai, su tuo „visiškai sutinka“ - 12% respondentų. 8% mano, kad nenoras atsiranda todėl, kad sunku suprasti mokomąją medžiagą ir jiems neįdomios vedamos pamokos. Ir tik - 4% visiškai nesutinka su tuo, kad mokiniai užsienio kalbos nesimoko todėl, kad mokytojai nemoka išaiškinti pamokos medžiagos. Bet net - 52% respondentų „sutinka“ kad mokiniams yra sunku mokintis, nes yra sunki mokomoji medžiaga. 36% mano, kad mokiniai nesimoko dėl nepatrauklių vadovėlių. Nemaža dalis - 28% sutinka, kad nesimokymo priežastys gali būti, kad mokiniai save laiko savo šalies piliečiais ir jiems to niekada neprireiks. O - 24% sutinka, kad mokytojai nemoka išaiškinti pamokos medžiagos. Ir tik - 16% sutinka su tuo, kad mokiniai nesimoko, nes jiems yra neįdomios pamokos. Su teiginiais, kad neįdomios pamokos ir kad mokiniai yra Lietuvos piliečiai turi įtakos mokinių nenorui mokintis užsienio kalbos, „visiškai nesutinka“ – 40% respondentų. 20% visiškai nesutinka, kad įtakos turi nepatrauklūs vadovėliai ir kad mokytojai nemoka išaiškinti pamokos medžiagos. Ir tik - 12% visiškai nesutinka, kad yra sunku suprasti mokomąją medžiagą. 48% respondentų „nesutinka“ su tuo, kad mokytojas nemoka išaiškinti pamokos medžiagos ir tai turi įtakos mokinių nesimokymui. 36% nesutinka, kad yra neįdomios pamokos, todėl mokiniai nesimoko užsienio kalbos. 28% respondentų nesutinka ir su tuo, kad nepatrauklūs vadovėliai gali būti nesimokymo priežastimi. Ir - 20% mano, kad įtakos nesimokymui turi sunkiai suprantama mokomoji medžiaga ir kad nesimoko todėl, kad mokiniai yra Lietuvos piliečiai. O – 12% iš viso „nežino“ ar mokiniai nesimoko užsienio kalbos todėl, kad jie yra Lietuvos piliečiai. 8% teigia, kad nežino ar mokiniams yra

sunku suprasti mokomąją medžiagą ir 4% respondentų nežino ar mokinių nesimokymo priežastimi gali būti nepatrauklūs vadovėliai ir mokytojų nemokėjimas išaiškinti pamokos medžiagos.

Iš to galima daryti išvadas, kad pagrindinė nesimokymo užsienio kalbos priežastis yra ta, kad mokiniams yra per sunku suprasti mokomąją medžiagą ir kad jiems nepatrauklūs mokymosi vadovėliai.

Siekiant išsiaiškinti, kaip mokytojai sudomina mokinius, kurie nenori mokytis užsienio kalbos, atsakymų rezultatai pateikti šeštoje lentelėje.

6 lentelė.

Mokinių, nenorinčių mokytis užsienio kalbos, sudominimas. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Stengiuosi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus	12	80	8	0	0
Pateikiu įvairesnių užduočių	32	64	4	0	0
Leidžiu elgtis kaip mokinys nori	0	0	60	40	0
Nesistengiu, jei nenori, tegul nesimoko	0	8	8	84	0
Liepiu dirbti, kartu su visais	16	28	52	4	0
Individualizuoju mokymą (si)	32	40	20	8	0

32% respondentų „*visada*“ pateikia mokiniams įvairesnių užduočių ir individualizuoja mokymą, kad būtų sudominti nenorintys mokytis mokiniai. 16% respondentų liepia dirbti kartu su visais mokiniais. Ir maža dalis – 12% visada stengiasi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus, kad sudomintų nenorinčius mokytis mokinius. Net - 80% respondentų „*dažnai*“ stengiasi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus, kad mokiniai būtų sudominti. Kita nemaža dalis, net – 64% dažnai pateikia įvairesnių užduočių. Kad individualizuoja mokymą (si) teigia - 40% respondentų. Ir - 28% respondentų liepia dirbti kartu su visais, kad nenorintys mokytis užsienio kalbos mokiniai būtų sudominti. Net - 60% respondentų „*retai*“ leidžia mokiniams elgtis taip, kaip jie nori. Nemaža dalis – 52% retai liepia dirbti kartu su visais. 20% retai individualizuoja mokymą, kad taip nenorintys mokytis mokiniai būtų sudominti užsienio kalbos pamokoje. 8% retai stengiasi naudoti įdomesnius mokymo metodus ir visai nesistengia, jei mokiniai to nenori. Ir tik 4% respondentų retai pateikia įvairesnių užduočių. 84% respondentų, su teiginiu, kad jie nesistengia jei mokiniai nenori mokytis, tegul nesimoko, nesutinka „*niekada*“. Kita nemaža dalis – 40% respondentų niekada neleidžia mokiniams

elgtis, kaip jie nori. Ir tik 8% niekada neindividualizuoja mokymo, kad mokiniai taip būtų sudominti užsienio kalbos pamoka.

Taigi galima teigti, kad respondentai norėdami sudominti nenorinčius mokytis mokinius stengiasi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus, taip mokiniai nepraranda noro mokytis ir išmolti kokybiškos užsienio kalbos.

Apklausoje taip pat stengiasi išsiaiškinti, kokias mokymo priemones dažniausiai naudoja savo užsienio kalbos pamokose, atsakymų rezultatai patekti septintoje lentelėje.

7 lentelė.

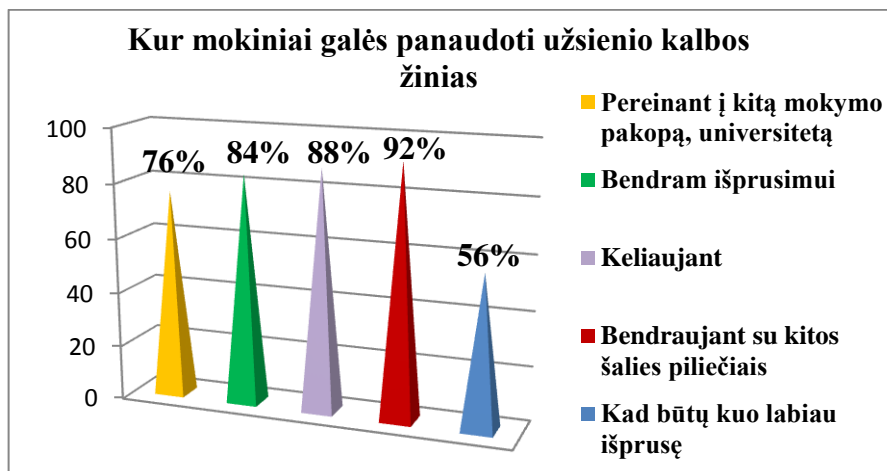
Dažniausiai naudojamos mokymo priemonės užsienio kalbos pamokose (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kompiuterines programas ir video	4	52	44	0	0
Vaizdines – plakatai, nuotraukos, piešiniai	12	72	16	0	0
Garsines – tekstai, muzikos įrašai	24	76	0	0	0
Interaktyvios lentos, multimedia (vaizdo projektoriai)	4	32	60	4	0

Aiškiai galime matyti, kad respondentai „*visada*“ naudoja garsines mokymo priemones, taip atsakė - 24% apklaustųjų. 12% visada naudoja vaizdines mokymo priemones. Ir tik - 4% teigia, kad visada naudoja kompiuterines programas ir interaktyvias lentas arba multimediją (vaizdo projektorius). 76% respondentų teigia, kad „*dažnai*“ naudoja garsines mokymo priemones ir net - 72% dažnai naudoja vaizdines mokymo priemones savo užsienio kalbos pamokose. Nemaža dalis, net – 52% dažniausiai vartoja kompiuterines programas ir video. O – 32% taiko interaktyvias lentas ar vaizdo projektorius. Bet net - 60% respondentų „*retai*“ naudoja interaktyvias lentas ir vaizdo projektorius, nes nėra tam galimybių. 44% respondentų retai naudoja ir kompiuterines programas ar video. Ir 16% apklaustųjų retai naudoja ir vaizdines priemones savo užsienio kalbos pamokose. Ir 4% „*niekada*“ nenaudoja savo užsienio kalbos pamokose interaktyvių lentų ir vaizdo projektorių.

Taigi, iš gautų rezultatų galima teigti, kad dažniausiai respondentai naudoja savo užsienio kalbos pamokose garsines ir vaizdines mokymo priemones ir retai naudoja interaktyvias lentas ir vaizdo projektorius. Iš to galima pasakyti, kad bendrojo lavinimo mokyklose vis dar trūksta naujovių, kad ten dirbantys pedagogai galėtų jas pritaikyti savo vedamose užsienio kalbos pamokose.

Į klausimą, kur mokiniai galės panaudoti įgytas užsienio kalbos žinias, respondentų atsakymų rezultatai pateikti 13 paveiksle.

13 pav. Respondentų nuomonių pasiskirstymas, kur mokiniai galės panaudoti įgytas užsienio kalbos žinias. (N = 25)

Iš pateiktų rezultatų matyti, kad atsakymų variantus respondentai galėjo rinktis kelis. Labiausiai išryškėjo respondentų atsakymai, kad užsienio kalbos žinias mokiniai galės pritaikyti *bendraujant su kitos šalies piliečiais*, taip teigė net - 92% respondentų. Taip pat nemaža dalis, net – 88% mano, kad užsienio kalba pravers *keliaujant* ir - 84% mano, kad ji naudinga ir *bendram išprusimui*. Kad užsienio kalbos žinias galės panaudoti pereinant į *kitą mokymo pakopą ar universitetą*, taip mano net - 76% visų apklaustųjų. Ir ne ką mažesnė respondentų dalis – 56% pasirinko atsakymų variantą, *kad būtų kuo labiau išprusę*.

Iš gautų atsakymų rezultatų galima teigti, kad įgytas mokykloje užsienio kalbos žinias mokiniai galės pritaikyti visais gyvenimo atvejais ir ji tikrai yra labai svarbi ir reikalinga.

Mokymo(si) metodai gali būti klasifikuojami labai įvairiai. Tačiau yra išskiriamos dvi pagrindinės metodų rūšys: klasikiniai ir šiuolaikiniai. Apklausoje mokytojams buvo pateikta 12 įvairių metodų, tačiau nebuvo pažymėta kokiai grupei (klasikinių ar šiuolaikinių) jie priklauso. Šie atsakymai pateikti 8 lentelėje.

8 lentelė.

Mokymo metodų naudojimas pamokoje. (N = 25; %)

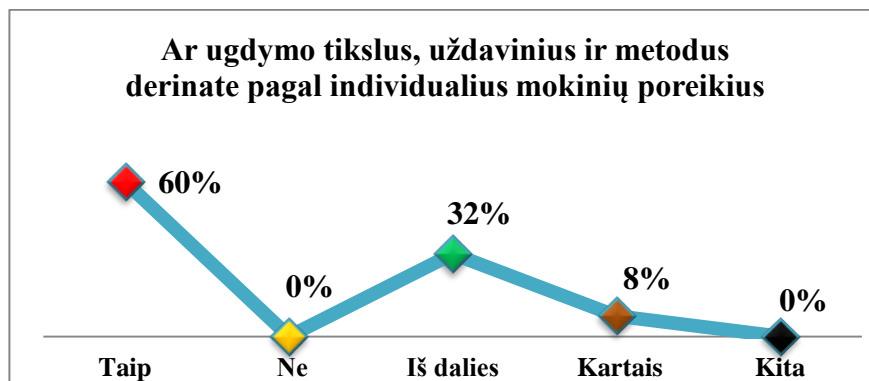
Mokymo metodai	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Minčių lietus	0	76	24	0	0
Skaitymas	24	76	0	0	0
Aiškinimas	24	52	24	0	0
Kūrybiniai darbai	20	52	28	0	0
Darbas grupėse	0	44	56	0	0
Darbas porose	0	60	20	0	0
Žaidimai	4	44	52	0	0

Projektiniai darbai	4	56	36	4	0
Gramatikos pratimai	16	72	12	0	0
Žodžių diktantai	28	68	4	0	0
Diskusijos	28	44	24	4	0

Iš gautų rezultatų galima teigti, kad respondentai „*visada*“ naudoja savo užsienio kalbos pamokose žodžių diktantus ir diskusijas, tai teigė – 28% apklaustųjų. Kad naudoja skaitymą ir aiškinimą, atsakė – 24% respondentų. 20% savo pamokose visada naudoja kūrybinius darbus, o – 16% naudoja gramatikos pratimus, kaip vieną iš metodų rūšių. Ir tik - 4% savo pamokose visada naudoja žaidimus ir projektinius darbus. Tačiau net - 76% respondentų „*dažnai*“ naudoja minčių lietu ir skaitymo metodus. 72% naudoja gramatikos pratimus, kaip metodų priemonę. Nemaža dalis –68% respondentų savo užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudoja žodžių diktantus, o – 56% - projektinius darbus. 44% respondentų savo užsienio kalbos pamokose dažnai naudoja ir žaidimus ir diskusijas, kad būtų lengviau įtvirtinti mokomąją medžiagą. Nemaža dalis, net - 56% respondentų teigė, kad darbą grupėse, savo užsienio kalbos pamokose naudoja „*retai*“. Ir net - 52% respondentų taip pat retai naudoja žaidimus. Kita nemaža dalis – 36% apklaustųjų retai naudoja ir metodų rūšį – projektinius darbus. 28% teigia, kad taip pat retai naudoja ir kūrybinių darbų metodus. Na ir - 24% retai naudoja ir geriausiai žinomą metodą – minčių lietu ir diskusijas. 12% respondentų retai panaudoja ir gramatikos pratimų metodus. Ir mažiausiai – 4 % apklaustųjų retai vartoja žodžių diktantų metodus. Atsirado ir „*niekada*“ nevartojančių metodų respondentų, 4% pasirinko atsakymų teiginius – projektiniai darbai ir diskusijos.

Taigi, galima daryti išvadas, kad respondentai savo užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudoja tokius metodus, kaip - minčių lietu, skaitymą ir retai panaudoja darbą grupėse bei žaidimų metodus. Iš to galima pasakyti, kad užsienio kalbos pamokoms trūksta žaismingumo. Nes žaidžiant ir dirbant grupėse gali suteikti geresnių ir kokybiškesnių mokymosi rezultatų.

Apklausa siekta išsiaiškinti ir tai, ar užsienio kalbos pedagogai ugdymo tikslus, uždavinius ir metodus derina pagal individualius mokinių poreikius. Atsakymų rezultatai pateikti 14 paveiksle.

14 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tikslų, uždavinių ir metodų derinimą individualiems mokinių poreikiams. (N = 25)

Iš paveikslėlio matyti, kad net - 60% respondentų atsakė, kad tikrai taiko tikslus, uždavinius ir metodus derina pagal individualius mokinių poreikius, pasirinkdami atsakymą – *taip*. Kad „iš dalies“ taiko, atsakė – 32% respondentų. Ir tik – 8% apklaustųjų savo užsienio kalbos pamokose „*kartais*“ taiko tikslus, uždavinius ir metodus derina pagal individualius mokinių poreikius.

Į klausimą, kaip dažnai mokiniams yra diferencijuojamos užduotys užsienio kalbos pamokose, atsakymų rezultatai pateikti 9 lentelėje.

9 lentelė.

Užduočių diferencijavimo dažnumas. (N = 25; %)

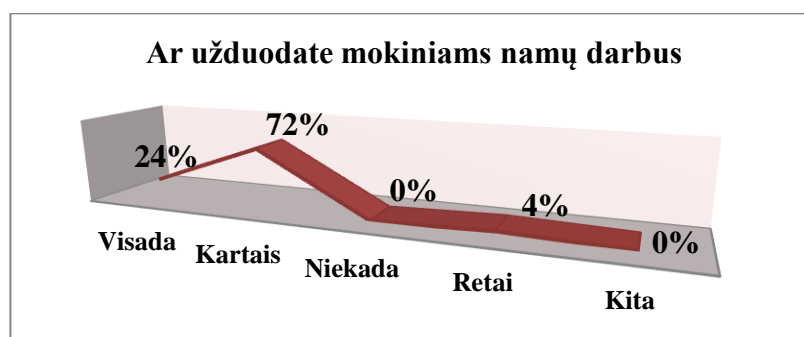
	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kiekvieną pamoką	0	68	32	0	0
Kai mokiniui sunkiai sekasi atlikti užduotis	52	48	0	0	0
Pagal mokinių individualius gebėjimus	24	72	4	0	0
Kartą į mėnesį	12	36	36	16	0
Kartą per pusmetį	20	8	40	32	0

Iš gautų rezultatų aiškiai galima matyti, kad daugiau nei pusė – 52% respondentų „*visada*“ diferencijuoja užduotis, kai mokiniui sunkiai sekasi atlikti užduotis. 24% apklaustųjų teigė, kad tai daro pagal mokinių individualius gebėjimus. 20% respondentų užduotis visada diferencijuoja kartą per pusmetį. Ir tik – 12% užduotis visada diferencijuoja kartą per mėnesį. Net - 72% visų apklaustųjų užsienio kalbos pamokose „*dažnai*“ diferencijuoja užduotis, pagal mokinių individualius gebėjimus. Ne ką mažesnė dalis – 68% taip pat užduotis dažnai diferencijuoja kiekvieną pamoką. 48% teigia, kad tai daro kai mokiniui sunkiai sekasi atlikti užduotis. O – 36% respondentų tai daro kartą per mėnesį. Ir

tik - 8% apklaustųjų užduotis diferencijuoja kartą per pusmetį. Nemaža dalis – 40% respondentų kartą per pusmetį užduotis diferencijuoja „*retai*“.36% apklaustųjų *retai* diferencijuoja užduotis per užsienio kalbos pamokas kartą per mėnesį. Net - 32% teigia, kad *retai* tai daro kiekvieną pamoką. Ir tik – 4% respondentų teigia, kad *retai* diferencijuoja užduotis pagal mokinių individualius gebėjimus. 32% apklaustųjų teigia, kad jie „*niekada*“ to nedaro kartą per pusmetį ir 16% užsienio kalbos pamokose užduočių *niekada* nediferencijuoja kartą per mėnesį.

Pagal gautus rezultatus galima pasakyti, kad užsienio kalbos pamokose užduotys dažniausiai diferencijuojamos pagal mokinių individualius poreikius ir kad *retai* tai daroma kartą per pusmetį. Vadinas, mokytojai pamokose nuolat atsižvelgia į mokinius ir kad jiems būtų lengviau ir geriau įsisavinti mokomąją medžiagą, užduotys jiems diferencijuojamos pagal kiekvieno mokinio individualius poreikius.

Apklausa taip pat siekta išsiaiškinti, ar užsienio kalbos pedagogai užduoda mokiniams namų darbus. Atsakymų rezultatai pateikti 15 paveiksle.

15 pav. Respondentų nuomonių pasiskirstymas dėl užduodamų namų darbų. (N = 25)

Iš gautų atsakymų rezultatų galima spręsti, kad respondentai savo mokiniams namų darbų užduotis užduoda tik „*kartais*“, taip atsakė net – 72% visų respondentų. Kad „*visada*“ namų darbai užduodami, teigė – 24% respondentų. Ir kad tai daro „*retai*“ atsakė tik – 4% visų respondentų.

Taigi, iš to galima daryti išvadas, kad užsienio kalbos mokytojai savo mokiniams namų darbų užduotis užduoda tik kartais. Tai reiškia, kad namų darbų užduotys laikomos ne tokios svarbios ir reikalingos užsienio kalbai išmokti.

Na, o ar namų darbų užduotis paaiškinamos prieš jas užduodant, atsakymų rezultatai pateikti 10 lentelėje.

10 lentelė.

Namų darbų užduočių paaiškinimas prieš jas užduodant. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Visada	40	52	0	8	0
Tik tuomet, jei tema buvo sunki	44	48	4	4	0
Mokiniamis patiems paprašius paaiškinti	40	40	12	8	0
Kai matau, kad to reikia	52	40	4	4	0
Kartais, kai mokinys nesupranta pamokos	40	44	8	8	0
Ne, nes mokinys turi būti savarankiškas	0	12	20	68	0

Namų darbų užduotys paaiškinamos tik tuomet, kai respondentai mato, kad to reikia, su teiginiu „*visiškai sutinka*“ daugiau kaip pusė – 52% apklaustųjų. 44% visiškai sutinka, kad tai daro tik tuomet, jei tema buvo sunki. Nemaža dalis – 40% visiškai sutinka, kad tai daro visada, kai mokiniai to patys paprašo ir kai mokiniai nesupranta pamokos. Kad namų darbų užduotys yra paaiškinamos visada, „*sutinka*“ daugiau kaip pusė – 52% respondentų. 48% sutinka, kad jas paaiškina tik tuomet, jei tema būna sunki. O kai mokiniai nesupranta pamokos, todėl namų darbų užduotis paaiškina, sutinka – 44% apklaustųjų. 40% sutinka, kad namų darbų užduotys paaiškinamos mokiniamis patiems paprašius ir kai jie mato, kad to reikia. Ir tik – 12% teigia, kad namų darbų nepaaiškina, nes mokiniai turi būti savarankiški. Na, o su tuo pačiu teiginiu, kad mokiniai turi būti savarankiški, „*visiškai nesutinka*“ – 20% respondentų. 12% taip pat visiškai nesutinka ir su tuo, kad tai daro tik tuomet, kai mokiniai patys to paprašo. 8% visiškai nesutinka ir su tuo, kad užduotis paaiškina tik tuomet, kai mokiniai nesupranta pamokos. Ir pati mažiausia dalis respondentų – 4% visiškai nesutinka, kad namų darbų užduotys yra paaiškinamos tik tuomet, jei tema buvo sunki ir kai mokiniai patys to paprašo. 8% visiškai nesutinka ir su tuo, kad užduotis paaiškina tik tuomet, kai mokiniai nesupranta pamokos. Ir pati mažiausia dalis respondentų – 4% visiškai nesutinka, kad namų darbų užduotys yra paaiškinamos tik tuomet, jei tema buvo sunki ir kai mokiniai patys to paprašo. Taip pat – 4% respondentų nesutinka ir su tuo, kad namų darbų užduotys yra aiškinamos tik tuomet, jei tema buvo sunki ir kai mato, kad to reikia.

Vieną ar kitą atvejų, galima daryti tokias išvadas, kad namų darbų užduotys užsienio kalbos pamokose paaiškinamos beveik visada, kai ten dirbantys pedagogai mato, kad mokiniamis reikia, kad užduotys būtų paaiškinamos. Vadinasi, vyksta sklandus bendradarbiavimas norint pasiekti abipusių interesų.

Norint išsiaiškinti, ar namų darbų užduotys turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei, respondentų atsakymų rezultatai pateikti 11 lentelėje.

11 lentelė.

Namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Ne, neturi	0	20	36	44	0
Turi labai didelę įtaką	12	68	8	8	4
Nuo to priklauso žinių įsisavinimas	32	52	4	12	0
Tai žinių pakartojimas	44	48	0	8	0
Juk taip gauname iš mokinių grįžtamąjį ryšį	48	44	0	8	0
Ne, nes namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei	0	12	16	72	0

Iš gautų respondentų atsakymų aiškiai matyti, kad net – 48% „*visiškai sutinka*“ su tuo, kad namų darbų užduotys svarbios, nes taip gaunamas iš mokinių grįžtamasis ryšys. 44% respondentai visiškai sutinka ir su tuo, kad tai yra žinių pakartojimas. O, kad nuo to priklauso žinių įsisavinimas, visiškai sutinka – 32% respondentų. Ir tik – 12% visiškai sutinka, kad namų darbų užduotys turi labai didelę įtaką. Tačiau, su tuo pačiu teiginiu, kad namų darbų užduotys turi labai didelę įtaką „*sutinka*“ net – 68% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis – 52% taip pat sutinka, kad nuo to priklauso žinių įsisavinimas, o – 48% apklaustųjų sutinka, kad tai žinių pakartojimas, kuris turi didelės įtakos mokymosi kokybei. Ir net – 44% respondentų teigia, kad taip yra gaunamas grįžtamasis ryšys iš mokinių. Ir tik – 12% apklaustųjų sutinka su teiginiu, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei užsienio kalbos pamokose. Kad namų darbų užduotys įtakos mokymosi kokybei neturi, „*visiškai nesutinka*“ – 36% respondentų. 16% visiškai nesutinka ir su tuo, kad skiriamos namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei užsienio kalbos pamokose. 8% apklaustųjų nesutinka, kad namų darbų užduotys turi labai didelę įtaką. Ir tik – 4% visiškai nesutinka, kad nuo to priklauso pats žinių įsisavinimas. Net – 72% „*nesutinka*“, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei. Kita nemaža dalis – 44% nesutinka, kad mokymosi kokybei namų darbai įtakos neturi. 12% nemano, kad nuo to priklauso žinių įsisavinimas. Ir – 8% nesutinka, kad skiriami namų darbai turi labai didelę įtaką, kad tai žinių pakartojimas ir kad taip gaunamas grįžtamasis ryšys iš mokinių. Ir – 4% respondentų iš viso „*nežino*“ ar namų darbų užduotys turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei.

Apibendrinant galima pasakyti, kad namų darbų užduotys užsienio kalbos pamokose, turi labai didelę įtaką mokinių mokymosi kokybei pasiekti. Tai prieštarauja patiems respondentams, nes anksčiau minėtame klausime, ar užsienio kalbos mokytojai skiria mokiniams namų darbų užduotis, net 72%

teigė, kad tai daro tik kartais, o iš šių gautų rezultatų, namų darbų užduotys turi labai didelę įtaką mokymo (si) kokybei. Tai kaip tuomet tai reikėtų suprasti?

Siekiant išsiaiškinti, kaip mokinių pasiekimai yra vertinami užsienio kalbos pamokose, respondentų atsakymai pateikti 12 lentelėje.

12 lentelė.

Mokinių pasiekimų vertinimas užsienio kalbos pamokose. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pagal nurodytus standartus	32	64	4	0	0
Turiu savo vertinimo sistemą	32	52	12	4	0
Pagal bendrąsias programas	16	76	4	4	0
Mokiniai save įsivertina patys	12	52	28	8	0

Iš gautų respondentų atsakymų rezultatų, mokinių pasiekimų vertimai vyksta pagal nurodytus standartus ir pagal savo turimą vertimo sistemą, „**visada**“ taip daro – 32% respondentų. 16% visada mokinių pasiekimus vertina pagal bendrąsias programas. Ir – 12% teigia, kad mokiniai save įvertina patys. Net – 76% apklaustųjų „**dažnai**“ mokinių pasiekimus vertina pagal numatytas bendrąsias programas. Kita nemaža dalis – 64% dažnai vertina pagal nurodytus standartus. Ir daugiau nei pusė – 52% respondentų savo mokinių pasiekimus vertina pagal savo susikurtą sistemą ir netgi leidžia patiems mokiniams įsivertinti patiems save. Tačiau – 28% apklaustųjų mokiniams savo pasiekimus užsienio kalbos pamokose leidžia įsivertinti patiems, tai daro „**retai**“. 12% respondentų retai vertina pagal savo vertinimo sistemą. Ir maža dalis apklaustųjų – 4% retai vertina pagal nurodytus standartus ir pagal nustatytas bendrąsias programas. Atsirado ir tokių, kurie mokinių pasiekimų „**niekada**“ neleidžia mokiniams įsivertinti patiems, taip teigė – 8% respondentų. Ir – 4% niekada nevertina mokinių pagal savo vertinimo sistemą ir pagal bendrąsias programas.

Iš gautų rezultatų galima daryti išvadas, kad užsienio kalbos mokytojai dažniausiai vertina mokinių pasiekimus pagal bendrąsias programas ir pagal nurodytus bendruosius standartus.

Na, o kaip užsienio kalbos pedagogai vertina mokinių pažangą pamokų metu, atsakymų rezultatai pateikti 13 lentelėje.

13 lentelė.

Mokinių pažangos vertinimas. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pagal klasės lygį	12	28	44	16	0
Pagal mokyklos lygį	4	20	56	20	0
Pagal standartus	24	52	24	0	0
Individualiai	56	32	12	0	0

Pagal lentelės duomenis, galima teigti, kad mokinių pažanga „*visada*“ vertinama individualiai, taip atsakė daugiau kaip pusė apklaustųjų – 56%. Kad visada vertina pagal nurodytus standartus atsakė– 24% respondentų. 12% apklaustųjų vertina pagal klasės lygį ir 4% teigia, kad visada mokinių pažangą vertina pagal visą mokyklos lygį. Kas tikrai labai blogai. Daugiau kaip pusė respondentų – 52% „*dažnai*“ pažangą vertina pagal standartus. 32% vertina individualiai. Net – 28% respondentų mokinių pažangą vertina pagal klasės lygį ir net 20% dažnai vertina pagal mokyklos lygį. Bet kita dalis – 56% respondentų „*retai*“ pagal mokyklos lygį. 44% apklaustųjų taip pat retai vertina mokinių pažangą savo užsienio kalbos pamokose pagal klasės lygį. 12% retai vertina individualiai. Kad „*niekada*“ nevertina mokinių pagal mokyklos lygį atsakė – 20% apklaustųjų. Ir – 16% respondentų niekada nevertina mokinių pažangos pagal klasės lygį.

Apibendrinant galima teigti, kad užsienio kalbos pamokose mokinių pažanga yra visada vertinama individualiai ir pagal bendruosius ugdymo programų standartus ir kad retai vertinami pagal bendrą mokyklos lygį.

Na, o į klausimą, kokias vertinimo formas naudoja užsienio kalbos pamokose, apklaustųjų atsakymų rezultatai pateikti 14 lentelėje.

14 lentelė.

Vertinimo formas. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kaupiamąjį balą	24	52	12	12	0
Pliusus – minusus	24	40	32	4	0
Aplanko metodą	4	24	48	24	0
Taškus	4	56	28	12	0
Paprastą įvertinimą – pažymį	52	40	8	0	0

Apklausoje buvo pateiktos pagrindinės vertinimo formas, kurios dažniausiai vartojamos pamokose. Iš lentelės matome, kad daugiau nei pusė – 52% respondentų „*visada*“ naudoja paprastą vertimo formą – pažymį. 24% visada naudoja kaupiamąjį balą ir plusų-minusų vertinimo formą. Ir tik – 4% naudoja aplanko metodą ir taškų vertinimo formą. Tačiau, net – 56% apklaustųjų „*dažnai*“ naudoja taškus, kaip vertinimo formą. Kita nemaža dalis – 52% dažnai vartoja kaupiamąjį balą. Net – 40% respondentų užsienio kalbos pamokose naudoja plusų-minusų ir paprastą įvertinimą – pažymį. Ir – 24% teigia, kad dažnai naudoja ir aplanko metodą, kaip vertinimo formą. Tačiau vėlgi, į tą patį teiginį dėl aplanko metodų naudojimo – 48% respondentų atsakė, kad tokią vertinimo formą naudoja „*retai*“.

Pliusų-minusų retai naudoja – 32% apklaustųjų. 28% teigia, kad retai užsienio kalbos pamokose naudoja taškų vertinimo formą. 12% retai naudoja ir kaupiamąjį balą. Taip pat – 8% retai naudoja paprastą įvertinimą pažymį. Net – 24% respondentų „*niekada*“ nenaudoja aplanko metodo, kaip vertinimo formos. 12% respondentų niekada nenaudoja kaupiamojo balo ir taškų sistemos, kaip vertinimo formos. Ir – 4% respondentų niekada nenaudoja pliusų-minusų vertinimo formos užsienio kalbos pamokose.

Kaip ir dauguma pedagogų dažniausiai naudoja taškus, kaupiamąjį balą ir paprastą įvertinimą – pažymį. Bet retai naudoja, vieną naujesnių vertinimo formų, aplanko metodą. Kaip ir anksčiau iš gautų rezultatų išryškėja, kad mokyklose stinga naujovių.

Kaip dažnai vertinamos mokinių žinios užsienio kalbos pamokose, atsakymų rezultatus pamatysime 15 lentelėje.

15 lentelė.

Žinių vertinimo dažnumas užsienio kalbos pamokose. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kiekvieną pamoką	4	28	64	4	0
Užbaigus temą arba skyrių	76	20	4	0	0
Tik parašius atsiskaitymą	28	48	16	8	0
Užtenka grįžtamojo ryšio	4	20	64	12	0

Aiškliai matyti, kad žinių vertinimo dažnumas užsienio kalbos pamokose „*visada*“ vyksta užbaigus temą arba skyrių, taip atsakė net – 76% respondentų. 28% visada vertina tik parašius atsiskaitymą. Ir tik – 4% teigė, kad mokinius vertina kiekvieną pamoką arba jiems užtenka ir grįžtamojo ryšio iš mokinių. Tačiau net – 48% apklaustųjų „*dažnai*“ savo mokinius užsienio kalbos pamokose vertina tik parašius atsiskaitymą. 28% respondentų dažnai tai daro kiekvieną pamoką. Ir – 20% vertina užbaigus temą, skyrių arba jiems taip pat užtenka tik grįžtamojo ryšio iš mokinių pasibaigus pamokai. Bet net – 64% visų apklaustųjų „*retai*“ vertina kiekvieną pamoką ir kad retai užtenka mokinių grįžtamojo ryšio žinių. 16% respondentų retai vertina tik parašius atsiskaitymą darbą ir 4% - užbaigus temą arba skyrių. Grįžtamoju ryšiu užsienio kalbos pamokose „*niekada*“ nevertina - 12% respondentų. 8% teigia, kad niekada nevertina tik parašius atsiskaitymą ir tik – 4% savo mokinių nevertina kiekvieną pamoką.

Siekiant išsiaiškinti kokius vertinimo metodus naudoja vertindami mokinius per užsienio kalbos pamokas, apklaustųjų atsakymai pateikti 16 lentelėje.

16 lentelė.

Vertinimo metodai užsienio kalbos pamokose. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Testai	0	92	8	0	0
Kontroliniai darbai	36	40	24	0	0
Savarankiški darbai	0	92	8	0	0
Namų darbai	12	24	64	0	0
Projektiniai darbai	0	36	64	0	0

Iš paveiksle pateiktų rezultatų galime matyti, kad – 36% respondentų „*visada*“ naudoja kontrolinių darbų metodą. 12% apklaustųjų teigia, kad visada taiko namų darbų vertinimo metodą. Tačiau, net – 92% apklaustųjų teigia, kad „*dažnai*“ užsienio kalbos pamokose naudoja testus ir savarankiškus darbus. 40% dažnai naudoja kontrolinius darbus, kaip vieną iš vertinimo metodų rūšių. 36% teigia, kad vertina projektiniais darbais. Ir – 24% naudoja namų darbų vertinimo metodą. Tačiau, net – 64% respondentų „*retai*“ naudoja namų darbų ir projektinių darbų vertinimo metodų formas savo užsienio kalbos pamokose. Ir – 24% retai tai daro vertindami kontroliniais darbais. O – 8% apklaustųjų teigia, kad retai vertina mokinius testų ir savarankiškų darbų metodais.

Iš to galima daryti tokias išvadas, kad dažniausiai užsienio kalbos pedagogai savo mokinius vertina naudodami testus ir savarankiškų darbų metodus, kaip vieną pagrindinių vertinimo formų.

Siekiant išsiaiškinti, ar užsienio kalbos pedagogai vertindami mokinius prideda papildomą balą, atsakymų rezultatai pateikti 17 lentelėje.

17 lentelė.

Papildomai pridedamas balas vertinant mokinius. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pastangas	20	28	52	0	0
Aktyvumą	8	36	56	0	0
Atliktus namų darbus	8	52	40	0	0
Kūrybiškai atlikus užduotis	32	60	8	0	0

Iš gautų atsakymų rezultatų galima teigti, kad papildomas balas užsienio kalbos pamokose yra „*visada*“ pridedamas už kūrybiškai atliktus darbus, tai atsakė – 32% respondentų. 20% teigia, kad dažnai prideda balą ir už parodytas mokinių pastangas. Ir – 8% atsakė, kad vertinant pridedamas balas ir už aktyvumą pamokoje ir atliktus namų darbus. Daugiau kaip pusė – 60% respondentų teigia, kad „*dažnai*“ vertindami mokinius užsienio kalbos pamokose prideda balą už kūrybiškai atliktus darbus. 52% - už atliktus namų darbus. O – 36% respondentų balą prideda ir už aktyvumą pamokos metu. O –

28% apklaustųjų vertindami mokinius balą prideda ir už parodytas pastangas. Tačiau, net – 56% respondentų „*retai*” prideda balą už aktyvumą pamokoje. Ir net – 52% apklaustųjų teigė, kad retai tai daro už parodytas mokinių pastangas. Kita nemaža dalis respondentų – 40% vertinat mokinius retai prideda balą už atliktus namų darbus.

Apibendrinant galima teigti, kad kūrybiškai atliktos užduotys mokiniams duoda naudos kai jie yra vertinami. Mokiniams labai svarbi bet kokia motyvacija ar paskatinimas, už jų atliktas užduotis, kad ir kaip jos būtų atliktos, tuomet ir kitą kartą jie dirbs, žinodami, kad jie bus pagirti ir įvertintos jų pastangos.

Į klausimą, ar užsienio kalbos pamokose yra leidžiama perrašyti kontrolinį darbą ir kaip dažnai tai daroma, atsakymų rezultatai pateikti 18 lentelėje.

18 lentelė.

Kontrolinių dažnumo perrašymas užsienio kalbos pamokose. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Vieną kartą per trimestrą	32	32	28	8	0
Vieną kartą per pusmetį	24	52	12	12	0
Kartą per mėnesį	4	8	68	20	0
Kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą	24	24	40	12	0

Iš lentelės matome, kad blogai parašius kontrolinį darbą jį „*visada*“ leis perrašyti tik kartą per trimestrą, taip atsakė – 32% apklaustųjų. 24% respondentų visada leidžia tai padaryti kartą per pusmetį ir kiekvieną kartą gavaus neigiamą įvertinimą. Ir tik – 4% apklaustųjų užsienio kalboje kontrolinį perrašyti leidžia kartą per mėnesį. Net – 52% respondentų „*dažnai*“ leidžia perrašyti kontrolinį tik kartą per pusmetį. 32% teigia, kad dažnai leidžia tai padaryti vieną kartą per trimestrą. 24% blogai parašytą kontrolinį leidžia perrašyti kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą. Ir tik – 8% tai daro tik kartą per mėnesį. Kad „*retai*“ leidžia perrašinėti kontrolinį darbą kartą per mėnesį, atsakė net – 68% apklaustųjų. Kita nemaža dalis – 40% retai leidžia perrašinėti blogai parašytą kontrolinį darbą kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą. 28% respondentų teigia, kad taip pat retai taip daro vieną kartą per trimestrą ir 12% sakosi, kad perrašyti kontrolinį darbą leidžia vieną kartą per pusmetį. Kad „*niekada*“ neleidžia perrašyti blogai parašytą kontrolinį darbą per užsienio kalbos pamokas teigia – 20% visų apklaustųjų. 12% respondentų niekada neleidžia to padaryti vieną kartą per pusmetį ir kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą.

Iš to galima spręsti, kad jei mokiniai per užsienio kalbos pamokas parašys blogai, jiems kontrolinį darbą perrašyti leis vieną kartą per pusmetį.

Siekiant išsiaiškinti kokie pagrindiniai veiksniai įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokose, respondentų atsakymų rezultatai pateikti 19 lentelėje.

19 lentelė.

Veiksnių įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei pamokose. (N = 25; %)

Formalioji aplinka	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė.	32	68	0	0	0
Pamokos organizavimas, forma, struktūra	56	36	4	4	0
Sisteminis darbas su žodynu	16	80	4	0	0
Klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse)	4	56	24	16	0
Linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas	12	68	0	20	0
Raiškaus skaitymo ugdymas	20	64	4	12	0
Klausymas ir rašymas	20	80	0	0	0
Neformalioji aplinka					
Knygos užsienio kalba	36	60	0	0	4
Vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių	56	24	4	8	8
TV programos, filmai užsienio kalba	36	60	4	0	0
Kompiuteris	20	68	8	4	0
Internetas, socialiniai tinklalapiai	16	60	8	16	0
Kelionės po užsienio šalis	80	16	0	0	4

Gauti rezultatai aiškiai parodo, kokie pagrindiniai veiksniai įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokose. Kad kelionės po užsienio šalis labiausiai įtakoja mokymo (si) kokybę, „*visiškai sutinka*“ – 80% respondentų. Kad pamokos organizavimas, struktūra ir vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių su teiginiu visiškai sutinka – 56% respondentų. 36% apklaustųjų teigia, kad tam įtakos turi ir skaitomos knygos užsienio kalba bei TV programos ir žiūrimi filmai užsienio kalba. Taip pat – 32% apklaustųjų sako, kad mokymosi kokybei įtakos turi ir vadovėliai su papildomų priemonių įvairove. 20% pagrindiniais veiksniais įvardija raiškaus skaitymo ugdymą, klausymą ir rašymą bei kompiuterį. Na, o kad sisteminis darbas su žodynu ir internetas bei socialiniai tinklalapiai gali turėti įtakos, visiškai sutinka tik – 16% respondentų. 12% apklaustųjų visiškai sutinka, kad tam įtakos turi ir linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas. Ir tik – 4% mano, kad klaidų toleravimas kalbėjimo užduotyse gali turėti įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei pamokose. Tačiau, net – 80% visų apklaustųjų „*sutinka*“ kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymo (si)

kokybei turi – sistemingas darbas su žodynu bei klausymas ir rašymas. 68% respondentų sutinka, kad įtakos turi ir vadovėlis su papildomų priemonių įvairove, linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas ir kompiuterio naudojimas. Ne ką mažesnė dalis apklaustųjų – 64% sutinka, kad įtakos turi raiškaus skaitymo ugdymas užsienio kalbos pamokose. 60% respondentų sutinka su tuo, kad neformalioje aplinkoje įtakos mokymo (si) kokybei turi knygų skaitymas užsienio kalba, TV programos, filmai užsienio kalba bei internetas, socialiniai tinklalapiai. 56% pritaria, kad klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) turi įtakos užsienio kalbos mokymosi kokybei pasiekti. Ir tik - 36% apklaustųjų įvardija, kad mokymosi kokybei įtakos turi pamokos organizavimas, forma ir struktūra. 24% respondentų sutinka su tuo, kad įtakos turi ir vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių. Ir tik maža dalis – 16% sutinka, kad kelionės po užsienio šalis gali turėti įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei gauti. Atsirado ir tokių respondentų, kurie pasirinko, kad jie „**visiškai nesutinka**“ su tuo, kad klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) gali turėti įtakos mokymo (si) kokybei. 8% respondentų teigia, kad visiškai nesutinka ir kad įtakos kokybei gali turėti naudojimas kompiuteriu, internetu ir visais socialiniais tinklalapiais užsienio kalba. Ir – 4% visiškai nesutinka, kad pamokos organizavimas, forma, struktūra, sistemingas darbas su žodynu, vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių, TV programos, filmai užsienio kalba gali įtakoti mokymo (si) kokybės pasiekimus pamokose. Kad linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas įtakoja mokymo (si) kokybę, „**nesutinka**“ – 20% respondentų. 16% apklaustųjų nesutinka, kad įtakos gali turėti ir klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse), interneto naudojimas ir visi socialiniai tinklalapiai. 12% apklaustųjų nesutinka ir su tuo, kad raiškaus skaitymo ugdymas užsienio kalbos pamokose gali įtakoti mokymo (si) kokybę. Kad įtakos gali turėti vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių, nesutinka – 8% apklaustųjų. Na ir mažiausiai apklaustųjų – 4% nesutinka, kad pamokos organizavimas, forma, struktūra ir kompiuterio naudojimas gali įtakoti mokymo (si) kokybę užsienio kalbos pamokose. 8% „**nežino**“ ar vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių, gali būti pagrindiniai veiksniai, kurie įtakoja mokymo (si) kokybę pamokose. Ir – 45% taip pat nežino, ar kelionės po užsienio šalis, turi tam įtakos.

Apibendrinant tokias gausias respondentų nuomones, galima teigti, kad visgi pagrindiniais veiksniais įvardijami kelionės po užsienio šalis, klausymas ir rašymas bei sistemingas darbas su žodynu labiausiai įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokose.

Siekiant išsiaiškinti apklaustųjų nuomonę apie tai, kokios kitos aplinkos (išskyrus pamoką) reikšmingos užsienio kalbos mokymo (si) proceso kokybei, rezultatų atsakymai pateikti 20 lentelėje.

Kitos aplinkos reikšmingumas užsienio kalbos proceso kokybei. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Filmai, dainos užsienio kalba	48	52	0	0	4
Šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba	52	44	0	0	4
Kelionės į užsienį	76	24	0	0	0
Kompiuteriniai žaidimai	12	48	8	32	0
Internetas	12	76	4	8	0
Socialiniai tinklalapiai	16	68	4	12	0
Korepetitoriaus paslaugos	28	68	0	4	0
Papildomos užduotys	32	68	0	0	0

Iš gautų rezultatų, galima teigti, kad – 76% apklaustųjų „*visiškai sutinka*“, kad kelionės po užsienį labai reikšmingos užsienio kalbos mokymo (si) proceso kokybei. Nemaža dalis – 52% respondentų įvardija šeimos narių kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba įtaką. 48% visiškai sutinka užsienio kalbos kokybei turi filmai, klausomos dainos užsienio kalba. Taip pat – 38% apklaustųjų įvardija tai, kad atliekant papildomas užduotis, gali pagerinti užsienio kalbos proceso kokybę. Kad naudojantis korepetitoriaus paslaugomis pagerėtų užsienio kalbos mokymo (si) kokybė, visiškai sutinka – 28% respondentų. 16% teigia, kad visiškai sutinka ir su tuo, kad įtakos turi ir vartojami socialiniai tinklalapiai užsienio kalba. Ir tik – 12% apklaustųjų visiškai sutinka, kad kompiuteriniai žaidimai ir interneto naudojimas gali būti reikšmingi mokantis užsienio kalbos. Kad naudojantis internetu gali padėti geriau išmokti užsienio kalbos, su tuo „*sutinka*“ net – 76% apklaustųjų. 68% respondentų kaip reikšmingus dalykus įvardija naudojimąsi socialiniais tinklalapiais, korepetitoriaus paslaugas ir papildomas užduotis. Daugiau kaip pusė apklaustųjų – 52% įvardija filmų žiūrėjimą ir dainų klausymą užsienio kalba, kas labai reikšmingi mokymo (si) proceso kokybei. 48% respondentų sutinka, kad kompiuteriniai žaidimai padeda lavinti užsienio kalbą ir pasiekti geresnės mokymo (si) kokybės. Kad reikšmingi yra ir šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba, sutinka – 44% apklaustųjų. Ir mažiausiai respondentų sutinka, kad reikšmingos yra kelionės po užsienio šalis, kurios galėtų pagerinti mokymo (si) kokybės rezultatus. Kad kompiuteriniai žaidimai užsienio kalba galėtų pagerinti užsienio kalbos kokybę, „*visiškai nesutinka*“ – 8% respondentų. Taip pat – 4% apklaustųjų nesutinka ir su tuo, kad interneto naudojimas ir socialiniai tinklalapiai galėtų būti

reikšmingi mokantis užsienio kalbos. Atsirado ir tokių respondentų, kurie „*nežino*“, kad filmai, dainos užsienio kalba ir šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba, galėtų padėti mokytis užsienio kalbos ir pasiekti geresnių mokymo (si) kokybės rezultatų.

Kad ir kaip bebūtų keista, bet pagal gautus rezultatus galima daryti išvadas, kad kelionės po užsienį ir naudojimas internetu yra patys reikšmingiausi mokiniams mokantis užsienio kalbos.

Į klausimą, ar užsienio kalbos pedagogams kada nors teko būti kokioje nors užsienio mokykloje ir susipažinti su ten esama švietimo sistema ar mokymo (si) aplinka, respondentų atsakymai pateikti 21 lentelėje.

21 lentelė.

Ar teko būti kokioje nors užsienio mokykloje. (N = 25; %)

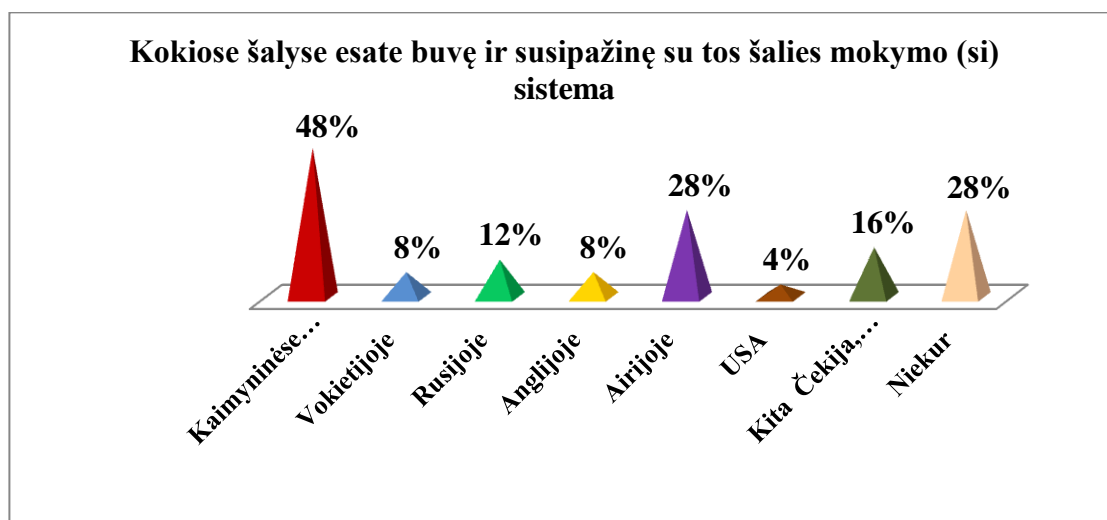
	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Tai neturi įtakos mūsų šalies mokymo(si) sistemai	8	16	36	24	16
Taip, esu buvusi (ęs) vieną kartą	12	52	0	24	12
Ne, nesu buvusi (ęs) niekada	12	8	12	56	12
Vykstu kiekvienais metais	4	8	12	64	12
Nesu buvusi (ęs), nes to nereikalauja programos	0	8	32	48	12

Kad teko būti svečioje šalyje vieną kartą ir taip pat neteko būti nei vieno karto, „*visiškai sutinka*“ – 12% respondentų. 8% apklaustųjų visiškai sutinka, kad kelionės po užsienio mokyklas neturi jokios įtakos mūsų šalies mokymo (si) sistemai. Ir tik – 4% respondentų vyksta kiekvienais metais į kokią nors užsienio šalyje esančią ugdymo įstaigą. Kad buvo išvykę į užsienio mokyklas „*sutinka*“ – 52% respondentų. 16% apklaustųjų sutinka, kad tai neturi įtakos mūsų šalies mokymo(si) sistemai, todėl jie ten nevyksta. Ir – 8% apklaustųjų sutinka su tuo, kad niekur nebuvo išvykę, kad ten nevyksta, nes nereikalauja programos ir kad ten vyksta kiekvienais metais. Kad tai neturi įtakos mūsų šalies mokymo(si) sistemai, „*visiškai nesutinka*“ – 36% respondentų. O – 32% nebuvo jokioje mokykloje, kuri yra užsienyje, nes to nereikalauja programos. Ir nedidelė dalis – 12% apklaustųjų visiškai nesutinka, kad ten niekada nebuvo ir kad ten vyksta kiekvienais metais. Kad į užsienyje esančias mokyklas vyksta kiekvienais metais, „*nesutinka*“ – 64% respondentų. 56% nesutinka su tuo, kad ten nėra buvę niekada. Kad to nereikalauja programos, todėl nevyksta į svečias šalis, nesutinka net – 48% apklaustųjų. Ir – 24% respondentų nesutinka su tuo, kad tai neturi įtakos mūsų šalies mokymo (si)

sistemai ir kad į užsienio mokyklas buvo išvykę tik vieną kartą. Atsirado ir tokių, kad jie iš viso „nežino“ ar tai turi įtakos mūsų šalies mokymo(si) sistemai, taip teigė net – 16% apklaustųjų. Ir – 12% respondentų nežino, ar jie ten buvo išvykę vieną kartą, kad niekur nebuvo išvykę, kad ten vyksta kiekvienais metais ir kad nėra buvę, nes to nereikalauja programos.

Tai pasako, kad respondentai arba neturi savo nuomonės į tokius klausimus, arba į anketos klausimus atsakinėjo labai nenoriai.

Klausimas seka klausimą, todėl apklaustųjų buvo paklausta, kokiose užsienio šalyse jie yra buvę ir ar jie yra susipažinę su tos šalies mokymo (si) sistema, respondentų atsakymai pateikti 16 paveiksle.

16. pav. Respondentų pasiskirstymas po užsienio šalis. (N=25)

Iš paveikslėlio galima pastebėti, kad artimiausiose *kaimyninėse šalyse* – *Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje* – 48% apklaustųjų buvo išvykę daugiausiai. Taip pat – 28% respondentų yra buvę *Airijoje* ir taip pat *nėra pabuvoję jokioje pasaulio šalyje*. 16% respondentų teigė, kad jiems yra tekę būti *kitose pasaulio šalyse - Čekijoje, Baltarusijoje, Ispanijoje ir Portugalijoje*. Kad yra buvę *Rusijoje* ir susipažinę su tos šalies mokymo (si) sistema atsakė – 12% respondentų. Ir – 8% apklaustųjų pasisakė, kad jie lankėsi *Anglijoje* ir *Vokietijoje*. Ir *USA(Jungtinėse Amerikos valstijose)* šalyje lankėsi – 4% respondentų.

Apibendrinant galima teigti, kad mūsų šalies pedagogai yra pilnai susipažinę su užsienio šalių mokymo (si) sistema, kurios elementus, pamatytas ar išgirstas naujoves gali sėkmingai pritaikyti ir dirbdami su savo mokiniais per užsienio kalbos pamokas.

Siekiant išsiaiškinti, kokie ryškiausi skirtumai yra tarp kitų šalių mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies, respondentų atsakymus matysime 22 lentelėje.

22 lentelė.

Ryškiausi skirtumai tarp užsienio šalių mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Skiriasi visa švietimo sistema	36	28	12	8	16
Viskas taip pat, kaip ir pas mus Lietuvoje	0	0	44	40	16
Kitoks požiūris mokinių į mokymą (si)	4	52	8	12	24
Kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si)	8	28	8	32	24
Naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai	28	24	4	28	16
Tobulesnės mokymo priemonės	28	24	8	20	20
Patrauklesni vadovėliai	0	44	20	16	20
Patrauklesnės klasės aplinkos	24	24	16	20	16
Trumpesnis / ilgesnis pamokos laikas	8	28	16	20	28
Ilgesnės / trumpesnės atostogos	8	40	16	12	28
Labiau atsidavę mokytojai savo darbui	0	12	20	52	16
Mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu	8	36	12	4	40
Mandagesni mokiniai su mokytojais	0	20	4	44	32
Nieko nepastebėjau	0	0	4	60	32

Kad skiriasi visa švietimo sistema „*visiškai sutinka*“ – 36% apklaustųjų. 28% respondentų visiškai sutinka ir su tuo, kad užsienio šalyse naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai ir ten yra tobulesnės mokymo priemonės. Kad yra patrauklesnės klasės aplinkos, visiškai sutinka – 24% apklaustųjų. 8% teigia, kad vyrauja kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si), trumpesnis / ilgesnis pamokos laikas ir mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu. Ir tik – 4% pastebėjo, kad yra kitoks požiūris pačių mokinių į mokymą (si). Su tuo pačiu teiginiu - kad yra kitoks požiūris pačių mokinių į mokymą (si) „*sutinka*“ – 52% respondentų. 44% sutinka, kad skirtumas pastebimas vadovėlių patrauklume. 40% sutinka, kad yra skirtumai ir ilgesnių / trumpesnių atostogų trukmės. Kad mokiniai moka mokytis savarankiškai ir pamokų metu sutinka – 36% apklaustųjų. Na, o – 28% visų respondentų teigia pastebėję skirtumus tarp švietimo sistemos, pedagogų kitokio požiūrio į mokymą (si) ir kad yra trumpesnis / ilgesnis pamokos laikas. 24% apklaustųjų sutinka, kad inovatyvesni mokymo (si) metodai, tobulesnės mokymo priemonės ir patrauklesnės klasės aplinkos. Kad mandagesni mokiniai su mokytojais, sutinka – 20% apklaustųjų. Ir – 12% pastebėjo, kad labiau

atsidavę mokytojai savo darbui, negu mūsų šalyje. Kad viskas taip pat, kaip ir pas mus Lietuvoje, „visiškai nesutinka“ – 44% respondentų. 20% apklaustųjų visiškai nesutinka ir su tuo, kad yra patrauklesni vadovėliai, o mokytojai labiau atsidavę savo darbui. 16% apklaustųjų visiškai nesutinka, kad skiriasi klasės aplinka, kad yra trumpesnis / ilgesnis pamokos laikas ir ilgesnės / trumpesnės atostogos nei mūsų šalyje. Kad skiriasi visa švietimo sistema ir mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu, visiškai nesutinka – 12% respondentų. Ir maža dalis – 4% apklaustųjų visiškai nesutinka, kad naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai, mandagesni mokiniai su mokytojais, o taip pat, kad jie nieko nepastebėjo. Kad respondentai nieko nepastebėjo viešėdami svečioje šalyje, „nesutinka“ – 60%. Kad mokytojai labiau atsidavę savo darbui, nesutinka – 52% respondentų. 44% apklaustųjų nesutinka su teiginiu, kad mokiniai mandagesni su mokytojais, taip pat – 40% apklaustųjų nesutinka, kad viskas taip pat, kaip ir pas mus Lietuvoje. 32% respondentų taip pat nesutinka ir su tuo, kad yra kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si). Su teiginiu, kad svetur naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai nei mūsų šalyje, nesutinka – 28% respondentų. 20% visų apklaustųjų nesutinka ir kad vyrauja tobulesnės mokymo priemonės, patrauklesnės klasės aplinkos, trumpesnis / ilgesnis pamokos laikas. 16% neigia, kad pastebėjo skirtumus tarp patrauklesnių vadovėlių. Kitoks požiūris mokinių į mokymą (si), nesutinka – 12% respondentų. 8% nesutinka, kad skiriasi visa švietimo sistema. Ir – 4% pati mažiausia dalis respondentų, nesutinka, kad skiriasi mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu. Nemaža dalis respondentų atsakymų pasirinko „nežinau“ variantą. Čia labiausiai išryškėjo mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu, to nežino – 40% apklaustųjų. 32% respondentų nežino ar mokiniai mandagesni su mokytojais ir nežino, kad nieko nepastebėjo. Nemaža dalis – 28% taip pat nežino ar skiriasi trumpesnis / ilgesnis pamokų ir atostogų laikas. Kitoks požiūris mokinių į mokymą (si) ir ar kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si), to nežino – 24% apklaustųjų. 20% respondentų nežino ar yra tobulesnės mokymo priemonės ir patrauklesni vadovėliai. Ir – 16% respondentų nežino ar skiriasi švietimo sistema, ar viskas vyksta taip kaip ir pas mus, ar naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai, patrauklesnės klasės aplinkos ir ar labiau atsidavę mokytojai savo darbui.

Apibendrinant galima teigti, kad ryškiausi skirtumai yra tie, kad visgi yra kitoks požiūris mokinių į mokymą (si), kad yra patrauklesni vadovėliai ir kad skiriasi atostogų laikas.

Siekiant išsiaiškinti, kokie ryškiausi panašumai yra tarp kitų šalių mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies, respondentų atsakymus matysime 23 lentelėje.

23 lentelė.

Ryšiausi panašumai tarp užsienio šalių mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies.

(N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Švietimo sistema ir mokymo(si) programos	4	20	12	44	20
Viskas taip pat, kaip ir pas mus kitose šalyse	0	8	12	64	16
Kitoks požiūris mokinių į mokymą (si)	0	56	4	16	24
Kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si)	0	48	12	16	24
Naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai	0	36	16	28	20
Tobulesnės mokymo priemonės	0	32	12	36	20
Patrauklesni vadovėliai	0	16	16	40	28
Patrauklesnės klasės aplinkos	0	24	12	44	20
Trumpesnis / ilgesnis pamokos laikas	0	12	20	44	24
Ilgesnės / trumpesnės atostogos	0	12	20	44	24
Labiau atsidavę mokytojai savo darbui	0	32	8	36	24
Mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu	0	36	8	24	32
Mandagesni mokiniai su mokytojais	0	20	16	28	36
Nieko nepastebėjau	4	0	16	44	36

Na, o respondentų nuomonės apie kitų šalių ir mūsų šalies mokymo (si) sistemos kokybės panašumus pasiskirstė nevienodai. Iš lentelės galima matyti, kad tik – 4% respondentų „**visiškai sutinka**“ panašumai yra tarp švietimo sistemos ir mokymo (si) programų, o taip pat visiškai sutinka, kad nieko nepastebėjo. 56% respondentų „**sutinka**“, kad panašūs yra mokinių požiūriai į mokymąsi. 48% apklaustųjų teigia, kad sutinka kad yra kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si). Nemaža dalis respondentų – 36% sutinka, kad panašumų yra naudojant inovatyvesnius mokymo (si) metodus ir mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu. Kad panašios mokymo priemonės ir kad mokytojai atsidavę savo darbui, sutinka – 32% respondentų. 24% apklaustųjų taip pat sutinka, kad panašios klasės aplinkos. Kad panašumų yra švietimo sistemoje ir mokymo(si) programose ir kad mokiniai mandagesni su mokytojais, su teiginiais sutinka – 20% apklaustųjų. Tik – 16% panašumus pastebėjo ir su teiginiu sutinka, kad patrauklesni vadovėliai. 12% sutinka, kad yra panašumų tarp trumpesnio / ilgesnio pamokų ir atostogų laiko. Ir tik maža dalis – 8% sutinka su tuo, kad viskas taip pat, kaip ir pas mus kitose šalyse. Su teiginiais – trumpesnio / ilgesnio pamokų ir atostogų laiko, „**visiškai nesutinka**“ - 20% apklaustųjų. 16% respondentų visiškai nesutinka su tuo, kad panašumų yra patrauklesniuose vadovėliuose, kad naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai, kad mandagesni mokiniai su

mokytojais ir kad visai nieko nepastebėjo. Kad panaši yra švietimo sistema ir mokymo(si) programos, kad viskas taip pat, kaip ir pas mus kitose šalyse, kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si) ir kad yra patrauklesnės klasės aplinkos, su tuo visiškai nesutinka – 12% respondentų. 8% apklaustųjų visiškai nesutinka, kad labiau atsidavę mokytojai savo darbui ir mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu. Ir pati mažiausia dalis – 4% visiškai nesutinka, kad yra panašumų mokinių požiūryje į mokymą (si). Net – 64% „*nesutinka*“, kad viskas yra taip pat, kaip ir pas mus kitose šalyse. Nemaža dalis – 44% visų apklaustųjų nesutinka su tuo, kad yra panašumų švietimo sistemoje ir mokymo (si) programose, kad yra patrauklesnės klasės aplinkos, trumpesnis / ilgesnis pamokos ir atostogų laikas ir kad nieko nepastebėjo. 36% respondentų nesutinka, kad tobulesnės mokymo priemonės ir kad labiau atsidavę mokytojai savo darbui. Kad naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai ir mandagesni mokiniai su mokytojais, su teiginiiais nesutinka – 28% apklaustųjų. 24% respondentų teigia, kad nesutinka su tuo, kad yra panašumų mokėjime mokytis savarankiškai ir pamokų metu. Ir maža dalis – 16% apklaustųjų nesutinka su esamais panašumais kitokiu požiūriu į mokinių ir mokytojų mokymą (si). Nemaža respondentų dalis pasirinko „*nežinau*“ variantą. Ir net – 36% apklaustųjų nežino ar mandagesni mokiniai su mokytojais ir nežino ar nieko nepastebėjo. Mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu – 32% respondentų nežino ar tame yra kažkokių panašumų. 28% apklaustųjų nežino ar patrauklesni vadovėliai. 24% respondentų teigia, kad nežino ar yra kitoks požiūris mokinių ir mokytojų į mokymą (si), trumpesnis / ilgesnis pamokų ir atostogų laikas ir nežino ar labiau atsidavę mokytojai savo darbui. Ir mažiausia dalis respondentų – 16% teigia, kad nežino ar viskas taip pat, kaip ir pas mus kitose šalyse.

Iš gautų rezultatų galima daryti tokias išvadas, kad visgi labiausiai išryškėjo kitoks mokinių ir mokytojų požiūris į mokymą (si).

Į klausimą, ar tobulinate ir kaip dažnai tobulinate savo, kaip užsienio kalbos mokytojo (os) kvalifikaciją, apklaustųjų atsakymai pateikti 24 lentelėje.

24 lentelė.

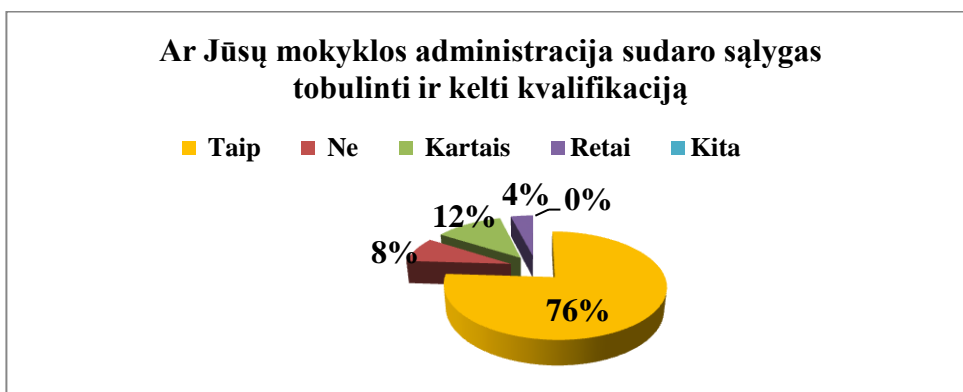
Kvalifikacijos tobulinimo dažnumas. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Tai priklauso nuo mokyklos administracijos leidimo	24	24	12	40	0
Tik tiek, kiek reikalauja atestaciniai reikalavimai	12	20	20	48	0
Jei to nereikalautų, to nedaryčiau	0	4	48	44	4
Kiekviena pasitaikiusia proga	36	48	4	12	0

Kad kvalifikaciją tobulina kiekviena pasitaikiusia proga, „*visiškai sutinka*“ – 36% respondentų. 24% teigia, kad visiškai sutinka, kad tai priklauso nuo mokyklos administracijos leidimo. Ir tik – 12% visiškai sutinka, kad kvalifikaciją tobulina tik tiek, kiek reikalauja atestaciniai reikalavimai. Net – 48% apklaustųjų „*sutinka*“, kad savo kvalifikaciją tobulina kiekviena pasitaikiusia proga. 24% sutinka, kad tai priklauso nuo mokyklos administracijos leidimo. Tik tiek, kiek reikalauja atestaciniai reikalavimai, su teiginiu sutinka – 20% respondentų. Ir tik maža dalis – 4% sutinka, kad jei to nereikalautų, to nedarytų. 48% apklaustųjų „*visiškai nesutinka*“ su tuo, kad savo kvalifikacijos netobulintų, jei to nereikalautų. Tik tiek, kiek reikalauja atestaciniai reikalavimai, su teiginiu visiškai nesutinka – 20% apklaustųjų. 12% teigia, kad visiškai nesutinka, kad tai priklauso nuo mokyklos administracijos leidimo ir pati mažiausia dalis – 4% visiškai nesutinka to nedarytų, jei to nebūtų reikalaujama. Nemaža dalis respondentų – 48% „*nesutinka*“, kad kvalifikaciją tobulina tik tiek, kiek reikalauja atestaciniai reikalavimai. 44% respondentų nesutinka, kad jei to nereikalautų, to nedarytų. Nemaža dalis – 40% teigia, kad nesutinka ir su tuo, kad tai priklauso nuo mokyklos administracijos leidimo. Ir tik – 12% nesutinka, kad savo kvalifikaciją tobulina kiekviena pasitaikiusia proga. Atsirado ir tokių, kad iš viso „*nežino*“ ar tobulintų savo kvalifikaciją, jei to nereikalautų.

Apibendrinant galima teigti, kad užsienio kalbos pedagogai savo kvalifikaciją tobulina kiekviena pasitaikiusia proga.

O ar mokyklos administracija sudaro tinkamas sąlygas tobulinti ir kelti kvalifikaciją, apklaustųjų atsakymų rezultatai pateikti 17 paveiksle.

17 pav. Respondentų nuomonės pasiskirstymas apie administracijos sudaromas sąlygas kvalifikacijos tobulinimui. (N= 25)

Aiškiai matyti, kad administracija tikrai sudaro visas būtinausias sąlygas respondentų kvalifikacijos tobulinimui, *taip* teigė – 76% respondentų. 12% apklaustųjų mano, kad tik *kartais*

administracija sudaro tokias sąlygas. Kad sąlygų *nesudaro* kvalifikacijos tobulinimui ir kėlimui, teigia – 8% apklaustųjų. Ir mažiausia dalis respondentų – 4%mano, kad tai vyksta *retai*.

Iš to galima daryti išvadas, kad užsienio kalbos pedagogams sudaromos visos galimybės ir sąlygos keltis ir tobulintis savo kvalifikacijai.

Siekiant išsiaiškinti, ar dirbamoje mokykloje administracija pakankamai skiria dėmesio užsienio kalbos mokymui (si), apklaustųjų atsakymų rezultatai pateikti 25 lentelėje.

25 lentelė.

Administracijos dėmesys užsienio kalbos mokymui (si). (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Taip, skiriama pakankamai dėmesio	28	60	4	8	0
Ne, neskiriama	4	8	28	60	0
Tai būna retai	4	16	24	56	0
Galėtų skirti ir daugiau	20	60	16	4	0
Nuolat kartoja, kad nėra tam lėšų	12	24	12	44	8
Sako, kad to visai nereikia	0	4	48	48	0

Iš lentelėje pateiktų rezultatų, galima teigti, kad – 28% respondentų „*visiškai sutinka*“, kad užsienio kalbos mokymui (si) skiriama pakankamai dėmesio. Kad galėtų skirti ir daugiau, teigia – 20% apklaustųjų. 12% respondentų, visiškai sutinka, kad administracija nuolat kartoja, kad nėra tam lėšų. Ir tik maža dalis apklaustųjų – 4% visiškai sutinka, kad dėmesys neskiriamas ir kad tai būna retai. Kad užsienio kalbos mokymui (si) skiriama pakankamai dėmesio ir kad jo galėtų skirti ir daugiau, „*sutinka*“ – 60% apklaustųjų. 24% respondentų sutinka, kad administracija nuolat kartoja, kad nėra tam lėšų. Ir kad taip būna retai, sutinka – 16% apklaustųjų. Ir tik maža dalis respondentų – 8% sutinka, kad užsienio kalbos mokymui (si) dėmesio visai neskiriama ir tik – 4% sako, kad to visai nereikia. Tačiau, su tuo pačiu teiginiu - kad to visai nereikia, „*visiškai nesutinka*“ – 48% respondentų. 28% visiškai nesutinka ir su tuo, kad dėmesys užsienio kalbos mokymui (si) visai neskiriamas. 24% respondentų teigia, kad taip būna retai. 16% apklaustųjų visiškai nesutinka, kad dėmesio galėtų skirti ir daugiau. Kad administracija nuolat kartoja, kad nėra tam lėšų, visiškai nesutinka – 12% apklaustųjų. Ir mažiausiai respondentų – 4% su teiginiu, kad skiriama pakankamai dėmesio, visiškai nesutinka. Net – 60% visų apklaustųjų „*nesutinka*“, kad dėmesio užsienio kalbos mokymui (si) neskiriama. Kita nemaža dalis respondentų – 56% teigia, kad nesutinka su tuo, kad tai būna retai. Net – 48% respondentų nesutinka, kad to visai nereikia. Kad administracija nuolat kartoja, kad nėra tam lėšų, su

teiginiu nesutinka – 44% visų apklaustųjų. Ir tik – 8% nesutinka su tuo, kad skiriama pakankamai dėmesio užsienio kalbos mokymui (si) pamokose. Ir atsirado „nežinančių“, ar administracija nuolat kartoja, kad nėra lėšų užsienio kalbos mokymui (si) pagerinti.

Iš gautų rezultatų, galima daryti tokias išvadas, kad administracijos darbuotojai skiria pakankamai dėmesio užsienio kalbos mokymui (si), bet tokia pat dalis respondentų teigia, kad galėtų skirti ir daugiau.

Ir norint išsiaiškinti, kokiais šaltiniais užsienio kalbos mokytojai naudojami norėdami sužinoti naujausias metodikos naujoves, ką būtų galima pritaikyti savo pamokose, apklaustųjų atsakymai pateikti 26 lentelėje.

26 lentelė.

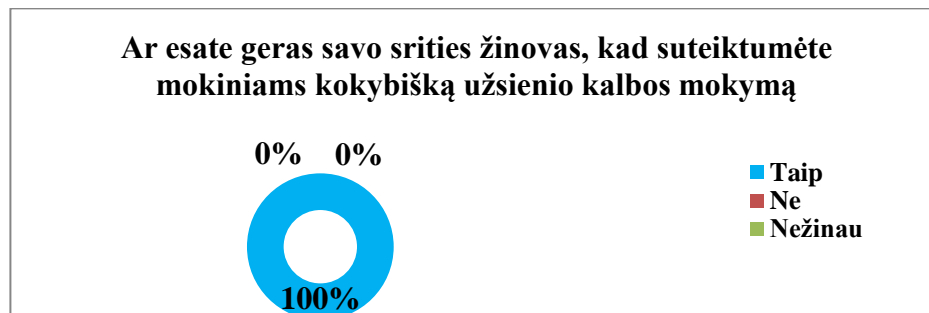
Šaltinių naudojimas norint sužinoti naujausias metodikos naujoves. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Internetu	36	60	4	0	0
Socialiniais tinklalapiais	16	32	40	12	0
Lankau seminarus	28	60	12	0	0
Domiuosi nauja metodine literatūra	36	56	8	0	0

Iš lentelėje pateiktų rezultatų, aiškiai matome, kad respondentai „*visada*“ naudojami interneto pagalba ir domisi nauja metodine literatūra, taip teigė – 36% apklaustųjų. 28% teigia, kad visada lanko seminarus, norint sužinoti naujausias metodikos naujoves. Ir mažiausia dalis respondentų – 16% visada naudojami socialiniais tinklalapiais. Net – 60% visų apklaustųjų „*dažnai*“ naudojami internetu ir lanko seminarus, norėdami sužinoti naujausias metodikos naujoves. Daugiau kaip pusė respondentų – 56% dažnai domisi naujausia metodine literatūra. Ir – 32% dažnai naudojami socialiniais tinklalapiais. Tačiau, nemaža dalis apklaustųjų – 40% „*retai*“ naudojami socialiniais tinklalapiais norėdami sužinoti naujausių metodikos naujovių. 12% respondentų teigia, kad retai lanko seminarus. Kad domiuosi nauja metodine literatūra, teigia – 8% tai darantys retai. Ir pati mažiausia dalis respondentų, retai naudojami internetu, kad sužinotų metodikos naujoves, taip teigia - 4% apklaustųjų. Ir kad „*niekada*“ nesinaudoja socialiniais tinklalapiais norint gauti naujausias metodikos naujoves apie užsienio kalbą, sako – 12% apklaustųjų.

Apibendrinant gautus rezultatus, galima teigti, kad užsienio kalbos pedagogai norėdami sužinoti pačias naujausias metodikos naujoves lanko seminarus, naudojami interneto pagalba ir domisi nauja metodine literatūra.

Siekiant išsiaiškinti respondentų nuomonę į paskutinį klausimą, ar jie yra geri savo srities žinovai, kad suteiktų mokiniams kokybišką užsienio kalbos mokymą, apklaustųjų atsakymai pateikti 18 paveiksle.

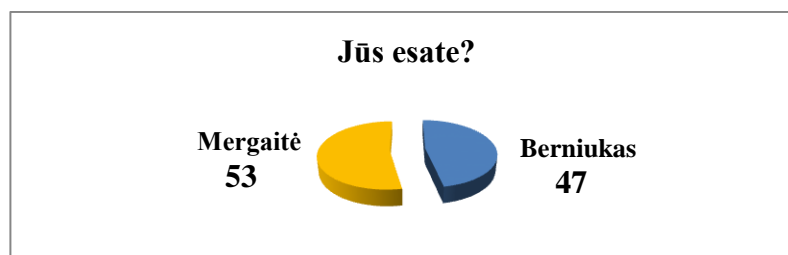
18 pav. Respondentų pasiskirstymas, ar jie geri savo srities žinovai. (N = 25)

Iš gautų atsakymų aiškiai matyti, kad visi apklausti respondentai 100% atsakė, kad jie yra geri savo srities žinovai ir jie gali suteikti mokiniams kokybišką užsienio kalbos mokymą.

Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių mokinių anketinės apklausos rezultatai

Tyrime dalyvavo 100 respondentų.

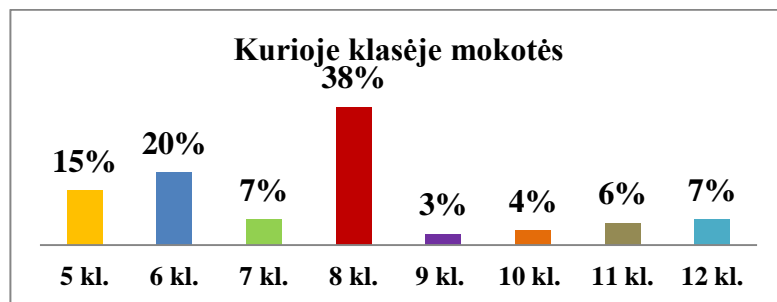
Mokinių dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį pateiktas 19 paveiksle.

19 pav. Mokinių dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį (N = 100)

Iš paveikslėlio matyti, jog tyrime dalyvavo 53 mergaitės ir 47 berniukai. Aiškiai pastebima, kad apklaustųjų lyties skirtumas nėra toks didelis.

Tyrimo duomenys apie tai, kokioje klasėje mokiniai mokosi, duomenų pasiskirstymas pateiktas 20 paveiksle.

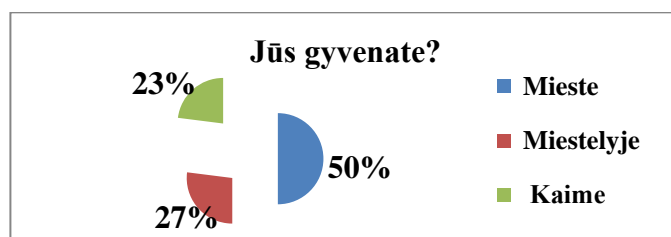

20 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal klasę, kurioje mokosi. (N = 100)

Iš tyrimo atsakymų galima matyti, kad respondentų atsakymai pasiskirstė labai plačia amplitude. Daugiausiai apklaustųjų mokosi **8 klasėje**, taip atsakė – **38%** respondentų. **20%** - respondentų mokosi – **6 klasėje**. **5 klasėje** besimokančių – **15%**. **7%** apklaustųjų mokosi – **7 ir 12 klasėse**. **11 klasėje** besimokančių respondentų – **6%**. Maža dalis – **4%** apklaustųjų mokosi – **10 klasėje**. Ir mažiausiai respondentų besimokančių **9 klasėje**, jų apklausoje dalyvavo tik – **3%**.

Iš to galima daryti tokias išvadas, kad apklausoje daugiausiai sudalyvavo 8 klasėje besimokančių mokinių.

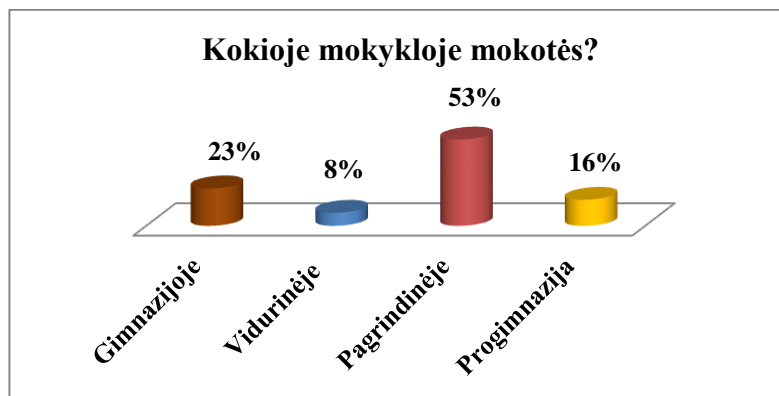
Atliekant apklausą taip pat buvo siekiama nustatyti ir respondentų gyvenamąją vietą, kuris pateiktas 21 paveiksle.

21 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamą vietą. (N = 100)

Gauti atsakymai aiškiai parodo, kad daugiausiai apklaustųjų gyvena **miesto teritorijoje**, taip atsakė – **50%** visų respondentų. **Miestelio** statusą turinčioje teritorijoje gyvena – **27%** visų apklaustųjų. Ir – **23%** gyvena **kaimo** teritorijose. Tai pakankamai nemažas procentas.

Apklausa taip pat norėta išsiaiškinti, kokio tipo mokyklose respondentai mokosi, gauti atsakymų rezultatai pateikti 22 paveiksle.

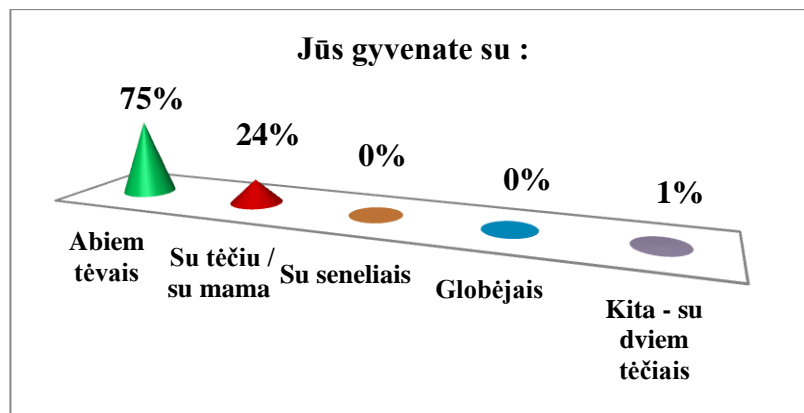

22 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal mokyklos tipą. (N = 100)

Iš gautų atsakymų galima teigti, kad daugiausiai apklaustųjų mokosi **pagrindinėje mokykloje**, taip teigė daugiau kaip pusė visų apklaustųjų – 53%. Kad lanko **gimnazijos** tipo mokyklas atsakė – 23% apklaustųjų. 16% respondentų mokosi **progimnazijos** tipo mokyklose. Ir tik – 8% apklaustųjų lanko **vidurines** mokyklas.

Iš to galime daryti išvadas, kad daugiausiai besimokančiųjų visų apklaustųjų lanko pagrindines mokyklas, kas parodo, kokia yra švietimo padėtis Lietuvos mokyklose.

Taip pat norint sužinoti, su kuo besimokantys mokiniai gyvena šeimose, atsakymų rezultatai pateikti 23 paveiksle.

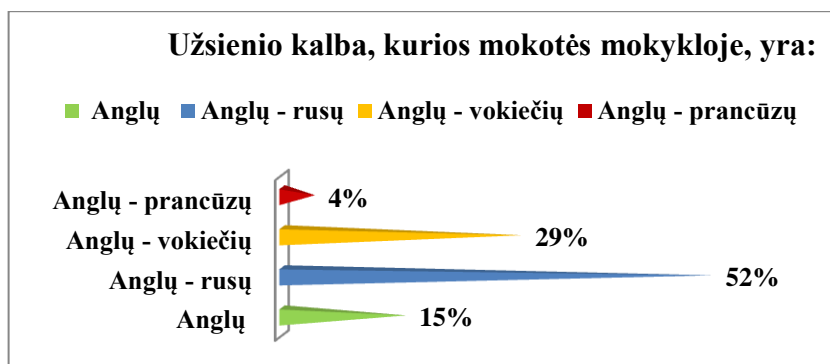

23 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenimą šeimoje. (N = 100)

Apibendrinant galima teigti, kad daugiausiai apklaustųjų gyvena **su abiem tėvais**, taip teigė net – 75% respondentų. Kad gyvena **su vienu iš tėvų**, atsakė – 24% respondentų. Ir, atsirado – 1% respondentų, kuris teigia gyvenantis **su dviem tėčiais**. Ir tai nieko keisto, kai taip sparčiai keičiasi pasaulis ir jame gyvenantys žmonės.

Apibendrinant galima teigti, kad daugiausiai besimokančiųjų mokinių gyvena pilnose šeimose.

Norint sužinoti, kokią užsienio kalbą mokiniai mokosi savo mokyklose, atsakymai pateikti 24 paveiksle.

24 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, kokią užsienio kalbą mokosi. (N =100)

Aiškiai matosi, kad labiausiai populiarios ir dažniausiai respondentų besimokančios kalbos yra *anglų – rusų* kalbos, taip teigė net – **52%** visų apklaustųjų. **29%** respondentų sakė, kad mokosi – *anglų – vokiečių* kalbų. Kad *tik vieną* užsienio kalbą – *anglų*, teigė – **15%** apklaustųjų. Ir tik maža dalis – **4%** sakė, kad mokosi – *anglų – prancūzų* kalbas.

Norint sužinoti, ar apklaustieji turi giminių, draugų gyvenančių užsienio šalyse, atsakymų rezultatai pateikti 25 paveiksle.

25 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar turi giminių, draugų gyvenančių užsienio šalyse. (N = 100)

Iš gautų atsakymų aiškiai matyti, kad dauguma respondentų – **86%** atsakė, kad tikrai turi tokių giminių ir draugų gyvenančių užsienio šalyse. Kad neturi, atsakė tik – **14%** visų apklaustųjų.

Pereinant prie temos, apklaustųjų buvo paklausta, kaip jie supranta, kas tai yra mokymo (si) kokybė, atsakymai buvo gauti įvairūs, išrinkti tik patys suprantamiausiai ir aiškiausiai įvardinti atsakymai, bet galima teigti, kad dauguma respondentų atsakymų į šį klausimą sutapo:

- 🌍 Kai mokytojas viską išaiškina ir padeda;

- Duodamo išsilavinimo kokybė;
- Geras mokymas;
- Tavo mokėjimo kokybė;
- Geri mokytojai;
- Mokyti galima visiškoje tyloje;
- Tai priklauso nuo mokytojo pamokoje;
- Tai aiškumas;
- Mokiniam būtų patogiau mokintis;
- Įdomios ir protingos pamokos.

Iš mokinių pasisakymų, kaip jie supranta, kas tai yra kokybė, mokiniai pabrėžia, kad daug kas priklauso nuo mokytojo dirbančio pamokoje, kad būtų gera ir patogiau mokintis ir kad būtų įdomios ir protingos pamokos.

Na, o į klausimą, kas besimokančiųjų nuomone yra *kokybiškas užsienio kalbos mokymas*, apklaustųjų nuomonės pasiskirstė taip:

- Kai mokaisi ir kai būna galimybė pakalbėti;
- Kokybiškas kalbos mokymasis yra galimybė suprasti žodžius, bet turi padėti ir mokytoja;
- Aukštos kokybės mokymas;
- Svarbių dalykų kokybė;
- Įdomesni vadovėliai;
- Projektai ir įdomesni vadovėliai;
- Geresnis mokymas;
- Kai mokytojas tikrina išmokimo lygį;
- Mokymosi pasiekimo rezultatai;
- Bendravimas;
- Supažindinimas su tos šalies kultūra.

Atsakymai kalba patys už save. Ir tai viskas, kas besimokantiems respondentams suteikia pilnavertį mokymą (si) užsienio kalbos pamokose.

Į klausimą, ką reikėtų padaryti, kad pagerėtų užsienio kalbos kokybė pamokose, respondentų atsakymai pateikti 27 lentelėje.

27 lentelė.

Ką reikėtų padaryti, kad pagerėtų užsienio kalbos kokybė. (N = 100; %)

Pamokos gerinimas	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Patobulinti vadovėlių turinį	24	69	1	1	5
Patobulinti švietimo sistemą	20	68	2	2	8
Taikyti inovatyvesnius mokymo (si) metodus	6	73	2	0	19
Pakeisti klasės aplinką ir baldus	13	73	1	2	11
Įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas	14	69	3	4	10
Pakeisti senus mokytojus į jaunus	58	21	14	5	2

Respondentai „*visiškai sutinka*“, kad pagerėtų užsienio kalbos mokymo (si) kokybė, jei būtų pakeisti seni mokytojai į jaunesnius už esamus, taip teigė daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 58%. Kita nemaža dalis – 24% mano, kad reikėtų patobulinti vadovėlių turinį. Taip pat 20% respondentų visiškai sutinka, kad reikėtų patobulinti švietimo sistemą. 14% respondentų mano, kad įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas, taip būtų pagerinta užsienio kalbos mokymosi kokybė. 13% respondentų visiškai sutinka, kad pagerėjimas įvyktų, jei būtų pakeista klasės aplinka ir baldai. Ir tik - 6% apklaustųjų teigia, kad visiškai sutinka, kad pagerėjimas įvyktų, jei būtų taikomi inovatyvūs mokymo (si) metodai. Kad reikėtų *taikyti inovatyvius mokymo (si) metodus ir pakeisti klasės aplinką, baldus, įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas* „*sutinka*“ net 69% respondentų. 68% mano, kad labai svarbu patobulinti visą švietimo sistemą: įstatymus, dokumentus, reikalavimus mokykloms. Nemaža dalis respondentų - 21% mano, kad reikėtų pakeisti senus mokytojus į jaunus. Su šiuo pačiu teiginiu, kad reikėtų pakeisti senus mokytojus į jaunus, „*visiškai nesutinka*“ - 14% respondentų. 3% mano, kad kokybė nepagerėtų ir įdiegus naujas technologijas. Ir tik maža dalis - 2% sako, kad visiškai nesutinka ir su tuo, kad reikėtų patobulinti švietimo sistemą: įstatymus, dokumentus, reikalavimus mokykloms ir taikyti inovatyvesnius mokymo (si) metodus, pagerintų mokymą (si) užsienio kalbos pamokose. Ir tik - 1% teigia, kad užsienio kalbos kokybei pamokose įtakos neturi pakeisti vadovėlių turiniai ir pakeista klasės aplinka ir baldai. 5% respondentų taip pat „*nesutinka*“, kad pakeitus senus mokytojus į jaunesnius, pagerintų mokymo (si) kokybę per užsienio kalbos pamokas. Taip pat su teiginiu, kad įdiegus naujas IKT technologijas, nesutinka – 4% apklaustųjų. 2% respondentų nesutinka ir su tuo, kad pakeitus klasės aplinką ar patobulinus švietimo sistemą būtų pasiekta geresnių rezultatų. Ir tik maža dalis – 1% nesutinka su tuo, kad patobulinus vadovėlių turinį pagerintų mokymo (si) kokybę. Atsirado ir tokių, kurie „*nežino*“ ar įtakos tam turi taikomi inovatyvesni mokymo (si) metodai, taip mano – 19%

apklaustųjų. 11% nežino ar pakeista klasės aplinka ir baldai įtakotų užsienio kalbos kokybę pamokose. 10% apklaustųjų nežino ar taikant naujas IKT technologijas pagerėtų užsienio kalbos kokybė. Ar reikia patobulinti švietimo sistemą, nežino – 8% respondentų. 5% nežino ar patobulinus vadovėlių turinį kas nors nuo to pasikeis. Ir mažiausia respondentų dalis – 2% teigia, kad nežino ar reikia keisti senus mokytojus į jaunos.

Taigi, iš viso to, galima daryti tokias išvadas, kad geriausia užsienio kalbos kokybė pamokose pagerėtų, jei būtų taikomi inovatyvesni mokymo (si) metodai, pakeista klasės aplinka ir baldai, patobulinta pati švietimo sistema ir vadovėlių turinys bei įdiegta naujosios technologijos.

Siekiant išsiaiškinti, kokia apklaustųjų nuomonė apie tai, kokia jų nuomone yra kokybiška užsienio kalbos pamoka, gauti rezultatai pateikti 28 lentelėje.

28 lentelė.

Kokia yra kokybiška užsienio kalbos pamoka. (N = 100; %)

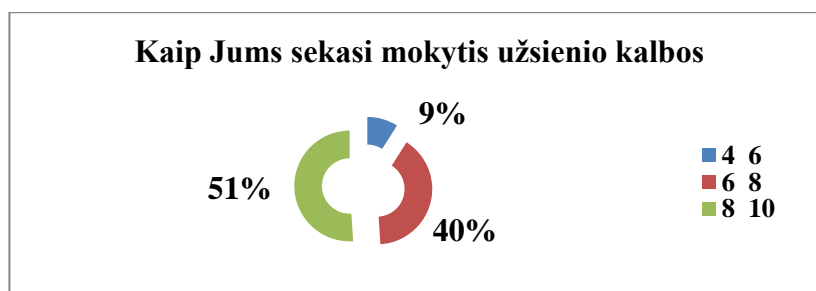
	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kai Jūs įsisavinote mokomąją medžiagą	20	75	1	3	1
Kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai	64	34	1	1	0
Kai po pamokos pasakote, kad supratote pamokos temą	39	47	10	3	1
Kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai	50	46	2	0	2
Kai neužduoda daug namų darbų	76	12	3	5	4
Kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų	42	18	37	3	0

Iš gautų atsakymų rezultatų matome, kad respondentai kokybiška užsienio kalbos pamoka „*visada*“ laiko, kai neužduoda daug namų darbų, teigė net – 76% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis – 64% respondentų teigia, kad kokybiška pamoka visada yra ta, kad kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai. Kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai, kokybiška pamoka visada laiko – 50% apklaustųjų. Kad kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų, atsakė – 42% apklaustųjų. Kokybišką pamoką visada laiko, kai po pamokos pasakote, kad supratote pamokos temą, teigia – 39% respondentų. Ir maža dalis – 20% respondentų teigia, kad kai įsisavina mokomąją medžiagą pamokoje, ta pamoka yra visada kokybiškiausia. Na, o kai respondentai įsisavina mokomąją medžiagą kokybiška užsienio kalbos pamoka „*dažnai*“ laiko – 75% visų apklaustųjų. 47% respondentų dažnai kokybiška pamoka laiko, kai po pamokos pasako, kad suprato pamokos temą. Kai mokytojas

kalba aiškiai ir suprantamai, tuomet pamoka dažnai yra kokybiška, sutinka – 46% apklaustųjų. 34% apklaustųjų teigia, kad dažnai kokybiška pamoka laiko, kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai. Ir tik maža dalis – 18% apklaustųjų mano, kad kokybė priklauso ir nuo to, kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų. Ir su tuo pačiu teiginiu, kad kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų, „*retai*“ sutinka – 37% visų apklaustųjų. 10% retai sutinka ir su tuo, kai po pamokos pasako, kad suprato pamokos temą, ta pamoka yra kokybiška. 3% respondentų retai teigia, kad pamokos kokybė priklauso nuo užduodamų namų darbų. Maža dalis respondentų – 2%, retai kokybiška pamoka laiko ir kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai. Ir tik – 1% retai mano, kad kokybiška užsienio kalbos pamoka galėtų būti, kai jie įsisavino mokomąją medžiagą ir kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai. Kad „*kartais*“ kokybiška pamoka būna kai neužduoda namų darbų atsakė tik – 5% respondentų. Ir – 3% apklaustųjų kartais mano, kad kokybiška užsienio kalbos pamoka galėtų būti kai jie įsisavino mokomąją medžiagą, kai po pamokos pasakote, kad supratote pamokos temą ir kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų. Ir tik – 1% kartais mano, kad kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai, galėtų būti kokybiška užsienio kalbos pamoka. Ir, kad „*niekada*“ pamoka nėra kokybiška, kai neužduoda namų darbų, mano – 4% visų apklaustųjų. Kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai, tokia pamoka niekada nėra kokybiška, taip mano – 2% respondentų. Ir pati mažiausia dalis – 1% respondentų pamokų kokybiškumis niekada nelaiko, kai įsisavino mokomąją medžiagą ir kai po pamokos pasako, kad suprato pamokos temą.

Apibendrinant galima teigti, kad kokybiškiausia užsienio kalbos pamoka mokiniai laiko tą, kai mokytojai neužduoda daug namų darbų ir kai jie įsisavino mokomąją medžiagą pamokos metu. Tokias pamokas mokiniai laiko pačiomis kokybiškiausiomis.

Kaip mokiniams sekasi mokytis užsienio kalbos, atsakymų rezultatai pateikti 26 paveiksle.

26 pav. *Mokinių mokymosi įvertinimai balais. (N = 100)*

Iš paveikslo puikiai matyti, kad respondentai mokosi tarp puikiai ir gerai, įvertindami – **8-10** balų skalėse, taip save įvertino daugiau kaip pusė visų apklaustųjų – **51%**. Kita nemaža dalis respondentų – **40%** teigia, kad mokosi – **6-8** balų sistemoje. Ir tik – **9%** visų apklaustųjų mokosi – **4-6** balų sistemoje.

Apibendrinant galima teigti, kad respondentai puikiai supranta dėstomos užsienio kalbos medžiagą, nes įvertinimai už jų žinias pakankamai aukšti.

Į klausimą, kas besimokančiųjų namuose dažniausiai kalba kuria nors užsienio kalba, respondentų atsakymai pateikti 29 lentelėje.

29 lentelė.

Užsienio kalbos vartojimas tarp šeimos narių. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Tėtis	2	3	11	22	62
Mama	1	3	50	8	38
Sesė	2	11	11	6	70
Brolis	2	5	6	5	82
Seneliai	1	4	4	2	89

Iš gautų rezultatų aiškiai matyti, kad „**visada**“ namuose užsienio kalba kalba tėtis, sesė arba brolis, taip atsakė tik – 2% visų apklaustųjų. Kad visada kalba mama arba seneliai, atsakė tik – 1% respondentų. O, kad užsienio kalba namuose „**dažnai**“ bendrauja ir kalba sesė, atsakė – 11% respondentų. 5% apklaustųjų teigia, kad dažnai užsienio kalba ir brolis. 4% teigia, kad tai dažnai daro ir seneliai. Ir tik – 3% respondentų pasakė, kad dažnai su jais namuose užsienio kalba bendrauja tėtis ir mama. Na, o kad viena iš užsienio kalbų namuose „**retai**“ bendrauja mama, taip teigia – 50% visų apklaustųjų. 11% respondentų sako, kad su jais retai užsienio kalba bendrauja ir tėtis su sese. Kad brolis tai retai daro, sakė – 6% respondentų. Ir tik – 4% visų apklaustųjų sako, kad su jais retai užsienio kalba kalba kalba ir seneliai. Nemaža dalis respondentų – 22% sako, kad tėtis tik „**kartais**“ pakalba užsienio kalba su jais. 8% respondentų įvardija savo mamas, kad jos užsienio kalba bendrauja tik kartais. 6% ir 5% apklaustųjų teigia, kad sesės ir broliai taip pat tik kartais pabendrauja užsienio kalba namuose. Ir tik – 2% respondentų įvardija savo senelius, kad jie užsienio kalba bendrauja tik kartais. Na ir gausiausi respondentų atsakymai atsidūrė ties „**niekada**“ variantu. Net – 89% visų apklaustųjų teigia, kad namuose seneliai niekada nebendrauja užsienio kalba. 82% apklaustųjų sako, kad brolis niekada nekalba užsienio kalba. Kita nemaža dalis – 70% respondentų niekada nebendruojančius užsienio kalba

įvardija savo seses. 62% teigia, kad tėtis namuose nekalba užsienio kalba niekada. Ir tik 38% respondentų sako, kad mama niekada nebendrauja užsienio kalba.

Pagal gautus rezultatus galima daryti tokias išvadas, kad dažniausiai užsienio kalba namuose kalba respondentai įvardija labai mažu procentu, kad tai daro sesuo, bet kad niekada nekalba seneliai, broliai, sesės ir vienas iš tėvų, konkrečiau – tėtis, įvardijo labai dideliu procentu visi respondentai. Tai reiškia, kad namuose nėra bendraujama užsienio kalba ir savo besimokančių atžalų namuose niekas nelavina papildomai.

Taip pat siekta išsiaiškinti ir tai, ar kas nors padeda ruošti užsienio kalbos namų darbus, respondentų atsakymai pateikti 30 lentelėje. **30 lentelė.**

Pagalba atliekant namų darbų užduotis. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Padedą tėvai	0	3	10	42	45
Broliai, sesės	5	2	16	5	72
Seneliai	0	0	1	4	95
Niekas nepadedą	8	39	4	1	48
Mokausi savarankiškai	90	5	2	1	2

Respondentų atsakymai aiškiai pasiskirstė, net – 90% visų apklaustųjų teigia, kad „*visada*“ mokosi savarankiškai. 8% respondentų teigia, kad niekas jiems nepadedą. Ir tik – 5% sakė, kad visada ruošti namų darbus jiems padeda broliai arba sesės. Kad respondentams „*dažnai*“ niekas nepadedą, atsakė – 39% apklaustųjų. 5% teigia, kad dažnai mokosi savarankiškai patys. Maža dalis apklaustųjų tik - 3% sako, kad dažnai padeda tėvai. Ir tik – 2% teigia, kad ruošti namų darbus padeda broliai ar sesės. Kad „*retai*“ broliai ar sesės padeda namų darbuose, atsakė – 16% respondentų. 10% teigia, kad retai padeda ir tėvai. 4% respondentų sako, kad retai niekas nepadedą ruošti užsienio kalbos namų darbus. 2% apklaustųjų retai mokosi ir savarankiškai patys. Ir pati mažiausia dalis visų apklaustųjų dalis – 1% teigia, kad retai padeda namų darbus ruošti ir seneliai. Na, o, kad tėvai „*kartais*“ padeda paruošti užsienio kalbos namų darbus, teigia – 42% respondentų. 5% apklaustųjų sako, kad kartais pagalbėja namų darbų ruošoje broliai arba sesės, o – 4% apklaustųjų užsienio kalbos namų darbus padeda paruošti jų seneliai. Ir pati mažiausia dalis – 1% respondentų teigia, kad užsienio kalbos namų darbus kartais daro patys ir kartais niekas nepadedą jų atlikti. Kad apklaustųjų seneliai „*niekada*“ nepadedą su namų darbais, atsakė net – 95% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų – 72%

teigia, kad užsienio kalbos namų darbų užduočių niekada nepadeda atlikti ir jų broliai arba sesės. 48% respondentų teigia, kad jiems niekas nepadeda namų darbų ruošoje. Taip pat nemaža dalis – 45% apklaustųjų sako, kad niekada nepadeda namų darbų paruošti, apklaustųjų tėveliai. Ir pati mažiausia dalis respondentų – 2% teigia, kad jie niekada nesimoko savarankiškai.

Apibendrinant galima teigti, kad užsienio kalbos namų darbų užduotis namuose dažniausiai jie atlieka patys savarankiškai ir kad jiems niekas nepadeda. Taip išeina, kad šeimos nariai namuose visiškai nesirūpina savo atžalomis, savo jaunesniais broliais arba sesėmis ir jiems nepadedą kai būna vieniems sunku suprasti namų darbų užduotyse.

Siekiant išsiaiškinti, užsienio kalbos respondentai mokosi, nes, apklaustųjų atsakymai pasiskirstė labai nevienodai. Rezultatai pateikti 31 lentelėje. **31 lentelė.**

Mokausi užsienio kalbos, nes: (N = 100; %)

	Tikrai sutinku	Sutinku	Tikrai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Mokytis anglų kalbą labai įdomu	38	56	1	2	3
Užsienio kalba pravers man ateityje	68	23	1	0	8
Tėveliai nori, kad aš mokytis	70	25	3	1	1
Nes mokosi mano draugai	1	44	43	11	1
Nori bendrauti su užsienyje gyvenančiais draugais ir giminaičiais	64	32	2	1	1
Nori suprasti filmus, dainas užsienio kalba	67	32	1	0	0
Keliauti po užsienio šalis	68	30	0	1	1

Kaip matome iš lentelėje esančių duomenų, galime teigti, kad net – 70% respondentų, „**visiškai sutinka**“, kad užsienio kalbos dažniausiai mokosi, nes jų tėveliai to nori. 68% apklaustųjų visiškai sutinka su tuo, kad užsienio kalba pravers jiems ateityje ir tai naudinga, kai keliauji po užsienio šalis. Kita nemaža dalis respondentų – 67% visiškai sutinka, kad užsienio kalbos mokosi, nes nori suprasti filmus, dainas užsienio kalba. 64% apklaustųjų sako, kad mokosi, nes nori bendrauti su užsienyje gyvenančiais draugais ir giminaičiais. Tik – 38% respondentų visiškai sutinka, kad mokytis užsienio kalbą yra labai įdomu. Na, o su tuo pačiu teiginiu, kad mokytis įdomu, „**sutinka**“ – 56% apklaustųjų. Kad užsienio kalbos mokosi todėl, nes mokosi draugai, sutinka – 44% respondentų. 32% sutinka, kad

nori bendrauti su užsienyje gyvenančiais draugais ir giminaičiais ir taip lengviau suprasti filmus, dainas užsienio kalba. Kad užsienio kalba pravers keliant po užsienio šalis, todėl ją mokosi, su tuo sutinka – 30% apklaustųjų. 25% respondentų sutinka, kad jų tėvai nori, kad jų vaikai mokintųsi užsienio kalbos ir – 23% apklaustųjų teigia, kad užsienio kalba pravers jiems ateityje. Su tuo, kad užsienio kalbos mokosi todėl, nes mokosi jų draugai, „*visiškai nesutinka*“ – 43% respondentų. 3% visiškai nesutinka, kad užsienio kalbos mokosi todėl, kad jų tėvai nori, kad jie mokintųsi. Ir tik labai maža dalis apklaustųjų – 2% ir 1% visiškai nesutinka su visais likusiais teiginiais. 11% visų apklaustųjų „*nesutinka*“ su tuo, kad užsienio kalbos mokosi todėl, kad tai daro jų draugai. Ir vėlgi, labai maža dalis respondentų nesutinka, kad mokytis labai įdomu, kad tėvai to nori, kad tai pravers bendraujant su užsienyje gyvenančiais giminaičiais ar draugais ir keliant po užsienio šalis. Ir atsirado „*nežinančių*“ respondentų dėl to, kad tai galės praversti jiems ateityje, taip teigė – 8% apklaustųjų. Ir vėl labai maža dalis – 3% - 1% nežino ar mokytis užsienio kalbos labai įdomus, kad tėveliai taip nori, ar taip daro draugai, kad pravers keliant ar taip būtų lengviau kalbėtis su užsienyje gyvenančiais draugais ar giminaičiais.

Apibendrinant galima pasakyti, kad daugiausiai respondentų užsienio kalbos mokosi todėl, nes to nori jų tėveliai, kad užsienio kalba pravers ateityje ir kad žinias galima pritaikyti keliant, kad lengviau suprasti žiūrint filmus ir klausant dainų užsienio kalba. Kad ir kaip mokiniai kartais nenoriai mokosi užsienio kalbos, bet susidaro nuomonė, kad be jos būtų sunku daug ką suprasti ir daug ką nuveikti.

Į klausimą, kokias mokymo priemones naudoja užsienio kalbos mokytojas pamokoje, respondentų atsakymai pateikti 32 lentelėje.

32 lentelė.

Mokymo priemonių naudojimas užsienio kalbos pamokose. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kompiuterines programas	1	13	72	3	11
Video	0	7	74	12	7
Multimedia	0	3	48	5	44
Vaizdines – plakatai, nuotraukos, piešiniai	4	70	11	10	4
Garsines – tekstai, muzikos įrašai	1	23	64	10	2

Kad užsienio kalbos pamokose „*visada*“ yra naudojamos vaizdinės priemonės, taip sakė tik labai maža respondentų dalis – 4%. Kad „*dažnai*“ tos pačios vaizdinės priemonės naudojamos pamokose, teigė net – 70% visų apklaustųjų. 23% teigia, kad dažnai vartojamos ir garsinės priemonės, tai klausymo tekstai ar muzikos įrašai. Kad mokytojai dažnai naudoja kompiuterines programas atsakė vos – 13% respondentų. Ir labai maža dalis – 7% teigia, kad dažnai vartojama video, kaip viena iš mokymo priemonių. O tik – 3% paminėjo, kad mokytojai dar naudoja ir vaizdo projektorius – Multimediją. Na ir gausiausi respondentų atsakymai, kad užsienio kalbos mokytojai „*retai*“ naudoja video ir kompiuterines programas, atsakė net – 74% - 72% respondentų. 64% teigia, kad retai naudojamos ir garsinės priemonės. 48% apklaustųjų įvardija, kad retai naudojamas vaizdo projektorius – multimedija. Ir tik maža dalis – 11% respondentų į retai naudojamų mokymo priemonių sąrašą įtraukė vaizdines priemones. Kad video, kaip mokymo priemonė užsienio kalbos pamokose naudojama tik „*kartais*“ teigė – 12% visų apklaustųjų. 10% respondentų kartais naudojamomis priemonėmis įvardijo vaizdines ir garsines. Ir tik labai maža apklaustųjų dalis – 5% - 3% sako, kad vaizdo projektoriai (multimedia) ir kompiuterinės programos užsienio kalbos pamokose taip pat naudojamos tik kartais. Na, o kad tos pačios multimedijos užsienio kalbos mokytojai „*niekada*“ nenaudoja, kaip vienos iš mokymo priemonių, teigė – 44% visų apklaustųjų. 11% respondentų įvardijo kompiuterines programas, kaip niekada nenaudojamas pamokų metu. 7% respondentų niekada nematė, kad būtų naudojama video. Ir tik labai maža dalis visų apklaustųjų – 4% - 2% nepastebėjo, kad vaizdinės ir garsinės priemonės užsienio kalbos pamokose būtų naudojamos taip pat.

Iš viso to galima daryti tokias išvadas, kad per užsienio kalbos pamokas mokytojai dažniausiai naudoja vaizdines mokymo priemones, tačiau, nemaža dalis apklaustųjų teigia, kad video, kompiuterinės programos ir garsinės mokymo priemonės per pamokas naudojamos retai. Tai leidžia manyti, kad užsienio kalbos pamokose ir vėl labai trūksta naujumo. Bet, mes nežinome dėl kokių priežasčių ten esantys pedagogai tokių priemonių netaiko, ar todėl, kad bloga finansinė mokyklos padėtis, ar todėl, kad mokymo įstaigose dirba daugiau vyresnio amžiaus užsienio kalbos pedagogai, kurie nemoka tokiomis mokymo priemonėmis naudotis.

Na, o siekiant išsiaiškinti, kokius mokymo metodus pamokoje dažniausiai naudoja užsienio kalbos mokytojas, atsakymai pateikti 33 lentelėje.

33 lentelė.

Dažniausiai naudojami mokymo metodai užsienio kalbos pamokose. (N = 100; %)

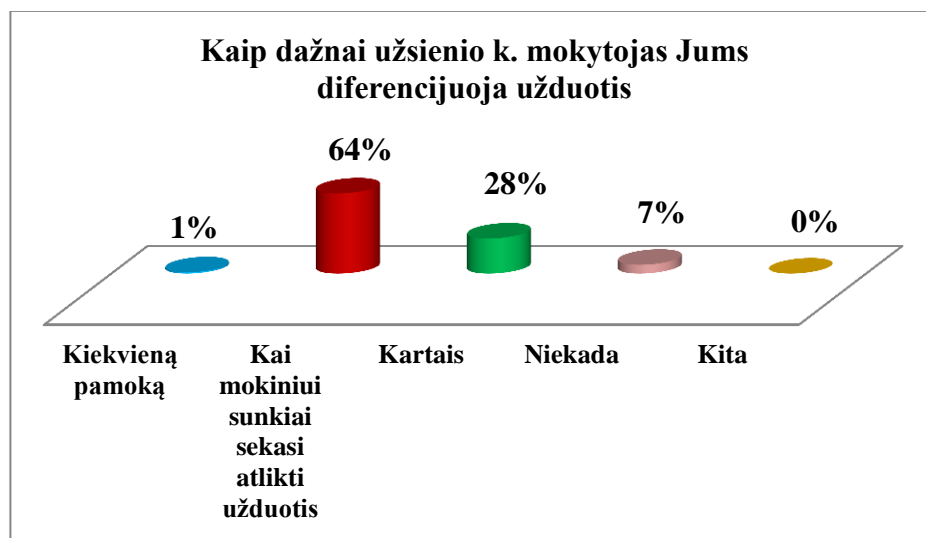
Mokymo metodai	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Minčių lietus	5	73	13	3	6
Skaitymas	62	36	2	0	0
Aiškinimas	27	69	2	2	0
Kūrybiniai darbai	1	74	23	1	1
Darbas grupėse	0	65	31	2	2
Darbas porose	1	61	30	6	2
Žaidimai	1	8	48	41	2
Projektiniai darbai	60	27	8	4	1
Gramatikos pratimai	50	46	1	1	2
Žodžių diktantai	4	43	46	3	3
Diskusijos	3	66	17	12	2
Kita	0	0	0	0	0

Iš lentelėje pateiktų atsakymų rezultatų matyti, kad visgi skaitymas, užsienio kalbos pamokose įvardijamas, kaip „**visada**“ naudojamas kaip vienas iš pagrindinių mokymo metodų, taip teigė – 62% apklaustųjų. Mažu skirtumu atsilieka ir projektiniai darbai, kaip vienas iš pagrindinių ir visada naudojamų mokymo metodų užsienio kalbos pamokose, taip sakė – 60% apklaustųjų. Pusė visų respondentų – 50%, gramatikos pratimus įvardijo kaip visada naudojamus per užsienio kalbos pamokas. 27% respondentų nuomone prie visada naudojamų yra priskiriamas ir aiškinimas. Ir tik labai maža visų apklaustųjų – nuo 5% iki 1% įvardija minčių lietu, žodžių diktantus, diskusijas, kūrybinius darbus, darbą porose ir žaidimus, kaip visada naudojamus metodus užsienio kalbos pamokose. Na, o kad kūrybiniai darbai (74%) ir minčių lietus (73%) užsienio kalbos pamokose naudojami „**dažnai**“ įvardijo tikrai nemaža dalis visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų – 69% teigia, kad aiškinimo metodas naudojamas užsienio kalbos pamokose pakankamai dažnai. Nuo 66% iki 61% respondentų sako, kad dažnai vyksta ir diskusijos, darbas grupėse ir darbas porose. Kita nemaža dalis respondentų (46% - 43%) į dažniausiai naudojamų metodų sąrašą įtraukia ir gramatikos pratimus ir žodžių diktantus. 36% apklaustųjų teigia, kad skaitymas užsienio kalbos pamokose, kaip vienas iš metodų, naudojamas dažnai. 27% respondentų prie dažniausiai naudojamų metodų priskiria ir projektinius darbus. Ir tik labai maža dalis – 8% apklaustųjų prie dažnai naudojamų metodų priskiria žaidimus. Na, o kad žaidimai ir žodžių diktantai „**retai**“ naudojami užsienio kalbos pamokose, taip teigė – 48% - 46% visų apklaustųjų. Darbą grupėse ir darbą porose, kaip retai naudojamus metodus, pasirinko - 31% - 30% apklaustųjų. 23% respondentų sako, kad taip pat retai naudojami ir kūrybiniai darbai. Kad retai naudojamas diskusijų metodas užsienio kalbos pamokose, atsakė – 17 respondentų, na

o - 13% apklaustųjų prie retai naudojamų metodų priskyrė minčių lietu. Ir labai maža dalis visų apklaustųjų – 8% - 1% priskiria projektinius darbus, skaitymą, aiškinimą ir gramatikos pratimus. Kad žaidimai, kaip mokymo metodai per užsienio kalbos pamokas naudojami „*kartais*“ įvardijo – 41% visų apklaustųjų. 12% respondentų priskyrė diskusijas, kaip kartais naudojamus metodus. Ir labai maža dalis likusių respondentų – 6% – 1% priskyrė prie kartais naudojamų metodų grupių, tai - darbą porose, projektinius darbus, minčių lietu, žodžių diktantus, aiškinimą, darbą grupėse, kūrybinius darbus ir gramatikos pratimus. Kad minčių lietus, kaip vienas iš mokymo metodų, „*niekada*“ nenaudojamas, priskyrė – 6% visų apklaustųjų. Ir tik labai maža dalis respondentų – 3% - 1% žodžių diktantus, darbą grupėse ir porose, gramatikos pratimus ir kūrybinius bei projektinius darbus priskiria prie tų metodų, kurie užsienio kalbos pamokose niekada nenaudojami.

Vadinasi galima sakyti, kad visgi dažniausiai naudojami metodai per užsienio kalbos pamokas yra kūrybiniai darbai, minčių lietus, air darbas grupėse. Vadinasi, mokiniai turi progą ne tik nuobodžiai ir sunkiai mokytis rašymo, skaitymo ir gramatikos dalykų, bet ir turi galimybę parodyti savo gabumus ir kitose srityse.

Na, o kaip dažnai užsienio kalbos mokytojas diferencijuoja užduotis pamokoje, atsakymų rezultatai pateikti 27 paveiksle.

27 pav. Respondentų nuomonių pasiskirstymas dėl užduočių diferencijavimo. (N = 100)

Iš paveikslėlio matyti, kad *kai respondentams sunkiai sekasi atlikti užduotis* užsienio kalbos pamokose, užsienio kalbos pedagogai jiems užduotis visuomet diferencijuoja, taip atsakė – 64% visų

apklaustųjų. Kad mokytojai užduotis palengvina *kartais*, atsakė – 28% respondentų. Kad užduotys *niekada* nėra diferencijuojamos užsienio kalbos pamokose, atsakė – 7% apklaustųjų. Ir kad tai daroma *kiekvieną pamoką*, atsakė tik – 1% apklaustųjų.

Vadinasi, užduotys diferencijuojamos visada, kai respondentams sunkiai sekasi atlikti užduotis užsienio kalbos pamokose.

Na, o ar mokytojas užduoda užsienio kalbos namų darbus, rezultatų atsakymai pateikti 34 lentelėje.

34 lentelė.

Užsienio kalbos namų darbų skyrimas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kiekvieną pamoką	24	65	10	1	0
Kai neklausom per pamoką	1	44	46	5	4
Kai to paprašom patys	7	0	10	14	69
Kartais, kai išeinam temą	3	75	8	10	4
Ne, nes tai nesvarbu	0	0	1	0	99
Neužduoda, nes mes jų vis tiek neatliekam	7	2	2	3	86

Iš gautų atsakymų rezultatų, kad užsienio kalbos namų darbų užduotys „*visada*“ skiriamos, atsakė – 24% visų apklaustųjų. 7% teigė, kad visada užduoda namų darbus, kai patys to paprašo ir neužduoda, nes jų vis tiek neatlieka. Ir tik maža dalis respondentų – 3% - 1% kad namų darbų užduotys skiriamos visada, kai išeinama tema ar kai neklausom per pamokas. Na, o kad kai išeinama tema namų darbų užduotys užduodamos užsienio kalbos pamokose, skiriamos „*dažnai*“ atsakė – 75% visų respondentų. Kita nemaža dalis – 65% sako, kad dažnai namų darbai skiriami kiekvieną pamoką. 44% respondentų teigia, kad kai neklausom per pamoką, namų darbų užduotys taip pat skiriamos dažnai. Ir tik labai maža dalis apklaustųjų – 2% sako, kad namų darbai neskiriami, nes vis tiek jie neatliekami. Kad „*retai*“ namų darbai užsienio kalbos pamokose skiriami už tai, kad jie neklausom per pamokas, taip atsakė – 46% apklaustųjų. Kad užduotys skiriamos kiekvieną pamoką ir kai to paprašom patys mokiniai skiriamos retai, taip teigė tik – 10% apklaustųjų. 8% sako, kad retai namų darbai užduodami ir tuomet, kai išeinama tema. Ir tik maža dalis respondentų sako – 2% - 1% užsienio kalbos pedagogai retai skiria užduotis, nes jos vis tiek neatliekamos ir kad tai nėra svarbu. Na, o kad „*niekada*“ namų darbai nėra užduodami užsienio kalbos pamokose, net – 99% visų apklaustųjų teigia, nes tai nėra svarbu. Kita

nemaža dalis respondentų sako, kad namų darbai niekada neužduodami, nes jų vis tiek neatlieka. 69% apklaustųjų sako, kad užsienio kalbos pedagogai jiems namų darbų užduočių neskiria, kai to paprašo patys. Ir pati mažiausia dalis respondentų teigia, kad užsienio kalbos namų darbai niekada neužduodami kai neklauso per pamokas ir kai išeinama tema.

Vadinasi, namų darbų užduotys, užsienio kalbos pamokose dažniausiai skiriamos tik tuomet, kai išeinama tema ir beveik kiekvieną pamoką. Vadinasi, užsienio kalbos pedagogai, mano, kad namų darbų užduotys turi labai didelę reikšmę pamokose.

Na, o ar namų darbų užduotys paaiškinamos, prieš jas užduodant, atsakymus matysite 35 lentelėje. **35 lentelė.**

Namų užduočių paaiškinimas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Visada paaiškinamos, kai jos būna nesuprantamos	75	15	4	3	3
Tik tuomet, jei tema buvo sunki	45	45	9	1	0
Mokiniam patiems paprašius paaiškinti	69	28	2	0	1
Ne, nepaaiškina, nes mums to nereikia	0	30	8	2	60
Mes esame savarankiški ir aiškinimų nereikalaujam	0	40	11	6	43

Iš gautų atsakymų galima teigti, kad užsienio kalbos namų darbų užduotys „*visada*“ paaiškinamos, kai jos būna nesuprantamos, taip atsakė net – 75% respondentų. Kita nemaža dalis apklaustųjų – 69% sako, kad visada jos būna paaiškinamos mokiniams patiems paprašius tai padaryti. Ir – 45% atsakė, kad užsienio kalbos namų darbų užduotys paaiškinamos tik tuomet, jei tema buvo sunki. Kad „dažnai“ namų darbų užduotys būna paaiškinamos, nes tema buvo sunki, taip teigė – 45% respondentų. 40% apklaustųjų atsakė, kad dažnai namų darbų užduočių paaiškinti nenori, nes jie yra pakankamai savarankiški. Dažnai užduotys būna nepaaiškinamos, nes jiems to nereikia, taip sako –30% respondentų. Mokiniam patiems paprašius paaiškinti namų darbų užduotis, užsienio kalbos pedagogai taip elgiasi dažnai, atsakė – 28% apklaustųjų. Ir tik – 15% įvardijo, kad užsienio kalbos užduotys dažnai paaiškinamos, kai jos būna nesuprantamos. Na, o kad taip nutinka „retai“, kad respondentai yra savarankiški, todėl aiškinimų nereikalauja, teigė tik – 11% visų apklaustųjų. 9% - 8% sako, kad namų darbų užduotys užsienio kalbos pamokose retai paaiškinamos, jei tema buvo sunki ir jos neaiškinamos, nes mokiniams to nereikia. Ir tik maža dalis apklaustųjų – 2% teigia, kad retai taip nutinka, kai

mokiniai patys to paprašo. Kad tik „*kartais*“ namų darbai nepaaiškinami, nes save laiko savarankiškais, todėl aiškinimų jiems nereikia, atsakė – 6% apklaustųjų. Ir maža dalis respondentų – 3% - 1% teigia, kad namų užduotys jiems paaiškinamos tik kartais, kai jos būna nesuprantamos, kad nepaaiškinamos, nes jiems to nereikia ir tik kartais paaiškinamos, nes tema buvo sunki. Na ir „*niekada*“ namų darbai nepaaiškinami, nes respondentams to nereikia, taip teigė net – 60% visų apklaustųjų. 43% respondentų sako, kad niekada nepaaiškina, nes jie yra savarankiški ir aiškinimų jiems nereikia. Ir vėl tik maža dalelė respondentų – 3% - 1% teigia, kad niekada užsienio kalbos užduotys neaiškinamos, kai jos būna nesuprantamos ir mokiniams patiems paprašius tai padaryti.

Taigi, prieinant prie išvadų, galima pasakyti, kad užsienio kalbos užduotys paaiškinamos visada, kai jos būna nesuprantamos ir tuomet, kai mokiniai paprašo patys paaiškinti. Vadinasi, nesuprantamų užduočių nelieka, todėl mokymosi kokybė turėtų būti labai aukšta.

Siekiant išsiaiškinti, ar namų darbų užduotys turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei, respondentų atsakymai pateikti 36 lentelėje.

36 lentelė.

Namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. (N = 100; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Nesutinku	Visiškai nesutinku	Nežinau
Ne, neturi	3	55	18	21	3
Turi labai didelę įtaką	45	51	2	2	0
Nuo to priklauso žinių įsisavinimas	41	45	0	2	2
Tai žinių pakartojimas	21	77	0	1	1
Juk taip gauname grįžtamąjį ryšį	42	50	3	1	4
Ne, nes namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei	3	1	46	44	6

Kad užsienio kalbos namų darbai turi labai didelę įtaką, „*visiškai sutinka*“ – 45% visų apklaustųjų. 42% - 41% - teigia, kad taip gaunamas grįžtamasis ryšys ir nuo to priklauso žinių įsisavinimas. 21% respondentų visiškai sutinka, kad tai yra žinių pakartojimas ir jis labai svarbus. Ir tik maža dalis apklaustųjų – 3% visiškai sutinka su tuo, kad tam įtakos visiškai neturi ir , kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei. Kad tai yra žinių pakartojimas, „*sutinka*“ – 77% visų apklaustųjų. Net - 55% respondentų sutinka, kad mokymo (si) kokybei jokios reikšmės neturi. O – 51% - 50% apklaustųjų sutinka, kad turi net labai didelę reikšmę ir kad taip gaunamas

grįžtamasis ryšys. Taip pat nemaža dalis respondentų – 45% sako, kad nuo užsienio kalbos namų darbų skyrimo priklauso žinių įsisavinimas. Ir tik – 1% respondentų teigia, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei. Su tuo pačiu teiginiu, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei neturi, „*nesutinka*“ net – 46% visų apklaustųjų. 18% teigia, kad nesutinka ir su tuo, kad namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei neturi. Ir maža dalelė apklaustųjų – 3% - 2% nesutinka, kad taip gaunamas grįžtamasis ryšys ir kad tai turi labai didelę reikšmę užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. Su teiginiu, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei, „*visiškai nesutinka*“ – 44% visų apklaustųjų. 21% respondentų teigia, kad visiškai nesutinka, kad namų darbų įtaka mokymo (si) kokybei jokios reikšmės neturi. Ir vėl tik maža dalis apklaustųjų – 2% - 1% visiškai nesutinka, kad namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turėtų didelės įtakos, kad nuo to priklauso žinių įsisavinimas ir pakartojimas ir kad visiškai nesutinka, kad taip gaunamas grįžtamasis ryšys. Ir atsirado „*nežinančių*“ ar namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei, taip teigė – 6% apklaustųjų. Kad taip gauname grįžtamąjį ryšį nežino – 4% respondentų. Ir maža dalis respondentų - 3% - 1% nežino, ar turi kokią reikšmę, ar nuo to priklauso žinių įsisavinimas ir ar tai yra žinių pakartojimas, kuris turi įtaką užsienio kalbos mokymo (si) kokybei.

Galima daryti išvadas, kad visgi namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei yra labai didelė, nes tai yra pagrindinis žinių pakartojimo būdas, kurio užsienio kalbos pedagogai iš mokinių gauna grįžtamąjį ryšį, ar buvo suprasta medžiaga.

Į klausimą, kaip užsienio kalbos mokytojas vertina mokinių pasiekimus pamokoje, atsakymai pateikti 37 lentelėje.

37 lentelė.

Mokinių pasiekimų vertinimas pamokoje. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pagal nurodytus standartus	14	77	5	0	4
Turi savo vertinimo sistemą	42	48	7	1	2
Pagal bendrąsias programas	39	50	8	2	1
Mokiniai save įsivertina patys	2	39	50	7	2

Iš lentelėje pateiktų duomenų, galima spręsti, kad užsienio kalbos pamokose mokytojai „*visada*“ turi savo vertinimo sistemą, taip teigė – 42% respondentų. 39% visų apklaustųjų sako, kad visada

pasiekimai yra vertinami pagal bendrąsias programas. Ne didelė dalis respondentų – 14% teigia, kad visada yra vertinami pagal nurodytus standartus. Ir tik – 2% sako, kad užsienio kalbos pamokoje mokiniai save įsivertina patys. Pagal nurodytus standartus mokinių pasiekimai „*dažnai*“ vertinami, taip teigė net – 77% visų apklaustųjų. Nemaža dalis respondentų – 50% sako, kad vertinami pagal bendrąsias programas. Kad užsienio kalbos pedagogai dažnai turi savo vertinimo sistemą, teigia – 48% respondentų. 39% iš jų teigia, kad dažnai savo pasiekimus jie įsivertina patys. Kad „*retai*“ savo pasiekimus respondentai įsivertina patys, teigia – 50% visų apklaustųjų. 8% - 7% respondentų sako, kad retai pasiekimai užsienio kalbos pamokose yra vertinami pagal bendrąsias programas ir kad užsienio kalbos pedagogai turi savo vertinimo sistemą. Ir maža dalis respondentų – 5% sako, kad retai jų pasiekimus įvertina ir pagal nurodytus standartus. Kad „*niekada*“ savęs mokiniai neįsivertina patys, taip teigė – 7% apklaustųjų. Ir tik maža dalis respondentų – 2% - 1% niekada nebuvo įvertinti pagal bendrąsias programas ir pagal mokytojų vertinimo sistemą. Atsirado ir tokių, kurie iš viso „*nežino*“ ar jų mokymo (si) pasiekimai yra vertinami pagal nurodytus standartus, taip teigė – 4% respondentų. Ir tik – 2% - 1% apklaustųjų nežino, ar užsienio kalbos mokytojai turi savo vertinimo sistemą, ar mokiniai įsivertina savo pasiekimus patys ir ar yra vertinami pagal bendrąsias programas.

Iš gautų rezultatų galima daryti išvadas, kad mokinių pasiekimai užsienio kalbos pamokose dažniausiai yra vertinami pagal nurodytus standartus ir bendrąsias programas.

Na, o į klausimą, kaip užsienio kalbos mokytojas vertina mokinių pažangą per pamokas, atsakymai pateikti 38 lentelėje.

38 lentelė.

Mokinių pažangos vertinimas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pagal klasės lygį	1	8	48	37	6
Pagal mokyklos lygį	0	3	25	61	11
Pagal standartus	4	71	4	11	10
Individualiai	38	52	4	2	4

Iš lentelėje pateiktų rezultatų galima aiškiai matyti, kad mokinių pažangumas „*visada*“ vertinamas individualiai, taip teigė – 38% visų apklaustųjų. Ir tik – 4% atsakė, kad yra vertinami pagal standartus. Ir kad yra vertinami pagal klasės lygį atsakė – 1% apklaustųjų. Kad „*dažnai*“ vertinami pagal standartus, atsakė net – 71% visų apklaustųjų. Na, o kad respondentų pažangumas vertinamas

individuliai, sako net – 52% respondentų. 8% teigia, kad vertinami pagal klasės bendrą lygį. Ir pati mažiausia dalis respondentų – 3% sako, kad yra dažnai vertinami net ir pagal mokyklos lygį. Kad „*retai*“ respondentų pažangumas vertinamas pagal klasės lygį atsakė – 48% visų apklaustųjų. 25% respondentų teigia, kad yra vertinami retai pagal bendrą mokyklos lygį. Ir tik – 4% sako, kad retai užsienio kalbos pamokose juos vertina pagal standartus ir individualiai. O kad „*niekada*“ nevertinami pagal mokyklos lygį, atsakė net – 61% visų apklaustųjų. 37% teigia, kad niekad nėra vertinami užsienio kalbos pamokose pagal bendrą klasės lygį. 11% respondentų sako, kad taip pat niekada nėra vertinami ir pagal nurodytus standartus. Ir tik – 2% respondentų teigia niekada nėra įvertinti individualiai. Kaip jau tapo įprasta sutikti ir tokių, kurie nieko nežino. 11% apklaustųjų sako, kad nežino ar yra vertinama pagal mokyklos lygį. 10% respondentų sako, kad taip pat nežino ar yra vertinami pagal nurodytus standartus. 6% ir 4% apklaustųjų teigia, kad nežino ar užsienio kalbos pamokose jie yra vertinami pagal klasės bendrą lygį ir ar yra vertinami individualiai.

Apibendrinant galima teigti, kad visgi dažniausiai mokiniai užsienio kalbos pamokose yra vertinami pagal nurodytus standartus ir nemaža dalis vertinama individualiai, kas mokiniams labai svarbu.

Na, o kokias vertinimo formas mokytojas naudoja užsienio kalbos pamokose, rezultatų atsakymus matysite 39 lentelėje.

39 lentelė.

Pagrindinės vertinimo formos. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kaupiamąjį balą	43	54	3	0	0
Pliusus – minusus	43	51	2	3	1
Aplanko metodą	3	3	70	11	13
Taškus	36	40	12	10	2
Paprastą įvertinimą – pažymį	48	49	1	1	1

Taigi, kad užsienio kalbos pamokose „*visada*“ naudojamas paprastas įvertinimas – pažymys, atsakė – 48% visų apklaustųjų. 43% respondentų teigia, kad užsienio kalbos pamokose yra visada naudojamas kaupiamasis balas ir plusų – minusų vertinimo formos. Nemaža dalis – 36% respondentų sako, kad kaip viena iš vertinimo formų yra taškai. Ir tik – 3% atsakė, kad yra naudojamas aplanko metodas užsienio kalbos pamokose. Kad „*dažnai*“ vertinama pagal kaupiamąjį balą, teigė daugiau kaip

pusė visų respondentų – 54%. Kita nemaža dalis respondentų - 51% vertinami pagal plusų – minusų vertinimo formą. 49% visų apklaustųjų sako, kad dažnai užsienio kalbos pamokose naudojamas paprastas įvertinimas. Kad vertinama taškų forma, atsakė – 40% respondentų. Ir tik maža dalis – 3% apklaustųjų teigia, kad užsienio kalbos pamokose jie kaupia aplanko metodą. Kad naudojamas aplanko metodas, kaip vertinimo forma užsienio kalbos pamokose, teigia – 70% visų apklaustųjų. Nedidelė dalis respondentų – 12% sako, kad retai naudojami taškų vertinimo forma. Ir labai maža dalis respondentų – 3% - 1% sako, kad taip pat retai naudojamas kaupiamosios balo, plusų – minusų ir paprastojo įvertinimo formos užsienio kalbos pamokose. Čia taip pat atsirado tokių, kurie „nežino“ ar yra naudojamas aplanko metodas, kaip viena iš vertinimo formų, taip sako – 13% visų apklaustųjų. Ir labai maža dalis – 2% - 1% respondentų sako, kad nežino ar yra vertinama taškų pagalba ir paprastuoju įvertinimu – pažymiu.

Taigi galima sakyti, kad užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudojamos kaupiamosios balo, plusų – minusų ir paprastojo įvertinimo formos, kurios leidžia mokytojui kokybiškai įvertinti mokinių žinias.

Na, o į klausimą, kaip dažnai yra vertinamos mokinių žinios užsienio kalbos pamokose, respondentų atsakymai pateikti 40 lentelėje. **40 lentelė.**

Žinių vertinimo dažnumas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kiekvieną pamoką	5	45	49	1	0
Užbaigus temą arba skyrių	50	48	1	1	0
Tik parašius atsiskaitymą	43	7	47	3	0
Užtenka grįžtamojo ryšio	1	39	10	10	40

Kad respondentų žinios užsienio kalbos pamokose vertinamos „visada“ užbaigus temą arba skyrių, taip atsakė – 50% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų – 43% teigia, kad yra vertinami tik parašius atsiskaitymą. Ir maža dalis respondentų – 5% - 1% sako, kad jų žinios vertinamos kiekvieną pamoką arba tiesiog užtenka grįžtamojo ryšio, kad būtų įvertintas pažangumas užsienio kalbos pamokose. Kad kai užbaigia temą arba skyrių žinios yra vertinamas „dažnai“, taip teigia – 48% respondentų. Nemaža dalis – 45% apklaustųjų sako, kad dažnai jų žinios vertinamos kiekvienos pamokos metu. 39% respondentų sako, kad žinios būtų įvertintas, užtenka tik

grįžtamojo ryšio. Ir tik – 7% visų apklaustųjų sako, kad dažnai vertinimas vyksta tik parašius atsiskaitymą. O, kad užsienio kalbos pamokose žinios kiekvieną pamoką vertinamos „*retai*“, taip teigė– 49% respondentų. 47% sako, kad tik parašius atsiskaitymą, žinios vertinamos retai. Maža dalis respondentų – 10% sako, kad retai užtenka tik grįžtamojo ryšio, kad būtų vertinamos žinios, per užsienio kalbos pamokas. Ir tik - 1% apklaustųjų teigė, kad užbaigus temą arba skyrių jų užsienio kalbos mokymosi žinios vertinamos retai. Na, o kad “*niekada*” nėra vertinamai užsienio kalbos pamokose su grįžtamoju ryšiu, sako – 10% visų apklaustųjų. 3% respondentų teigia, kad niekada nevertinamos žinios užsienio kalbos pamokose tik parašius atsiskaitymą. Ir vėl tik - 1% apklaustųjų sako, kad niekada nevyksta žinios vertinimas užbaigus temą ar skyrių, arba kiekvieną pamoką. Atsirado ir čia, kurie „*nežino*“, kad norint, jog būtų įvertintos žinios užsienio kalbos pamokose su grįžtamoju ryšiu.

Iš to galima daryti išvadas, kad mokinių žinios užsienio kalbos pamokose dažniausiai vyksta užbaigus temą arba skyrių, bet nemaža dalis apklaustųjų sako, kad žinios vertinamos ir kiekvieną pamoką.

Siekiant išsiaiškinti, kokiais vertinimo metodais mokiniai yra vertinami užsienio kalbos pamokose, atsakymai pateikti 41 lentelėje.

41 lentelė.

Pamokos vertinimo metodai. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Testai	35	61	3	0	1
Kontroliniai darbai	46	52	1	0	1
Savarankiški darbai	18	71	10	0	1
Namų darbai	14	62	22	0	2
Projektiniai darbai	41	43	12	3	1

Kaip matome, užsienio kalbos pamokose „*visada*“ užsienio kalbos pamokose respondentai vertinami kontroliniais darbais, taip teigė – 46% visų apklaustųjų. 41% sako, kad pamokose visada vertinami projektinių darbų pagalba. Kita nemaža dalis respondentų – 35% sako, kad užsienio kalbos pamokose visada vertinami testais. 18% respondentų teigia, kad vertinama yra už savarankiškus darbus ir tik maža dalis – 14% sako, kad visada vertinama ir už namų darbų atliktas užduotis. Kad savarankiškų darbų užduotimis „*dažnai*“ vertinami per užsienio kalbos pamokas, teigia net – 71%

apklaustųjų. 62% - 61% visų apklaustųjų sako, kad dažnai vertinama ir namų darbais bei testų pagalba. Ir – 43% respondentų sako, kad užsienio kalbos pamokose dažniausiai vertinami ir už atliktus projektinius darbus. Na, kad už atliktas namų darbų užduotis ir „*retai*“ vertinama per užsienio kalbos pamokas, teigia – 22% visų apklaustųjų. 12% respondentų teigia, kad retai vertinama už atliktus projektinius darbus. 10% respondentų prie retai vertinamų metodų per pamokas priskiria savarankiškus darbus. Ir tik maža dalis apklaustųjų – 3% - 1% sako, kad retai naudojami ir testai bei kontroliniai darbai, kaip užsienio kalbos vertinimo metodai. Kad „*niekada*“ nenaudojami projektiniai darbai, kaip viena iš vertinimo metodų, teigė tik – 3% respondentų. Ir visai „*nežino*“ - 2% respondentų, kad yra vertinami namų darbų užduočių metodais. Ir tik – 1% respondentų sako, kad nežino ar vertinama yra testais, kontroliniais darbais, savarankiškais darbais ir projektiniais darbais per užsienio kalbos pamokas.

Vadinasi galima teigti, kad užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudojami savarankiškų darbų, namų darbų ir testų vertinimo metodai.

Siekiant išsiaiškinti, ar vertindamas mokinius mokytojas prideda balą už kažką, atsakymų rezultatai pateikti 42 lentelėje.

42 lentelė.

Papildomo balo pridėjimas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pastangas	40	51	6	2	1
Aktyvumą	39	51	6	2	2
Atliktus namų darbus	65	16	18	0	1
Kūrybiškai atlikus užduotis	63	10	22	1	4

Iš gautų atsakymų galima teigti, kad papildomas balas, užsienio kalbos pamokose „*visada*“ yra pridedamas už atliktus namų darbus ir kūrybiškai atliktas užduotis, taip teigė net – 65% - 63% visų apklaustųjų. 40% - 39% respondentų sako, kad papildomas balas visada pridedamas ir už pastangas pamokos metu ir parodytą aktyvumą. Kad „*dažnai*“ užsienio kalbos mokytojas pamokoje papildomą balą prideda už pastangas ir aktyvumą teigė – 51% respondentų. O už atliktus namų darbus, kad dažnai balą prideda, taip sakė – 16% respondentų. Ir tik – 10% visų apklaustųjų sakė, kad papildomas balas užsienio kalbos pamokose pridedamas už kūrybiškai atliktas užduotis. Tačiau, net – 22% respondentų teigia, kad už kūrybiškai atliktus darbus papildomas balas pridedamas „*retai*“. 18%

respondentų sako, kad už atliktas namų darbų užduotis papildomas balas pridedamas retai. Ir tik – 6% sako, kad užsienio kalbos pamokose papildomas balas pridedamas retai ir už pastangas ir aktyvumą per pamokas. Kad „*niekada*“ balas nepridedamas už pastangas ir aktyvumą, sako tik – 2% visų apklaustųjų. Ir mažiausia dalis respondentų – 1% sako, kad niekada nepridedama už kūrybiškai atliktas užduotis. Kad „*nežino*“ ar užsienio kalbos pamokose už kūrybiškai atliktas užduotis balas pridedamas, sako – 4% respondentų. Ir maža dalis apklaustųjų – 2% - 1% sako, kad nežino ar balas pridedamas ir už aktyvumą ir pastangas per užsienio kalbos pamokas ar ir už atliktus namų darbus.

Vadinasi, galima teigti, kad dažniausiai papildomas balas užsienio kalbos pamokose pridedamas už atliktus namų darbus, kūrybiškai atliktas užduotis, pastangas ir aktyvumą pamokų metu. Vadinasi, jei mokiniai elgsis aktyviai, stengsis, atliks paskirtas užduotis, visada bus įvertinti.

Kaip dažnai mokytojas leidžia perrašyti mokiniui užsienio kalbos kontrolinius darbus, pamatysime 43 lentelėje. **43 lentelė.**

Kontrolinių darbų perrašymo dažnumas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Vieną kartą per trimestrą	37	12	41	5	5
Vieną kartą per pusmetį	3	5	46	5	41
Kartą per mėnesį	4	27	20	5	44
Kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą	42	44	8	4	2

Iš gautų atsakymų matyti, kad kontroliniai darbai užsienio kalbos pamokoje „*visada*“ leidžiami perrašyti kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą, taip teigė – 42% respondentų. 37% apklaustųjų, sako, kad visada kontrolinis leidžiamas perrašyti vieną kartą per trimestrą. Ir tik maža dalis apklaustųjų – 4% - 3% sako, kad užsienio kalbos pamokose tai daroma kartą per mėnesį ir vieną kartą per pusmetį. 44% visų apklaustųjų teigia, kad „*dažnai*“ kontrolinius darbus leidžia perrašyti kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą. 27% respondentų sako, kad užsienio kalbos pamokose kontrolinius perrašyti leidžia kartą per mėnesį. Kad dažnai leidžiama perrašinėti negerai parašytą kontrolinį darbą vieną kartą per trimestrą, sako – 12% respondentų. Ir tik maža dalis – 5% apklaustųjų įvardija, kad kontroliniai darbai leidžiami perrašyti vieną kartą per pusmetį. Na, o kad „*retai*“ užsienio kalbos pamokose leidžiama perrašinėti kontrolinius darbus vieną kartą per pusmetį ir trimestrą, sako – 46% - 41% visų apklaustųjų. 20% respondentų teigia, kad retai leidžiama perrašyti ir kartą per mėnesį. Ir tik maža dalis

– 8% visų apklaustųjų sako, kad kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą retai leidžiama perrašinėti kontrolinius darbus. Kad „*niekada*“ neleidžiama perrašinėti kontrolinių darbų užsienio kalbos pamokose vieną kartą per trimestrą, per pusmetį ir per mėnesį, sako tik – 5% visų apklaustųjų. Ir kita maža dalis – 4% respondentų sako, kad niekad neleidžia perrašinėti kontrolinių darbų, kai neigiamą įvertinimą. 44% visų apklaustųjų „*nežino*“ ar leidžiama perrašinėti užsienio kalbos kontrolinius darbus kartą per mėnesį. Ir kita nemaža dalis apklaustųjų – 41% sako, kad nežino ar tai padaryti leidžia vieną kartą per pusmetį. 5% respondentų sako, kad nežino ar leidžiama kontrolinį darbą perrašinėti per užsienio kalbos pamokas vieną kartą per trimestrą. Ir pati mažiausia dalis apklaustųjų teigia, kad nežino ar kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą, galima perrašyti kontrolinius darbus užsienio kalbos pamokose.

Taigi, iš gautų atsakymų galima teigti, kad pakankamai dažnai užsienio kalbos pamokose leidžiama prerašinėti kontrolinius darbus kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą. Taip mokiniai gali pasitaisyti gavus blogą įvertinimą ir dar kartą geriau įsisavinti mokomąją medžiagą.

Na, o į klausimą, kas įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokoje, respondentų atsakymai pateikti 44 lentelėje.

44 lentelė.

Įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei pamokoje. (N = 100; %)

Formalioji aplinka	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė.	27	70	0	1	2
Pamokos organizavimas, forma, struktūra	24	65	3	1	7
Sisteminis darbas su žodynu	31	59	5	0	5
Klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse)	25	64	2	1	8
Linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas	25	65	0	3	7
Raiškaus skaitymo ugdymas	31	65	1	0	3
Klausymas ir rašymas	31	64	0	1	4
Neformalioji aplinka					
Knygos užsienio kalba	44	54	0	0	2
Vasaros stovyklos tarp kitataučių	41	52	0	3	4
TV programos, filmai užsienio kalba	45	52	1	0	2
Kompiuteris	44	52	0	2	2
Internetas, socialiniai tinklalapiai	44	53	1	1	4
Kelionės po užsienio šalis	44	53	0	0	3

Iš gautų atsakymų matome, kad įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turi tiek formali, tiek ir neformali aplinka. Taigi, kad didelės įtakos turi TV programos, filmai užsienio kalba, „*visiškai sutinka*“ – 45% respondentų. 44% visų apklaustųjų visiškai sutinka kad užsienio kalbos mokymo (si) kokybei įtakos turi ir skaitomos knygos užsienio kalba, kompiuteris, internetas, socialiniai tinklalapiai ir kelionės po užsienio šalis. Kita nemaža dalis respondentų įvardija vasaros stovyklas tarp kitataučių, kaip darančias nemažą įtaką, su tuo visiškai sutinka net – 41% apklaustųjų. 31% teigia, kad raiškaus skaitymo ugdymas ir klausymas, rašymas ir sistemingas darbas su žodynu tam įtakos turi užsienio kalbos mokymosi kokybei. 27% respondentų įvardija, kad vadovėliai, papildomų priemonių įvairovė, taip pat visiškai sutinka. Ir – 25% -24% visų apklaustųjų sako, kad linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas, klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) ir pačios pamokos organizavimas, forma, struktūra turi įtakos mokymosi kokybei užsienio kalbos pamokose. Kad vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė turi įtakos, sutinka net – 70% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų – 65% - 64% sutinka, kad užsienio kalbos mokymo (si) kokybei įtakos turi pamokos organizavimas, forma, struktūra, linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas, raiškaus skaitymo ugdymas, klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) ir klausymas bei rašymas. Nemaža dalis respondentų – 59% sutinka ir su tuo, kad sistemingas darbas su žodynu taip pat turi nemažai įtakos užsienio kalbos mokymosi kokybei pamokose. Ir nemaža dalis visų apklaustųjų – 54% sutinka, kad neformalioje aplinkoje įtakos turi skaitomos knygos užsienio kalba. 53% - 52% sutinka, kad internetas, socialiniai tinklalapiai, kelionės po užsienio šalis, vasaros stovyklos tarp kitataučių, TV programos, filmai užsienio kalba ir kompiuteris taip pat turi pakankamai didelę įtaką mokantis užsienio kalbos. Na, o kad sistemingas darbas su žodynu įtakos turi užsienio kalbos mokymo (si) kokybei „*visiškai nesutinka*“ tik - 5% visų apklaustųjų. Ir mažiausiai respondentų – 3% - 1% visiškai nesutinka ir su tuo, kad pamokos organizavimas, forma, struktūra, klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse), raiškaus skaitymo ugdymas, TV programos, filmai užsienio kalba ir internetas, socialiniai tinklalapiai turi įtakos mokymosi kokybei užsienio kalbos pamokose. Ir – 8% - 7% „*nežino*“ ar klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse), pamokos organizavimas, forma, struktūra ir linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę. 5% - 4% teigia, kad nežino ar sistemingas darbas su žodynu, klausymas bei rašymas, vasaros stovyklos tarp kitataučių ir naudojimas internetu bei socialiniais tinklalapiais įtakoja užsienio kalbos kokybę pamokose. Ir pati mažiausia dalis visų apklaustųjų – 3% - 2% sako, kad taip pat nežino dėl to, ar raiškaus skaitymo

ugdymas, kelionės po užsienio šalis, vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė, knygos užsienio kalba, TV programos, filmai užsienio kalba ir kompiuterio naudojimas įtakoja kokybę pamokose.

Apibendrinant galima sakyti, kad užsienio kalbos mokymo (si) kokybę įtakoja labai daug visokių veiksnių, pagrindiniai ir patys dažniausiai sutinkami yra vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė, pamokos organizavimas, forma, struktūra, linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas ir raiškaus skaitymo ugdymas.

Į klausimą, kokios kitos aplinkos, išskyrus pamoką reikšmingos užsienio kalbos mokymo (si) proceso kokybei, atsakymai pateikti 45 lentelėje. **45 lentelė.**

Kitos aplinkos reikšmingumas užsienio kalbos proceso kokybei. (N = 100; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Filmai, dainos užsienio kalba	41	57	0	0	2
Šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba	5	53	1	6	35
Kelionės į užsienį	42	53	3	0	2
Kompiuteriniai žaidimai	38	50	1	6	5
Internetas	39	54	0	1	6
Socialiniai tinklalapiai	36	56	0	2	6

Iš gautų rezultatų matome, kad kitos aplinkos poveikis užsienio kalbos mokymo (si) kokybei įtakos turi kelionės po užsienį ir žiūrimi filmai, klausomos dainos užsienio kalba, su tuo „*visiškai sutinka*“ – 42% - 41% visų apklaustųjų. 39% - 38% respondentų visiškai sutinka, kad naudojimasis internetu ir žaidžiant kompiuterinius žaidimus, taip pat labai reikšmingi užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. 36% apklaustųjų visiškai sutinka, kad socialinių tinklalapių naudojimasis užsienio kalba, taip pat svarbi įtaka mokymuisi. Ir tik – 5% respondentų visiškai sutinka, kad šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba, taip pat įtakoja mokymosi kokybę. Kad filmai, dainos užsienio kalba ir socialiniai tinklalapiai labai reikšmingi užsienio kalbos mokymesi, „*sutinka*“ – 57% - 56% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis apklaustųjų sutinka, kad internetas yra taip pat labai reikšmingas. Ir – 53% respondentų sutinka, kad šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba ir kelionės į užsienį yra ne ką mažiau reikšmingi užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. Na, o kad kelionės į užsienį turi reikšmės mokymuisi „*visiškai nesutinka*“ – 3% apklaustųjų. Ir tik maža dalis – 1% visiškai

nesutinka ir su tuo, kad šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba ir kompiuteriniai žaidimai teikia reikšmės užsienio kalbos mokymuisi. Su tais pačiais teiginiais „*nesutinka*“ – 6% visų apklaustųjų. Ir tik maža dalis respondentų – 2% - 1% nesutinka ir su tuo, kad naršant socialinius tinklalapius ir naudojantis internetu, gali turėti reikšmės užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. 35% visų apklaustųjų „*nežino*“ ar šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba turi reikšmės mokantis užsienio kalbos. Ir tik maža dalis respondentų – 6% - 5% nežino, ar naršant socialinius tinklalapius, naudojantis internetu ir žaidžiant kompiuterinius žaidimus gali turėti reikšmės užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. Ir tik – 2% nežino ar filmai, dainos užsienio kalba ir kelionės į užsienį gali būti reikšmingi mokantis užsienio kalbos.

Taigi, galima pasakyti, kad visgi didžiausią reikšmingumą užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turi žiūrimi filmai, klausomos dainos užsienio kalba, naršymas socialinių tinklalapių ir internetas.

Norint sužinoti kas užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi įtakos, atsakymus pamatysite 46 lentelėje.

46 lentelė.

Įtaka užsienio kalbos mokymosi rezultatams. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Tinkamai įrengtos klasės	6	48	42	1	3
Turimos mokymo priemonės	46	50	2	0	2
Vadovėliai	42	54	3	0	1
Ten dirbantys mokytojai	43	51	1	2	3

Pagal gautus respondentų atsakymų rezultatus, galima teigti, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams „*visada*“ turi turimo mokymo priemonės, taip teigė net – 46% visų apklaustųjų. 43% - 42% respondentų sako, kad visada turi ten dirbantys mokytojai ir vadovėliai. Ir tik maža dalis – 6% respondentų teigia, kad užsienio kalbos mokymosi rezultatams visada įtakos turi tinkamai įrengtos klasės. Kad „*dažnai*“ užsienio kalbos mokymosi rezultatams įtakos turi vadovėliai, iš kurių jie mokosi, taip teigia daugiau kaip pusė visų apklaustųjų – 54% respondentų. 51% - 50% visų apklaustųjų sako, kad dažnai tam įtakos turi ir ten dirbantys mokytojai ir turimos mokymo priemonės. Ir kita nemaža dalis apklaustųjų – 48% teigia, kad taip pat dažnai užsienio kalbos mokymosi rezultatams įtakos sudaro tinkamai įrengtos klasės. Kad „*retai*“ tinkamai įrengtos klasės užsienio kalbos mokymosi rezultatams įtakos turi teigia – 42% visų respondentų. Ir tik maža dalis – 3% sako, kad turimi vadovėliai turi įtakos

mokymosi rezultatams. Ir – 2% - 1% visų apklaustųjų pamini, kad retai įtakos turi ten dirbantys mokytojai ir turimos mokymo priemonės. Kad „*niekada*“ užsienio kalbos mokymosi rezultatams įtakos neturi ten dirbantys mokytojai ir tinkamai įrengtos klasės, teigia tik – 2% - 1% respondentų. Ir – 3% visų apklaustųjų sako, kad „*nežino*“ ar tinkamai įrengtos klasės ir ten dirbantys mokytojai turi įtakos užsienio kalbos mokymosi rezultatams. Ir maža dalis respondentų – 2% - 1% taip pat nežino ar užsienio kalbos mokymosi rezultatams įtakos turi tinkamai įrengtos klasės ir vadovėliai.

Į klausimą, kokias mokymo (si) priemones mokiniai turi savo namuose, kas padeda mokytis užsienio kalbos, atsakymai pateikti 47 lentelėje. **47 lentelė.**

Namuose turimos pagalbinės mokymo (si) priemonės. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Programas užsienio kalba	40	51	5	2	2
Kompiuterį, internetą	48	49	2	1	0
Garso įrašus, CD, DVD	9	40	46	3	2
Knygas užsienio kalba	43	41	12	4	0
Enciklopediją	6	39	41	13	1

Apibendrinant galima teigti, kad „*visada*“ savo namuose, kaip pagalbinę mokymo (si) priemonę turi kompiuterį ir internetą, taip teigia net - 48% visų apklaustųjų. 43% sako, kad visada turi knygas užsienio kalba, kaip vieną iš pagalbinių priemonių mokantis užsienio kalbos. O kad visada turi programas užsienio kalba, teigia – 40% visų apklaustųjų. Ir tik maža dalis respondentų – 9% sako, kad garso įrašus, CD, DVD kaip pagalbines mokymosi priemones turi visada. 6% visada sako, kad naudoja ir enciklopediją, kaip vieną iš pagalbinių priemonių mokantis užsienio kalbos. Na, o kad „*dažnai*“ savo namuose turi programas užsienio kalba, kurios padeda mokantis užsienio kalbos, teigia daugiau kaip pusė visų respondentų – 51% respondentų. 49% visų apklaustųjų sako, kad dažnai savo namuose turi kompiuterį ir internetą, kaip vieną iš pagalbinių priemonių mokantis užsienio kalbos. Kita nemaža dalis respondentų – 41% - 40% teigia, kad dažnai kaip pagalbines priemones savo namuose turi knygas užsienio kalba ir garso įrašus. Ir – 39% respondentų sako, kad viena iš dažniausiai naudojamų mokymosi priemonių yra enciklopedija. Na, o kad „*retai*“ savo namuose turi garso įrašus ir jais naudojasi, teigia – 46% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų – 41% sako, kad retai turi ir enciklopediją, kaip vieną iš pagalbinių mokymosi priemonių užsienio kalboje. 12% sako, kad knygos užsienio kalba retai naudojasi savo namuose. Maža dalis – 5% apklaustųjų sako, kad programas

užsienio kalba retai turi savo namuose, kaip pagalbines mokymosi priemones mokantis užsienio kalbos. Ir tik – 2% respondentų retai turi savo namuose kompiuterį ir internetą. Kad „*niekada*“ nesinaudoja enciklopedija, kaip viena iš pagalbinių priemonių, teigia – 13% apklaustųjų. 4% - 3% respondentų sako, kad knygomis užsienio kalba ir garso įrašais nesinaudoja niekada. Ir mažiausia dalis respondentų – 2% – 1% sako, kad niekada nesinaudoja programomis užsienio kalba ir kompiuteriu su internetu, kaip viena iš pagalbinių priemonių mokantis užsienio kalbos. Ir atsirado tokių respondentų, kurie „*nežino*“ ar turi savo namuose programas užsienio kalba, garso įrašus ir enciklopediją, kaip pagalbines priemones mokantis užsienio kalbos.

Taigi, iš gautų rezultatų, galima teigti, kad programos užsienio kalba, kompiuteris ir internetas yra vienos pagrindinių mokymosi priemonių mokantis užsienio kalbos. Ir tai nieko stebėtino, kai išmaniosios technologijos sparčiai veržiasi į mūsų pasaulį ir gyvenimus.

Norint sužinoti, ar mokiniai užsienio kalbos mokosi patys, kad būtų pagerinta užsienio kalbos mokymosi kokybė ir kokiais būdais jie tai daro, rezultatų atsakymai pateikti 48 lentelėje.

48 lentelė.

Užsienio kalbos mokausi tokiais būdais. (N = 100; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Keliauju su tėvais po užsienio šalis	44	8	36	8	4
Vykstu į užsienio kalbos stovyklą vasarą	38	5	41	12	4
Žiūriu filmus užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau nežinomų žodžių	47	46	1	3	3
Žaidžiu žaidimus užsienio kalba	46	48	1	4	1
Klausau dainų užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau anglišku žodžių	50	12	1	2	35
Turiu draugų užsieniečių, su kuriais bendrauju internetu	45	45	2	6	2
Žiūriu įvairias TV programas užsienio kalba	46	49	1	3	1

Iš gautų atsakymų, galime sakyti, kad užsienio kalbos mokosi klausydami dainų užsienio kalba ir taip išmoksta daugiau anglišku žodžių, „*visiškai sutinka*“ – 50% respondentų. Kad žiūri filmus užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau nežinomų žodžių, visiškai sutinka – 47% respondentų. 46% -

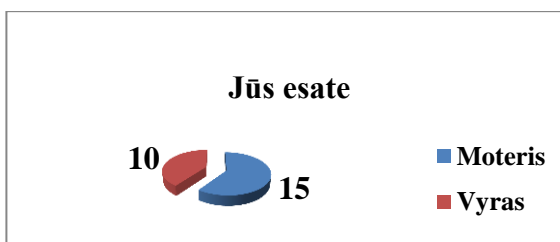
45% respondentų sako, visiškai sutinka ir su tuo, kad žaidžia žaidimus užsienio kalba ir turi draugų užsieniečių, su kuriais bendrauja internetu. 44% apklaustųjų visiškai sutinka ir su tuo, kad užsienio kalbos mokosi keliaudami su tėvais po užsienio šalis. Ir kita nemaža dalis – 38% respondentų sako, kad visiškai sutinka ir su tuo, kad vyksta į užsienio kalbos stovyklą vasarą, kur bendrauja užsienio kalba ir taip ją lavina. Kad žiūrėdami įvairias TV programas užsienio kalba ir žaisdami žaidimus tokiais būdais mokosi užsienio kalbos, „**sutinka**“ – 49% - 48% visų apklaustųjų. 46% - 45% respondentų sutinka, kad žiūri filmus užsienio kalba ir taip išmoksta daugiau nežinomų žodžių ir turi draugų užsieniečių, su kuriais bendrauja internetu, taip mokosi užsienio kalbos ir ją lavina. Kad klauso dainų užsienio kalba ir taip išmoksta daugiau anglišku žodžių, sutinka – 12% respondentų. 8% sutinka, kad užsienio kalbos mokosi keliaudami su tėvais po užsienio šalis. Ir labai maža dalis – 5% visų apklaustųjų, sutinka, kad vyksta į užsienio kalbos stovyklas vasarą ir ten bendrauja su kitos šalies moksleiviais. Kad užsienio kalbos mokosi vykdam į užsienį, „**visiškai nesutinka**“ – 41% visų apklaustųjų. 36% respondentų visiškai nesutinka ir su tuo, kad keliauju su tėvais po užsienio šalis, jie gali išmokti užsienio kalbos. Ir tik labai maža dalis respondentų – 2% - 1% teigia, kad visiškai nesutinka, jog užsienio kalbos mokosi, nes turi draugų užsieniečių, su kuriais bendrauja internetu, kad žiūri filmus užsienio kalba ir taip išmoksta daugiau nežinomų žodžių, žaidžiant žaidimus užsienio kalba, klausant dainų užsienio kalba ir žiūrint įvairias TV programas užsienio kalba. 12% respondentų „**nesutinka**“ ir su tuo, kad mokytis užsienio kalbos vyksta į užsienio kalbos stovyklas vasarą. 8% apklaustųjų nesutinka, kad keliaujant su tėvais po užsienio šalis galima mokytis užsienio kalbos. Kad turint draugų užsieniečių, su kuriais bendrauja internetu ir taip mokosi užsienio kalbos, nesutinka – 6% respondentų. 4% nesutinka ir su tuo, kad žaidžia žaidimus užsienio kalba ir taip ją lavina. Ir maža dalis respondentų – 3% - 2% sako, kad nesutinka, kad žiūri filmus užsienio kalba, žiūrint įvairias TV programas ir klauso dainų užsienio kalba ir taip išmoksta daugiau anglišku žodžių. Ir nemaža dalis respondentų teigia, kad „**nežino**“ ar klauso dainų užsienio kalba ir taip išmoksta daugiau anglišku žodžių ir lavina savo užsienio kalbos žinias. 4% apklaustųjų teigia, kad nežino ar užsienio kalbos mokosi keliaudami su tėvais po kitas šalis ir vyksta į užsienio kalbos stovyklas vasarą ir ten bendrauja su kitos šalies moksleiviais. Ir labai maža dalis visų apklaustųjų – 2% - 1% sako, kad nežino ar turi draugų užsieniečių, su kuriais bendrauju internetu, ar žaidžia žaidimus ir žiūri įvairias TV programas užsienio kalba.

Taigi, taip išeitų, kad užsienio kalbos mokiniai mokosi visur ir visada, tiek bendraudami su kitos šalies draugais, tiek ir žaisdami žaidimus, tiek ir keliaudami.

Airijos bendrojo ugdymo mokyklose dirbančių mokytojų anketinės apklausos rezultatai

Tyrime dalyvavo 25 respondentai.

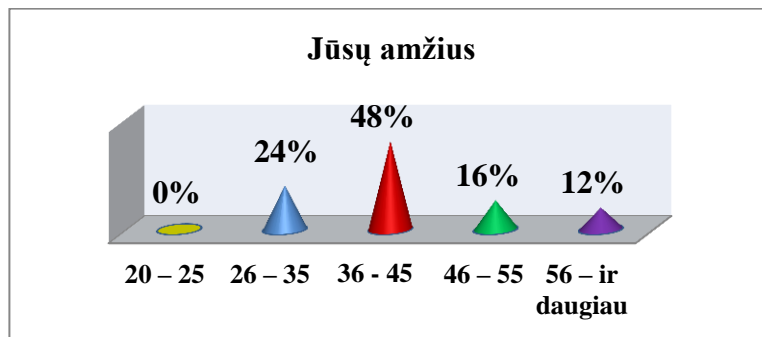
Mokytojų dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį pateiktas 28 paveiksle.

28 pav. Mokytojų dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį (N = 25)

Iš paveikslėlio matyti, jog tyrime dalyvavo **15 moterų** ir net **10 vyrų**. Čia taip pat pastebima, kad pedagogų specialybę dažniau pasirenka moterys.

Tyrimo duomenys apie tai, koks yra mokytojų amžius, duomenų pasiskirstymas pateiktas 2 paveiksle.

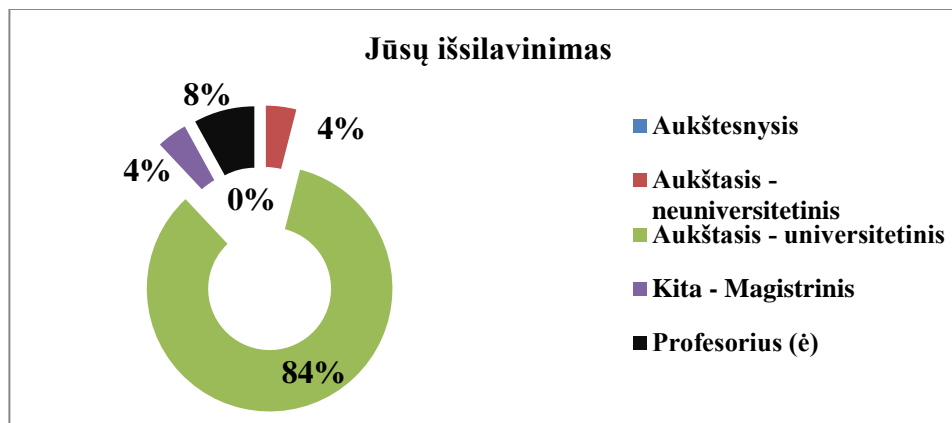
2 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių. (N = 25)

Iš tyrimo atsakymų galima matyti, kad respondentų amžiaus tarpsnis pasiskirstė labai nevienodai. Galime teigti, kad mokytojų amžius didžiausią persvarą turi tarp 26 iki 56 metų ir daugiau, nes **36-45 metų** užima **48%** visų apklaustųjų. **Nuo 26 - 35 metų – 24%** ir nuo **– 46 - 55 metų amžiaus – 16%**, o **56m. ir daugiau – 12%** respondentų.

Apibendrinant galima teigti, kad pedagogai, dalyvavę apklausoje, turi pakankamą darbo patirtį, kuri jiems leidžia objektyviai vertinti užsienio kalbos mokymo (si) kokybę bendrojo ugdymo

mokykloje. Šio amžiaus žmonės yra linkę greitai prisitaikyti prie juos supančios aplinkos nei vyresnio amžiaus pedagogai. Bet tai tikrai nereiškia, kad šie mokytojai dirba daug geriau, nei vyresnio amžiaus užsienio kalbos pedagogai, ar kad jie neįvykdo visų reikalingų aukštai kokybei rezultatų.

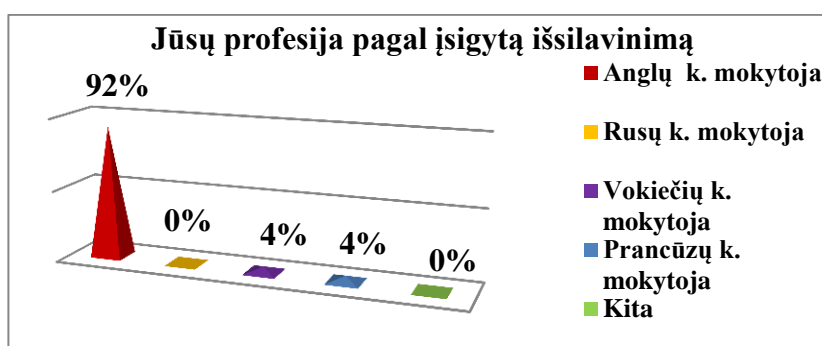
Atliekant apklausą taip pat buvo siekiama nustatyti ir respondentų turimą išsilavinimą, kuris pateiktas 29 paveiksle.

29 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal turimą išsilavinimą. (N = 25)

Iš gautų tyrimo atsakymų matyti, kad šis pasiskirstymas yra labai įvairus. Bendrojo ugdymo mokyklose dirba **84% aukštąjį universitetinį išsilavinimą** turintys respondentai. Net - **8% respondentų turi profesoriaus laipsnį**, **4% respondentų turi aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą** ir **4% respondentų turi magistro laipsnį**. Iš to galima daryti išvadas, kad bendrojo ugdymo mokyklose dirba labai kvalifikuoti pedagogai, kurie gali mokiniams suteikti aukštos kokybės mokymą ir mokymąsi.

Taip pat apklausoje buvo siekiama išsiaiškinti ir respondentų turimą profesiją, pagal jų įsigytą išsilavinimą. Tai matome 30 paveiksle.

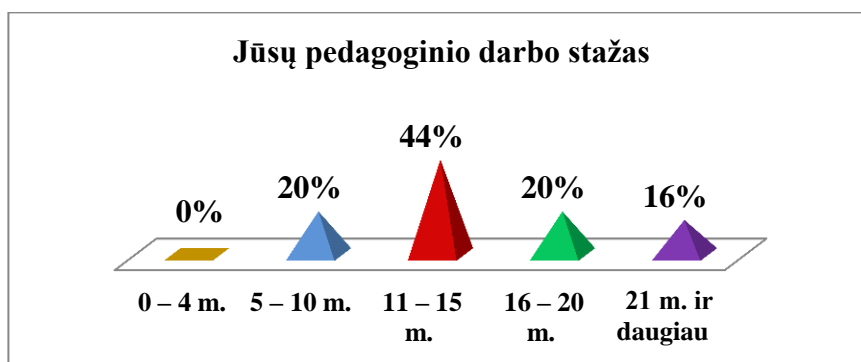

30 pav. Respondentų profesijos pasiskirstymas pagal įsigytą išsilavinimą. (N = 25)

Iš pateiktų tyrimo atsakymų matome, kad net **92%** apklaustų respondentų bendrojo ugdymo mokyklose dirba **anglų kalbos mokytojais** ir **4%** moko kitos užsienio kalbos - **vokiečių ir prancūzų kalbų**. **Rusų kalbos** profesijos nepasirinko **nei vienas respondentas**.

Iš to galime daryti išvadas, kad populiariausia užsienio kalba yra – anglų kalba.

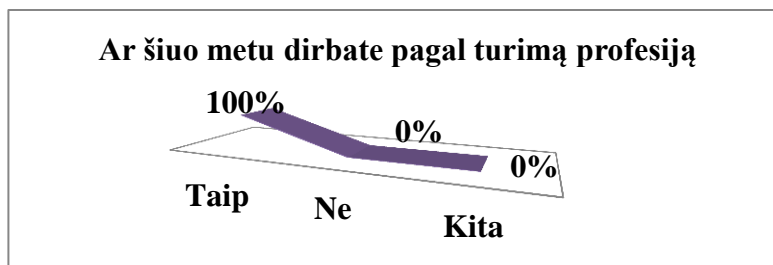
Atliekant apklausą taip pat buvo siekiama nustatyti respondentų pasiskirstymą pagal pedagoginio darbo stažą, tai matome 31 pav. Iš žemiau pateikto paveikslo matyti, kad šis pasiskirstymas yra labai įvairus.

31 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal pedagoginio darbo stažą. (N = 25)

Aiškliai matyti, kad dominuoja užsienio kalbų specialistai, kurie turi **11 - 15 metų darbo stažą**. Jie sudarė net **44 %** visų respondentų. Antroje vietoje pagal pedagoginio darbo stažą buvo pedagogai, turintys **16 – 20 metų**, o taip pat ir **5 – 10 metų** darbo stažą, tokių respondentų sudarė – **20%**. Ir mažiausiai apklausoje dalyvavusių specialistų – **16%** yra dirbančių užsienio kalbų mokytojais turi **21 metų ir daugiau** darbo stažą.

32 paveiksle yra pateikta informacija apie užsienio kalbų pedagogų pasiskirstymą pagal tai, ar jie šiuo metu dirba pagal turimą profesiją.

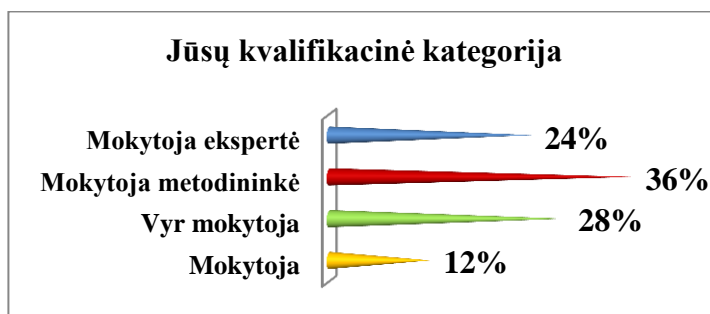

32 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar šiuo metu jie dirba pagal turimą profesiją.

(N = 25)

Iš gautų rezultatų aiškiai matyti, kad respondentų atsakymai pasitvirtino **100 %**, jie **visi dirba pagal turimą profesiją** bendrojo ugdymo mokyklose.

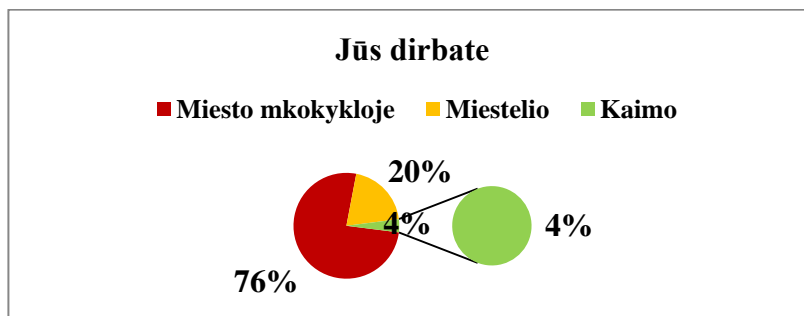
Apklausa taip pat siekta nustatyti ir apie respondentų turimą kvalifikacinę kategoriją. Tai puikiai pavaizduota žemiau esančiame 33 paveiksle.

33 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal turimą kvalifikacinę kategoriją. (N = 25)

Iš paveikslo matome, kad Airijos bendrojo ugdymo mokyklose užsienio kalbą dėstantys respondentai dirba turėdami **mokytojo – metodininko kvalifikaciją**, tai atsakė net **36%** respondentų. Bet, net - **28%** turi ir **vyresniojo mokytojo kvalifikaciją** turintys respondentai. Nemaža dalis - **24%** apklaustųjų turi **mokytojo eksperto kvalifikacinę kategoriją** respondentai. Be to - **12%** visų apklaustųjų respondentų turi ir **mokytojo kvalifikaciją**. Iš respondentų atsakymų galime daryti tokią išvadą, kad Airijos bendrojo ugdymo mokyklose dirba labai kvalifikuoti savo srities specialistai, turintys pakankamai aukštos kokybės kvalifikaciją, kas leidžia teigti, kad užsienio kalbos žinios ten besimokantiems mokiniams pateikiamos taip pat labai aukštos kokybės.

34 paveiksle matome, kiek apklaustųjų dirba miesto, miestelio ir kaimo vietovėse esančių bendrojo ugdymo mokyklose.

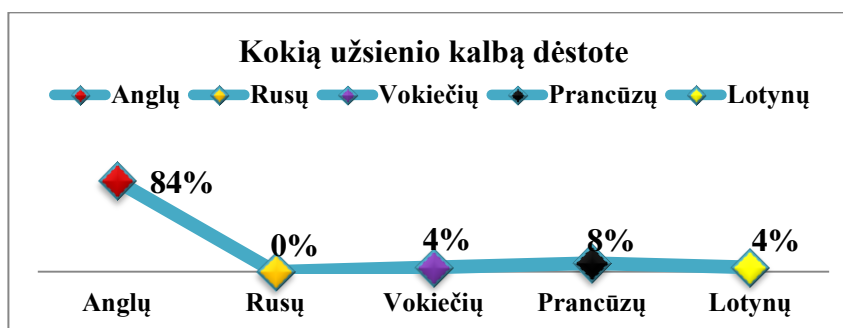

34 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal darbą atitinkamoje vietovėje. (N = 25)

Kaip matome, daugiausiai užsienio kalbos respondentų – **76%** dirba *miesto mokyklose* ir - **20%** *miestelio* tipo teritorijose esančiose mokyklose. Ir tik - **4%** respondentų dirba *kaimo vietovėse* esančiose mokyklose.

Iš tokių atsakymų galime daryti išvadas, kad daugiausiai respondentų renkasi miesto ir netoli miesto esančias mokyklas, o kaimo vietovėse dirba vis mažiau kvalifikuotų specialistų.

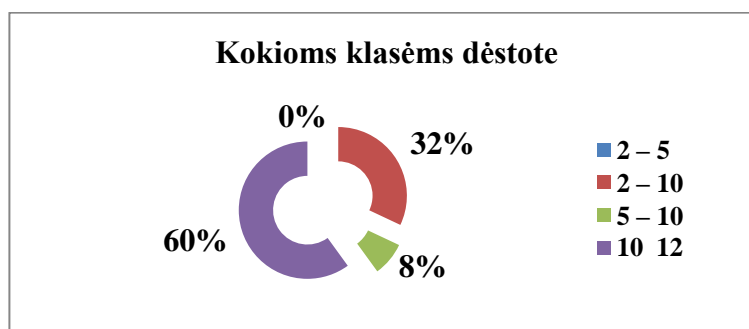
Taip pat apklausa siekta išsiaiškinti, kokio tipo bendrojo ugdymo mokyklose dirba daugiausiai užsienio kalbos apklaustųjų. Tai matyti 35 paveiksle.

35 pav. *Respondentų pasiskirstymas pagal užsienio kalbą, kurią dėst.* (N = 25)

Gauti rezultatai aiškiai parodo, kad didžioji dalis respondentų yra *anglų kalbos pedagogai (84%)*, antroje vietoje *prancūzų kalbos (24%)*, trečioje – *vokiečių kalbos ir net lotynų kalbos specialistai (4%)*. Taigi, anglų kalba, yra viena iš lyderių kalbų, ne tik mūsų šalyje, bet ir visame pasaulyje.

Apklausa taip pat siekta nustatyti ir kokioms daugiausiai klasėms respondentai dėsto užsienio kalbą. Tai pateikta 36 paveiksle.

36 pav. *Respondentų pasiskirstymas pagal klases, kurioms dėsto.* (N = 25)

Iš gautų atsakymų rezultatų matyti, kad daugiausiai apklaustųjų užsienio kalbos moko **10–12 klasėse** besimokantiems mokiniams, tai atsakė net - **60%** respondentų. **32%** respondentų teigė, kad

užsienio kalbos moko – 2 - 10 klasėse besimokančius mokinius. Ir - 8% respondentų užsienio kalbą dėsto 5 – 10 klasėse besimokantiems mokiniams.

Siekiant išsiaiškinti *užsienio kalbos mokymo (si) kokybę*, buvo paklausta atviru klausimu, kaip užsienio kalbos pedagogai supranta, kas gi yra ta mokymo (si) kokybė. Į šį klausimą buvo atsakyta taip:

- Kai mokiniai jaučiasi laimingi ir viską suprato;
- Kokybiškas pamokos planavimas, organizavimas ir vertinimas
- Mokėjimas gautą informaciją pritaikyti praktiškai;
- Kai mokytojas po pamokos mato mokinių įsivertinimą;
- Vartotojų poreikius tenkinantis rezultatas.
- Geri ir kokybiški rezultatai;
- Mokinių gebėjimas mokytis ir atlikti paskirtas užduotis;
- Kai pasiekiami patys aukščiausi mokymosi rezultatai;
- Kokybiškas mokymas;

Iš gautų respondentų aprašymų apie tai, kas gi yra mokymo (si) kokybė, visgi nėra vieningų nuomonių. Kiekvienas respondentas mokymo (si) kokybę įvardija skirtingai, bet iš to, galime teigti, kad mokymo (si) kokybė yra vartotojų, šiuo metu mokinių, poreikius tenkinantis rezultatas ir geri ir kokybiški gauti rezultatai.

Siekiant išsiaiškinti respondentų nuomonę, kaip švietimo kokybė yra užtikrinama jų pačių dirbančiose mokyklose, respondentų atsakymai pasiskirstė įvairiai. Tai matyti 49 lentelėje.

49 lentelė

Švietimo kokybės užtikrinimas mokykloje. (N = 25; %)

Švietimo kokybės užtikrinimas	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Švietimo stebėseną	0	60	40	0	0
Mokyklos įsivertinimas	48	12	40	0	0
Mokyklų vadovų ir mokytojų atestacija	48	52	0	0	0
Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas	0	100	0	0	0
Projektų rengimas	44	8	36	12	0
Nuoširdus bendradarbiavimas tarp mokytojų ir administracijos	0	72	28	0	0
Kolektyvinis darbas siekiant bendrų kokybės tikslų	48	52	0	0	0

Respondentų nuomone, kad „*visada*“ vyksta mokyklos įsivertinimas, mokyklų vadovų ir mokytojų atestacija ir kolektyvinis darbas siekiant bendrų kokybės tikslų teigė - 48% respondentų. 44% apklaustųjų sako, kad visada vyksta projektų rengimas, siekiant užtikrinti švietimo kokybės užtikrinimą mokykloje. Visi apklaustieji, kurie - 100% atsakė, kad „*dažnai*“ vyksta mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas siekiant užtikrinti švietimo kokybės užtikrinimą mokykloje. Kita nemaža dalis respondentų - 72% teigia, kad dažnai vyksta nuoširdus bendradarbiavimas tarp mokytojų ir administracijos. Net - 60% sako, kad švietimo stebėseną švietimo įstaigose vyksta pakankamai dažnai. Kad dažnai vyksta švietimo kokybės užtikrinimas mokykloje vyksta mokyklos įsivertinime ir mokyklų vadovų ir mokytojų atestacijose ir kolektyvinis darbas siekiant bendrų kokybės tikslų, teigia daugiau kaip pusė visų apklaustųjų – 52%. Ir kiek mažiau - 12% apklaustųjų sakė, kad švietimo užtikrinimas mokykloje vyksta mokyklos įsivertinime. Ir tik maža dalis respondentų – 8% sako, kad projektų rengimas taip pat yra svarbus švietimo kokybės užtikrinime užsienio kalbos pamokose. Kad švietimo kokybės užtikrinimas mokykloje vyksta „*retai*“ - 40% apklaustųjų teigia, kad tai yra švietimo stebėseną ir mokyklos įsivertinimas. 36% respondentų teigia, kad taip pat retai vyksta švietimo kokybės užtikrinimas rengiant projektus. Ir – 28% visų apklaustųjų sako, kad retai ir nuoširdus bendradarbiavimas tarp mokytojų ir administracijos, taip pat vyksta pakankamai retai. Ir kad projektų rengimas, kaip švietimo kokybės užtikrinimas „*niekada*“ nevyksta, sako - 12% respondentų visų apklaustųjų.

Apibendrinant galima teigti, kad vyksta švietimo kokybės užtikrinimas mokykloje mokinių mokymosi pasiekimų vertinimu, taip teigia visi apklaustieji.

O paklausus, kas yra *kokybiškas užsienio kalbos mokymas*, mokytojų nuomonės pasiskirstė taip:

- Įgytos kompetencijos taikomos kasdieninėse situacijose;
- Komunikacinės kompetencijos ugdymas;
- Įvairūs mokymo metodai skatinantys mokinių motyvaciją;
- Kai nereikia kartoti medžiagos du kartus, o mokiniai parodo gerus rezultatus;
- Mokinių pasiekimų įvertinimai;
- Mokinių žinios ir gebėjimai pritaikomi realiame gyvenime;
- Komunikacinės kompetencijos ugdymas.

Iš to, kaip respondentai atsakė į šį klausimą, galima spręsti, kad tai, kas išmokstama, ko mokoma ir kaip tai daroma, geriausi rezultatai pasiekiami, kai viskas yra pritaikoma praktiškai realiame gyvenime ir kad įvairūs mokymo metodai skatinantys mokinių motyvaciją.

Kalbant apie užsienio kalbos mokymo (si) kokybę, svarbu nustatyti, ką mokytojai daro, kad pagerintų savo pamokas, organizuodami mokymo procesą. Tai galime matyti iš 50 lentelės.

50 lentelė.

Ką reikėtų padaryti, kad pagerėtų užsienio kalbos kokybė pamokose. (N = 25; %)

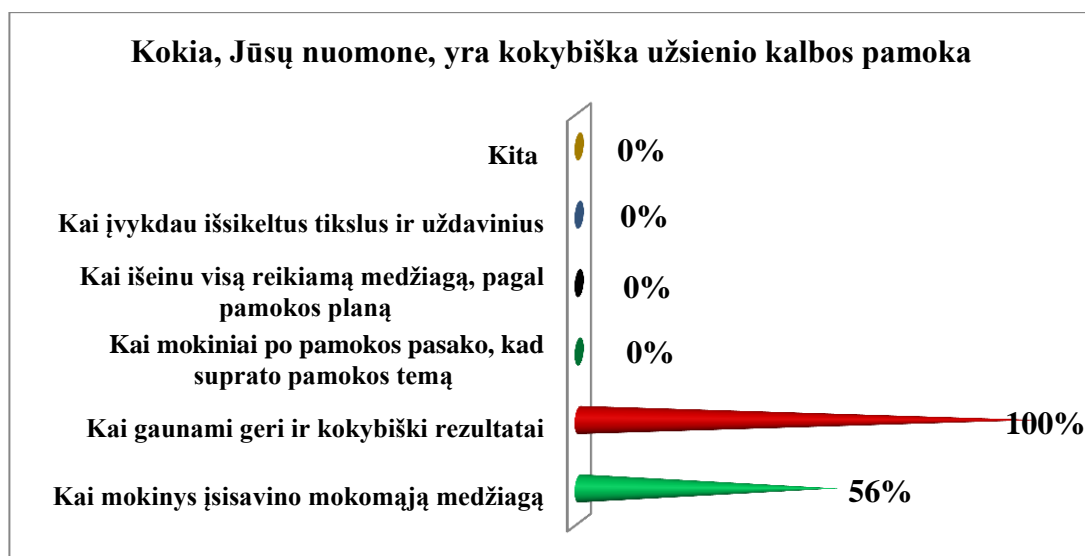
Pamokos gerinimas	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Turi keistis vadovėlių turinys	32	56	0	12	0
Patobulinti švietimo sistemą: įstatymus, dokumentus, reikalavimus mokykloms	44	56	0	0	0
Taikyti inovatyvius mokymo (si) metodus	0	92	0	8	0
Pakeisti klasės aplinką ir baldus	44	12	0	44	0
Įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas (Multimedia, interaktyvios lentos, „planšetės“)	0	64	0	36	0
Sukurti sąlygas savaiminiam mokinių mokymui(si)	0	56	0	44	0

Respondentai „*visiškai sutinka*“, kad pagerėtų užsienio kalbos mokymo (si) kokybė jei būtų patobulinta švietimo sistema: įstatymai, dokumentai, reikalavimai mokykloms ir pakeista klasės aplinka, baldai, taip teigė - 44% apklaustųjų. Kita nemaža dalis – 32% visiškai sutinka, kad turėtų keistis vadovėlių turinys, kad pagerėtų užsienio kalbos kokybė pamokose. Kad reikėtų *taikyti inovatyvius mokymo (si) metodus* „*sutinka*“ net - 92% respondentų. Kita nemaža dalis apklaustųjų – 64% teigia, kad ir įdiegus arba pritaikius naujas IKT technologijas pagerėtų užsienio kalbos kokybė pamokose. 56% apklaustųjų sutinka, kad turi keistis vadovėlių turinys ir labai svarbu patobulinti visą švietimo sistemą: įstatymus, dokumentus, reikalavimus mokykloms. Ir tik – 12% visų apklaustųjų sutinka, kad pakeitus baldus ir klasės aplinką pagerėtų užsienio kalbos mokymo (si) kokybė pamokose. Su teiginiu, kad pakeitus klasės aplinką ir baldus kokybė pagerėtų ir sukūrus sąlygas savaiminiam mokinių mokymui (si) „*nesutinka*“ - 44% respondentų. 36% apklaustųjų nesutinka ir su tuo, kad kokybė nepagerėtų ir įdiegus naujas technologijas. 12% respondentų nesutinka, kad turi keistis ir

vadovėlių turinys. Ir tik - 8% sako, kad nesutinka ir su tuo, kad reikia taikyti inovatyvius mokymo (si) metodus, kad taip būtų pagerinta užsienio kalbos kokybė pamokose.

Taigi, iš viso to, galima daryti tokias išvadas, kad užsienio kalbos kokybė pamokose pagerėtų, jei būtų taikomi inovatyvesni mokymo (si) metodai, patobulinta pati švietimo sistema ir įdiegta naujosios technologijos.

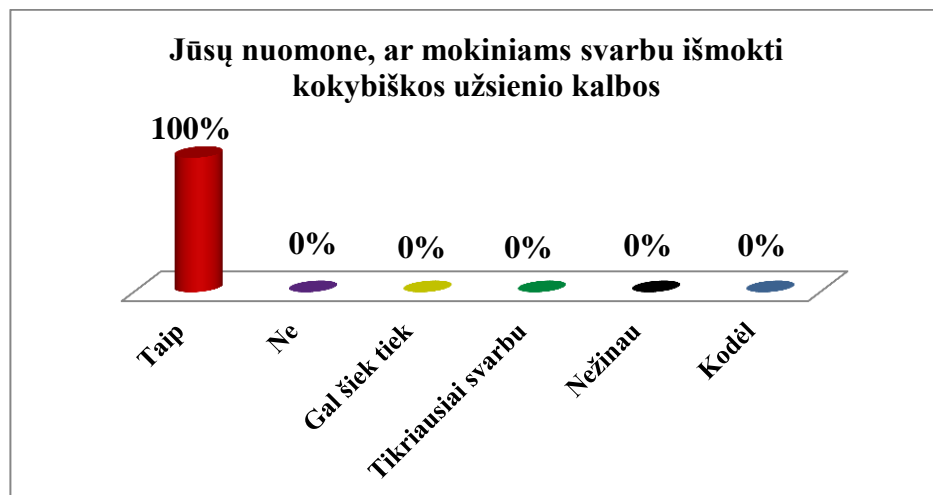
Atsakymų rezultatai apie tai, kokia yra kokybiška užsienio kalbos pamoka, respondentų atsakymai pasiskirstė nevienodai, tai galime matyti 37 paveiksle.

37 pav. *Respondentų nuomonės pasiskirstymas apie kokybišką užsienio kalbos pamoką. (N=25)*

Aiškliai matyti, kad kokybiška užsienio kalbos pamoka yra ta, **kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai**, taip mano visi - 100% respondentų. Taip pat, nemaža dalis - 56% visų apklaustųjų mano, kad **kai mokiniai įsisavino mokomąją medžiagą**, yra kokybiška užsienio kalbos pamoka.

Siekiant išsiaiškinti, kokia apklaustųjų nuomonė apie tai, ar mokiniams svarbu išmokti užsienio kalbos. Jų nuomonės pasiskirstė taip: (žr.38 pav.)

38 pav. Respondentų nuomonių pasiskirstymas ar svarbu išmolti užsienio kalbos. (N=25)

Iš gautų rezultatų matyti, kad labai svarbu yra išmolti užsienio kalbos, taip teigė visi - 100% respondentų.

Tai galime daryti išvadas, kad užsienio kalbos išmokymas tikrai yra labai svarbus mokiniams.

Norint išsiaiškinti apklaustųjų nuomones apie tai, kas gi turi daugiausiai įtakos užsienio kalbos mokymosi rezultatams, respondentų rezultatų pasiskirtymą galime matyti 51 lentelėje.

51 lentelė.

Didžiausia įtaka užsienio kalbos mokymosi rezultatams. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Tinkamai įrengtos klasės	44	56	0	0	0
Turimos mokymo priemonės	88	12	0	0	0
Vadovėliai	44	56	0	0	0
Ten dirbantys mokytojai	88	12	0	0	0
Administracijos įtaka	0	56	0	24	20

Daugiausiai respondentų - 88% „*visiškai sutinka*“, kad daugiausiai įtakos geriems rezultatams turi turimos mokymo priemonės ir ten dirbantys mokytojai. Net - 44% apklaustųjų teigia, kad visiškai sutinka, kad įtakos užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi tinkamai *įrengtos klasės* ir kad tai priklauso ir nuo pačių *vadovėlių*. 56% respondentų „*sutinka*“, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi tinkamai įrengtos klasės, vadovėliai ir administracijos įtaka. Ir tik - 12%

respondentų teigia, kad tam įtakos turi turimos mokymo priemonės ir ten dirbantys mokytojai. Na, o - 24% visų apklaustųjų „*nesutinka*“, kad tam įtakos turi administracijos darbuotojai. Ir - 20% respondentų teigia, kad „*nežinantys*“ ar dėl administracijos darbuotojų įtakos turi užsienio kalbos mokymosi rezultatų kokybei.

Taigi, galima daryti išvadas, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi turimos mokymo priemonės ir ten dirbantys mokytojai.

Kalbant apie tai, ar mokiniai mokyklose noriai mokosi užsienio kalbos, respondentų atsakymai pasiskirstė labia skirtingai. Tai matysime 52 lentelėje.

52 lentelė.

Mokinių noras mokytis užsienio kalbos. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Mokosi, kai pamoka yra įdomi	44	56	0	0	0
Tik tuomet, kai pažadamas geras pažymys	0	0	0	100	0
Visada, nes nori kuo daugiau sužinoti	0	44	0	56	0
Kai yra motyvuojami ir skatinami	44	56	0	0	0
Kai naudojamos IKT technologijos	0	100	0	0	0
Kai nerašomas atsiskaitymas	0	100	0	0	0
Asmeninės priežastys	0	44	0	56	0

Aiškiai matyti, kad mokiniai noriai mokosi užsienio kalbos, kai pamoka yra įdomi ir kai yra nuolat skatinami bei motyvuojami „*visiškai sutinka*“ - 44% visų apklaustųjų. Mokiniai noriai mokosi užsienio kalbos, kai naudojamos IKT technologijos ir kai nerašomas joks atsiskaitymas „*sutinka*“ visi - 100% respondentų. Taip pat kita nemaža dalis - 56% apklaustųjų sutinka ir su tuo, kad užsienio kalbos mokosi kai pamoka būna įdomi ir kai jie nuolat yra motyvuojami ir skatinami. Ir - 44% respondentų teigia, kad sutinka su tuo, kad užsienio kalbos mokomasi ir tuomet, kai nori kuo daugiau sužinoti ir dėl asmeninių priežasčių. Turbūt didžiausias procentas respondentų - 100% „*nesutinka*“, kad mokiniai mokosi užsienio kalbos tik tuomet, kai pažadamas geras pažymys. Ir daugiau kaip pusė visų respondentų – 56% teigia, kad nesutinka ir su tuo, kad mokiniai užsienio kalbos mokosi visada, nes nori kuo daugiau sužinoti ar, kad tai daro dėl asmeninių priežasčių.

Aiškiai galima pasakyti, kad mokiniai noriai mokosi užsienio kalbos kai naudojamos IKT technologijos ir kai nerašomas joks atsiskaitymas. Vadinasi, užsienio kalba svarbi ir patiems mokiniams, ne tik mokytojams, kurie tą kalbą dėsto.

Kalbant apie tai, kodėl mokiniai nenoriai mokosi užsienio kalbos, apklaustųjų nuomonių rezultatai pateikti 53 lentelėje.

53 lentelė.

Mokinių nenoras mokytis užsienio kalbos. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Todėl, kad sunku suprasti mokomąją medžiagą	0	100	0	0	0
Nepatrauklūs vadovėliai	0	60	0	40	0
Neįdomios pamokos	0	60	44	0	0
Mokytoja nemoka išaiškinti pamokos medžiagos	0	16	4	80	0
Aš esu Airis ir man to nereikės	0	56	44	0	0

Iš gautų rezultatų aiškiai galima matyti, kad mokiniai nesimoko užsienio kalbos, todėl, kad sunku suprasti mokomąją medžiagą su tuo „*sutinka*“ visi - 100% respondentų. Kita, taip pat nemaža dalis apklaustųjų - 60% sutinka, kad nenoras atsiranda todėl, kad yra nepatrauklūs vadovėliai ir jiems neįdomios pačios vedamos užsienio kalbos pamokos. Daugiau negu pusė visų apklaustųjų - 56% sutinka ir su tuo, kad mokiniai užsienio kalbos nesimoko todėl, kad jie laiko save tos šalies piliečiais ir todėl jiems mokytis nereikia. Ir tik – 16% visų apklaustųjų sutinka, kad mokytojai nemoka išaiškinti pamokos medžiagos, todėl tai gali būti viena iš nesimokymo priežasčių. Bet net - 44% respondentų „*visiškai nesutinka*“ kad mokiniams yra sunku mokintis, nes yra neįdomios pamokos ar jie laiko save savo šalies piliečiais. Ir labai maža dalis visų apklaustųjų - 4% teigia, kad užsienio kalbos nesimoko todėl, kad mokytojai nemoka išaiškinti pamokos medžiagos. Taip pat, su tuo pačiu teiginiu, kad mokytojai nemoka išaiškinti pamokos medžiagos „*nesutinka*“ - 80% respondentų. Ir - 40% visų apklaustųjų teigia, kad mokiniai nesimoko dėl turimų nepatrauklių vadovėlių.

Iš to galima daryti išvadas, kad pagrindinė nesimokymo užsienio kalbos priežastis yra ta, kad mokiniams yra per sunku suprasti mokomąją medžiagą, kad jiems nepatrauklūs mokymosi vadovėliai ir neįdomios pačios vedamos pamokos.

Siekiant išsiaiškinti, kaip mokytojai sudomina mokinius, kurie nenori mokytis užsienio kalbos, atsakymų rezultatai pateikti 54 lentelėje.

54 lentelė.

Mokinių, nenorinčių mokytis užsienio kalbos, sudominimas. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Stengiuosi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus	0	100	0	0	0
Pateikiu įvairesnių užduočių	44	56	0	0	0
Leidžiu elgtis kaip mokinys nori	0	12	88	0	0
Nesistengiu, jei nenori, tegul nesimoko	0	12	0	88	0
Liepiu dirbti, kartu su visais	4	56	40	0	0
Individualizuoju mokymą (si)	44	56	0	0	0

44% visų respondentų „**visada**“ pateikia mokiniams įvairesnių užduočių ir individualizuoja mokymą, kad būtų sudominti nenorintys mokytis mokiniai. Ir maža dalis apklaustųjų – 4% liepia dirbti kartu su visais mokiniais. Net - 100% respondentų „**dažnai**“ stengiasi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus, kad mokiniai būtų sudominti ir užsienio kalba būtų įdomesnė. Ir daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 56% teigia, kad dažnai sudomina mokinius pateikdami įvairesnių užduočių, liepdami dirbti kartu su kitais mokiniais ir individualizuodami mokymo turinį, siekdami kad taip nesimokantys mokiniai bus sudominti užsienio kalba. Ir tik maža dalis apklaustųjų - 12% dažnai leidžia elgtis kaip mokiniai nori ir visai nesistengia, jei nenori, tegul nesimoko, nes taip jų manymu nesimokantys mokiniai susidomės užsienio kalba. Net - 88% respondentų „**retai**“ leidžia mokiniams elgtis taip, kaip jie nori. Ir nemaža dalis – 40% retai liepia dirbti kartu su visais, kad sudomintų mokinius nesidominčius užsienio kalba. 88% respondentų, su teiginiu, kad jie nesistengia mokinių sudominti mokintis užsienio kalbos, jei mokiniai nenori mokytis, tegul nesimoko, nesutinka „**niekada**“.

Taigi galima teigti, kad respondentai norėdami sudominti nenorinčius mokytis mokinius stengiasi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus, taip mokiniai nepraranda noro mokytis ir išmolti kokybiškos užsienio kalbos.

Apklausoje taip pat stengiasi išsiaiškinti, kokias mokymo priemones dažniausiai naudoja savo užsienio kalbos pamokose, atsakymų rezultatai patekti 55 lentelėje.

55 lentelė.

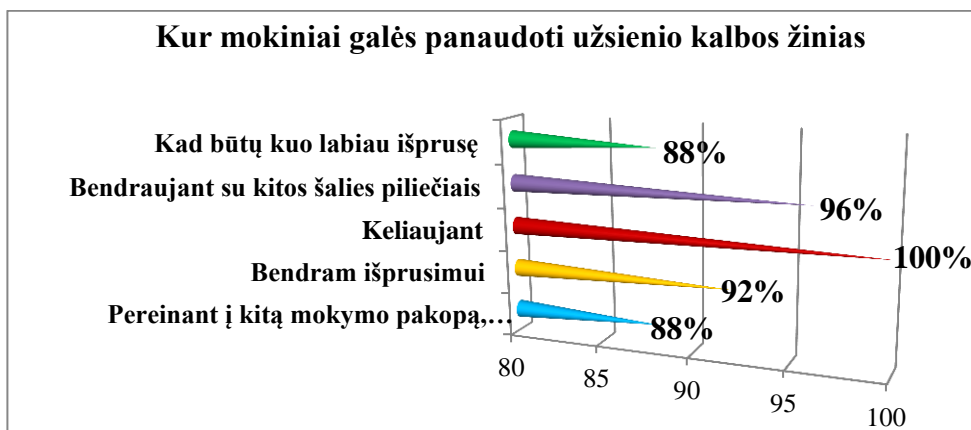
Dažniausiai naudojamos mokymo priemonės užsienio kalbos pamokose (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kompiuterines programas ir video	44	12	44	0	0
Vaizdines – plakatai, nuotraukos, piešiniai	4	96	0	0	0
Garsines – tekstai, muzikos įrašai	0	100	0	0	0
Interaktyvios lentos, multimedia	44	16	40	0	0

Iš lentelės galime matyti, kad respondentai „*visada*“ savo užsienio kalbos pamokose naudoja kompiuterines programas, video bei garsines mokymo priemones, taip atsakė - 44% visų apklaustųjų. Net - 100% respondentų teigia, kad „*dažnai*“ naudoja garsines mokymo priemones ir net - 96% apklaustųjų sako, kad dažnai naudoja vaizdines mokymo priemones savo užsienio kalbos pamokose. Ir tik – 16% dažniausiai vartoja interaktyvias lentas ar vaizdo projektorius – multimedijas. O kad kompiuterines programas ir video dažnai naudojamos, kaip mokymo priemonės užsienio kalbos pamokose, teigia – 12% respondentų. Bet net - 44% respondentų „*retai*“ naudoja kompiuterines programas ir video. O interaktyvias lentas ir vaizdo projektorius, nes nėra tam galimybių savo užsienio kalbos pamokose retai naudoja - 40% visų respondentų.

Taigi, iš gautų rezultatų galima teigti, kad dažniausiai respondentai naudoja savo užsienio kalbos pamokose garsines ir vaizdines mokymo priemones ir retai naudoja kompiuterines programas ir video. Iš to galima daryti tokias išvadas, kad Airijos bendrojo ugdymo mokyklose vis dar trūksta naujovių, kad ten dirbantys pedagogai galėtų jas pritaikyti savo vedamose užsienio kalbos pamokose.

Į klausimą, kur mokiniai galės panaudoti įgytas užsienio kalbos žinias, respondentų atsakymų rezultatai pateikti 39 paveiksle.

39 pav. Užsienio kalbų žinių panaudojimas. (N = 25)

Iš gautų rezultatų matyti, kad atsakymų variantus respondentai galėjo rinktis kelis. Labiausiai išryškėjo respondentų atsakymai, kad užsienio kalbos žinias galės panaudoti *keliaujant*, taip mano visi - 100% visų apklaustųjų. O, kad tai pravers *bendraujant su kitos šalies piliečiais*, taip teigė net - 96% respondentų. Taip pat nemaža dalis, net – 92% apklaustųjų mano, kad užsienio kalba pravers *bendram išprusimui*. Ir - 88% respondentų teigia, kad užsienio kalbos žinias mokiniai galės pritaikyti pereinant į *kitą mokymo pakopą ar universitetą ir kad būtų kuo labiau išprusę*.

Iš gautų atsakymų rezultatų galima teigti, kad įgytas mokykloje užsienio kalbos žinias mokiniai galės pritaikyti visais gyvenimo atvejais ir ji tikrai yra labai svarbi ir reikalinga.

Mokymo (si) metodai gali būti klasifikuojami labai įvairiai. Tačiau yra išskiriamos dvi pagrindinės metodų rūšys: klasikiniai ir šiuolaikiniai. Apklausoje mokytojams buvo pateikta 12 įvairių metodų, tačiau nebuvo pažymėta kokiai grupei (klasikinių ar šiuolaikinių) jie priklauso. Šie atsakymai pateikti 56 lentelėje.

56 lentelė.

Mokymo metodų naudojimas pamokoje. (N = 25; %)

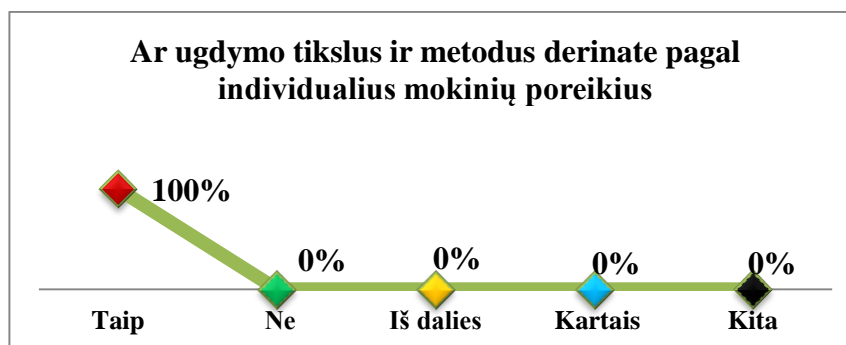
Mokymo metodai	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Minčių lietus	0	100	0	0	0
Skaitymas	44	56	0	0	0
Aiškinimas	56	12	32	0	0
Kūrybiniai darbai	44	56	0	0	0
Darbas grupėse	0	84	16	0	0
Darbas porose	0	80	20	0	0
Žaidimai	8	80	12	0	0
Projektiniai darbai	12	80	0	0	0
Gramatikos pratimai	20	80	0	0	0
Žodžių diktantai	36	16	36	12	0
Diskusijos	12	0	72	16	0

Iš pateiktų atsakymų galima teigti, kad respondentai „*visada*“ naudoja savo užsienio kalbos pamokose aiškinimą, kaip vieną iš pagrindinių metodų užsienio kalbos pamokose, taip teigė - 56 % visų apklaustųjų. 44% respondentų sako, kad savo užsienio kalbos pamokose naudoja skaitymą ir kūrybinius darbus. O, kad naudoja žodžių diktantus, kaip užsienio kalbos metodus, taip teigė – 36% apklaustųjų. 20% respondentų sakė, kad savo pamokose visada naudoja gramatikos pratimus. 12% respondentų naudoja projektinius darbus ir diskusijas, kaip vieną iš metodų rūšių. Ir tik - 8%

respondentų savo pamokose visada naudoja žaidimus. Tačiau net - 100% visų apklaustųjų „*dažnai*“ naudoja minčių lietu savo užsienio kalbos pamokose, kaip vieną iš metodų. 84% respondentų naudoja darbą grupėse, kaip metodų priemonę. Nemaža dalis – 80% respondentų dažnai savo užsienio kalbos pamokose naudoja darbą porose, žaidimus, projektinius darbus ir gramatikos pratimus. O – 56% visų apklaustųjų sako, kad dažnai naudoja ir skaitymo metodą. Kad naudoja žodžių diktantus dažnai savo užsienio kalbos pamokose, teigia - 16% respondentų. Ir tik - 12% respondentų sako, kad dažnai naudoja aiškinimą, kaip metodų rūšį užsienio kalbos pamokose. Nemaža dalis, net - 72% respondentų teigė, kad diskusijas, savo užsienio kalbos pamokose naudoja „*retai*“. Ir - 36% respondentų taip pat retai naudoja žodžių diktantus. Kita nemaža dalis – 32% apklaustųjų retai naudoja ir metodų rūšį – aiškinimą. 20% respondentų teigia, kad taip pat retai naudoja ir darbą porose savo užsienio kalbos pamokose. Na ir - 16% apklaustųjų retai naudoja ir darbą grupėse. Ir tik - 12% respondentų retai panaudoja ir žaidimus per užsienio kalbos pamokas. Ir maža dalis respondentų – 16% apklaustųjų teigia, kad „*niekada*“ nevartoja diskusijų savo užsienio kalbos pamokose. O kad nenaudoja žodžių diktantų, kaip metodų per užsienio kalbos pamokas, sako - 12% respondentų.

Taigi, galima daryti išvadas, kad respondentai savo užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudoja - minčių lietu. Iš to galima pasakyti, kad mokiniai visada gali pasireikšti išsakydami savo mintis ir nuomonę per užsienio kalbos pamokas.

Apklausa siekta išsiaiškinti ir tai, ar užsienio kalbos pedagogai ugdymo tikslus, uždavinius ir metodus derina pagal individualius mokinių poreikius. Atsakymų rezultatai pateikti 40 paveiksle.

40 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tikslų, uždavinių ir metodų derinimą individualiems mokinių poreikiams. (N = 25)

Iš paveikslėlio matyti, kad visi - 100% respondentų atsakė, kad tikrai taiko tikslus, uždavinius ir metodus derina pagal individualius mokinių poreikius, pasirinkdami atsakymą – *taip*.

Į klausimą, kaip dažnai mokiniams yra diferencijuojamos užduotys užsienio kalbos pamokose, atsakymų rezultatai pateikti 57 lentelėje. **57 lentelė.**

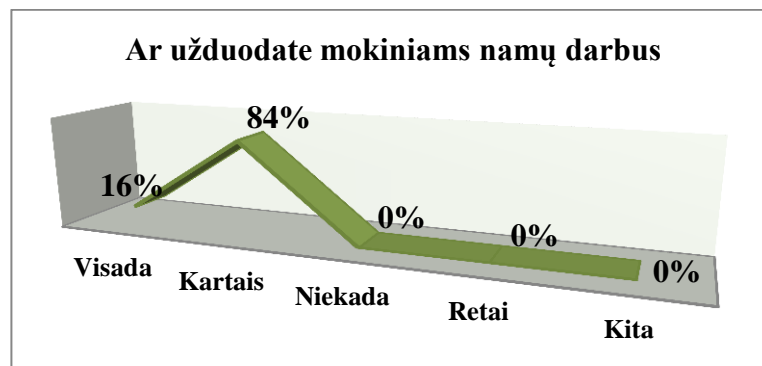
Užduočių diferencijavimo dažnumas. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kiekvieną pamoką	0	44	56	56	0
Kai mokiniui sunkiai sekasi atlikti užduotis	44	56	0	0	0
Pagal mokinių individualius gebėjimus	0	100	0	0	0
Kartą į mėnesį	0	44	0	0	0
Kartą per pusmetį	0	0	44	44	0

Iš gautų rezultatų aiškiai galima matyti, kad – 44% respondentų „*visada*“ diferencijuoja užduotis, kai mokiniui sunkiai sekasi atlikti užduotis. Net - 100% visų apklaustųjų užsienio kalbos pamokose „*dažnai*“ diferencijuoja užduotis, pagal mokinių individualius gebėjimus. Ne ką mažesnė dalis – 56% taip pat užduotis dažnai diferencijuoja kai mokiniui sunkiai sekasi jas atlikti. Ir - 44% teigia, kad tai daro kiekvieną pamoką ir dažnai kartą į mėnesį. Nemaža dalis – 56% respondentų užduotis kiekvieną pamoką diferencijuoja „*retai*“ .44% apklaustųjų retai diferencijuoja užduotis per užsienio kalbos pamokas kartą per pusmetį. Net - 56% apklaustųjų teigia, kad jie „*niekada*“ užsienio kalbos pamokose užduočių nediferencijuoja kiekvieną pamoką. Ir kita nemaža dalis - 44% niekada užduočių nediferencijuoja savo užsienio kalbos pamokose kartą per pusmetį.

Pagal gautus rezultatus galima pasakyti, kad užsienio kalbos pamokose užduotys dažniausiai diferencijuojamos pagal mokinių individualius gebėjimus ir kad retai tai daroma kartą per pusmetį. Vadinasi užsienio kalbos mokytojai savo pamokose nuolat atsižvelgia į mokinius ir kad jiems būtų lengviau ir geriau įsisavinti mokomąją medžiagą, užduotys jiems diferencijuojamos ir paaiškinamos.

Apklausa taip pat siekta išsiaiškinti, ar užsienio kalbos pedagogai užduoda mokiniams namų darbus. Atsakymų rezultatai pateikti 41 paveiksle.

41 pav. Respondentų nuomonių pasiskirstymas dėl užduodamų namų darbų. (N = 25)

Iš gautų rezultatų galima matyti, kad respondentai savo mokiniams namų darbų užduotis užduoda „*kartais*“, taip atsakė net – 84% visų respondentų. Ir kad namų darbų užduotys užsienio kalbos pamokose užduodamos „*visada*“, teigė – 16% respondentų.

Taigi, iš to galima daryti išvadas, kad užsienio kalbos mokytojai savo mokiniams namų darbų užduotis užduoda tik kartais. Tai reiškia, kad namų darbų užduotys laikomos ne tokios svarbios ir reikalingos užsienio kalbai išmokti.

Na, o ar namų darbų užduotis paaiškinamos prieš jas užduodant, atsakymų rezultatai pateikti 58 lentelėje.

58 lentelė.

Namų darbų užduočių paaiškinimas prieš jas užduodant. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Visada	44	56	0	0	0
Tik tuomet, jei tema buvo sunki	44	4	0	52	0
Mokiniams patiems paprašius paaiškinti	44	56	0	0	0
Kai matau, kad to reikia	44	44	0	12	0
Kartais, kai mokinys nesupranta pamokos	44	0	0	56	0
Ne, nes mokinys turi būti savarankiškas	0	12	0	88	0

Užsienio kalbos pamokose, namų darbų užduotys paaiškinamos visada, kai kada tik tuomet, jei tema buvo sunki, kartais mokiniams patiems paprašius paaiškinti, kai respondentai mato, kad to reikia ir tuomet, kai mokiniai nesupranta pamokos, su šiais teiginiais „*visiškai sutinka*“ – 44% visų apklaustųjų. Na, o daugiau kaip pusė visų apklaustųjų teigia, kad užsienio kalbos namų darbų užduotis paaiškina visada ir mokiniams patiems to paprašius paaiškinti, su tuo „*sutinka*“– 56% respondentų. 44% respondentų teigia, kad sutinka, kad jas paaiškina kai mato, kad to reikia. Kad užsienio kalbos

užduočių nepaaiškina, nes mokiniai turi būti savarankiški, taip sako tik - 12% apklaustųjų. Ir tik maža dalis - 4% respondentų teigia, kad užsienio kalbos namų darbų užduotis paaiškina tik tuomet, jei tema buvo sunki. O kad namų darbų užduočių nepaaiškina, nes mokiniai turi būti savarankiški, su tuo „*nesutinka*“ - 88% visų apklaustųjų. Daugiau kaip pusė visų respondentų – 56% sako, kad nesutinka ir su tuo, kad užduotys paaiškinamos tik kartais, kai mokiniai nesupranta užsienio kalbos pamokos. Ir kita nemaža dalis respondentų - 52% nesutinka, kad užsienio kalbos paskirti namų darbai paaiškinami tik tuomet, jei tema buvo sunki. Ir tik – 12% apklaustųjų nesutinka ir su tuo, kad užduotys paaiškinamos tik tuomet, kai jie mato, kad to reikia.

Vadinasi, galima daryti tokias išvadas, kad namų darbų užduotys užsienio kalbos pamokose paaiškinamos beveik visada, kai ten dirbantys pedagogai mato, kad mokiniams reikia, kad užduotys būtų paaiškinamos.

Norint išsiaiškinti, ar namų darbų užduotys turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei, respondentų atsakymų rezultatai pateikti 59 lentelėje.

59 lentelė.

Namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Ne, neturi	12	0	44	44	0
Turi labai didelę įtaką	56	44	0	0	0
Nuo to priklauso žinių įsisavinimas	100	0	0	0	0
Tai žinių pakartojimas	100	0	0	0	0
Juk taip gauname iš mokinių grįžtamąjį ryšį	100	0	0	0	0
Ne, nes namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei	0	0	60	40	0

Iš gautų apklaustųjų atsakymų aiškiai matyti, kad visi – 100% respondentų „*visiškai sutinka*“ su tuo, kad namų darbų užduotys svarbios, nes nuo to priklauso žinių įsisavinimas, kad tai žinių pakartojimas ir kad taip gaunamas iš mokinių grįžtamas ryšys užsienio kalbos pamokose. Daugiau kaip pusė respondentų - 56% visiškai sutinka ir su tuo, kad užsienio kalbos namų darbų užduotys turi labai didelę reikšmę užsienio kalbos mokymuisi. Ir tik nedidelė dalis - 12% respondentų sako, kad namų darbai įtakos užsienio kalbos mokymosi kokybei visiškai neturi. Kad turi labai didelę įtaką užsienio kalbos mokymo (si) kokybei, su tuo „*sutinka*“ – 44% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis –

60% respondentų „*visiškai nesutinka*“ su tuo, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei. Ir - 44% respondentų visiškai nesutinka ir su tuo, kad užsienio kalbos namų darbų skyrimas įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei įtakos neturi. Su tuo pačiu teiginiu, kad užsienio kalbos namų darbų skyrimas įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei įtakos neturi, su tuo „*nesutinka*“ – 44% respondentų. Ir - 40% apklaustųjų nesutinka su tuo, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei.

Apibendrinant galima pasakyti, kad namų darbų užduotys užsienio kalbos pamokose, turi labai didelę įtaką mokinių mokymosi kokybei pasiekti, nes taip gaunamas grįžtamasis ryšys, tai visas žinių pakartojimas ir nuo to priklauso užsienio kalbos žinių įsisavinimas.

Siekiant išsiaiškinti, kaip mokinių pasiekimai yra vertinami užsienio kalbos pamokose, respondentų atsakymai pateikti 60 lentelėje.

60 lentelė.

Mokinių pasiekimų vertinimas užsienio kalbos pamokose. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pagal nurodytus standartus	0	100	0	0	0
Turiu savo vertinimo sistemą	44	0	44	12	0
Pagal bendrąsias programas	0	100	0	0	0
Mokiniai save įsivertina patys	0	100	0	0	0

Iš gautų apklaustųjų atsakymų, mokinių pasiekimų vertimais „*visada*“ užsienio kalbos pamokose vyksta pagal užsienio kalbos pedagogų savitą vertinimo sistemą, taip teigia - 44% respondentų. Kad mokinių pasiekimų vertinimas užsienio kalbos pamokose „*dažnai*“ vykta pagal nurodytus standartus, pagal bendrąsias programas ir kad mokiniai save įsivertina patys, taip sakė visi - 100% visų apklaustųjų. Tačiau – 44% apklaustųjų užsienio kalbos pamokose, mokinių pasiekimus „*retai*“ vertina pagal savo vertinimo sistemą. Na, o kad „*niekada*“ mokinių nevertina pagal savo vertinimo sistemą, teigia tik maža dalis - 12% apklaustųjų.

Iš gautų rezultatų galima daryti išvadas, kad užsienio kalbos mokytojai dažniausiai vertina mokinių pasiekimus pagal bendrąsias programas ir mokiniai save įsivertina patys.

Na, o kaip užsienio kalbos pedagogai vertina mokinių pažangą pamokų metu, atsakymų rezultatai pateikti 61 lentelėje.

61 lentelė.

Mokinių pažangos vertinimas. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pagal klasės lygį	0	0	100	0	0
Pagal mokyklos lygį	0	4	44	52	0
Pagal standartus	0	96	0	4	0
Individualiai	40	60	0	0	0

Pagal lentelėje pateiktus duomenis, galima teigti, kad mokinių pažanga „*visada*“ vertinama individualiai, taip teigė – 40% apklaustųjų. Kad „*dažnai*“ vertina užsienio kalbos pamokose pagal nurodytus standartus, taip sakė net – 96% respondentų. Kita nemaža dalis apklaustųjų - 60% savo mokinius užsienio kalbos pamokose vertina individualiai. Bet kita didelė respondentų dalis – 100% teigia, kad „*retai*“ vyksta vertinimas pagal bendrą klasės lygį. Ir - 44% apklaustųjų taip pat retai vertina mokinių pažangą savo užsienio kalbos pamokose pagal bendrą mokyklos lygį. O kad „*niekada*“ nevertina mokinių pagal mokyklos lygį, taip sakė daugiau kaip pusė visų apklaustųjų – 52%. Ir maža dalis respondentų – 4% sakė, kad niekada nevertina mokinių pažangos pagal nurodytus standartus.

Apibendrinant galima sakyti, kad užsienio kalbos pamokose mokinių pažanga yra visada vertinama pagal bendruosius ugdymo programų standartus, kaip to reikalauja švietimo nuostatai ir bendrosios ugdymo programos.

Na, o į klausimą, kokias vertinimo formas naudoja užsienio kalbos pamokose, apklaustųjų atsakymų rezultatai pateikti 62 lentelėje.

62 lentelė.

Vertinimo formas. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kaupiamąjį balą	88	12	0	0	0
Pliusus – minusus	88	12	0	0	0
Aplanko metodą	4	44	52	0	0
Taškus	0	100	0	0	0
Paprastą įvertinimą – pažymį	40	60	0	0	0

Apklausoje buvo pateiktos pagrindinės vertinimo formas, kurios dažniausiai vartojamos pamokose. Iš gautų rezultatų matome, kad daugiau nei pusė – 88% respondentų užsienio kalbos pamokose „*visada*“ naudoja kaupiamąjį balą ir plusų – minusų vertinimo sistemą. 40% visada naudoja paprastą įvertinimą – pažymį. Ir tik labai maža dalis respondentų - 4% teigia, kad turi ir aplanko metodą, kaip vieną iš vertinimo formų. Tačiau, net – 100% apklaustųjų „*dažnai*“ naudoja taškus, kaip

vertinimo formą užsienio kalbos pamokose. Kita nemaža dalis apklaustųjų – 60% dažnai naudoja paprastą įvertinimą – pažymį. O - 44% respondentų užsienio kalbos pamokose naudoja aplanko metodą, kaip vertinimo formą. Ir – 12% respondentų sako, kad taip pat dažnai naudoja ir kaupiamąjį balą bei plusų – minusų vertinimo sistemą. Tačiau, kad užsienio kalbos pamokose „*retai*“ naudojamas aplanko metodo vertinimas, atsakė daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 52%

Iš to galima daryti išvadas, kad kaip ir dauguma užsienio kalbos pedagogų dažniausiai naudoja taškus, kaupiamąjį balą ir plusų – minusų vertinimo sistemą. Bet retai naudoja, vieną naujesnių vertinimo formų, aplanko metodą.

Kaip dažnai vertinamos mokinių žinios užsienio kalbos pamokose, atsakymų rezultatus pamatysime 63 lentelėje.

63 lentelė.

Žinių vertinimo dažnumas užsienio kalbos pamokose. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kiekvieną pamoką	0	56	44	0	0
Užbaigus temą arba skyrių	40	4	52	4	0
Tik parašius atsiskaitymą	0	44	52	4	0
Užtenka grįžtamojo ryšio	0	0	100	0	0

Iš lentelėje pateiktų atsakymų matyti, kad žinių vertinimo dažnumas užsienio kalbos pamokose „*visada*“ vyksta užbaigus temą arba skyrių, taip atsakė – 40% respondentų. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 56% teigia „*dažnai*“ savo mokinius užsienio kalbos pamokose vertina kiekvieną pamoką. Kita nemaža dalis respondentų - 44% dažnai tai daro tik parašius atsiskaitymą. Ir tik nedidelė dalis - 4% respondentų vertina užbaigus temą arba skyrių. Bet net – 100% visų apklaustųjų teigia, kad „*retai*“ užtenka mokinių grįžtamojo ryšio žinių. O daugiau kaip pusė respondentų - 52% retai vertina užbaigus temą ar skyrių bei parašius atsiskaitymą per užsienio kalbos pamoką. O kad retai vertinama kiekvieną užsienio kalbos pamoką, taip sako - 44% respondentų. Užbaigus temą arba skyrių ar parašius atsiskaitymą užsienio kalbos pamokose „*niekada*“ nevertinama, taip sakė - 4% respondentų.

Siekiant išsiaiškinti kokius vertinimo metodus naudoja vertindami mokinius per užsienio kalbos pamokas, apklaustųjų atsakymai pateikti 64 lentelėje.

64 lentelė.

Vertinimo metodai užsienio kalbos pamokose. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Testai	0	48	52	0	0
Kontroliniai darbai	44	0	56	0	0
Savarankiški darbai	0	100	0	0	0
Namų darbai	0	88	12	0	0
Projektiniai darbai	0	0	0	0	0

Iš lentelėje pateiktų rezultatų galime matyti, kad – 44% respondentų užsienio kalbos pamokose „*visada*“ naudoja kontrolinių darbų metodą. Tačiau, net – 100% visų apklaustųjų teigia, kad „*dažnai*“ užsienio kalbos pamokose naudoja savarankiškus darbus. Kita nemaža dalis respondentų - 88% dažnai naudoja namų darbus, kaip vieną iš vertinimo metodų rūšių. Ir - 48% apklaustųjų teigia, kad vertina užsienio kalbos pamokose testų pagalba. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 56% „*retai*“ naudoja kontrolinių darbų vertinimo metodų formas savo užsienio kalbos pamokose. Ir – 52% retai tai daro vertindami testų pagalba. O – 12% apklaustųjų teigia, kad retai vertina mokinius namų darbų užduotimis.

Iš to galima daryti išvadas, kad dažniausiai užsienio kalbos pedagogai savo mokinius vertina naudodami savarankiškų darbų metodus ir skiria jiems namų darbų užduotis, kaip vieną pagrindinių vertinimo formų.

Siekiant išsiaiškinti, ar užsienio kalbos pedagogai vertindami mokinius prideda papildomą balą, atsakymų rezultatai pateikti 65 lentelėje.

65 lentelė.

Papildomai pridedamas balas vertinant mokinius. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pastangas	40	12	48	0	0
Aktyvumą	12	40	44	4	0
Atliktus namų darbus	12	88	0	0	0
Kūrybiškai atlikus užduotis	0	52	48	0	0

Iš gautų atsakymų rezultatų galima teigti, kad papildomas balas užsienio kalbos pamokose yra „*visada*“ pridedamas už parodytas pastangas per pamoką, taip teigia - 40% respondentų. 12% apklaustųjų sako, kad visada prideda balą ir už aktyvumą, ir už atliktus namų darbus užsienio kalbos pamokose. 88% respondentų teigia, kad „*dažnai*“ vertindami mokinius užsienio kalbos pamokose prideda balą už atliktus namų darbus. Daugiau kaip pusė apklaustųjų - 52% dažnai prideda papildomą

balą užsienio kalbos pamokose už kūrybiškai atliktas užduotis. O – 40% respondentų balą prideda ir už aktyvumą pamokos metu. Ir nedidelė dalis – 12% apklaustųjų vertindami mokinius užsienio kalbos pamokose balą prideda ir už parodytas pastangas. Tačiau, net – 48% respondentų „*retai*“ prideda balą už pastangas pamokoje ir už kūrybiškai atliktas užduotis. Ir kita nemaža dalis respondentų - 44% teigia, kad retai tai daro už parodytą mokinių aktyvumą per užsienio kalbos pamokas.

Apibendrinant galima teigti, kad atlikti namų darbai mokiniams duoda naudos, kai jie yra vertinami užsienio kalbos pamokose.

Į klausimą, ar užsienio kalbos pamokose yra leidžiama perrašyti kontrolinį darbą ir kaip dažnai tai daroma, atsakymų rezultatai pateikti 66 lentelėje.

66 lentelė.

Kontrolinių darbų dažnumo perrašymas užsienio kalbos pamokose. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Vieną kartą per trimestrą	48	0	52	0	0
Vieną kartą per pusmetį	4	44	52	0	0
Kartą per mėnesį	0	52	48	0	0
Kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą	44	56	0	0	0

Iš lentelėje pateiktų rezultatų matome, kad blogai parašius kontrolinį darbą jį „*visada*“ leis perrašyti tik kartą per trimestrą, taip sakė – 48% visų apklaustųjų. O kita nemaža dalis respondentų - 44% visada leidžia perrašyti kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą. Ir tik – 4% apklaustųjų užsienio kalbos pamokose kontrolinį darbą leidžia perrašyti kartą per pusmetį. Daugiau kaip pusė respondentų – 56% „*dažnai*“ leidžia perrašyti kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą. O - 52% apklaustųjų teigia, kad per užsienio kalbos pamokas dažnai leidžia tai padaryti vieną kartą per mėnesį. O vieną kartą per pusmetį perrašyti neigiamai įvertintą kontrolinį dažnai leidžia - 44% respondentų. Kad „*retai*“ leidžia perrašinėti kontrolinį darbą kartą per trimestrą ar per pusmetį, sakė daugiau kaip pusė apklaustųjų – 52%. Kita nemaža dalis – 48% retai leidžia perrašinėti blogai parašytą kontrolinį darbą kartą per mėnesį.

Iš to galima teigti, kad jei mokiniai per užsienio kalbos pamokas blogai parašytą kontrolinį darbą galės perrašyti, kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą.

Siekiant išsiaiškinti kokie pagrindiniai veiksniai įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokose, respondentų atsakymų rezultatai pateikti 67 lentelėje.

Veiksnių įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei pamokose. (N = 25; %)

Formalioji aplinka	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė.	0	100	0	0	0
Pamokos organizavimas, forma, struktūra	44	0	8	48	0
Sistemingas darbas su žodynu	0	44	8	48	0
Klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse)	0	44	8	48	0
Linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas	8	92	0	0	0
Raiškaus skaitymo ugdymas	8	92	0	0	0
Klausymas ir rašymas	0	100	0	0	0
Neformalioji aplinka					
Knygos užsienio kalba	0	100	0	0	0
Vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių	44	56	0	0	0
TV programos, filmai užsienio kalba	0	100	0	0	0
Kompiuteris	0	100	0	0	0
Internetas, socialiniai tinklalapiai	0	100	0	0	0
Kelionės po užsienio šalis	44	56	0	0	0

Gauti rezultatai aiškiai parodo, kokie pagrindiniai veiksniai įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokose, aiškiai matome, kad tiek formali, tiek ir neformali aplinka įtakos mokymosi kokybei turi labai didelės. Pamokos organizavimas, forma, struktūra, vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių ir kelionės po užsienio šalis įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę „*visiškai sutinka*“ – 44% respondentų. Kad svarbus linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas ir raiškaus skaitymo ugdymas ir turi įtakos užsienio kalboje, visiškai sutinka - 8% respondentų. Tačiau, net – 100% visų apklaustųjų „*sutinka*“ kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turi – vadovėliai ir papildomų priemonių įvairovė, klausymas ir rašymas, knygos užsienio kalba, TV programos, filmai ir internetas bei socialiniai tinklalapiai užsienio kalba. Kita nemaža dalis - 92% apklaustųjų sutinka, kad linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas bei raiškaus skaitymo ugdymas taip pat turi didelės įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei pamokose. Daugiau kaip pusė respondentų - 56% teigia, kad sutinka ir su tuo, kad vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių ir kelionės po užsienio šalis taip pat įtakoja užsienio kalbos kokybę. O - 44% respondentų sutinka, kad įtakos turi ir sistemingas darbas su žodynu bei klaidų toleravimas (kalbėjimo

užduotyse). Atsirado ir tokių respondentų - 8%, kurie pasirinko, kad jie „*visiškai nesutinka*“ su tuo, jog pamokos organizavimas, forma, struktūra, sistemingas darbas su žodynu bei klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. Kad pamokos organizavimas, forma, struktūra, sistemingas darbas su žodynu ir klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) įtakoja mokymo (si) kokybę, „*nesutinka*“ – 48% respondentų.

Apibendrinant respondentų nuomones, galima teigti, kad visgi pagrindiniais veiksniais įvardijami vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė, klausymas ir rašymas, skaitomos knygos užsienio kalba, žiūrimos TV programos, filmai bei kompiuteris ir naršomi socialiniai tinklalapiai užsienio kalba labiausiai įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę.

Siekiant išsiaiškinti apklaustųjų nuomonę apie tai, kokios kitos aplinkos (išskyrus pamoką) reikšmingos užsienio kalbos mokymo (si) proceso kokybei, rezultatų atsakymai pateikti 68 lentelėje.

68 lentelė.

Kitos aplinkos reikšmingumas užsienio kalbos proceso kokybei. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Filmai, dainos užsienio kalba	44	56	0	0	0
Šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba	44	56	0	0	0
Kelionės į užsienį	48	52	0	0	0
Kompiuteriniai žaidimai	0	56	0	44	0
Internetas	0	100	0	0	0
Socialiniai tinklalapiai	0	100	0	0	0
Korepetitoriaus paslaugos	0	100	0	0	0
Papildomos užduotys	0	100	0	0	0

Iš gautų rezultatų, galima teigti, kad – 48% apklaustųjų „*visiškai sutinka*“, jog kelionės po užsienį labai reikšmingos užsienio kalbos mokymo (si) proceso kokybei. Nemaža dalis – 44% respondentų įvardija, kad visiškai sutinka, jog filmai, dainos užsienio kalba ir šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba yra labai reikšmingi užsienio kalbos proceso kokybei. Kad naudojantis internetu, socialiniais tinklalapiais, korepetitoriaus paslaugomis ir papildomomis užduotimis gali padėti geriau išmokti užsienio kalbos, su tuo „*sutinka*“ visi – 100% apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų - 56% kaip reikšmingus dalykus užsienio kalbai įvardija žiūrėjimą filmų, klausymą dainų užsienio kalba, šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba ir kompiuterinių žaidimų naudojimą. Ir - 52% apklaustųjų sutinka, kad kelionės po užsienio šalis labai

reikšmingos užsienio kalbos proceso kokybei. Kad kompiuteriniai žaidimai užsienio kalba galėtų pagerinti užsienio kalbos kokybę, „*nesutinka*“ – 44% visų respondentų.

Pagal gautus rezultatus galima daryti išvadas, kad naudojimasis internetu, socialiniais tinklalapiais, korepetitoriaus paslaugos ir papildomos užduotys yra patys reikšmingiausi dalykai mokiniams mokantis užsienio kalbos.

Į klausimą, ar užsienio kalbos pedagogams kada nors teko būti kokioje nors užsienio mokykloje ir susipažinti su ten esama švietimo sistema ar mokymo (si) aplinka, respondentų atsakymai pateikti 69 lentelėje.

69 lentelė.

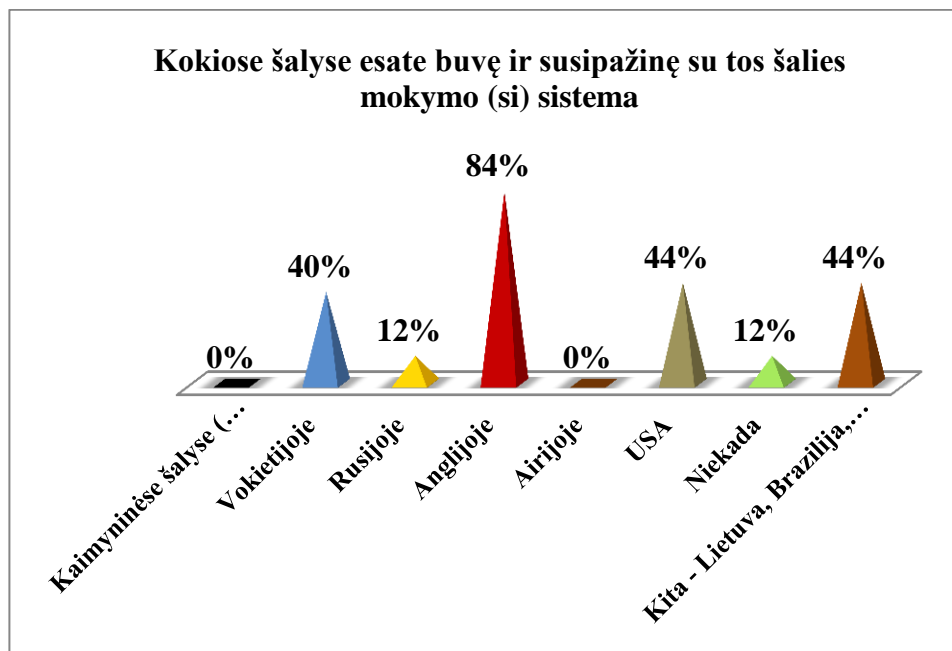
Ar teko būti kokioje nors užsienio mokykloje. (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Tai neturi įtakos mūsų šalies mokymo(si) sistemai	0	56	44	0	0
Taip, esu buvusi vieną kartą	0	100	0	0	0
Ne, nesu buvusi niekada	0	0	0	100	0
Vykstu kiekvienais metais	0	56	0	44	0
Nesu buvusi, nes to nereikalauja programos	0	32	12	56	0

Kad teko būti svečioje šalyje vieną kartą „*sutinka*“ visi– 100% respondentų. Daugiau nei pusė visų apklaustųjų - 56% teigia, kad sutinka ir su tuo, kad kelionės po užsienio mokyklas neturi jokios įtakos mūsų šalies mokymo (si) sistemai, bet kartu ir sutinka su tuo, kad į svečias šalis vyksta kiekvienais metais. Ir – 32% respondentų nėra buvę nei vienoje iš užsienyje esančių mokyklų, nes to nereikalauja programos. Kad tai neturi įtakos mūsų šalies mokymo (si) sistemai, „*visiškai nesutinka*“ – 44% respondentų. O – 12% apklaustųjų visiškai nesutinka ir su tuo, kad nebuvo jokioje mokykloje, kuri yra užsienyje, nes to nereikalauja programos. Kad užsienyje esančiose mokyklose nebuvo niekada, „*nesutinka*“ visi – 100% respondentų. 56% nesutinka su tuo, kad ten nėra buvę, nes to nereikalauja programos. Ir kad vyksta kiekvienais metais į užsienyje esančias mokyklas, nesutinka - 44% apklaustųjų.

Taigi galima teigti, kad visi apklaustieji yra bent vieną kartą buvę vienoje iš užsienio šalių esančių bendrojo ugdymo mokymo įstaigų.

Apklaustųjų buvo paklausta, kokiose užsienio šalyse jie yra buvę ir ar jie yra susipažinę su tos šalies mokymo (si) sistema, respondentų atsakymai pateikti 42 paveiksle.

42. pav. Respondentų pasiskirstymas po užsienio šalis. (N=25)

Iš paveikslėlio galima matyti, kad artimiausioje šalyje – *Anglijoje* – 84% apklaustųjų buvo išvykę daugiausiai. Taip pat – 44% respondentų yra buvę *USA (Jungtinėse Amerikos valstijose)* ir taip pat yra buvę *Lietuvoje, Brazilijoje, Italijoje ir net Afrikoje* esančiose mokyklose. Kita nemaža dalis apklaustųjų - 40% teigia, kad yra buvę – *Vokietijoje* ir ten susipažinę su tos šalies mokymo (si) sistema. Ir nedidelė dalis respondentų - 12% yra buvę *Rusijoje* ir kad taip pat *nėra pabuvoję jokiaje pasaulio šalyje*.

Apibendrinant galima teigti, kad Airijoje dirbantys pedagogai yra pilnai susipažinę su užsienio šalių mokymo (si) sistema, kurios elementus, pamatytas ar išgirstas naujoves gali sėkmingai pritaikyti ir dirbdami su savo mokiniais per užsienio kalbos pamokas.

Siekiant išsiaiškinti, kokie ryškiausi skirtumai yra tarp kitų šalių mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies, respondentų atsakymus matysime 70 lentelėje.

70 lentelė.

Ryškiausi skirtumai tarp užsienio šalių mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies.

(N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Skiriasi visa švietimo sistema	44	56	0	0	0
Viskas taip pat, kaip ir pas mus Airijoje	0	4	44	52	0
Kitoks požiūris mokinių į mokymą (si)	0	100	0	0	0
Kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si)	0	56	0	44	0
Naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai	44	56	0	0	0
Tobulesnės mokymo priemonės	44	56	0	0	0
Patrauklesni vadovėliai	0	100	0	0	0
Patrauklesnės klasės aplinkos	44	56	0	0	0
Trumpesnis / ilgesnis pamokos laikas	0	100	0	0	0
Ilgesnės / trumpesnės atostogos	0	100	0	0	0
Labiau atsidavę mokytojai savo darbui	0	56	0	44	0
Mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu	0	56	0	20	0
Mandagesni mokiniai su mokytojais	0	56	0	44	0
Nieko nepastebėjau	0	0	0	100	0

Iš gautų respondentų atsakymų matome, kad skiriasi visa švietimo sistema, naudojami inovatyvesni mokymo (si) metodai, kad tobulesnės mokymo priemonės ir patrauklesnės klasės aplinkos „*visiškai sutinka*“ – 44% visų apklaustųjų. Na, o visi - 100% respondentų „*sutinka*“, kad yra kitoks požiūris mokinių į mokymą (si), patrauklesni vadovėliai, trumpesnis / ilgesnis pamokos laikas ir ilgesnės / trumpesnės atostogos nei mūsų šalyje. Daugiau nei pusė respondentų - 56% sutinka ir su tuo, kad pastebėję skirtumus tarp visos švietimo sistemos, pedagogų kitokio požiūrio į mokymą (si) ir kad naudojami inovatyvesni mokymo (si) metodai, tobulesnės mokymo priemonės, patrauklesnės klasės aplinkos, labiau atsidavę mokytojai savo darbui, mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu bei mandagesni mokiniai su mokytojais. Ir tik maža dalis - 4% apklaustųjų sutinka, kad viskas taip pat, kaip ir pas mus Airijoje. O, su tuo pačiu teiginiu, kad viskas taip pat, kaip ir pas mus Airijoje „*visiškai nesutinka*“ – 44% respondentų. 100% visų apklaustųjų, kad apklaustųjų „*nesutinka*“ su tuo, kad jie nepastebėjo jokių skirtumų tarp savo ir tos šalies, kurioje lankėsi. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 52% nesutinka ir su tuo, kad viskas yra taip pat, kaip ir pas mus Airijoje. Tačiau, kad yra kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si), kad mokytojai labiau atsidavę savo darbui ir kad mandagesni mokiniai su mokytojais, nesutinka – 44% respondentų. Ir - 20% apklaustųjų nesutinka su teiginiu, kad mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu skiriasi nuo jų šalies.

Apibendrinant galima teigti, kad ryškiausi skirtumai yra tie, kad yra kitoks požiūris mokinių į mokymą (si), kad yra patrauklesni vadovėliai ir kad skiriasi pamokų ir atostogų laikas, čia pastebėti ryškiausi skirtumai.

Siekiant išsiaiškinti, kokie ryškiausi panašumai yra tarp kitų šalių mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies, respondentų atsakymus matysime 71 lentelėje.

71 lentelė.

Ryškiausi panašumai tarp užsienio šalių mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies.

(N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Švietimo sistema ir mokymo(si) programos	0	4	0	96	0
Viskas taip pat, kaip ir pas mus kitose šalyse	0	60	0	40	0
Kitoks požiūris mokinių į mokymą (si)	0	100	0	0	0
Kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si)	0	96	0	4	0
Naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai	0	60	0	40	0
Tobulesnės mokymo priemonės	0	60	0	40	0
Patrauklesni vadovėliai	0	60	0	40	0
Patrauklesnės klasės aplinkos	0	60	0	40	0
Trumpesnis / ilgesnis pamokos laikas	0	60	0	40	0
Ilgesnės / trumpesnės atostogos	0	60	0	40	0
Labiau atsidavę mokytojai savo darbui	0	60	0	28	12
Mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu	0	60	0	28	12
Mandagesni mokiniai su mokytojais	0	68	0	12	20
Nieko nepastebėjau	0	4	0	68	28

Iš lentelės galima matyti, kad visi – 100% respondentų „*sutinka*“, kad panašumai yra tokie, kad kitoks požiūris mokinių į mokymą (si). Kita nemaža dalis apklaustųjų sutinka ir su tuo, kad yra kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si). Nemaža dalis respondentų – 68% sutinka, kad panašumų yra ir tame, kad vienodai mandagesni mokiniai su mokytojais. Ir net - 60% sutinka, kad viskas taip pat, kaip ir pas mus kitose šalyse, naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai, tobulesnės mokymo priemonės, patrauklesni vadovėliai ir klasės aplinkos, trumpesnis / ilgesnis pamokos ir atostogų laikas, labiau atsidavę mokytojai savo darbui ir mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu turi labai daug panašumų tarp mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies. Ir tik maža dalis respondentų - 4%

sutinka ir su tuo, kad panašios švietimo sistemos ir mokymo (si) programos ir kad visiškai nieko nepastebėjo viešint užsienio mokyklose. Na, o kad yra panaši švietimo sistema ir mokymo (si) programos „*nesutinka*“ - 96% apklaustųjų. 68% respondentų nesutinka su tuo, kad jie nieko nepastebėjo būdami vienoje iš užsienio šalių esančių mokymo įstaigų. 40% respondentų nesutinka ir su tuo, kad viskas taip pat, kaip ir pas mus kitose šalyse, kad naudojama inovatyvesni mokymo (si) metodai, tobulesnės mokymo priemonės, patrauklesni vadovėliai ir klasės aplinkos, trumpesnis / ilgesnis pamokos ir atostogų laikas. Kad labiau atsidavę mokytojai savo darbui ir mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu, nesutinka - 28% apklaustųjų. Ir kad yra panašumų tame, kad mandagesni mokiniai su mokytojais, nesutinka - 12% respondentų. Ir labai maža dalis apklaustųjų - 4% sako, kad nesutinka ir su tuo, kad yra kitoks pedagogų požiūris į mokymą (si), panašūs tarp užsienio šalių mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies. Taip pat atsirado ir tokių respondentų - 28%, kad „*nežino*“ ar nieko nepastebėjo. Nežino ir to, ar yra panašumų tame, ar mandagesni mokiniai su mokytojais, taip teigė - 20% respondentų. Ir - 12% nežino ir to, ar panašumų yra kas labiau atsidavę i savo darbui ir ar mokėjimas mokytis savarankiškai ir pamokų metu panašūs tarp užsienio šalių mokymo (si) sistemos kokybės ir mūsų šalies.

Iš gautų rezultatų galima daryti tokias išvadas, kad visgi labiausiai išryškėjo kitoks mokinių ir mokytojų požiūris į mokymą (si).

Į klausimą, ar tobulinate ir kaip dažnai tobulinate savo, kaip užsienio kalbos mokytojo (os) kvalifikaciją, apklaustųjų atsakymai pateikti 72 lentelėje. **72 lentelė.**

Kvalifikacijos tobulinimo dažnumas. (N = 25; %)

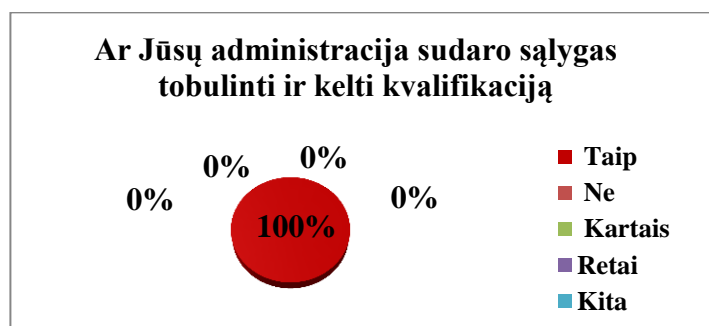
	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Tai priklauso nuo mokyklos administracijos leidimo	0	0	0	100	0
Tik tiek, kiek reikalauja atestaciniai reikalavimai	0	0	0	100	0
Jei to nereikalautų, to nedaryčiau	0	0	44	56	0
Kiekviena pasitaikiusia proga	92	8	0	0	0

Iš lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad kvalifikaciją tobulina kiekviena pasitaikiusia proga, „*visiškai sutinka*“ – 92% respondentų. 8% - „*sutinka*“, kad savo kvalifikaciją tobulina kiekviena pasitaikiusia proga. Net - 44% respondentų „*visiškai nesutinka*“ su tuo, kad savo kvalifikacijos netobulintų, jei to nereikalautų. Kad tai priklauso nuo mokyklos administracijos leidimo ir tiek, kiek

reikalauja atestaciniai reikalavimai, su teiginiu „*nesutinka*” visi - 100% respondentų. Ir daugiau kaip pusė visų apklaustųjų nesutinka, kad jei to nereikalautų, tai ir netobulintų savo kvalifikacijos užsienio kalbos srityje.

Apibendrinant galima teigti, kad užsienio kalbos pedagogai savo kvalifikaciją tobulina kiekviena pasitaikiusia proga ir kad tai nepriklauso nei nuo administracijos leidimo, nei nuo atestacijos reikalavimų.

O ar mokyklos administracija sudaro tinkamas sąlygas tobulinti ir kelti kvalifikaciją, apklaustųjų atsakymų rezultatai pateikti 43 paveiksle.

43 pav. Respondentų nuomonės pasiskirstymas apie administracijos sudaromas sąlygas kvalifikacijos tobulinimui. (N= 25)

Iš paveikslėlio matyti, kad administracija tikrai sudaro visas būtinausias sąlygas respondentų kvalifikacijos tobulinimui, *taip* teigė visi – 100% respondentų.

Iš to galima daryti išvadas, kad užsienio kalbos pedagogams sudaromos visos galimybės ir sąlygos keltis ir tobulintis savo kvalifikacijai.

Siekiant išsiaiškinti, ar dirbamoje mokykloje administracija pakankamai skiria dėmesio užsienio kalbos mokymui (si), apklaustųjų atsakymų rezultatai pateikti 73 lentelėje.

73 lentelė.

Administracijos dėmesys užsienio kalbos mokymui (si). (N = 25; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Taip, skiriama pakankamai dėmesio	44	56	0	0	0
Ne, neskiriama	0	0	0	100	0
Tai būna retai	0	0	0	100	0
Galėtų skirti ir daugiau	0	100	0	0	0
Nuolat kartoja, kad nėra tam lėšų	0	32	0	68	0
Sako, kad to visai nereikia	0	0	44	56	0

Iš lentelėje pateiktų rezultatų, galima teigti, kad – 44% respondentų „*visiškai sutinka*“, kad užsienio kalbos mokymui (si) skiriama pakankamai dėmesio. Kad galėtų skirti ir daugiau, „*sutinka*“ visi – 100% apklaustųjų. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų 12% respondentų, sutinka, kad skiriama pakankamai dėmesio užsienio kalbos mokymui (si). Ir - 32% respondentų sutinka ir su tuo, kad administracija nuolat kartoja, kad nėra tam lėšų. Tačiau - 44% „*visiškai nesutinka*“, kad administracija sako, kad užsienio kalbos mokymui (si) dėmesio skirti visai nereikia. Net – 100% visų apklaustųjų „*nesutinka*“, kad dėmesio užsienio kalbos mokymui (si) neskiriama ir kad tai būna retai. Kita nemaža dalis respondentų – 68% teigia, kad administracija nuolat kartoja, kad nėra tam lėšų. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 56% nesutinka ir su tuo, kad yra sakoma, kad to visai nereikia daryti.

Iš gautų rezultatų, galima daryti tokias išvadas, kad administracijos darbuotojai galėtų skirti ir daugiau dėmesio užsienio kalbos mokymui (si), nes dabar to dėmesio labai trūksta.

Ir norint išsiaiškinti, kokiais šaltiniais užsienio kalbos mokytojai naudojami norėdami sužinoti naujausias metodikos naujoves, ką būtų galima pritaikyti savo pamokose, apklaustųjų atsakymai pateikti 74 lentelėje.

74 lentelė.

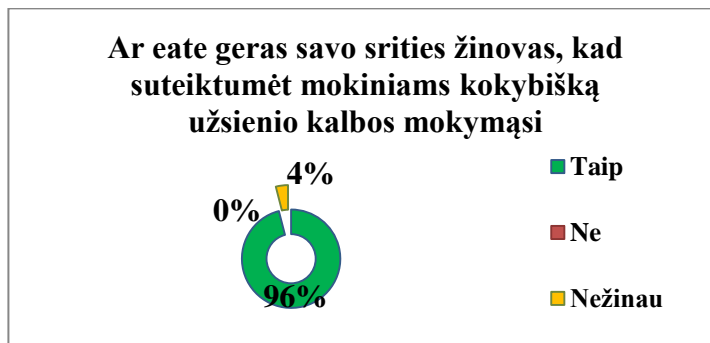
Šaltinių naudojimas norint sužinoti naujausias metodikos naujoves. (N = 25; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Internetu	0	100	0	0	0
Socialiniais tinklalapiais	0	56	44	0	0
Lankau seminarus	4	96	0	0	0
Domiuosi nauja metodine literatūra	44	56	0	0	0

Iš lentelėje pateiktų rezultatų, matome, kad respondentai „*visada*“ domisi nauja metodine literatūra, taip sako - 44% respondentų. Ir maža dalis apklaustųjų - 4% sako, kad visada lanko seminarus, norėdami sužinoti naujausias metodikos naujoves. Visi apklaustieji – 100% „*dažnai*“ naudojami internetu norėdami sužinoti naujausias metodikos naujoves. Kita nemaža dalis apklaustųjų - 96% sako, kad dažnai lanko seminarus, norėdami sužinoti naujausias metodikos naujoves. Daugiau kaip pusė respondentų – 56% naršo socialiniais tinklalapiais ir dažnai domisi naujausia metodine literatūra. O – 44% respondentų „*retai*“ naudojami socialiniais tinklalapiais norėdami sužinoti naujausių metodikos naujovių.

Apibendrinant gautus rezultatus, galima teigti, kad užsienio kalbos pedagogai norėdami sužinoti pačias naujausias metodikos naujoves naudojami interneto pagalba ir lanko seminarus.

Siekiant išsiaiškinti respondentų nuomonę į paskutinį klausimą, ar jie yra geri savo srities žinovai, kad suteiktų mokiniams kokybišką užsienio kalbos mokymą, apklaustųjų atsakymai pateikti 44 paveiksle.

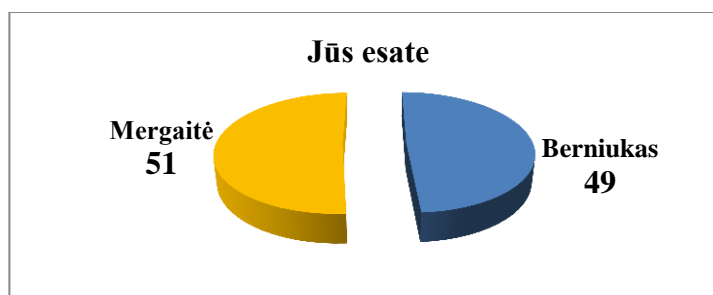
44 pav. Respondentų pasiskirstymas, ar jie geri savo srities žinovai. (N= 25)

Iš paveiksle pateiktų atsakymų aiškiai matyti, kad beveik visi apklausti respondentai - **96%** atsakė, kad jie yra **geri savo srities žinovai** ir jie gali suteikti mokiniams kokybišką užsienio kalbos mokymą. Ir tik - **4%** teigia, kad to **nežino**, nes tai geriausiai galėtų pasakyti jų mokiniai.

Airijos bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių mokinių anketinės apklausos rezultatai

Tyrimo dalyvavo 100 respondentų.

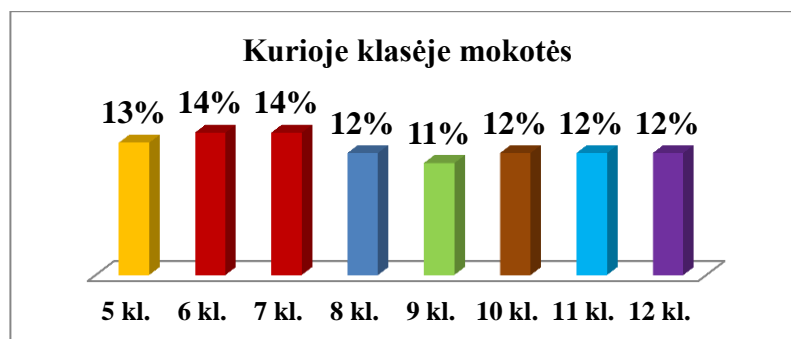
Mokinių dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį pateiktas 45 paveiksle.

45 pav. Mokinių dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį (N = 100)

Iš paveikslėlio matyti, jog tyrime dalyvavo 51 mergaitė ir 49 berniukai. Aiškiai pastebima, kad apklaustųjų lyties skirtumas nėra toks didelis.

Tyrimo duomenys apie tai, kokioje klasėje mokiniai mokosi, duomenų pasiskirstymas pateiktas 46 paveiksle.

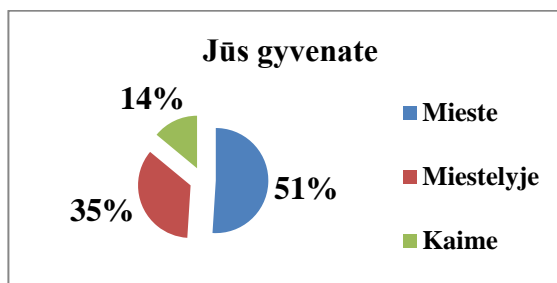

46 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal klasę, kurioje mokosi. (N = 100)

Iš tyrimo atsakymų galima matyti, kad respondentų atsakymai pasiskirstė labai panašiai. Daugiausiai apklaustųjų mokosi **6 – 7 klasėse**, taip atsakė – **14%** respondentų. **13%** - respondentų mokosi – **5 klasėje**. **8, 10, 11 ir 12 klasėse** besimokančių respondentų yra – **12%**. O - **11%** apklaustųjų mokosi – **9 klasėje**.

Iš to galima daryti tokias išvadas, kad apklausoje daugiausiai sudalyvavo iš visų klasių apytiksliai vienodas procentas mokinių.

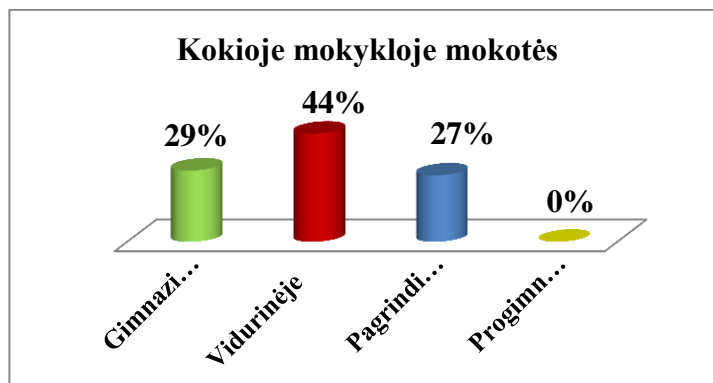
Atliekant apklausą taip pat buvo siekiama nustatyti ir respondentų gyvenamąją vietą, kuris pateiktas 47 paveiksle.

47 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą. (N = 100)

Gauti atsakymai aiškiai parodo, kad daugiausiai apklaustųjų gyvena **miesto teritorijoje**, taip atsakė – **51%** visų respondentų. **Miestelio** statusą turinčioje teritorijoje gyvena – **35%** visų apklaustųjų. Ir – **14% respondentų** gyvena **kaimo** teritorijose.

Apklausa taip pat norėta išsiaiškinti, kokio tipo mokyklose respondentai mokosi, gauti atsakymų rezultatai pateikti 48 paveiksle.

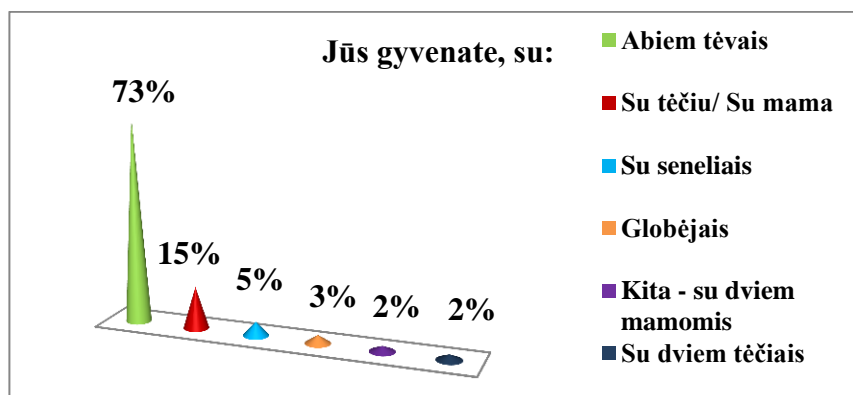

48 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal mokyklos tipą. (N = 100)

Iš gautų atsakymų galima teigti, kad daugiausiai apklaustųjų mokosi *vidurinėje mokykloje*, taip teigė – **44%** apklaustųjų. Kad lanko *gimnazijos* tipo mokyklas atsakė – **29%** apklaustųjų. Ir kita nemaža dalis respondentų - **27%** mokosi *pagrindinio* tipo mokyklose.

Iš to galime daryti išvadas, kad daugiausiai besimokančiųjų visų apklaustųjų lanko vidurines mokyklas, kas parodo, kokia yra švietimo padėtis Airijos mokyklose.

Taip pat norint sužinoti, su kuo besimokantys mokiniai gyvena šeimose, atsakymų rezultatai pateikti 49 paveiksle.

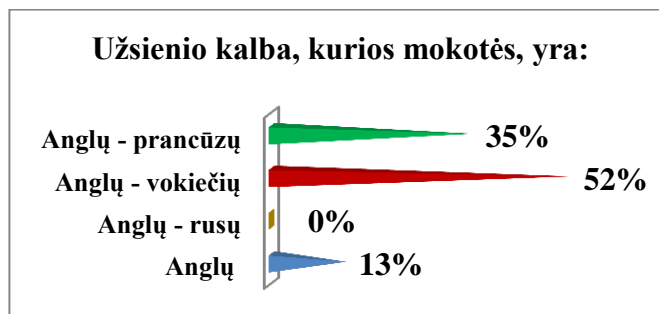

49 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenimą šeimoje. (N = 100)

Apibendrinant galima teigti, kad daugiausiai apklaustųjų gyvena *su abiem tėvais*, taip teigė net – **73%** respondentų. Kad gyvena *su vienu iš tėvų*, atsakė – **15%** respondentų. Kad gyvena su savo *seneliais*, teigė - **5%** apklaustųjų. **3%** respondentų sako, kad gyvena su *globėjais*. Ir - **2%** teigia, kad gyvena su *su dviem tėčiais* ir su *dviem mamomis*.

Apibendrinant galima teigti, kad daugiausiai besimokančių mokinių gyvena pilnose šeimose, turėdami abu tėvus.

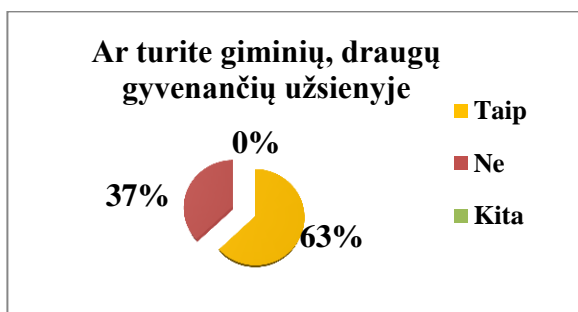
Norint sužinoti, kokią užsienio kalbą mokiniai mokosi savo mokyklose, atsakymai pateikti 50 paveiksle.

50 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, kokią užsienio kalbą mokosi. (N =100)

Iš paveiksle esančių atsakymų rezultatų aiškiai matosi, kad labiausiai populiarios ir dažniausiai respondentų besimokančios kalbos yra *anglų – vokiečių* kalbos, taip teigė net – 52% visų apklaustųjų. 35% respondentų sakė, kad mokosi – *anglų – prancūzų* kalbą. Kad *tik vieną* užsienio kalbą – *anglų*, teigė – 13% apklaustųjų.

Norint sužinoti, ar apklaustieji turi giminaičių, draugų gyvenančių užsienio šalyse, atsakymų rezultatai pateikti 51 paveiksle.

51 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar turi giminių, draugų gyvenančių užsienio šalyse. (N = 100)

Iš gautų atsakymų matyti, kad dauguma respondentų – 63% atsakė, kad tikrai turi tokių giminaičių ir draugų gyvenančių užsienio šalyse. Kad neturi, atsakė – 37% visų apklaustųjų.

Pereinant prie nagrinėjamos temos, apklaustųjų buvo paklausta, kaip jie patys supranta, ***kas tai yra mokymo (si) kokybė***, atsakymai buvo gauti labai įvairūs, išrinkti tik patys suprantamiausiai ir aiškiausiai įvardinti atsakymai, bet galima teigti, kad dauguma respondentų atsakymų į šį klausimą sutapo, kaip ir į šį klausimą atsakinėjo Airijos bendrojo ugdymo mokyklose besimokantys mokiniai.

- Geri ir kokybiški mokytojai;
- Kai mokytojas viską išaiškina ir padeda;
- Duodamo išsilavinimo kokybė;
- Geras ir kokybiškas mokymas;
- Geri mokytojai;
- Tai priklauso nuo mokytojo pamokoje;
- Tai aiškumas;
- Mokiniam būtų patogiau mokintis;
- Įdomios ir protingos pamokos.

Iš mokinių pasisakymų, kaip jie supranta, kas tai yra kokybė, mokiniai pabrėžia, kad tai daug kas priklauso nuo mokytojo dirbančio pamokoje, kad būtų gera ir patogiau mokintis ir kad būtų įdomios ir protingos pamokos.

Na, o į klausimą, kas besimokančiųjų nuomone yra ***kokybiškas užsienio kalbos mokymas***, apklaustųjų nuomonės pasiskirstė taip:

- Geri mokymosi rezultatai;
- Kokybiškas mokymasis;
- Mokymosi pasiekimo rezultatai;
- Įdomesni vadovėliai;
- Geresnis mokymas;
- Bendravimas;
- Supažindinimas su tos šalies kultūra.

Atsakymai kalba patys už save. Ir tai viskas, kas besimokantiems respondentams suteikia pilnavertį mokymą (si) užsienio kalbos pamokose.

Į klausimą, ką reikėtų padaryti, kad pagerėtų užsienio kalbos kokybė pamokose, respondentų atsakymai pateikti 75 lentelėje.

75 lentelė.

Ką reikėtų padaryti, kad pagerėtų užsienio kalbos kokybė. (N = 100; %)

Pamokos gerinimas	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Patobulinti vadovėlių turinį	33	67	0	0	0
Patobulinti švietimo sistemą	33	67	0	0	0
Taikyti inovatyvesnius mokymo (si) metodus	33	9	58	0	0
Pakeisti klasės aplinką ir baldus	5	92	0	3	0
Įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas	0	43	56	0	1
Pakeisti senus mokytojus į jaunos	0	67	0	3	30

Apklaustieji „*visiškai sutinka*“, kad pagerėtų užsienio kalbos mokymo (si) kokybė, jei būtų patobulinti vadovėlių turiniai, kad reikėtų patobulinti švietimo sistemą ir reikėtų taikyti inovatyvius mokymo (si) metodus, taip teigia - 33% respondentų. Kad reikėtų pakeisti klasės aplinką ir baldus „*sutinka*“ net - 92% respondentų. 67% sutinka ir su tuo, kad labai svarbu patobulinti vadovėlių turinį bei visą švietimo sistemą ir kad reikėtų pakeisti senus mokytojus į jaunos, tai nuo to pagerėtų užsienio kalbos kokybė pamokose. Nemaža dalis respondentų - 43% sutinka, kad reikėtų įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas, tai pagerėtų užsienio kalbos kokybė. Kad reikėtų taikyti inovatyvesnius mokymo (si) metodus „*visiškai nesutinka*“ - 58% respondentų. Ir daugiau kaip pusė likusių apklaustųjų - 56% nesutinka ir su tuo, kad kokybė nepagerėtų ir įdiegus naujas technologijas. Ir maža dalis respondentų - 3% „*nesutinka*“, kad pakeitus klasės aplinką ir baldus bei pakeitus senus mokytojus į jaunesnius, pagerintų mokymo (si) kokybę per užsienio kalbos pamokas. Atsirado ir tokių, kurie „*nežino*“ ar įtakos tam turi pakeisti seni mokytojai į jaunesnius. Ir tik - 1% apklaustųjų teigia, kad nežino ar įdiegus ir taikius naujas IKT technologijas, tai pagerėtų užsienio kalbos kokybė.

Taigi, iš viso to, galima daryti tokias išvadas, kad geriausia užsienio kalbos kokybė pamokose pagerėtų, jei būtų pakeista klasės aplinka ir baldai, tai jų nuomone pagerintų užsienio kalbos kokybę pamokose.

Siekiant išsiaiškinti, kokia apklaustųjų nuomonė apie tai, kokia jų nuomone yra kokybiška užsienio kalbos pamoka, gauti rezultatai pateikti 76 lentelėje.

76 lentelė.

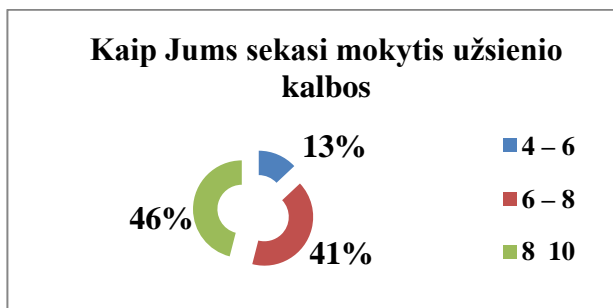
Kokia yra kokybiška užsienio kalbos pamoka. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kai Jūs įsisavinote mokomąją medžiagą	58	42	0	0	0
Kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai	6	94	0	0	0
Kai po pamokos pasakote, kad supratote pamokos temą	63	37	0	0	0
Kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai	63	37	0	0	0
Kai neužduoda daug namų darbų	1	0	71	0	28
Kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų	5	26	3	66	0

Iš gautų atsakymų rezultatų matome, kad respondentai kokybiška užsienio kalbos pamoka „*visada*“ laiko, kai po pamokos yra pasakoma, kad supratom pamokos temą ir kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai, taip teigia - 63% respondentai. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 58% kokybiška užsienio kalbos pamoka laiko, kai įsisavinama mokomoji medžiaga. Maža dalis respondentų - 6% sako, kad visada kokybiška pamoka būna kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai. 5% kokybiška pamoka laiko, kai naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų. Na, o kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai, tokia pamoka „*dažnai*“ laikoma kokybiška, sako – 94% visų apklaustųjų. 42% respondentų dažnai kokybiška pamoka laiko, kai įsisavinama mokomoji medžiaga. Ir nemaža dalis apklaustųjų - 37% dažnai kokybiška pamoka laiko ir kai po pamokos pasako, kad suprato pamokos temą ir kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai. O - 27% visų apklaustųjų sako, kad dažnai tokia pamoka būna ir tuomet, kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų. Na, o kai kai neužduoda daug namų darbų kokybiška pamoka „*retai*“ vadina– 71% visų apklaustųjų. Ir labai maža dalis respondentų - 3% retai sutinka ir su tuo, kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų ta pamoka yra kokybiška. Kad „*kartais*“ kokybiška pamoka būna, kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų, teigia - 66% respondentų. Ir, kad „*niekada*“ pamoka nėra kokybiška, kai neužduoda namų darbų, mano – 28% visų apklaustųjų.

Apibendrinant galima teigti, kad kokybiškiausia užsienio kalbos pamoka mokiniai laiko tą, kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai. Tokias pamokas mokiniai laiko pačiomis kokybiškiausiomis.

Kaip mokiniams sekasi mokytis užsienio kalbos, atsakymų rezultatai pateikti 52 paveiksle.

52 pav. *Mokinių mokymosi įvertinimai balais. (N = 100)*

Iš paveikslo aiškiai matyti, kad respondentai mokosi tarp puikiai ir gerai, įvertindami – **8-10** balų skalėse, taip save įvertino - **46%** visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų – **41%** teigia, kad mokosi – **6-8** balų sistemoje. Ir tik – **13%** visų apklaustųjų mokosi – **4-6** balų sistemoje.

Apibendrinant galima teigti, kad respondentai puikiai supranta dėstomos užsienio kalbos medžiagą, nes įvertinimai už jų žinias pakankamai aukšti.

Į klausimą, kas besimokančiųjų namuose dažniausiai kalba kuria nors užsienio kalba, respondentų atsakymai pateikti 77 lentelėje.

77 lentelė.

Užsienio kalbos vartojimas tarp šeimos narių. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Tėtis	62	8	0	0	30
Mama	89	8	0	0	3
Sesė	71	8	0	0	21
Brolis	74	7	0	0	19
Seneliai	40	1	3	0	56

Iš gautų rezultatų matyti, kad „**visada**“ namuose užsienio kalba kalba mama, taip sakė – 89% visų apklaustųjų. Kad visada kalba brolis, sakė – 74% respondentų. 71% visų apklaustųjų teigia, kad visada užsienio kalba namuose bendrauja sesės. O - 62% respondentų kaip visada kalbančius užsienio kalba šeimos narius įvardija savo tėtį. Ir nemaža dalis apklaustųjų pamini ir senelius, kaip visada bendraujančius viena iš užsienio kalbų. O, kad užsienio kalba namuose „**dažnai**“ bendrauja ir kalba tėtis, mama ir sesė, atsakė – 8% respondentų. 7% apklaustųjų teigia, kad dažnai užsienio kalba ir brolis. Ir tik maža dalis - 1% respondentų teigia, kad tai dažnai daro ir seneliai. Ir tik – 3% respondentų

pasakė, kad „*retai*“ viena iš užsienio kalbų bendrauja seneliai. Na ir daugiau kaip pusė respondentų teigia, kad „*niekada*“ užsienio kalba namuose nekalba seneliai, taip sako - 56% visų apklaustųjų. 30% respondentų teigia, kad namuose tėtis niekada nebendrauja užsienio kalba. 21% apklaustųjų sako, kad sesė niekada nekalba užsienio kalba jų namuose. Ir nedidelė dalis apklaustųjų – 19% niekada nebendruojančius užsienio kalba įvardija savo brolius. Ir labai maža dalis - 3% respondentų teigia, kad mama namuose nekalba užsienio kalba niekada.

Pagal gautus rezultatus galima daryti tokias išvadas, kad dažniausiai užsienio kalba namuose kalba respondentai įvardija savo mamas, brolius ir seses.

Taip pat siekta išsiaiškinti ir tai, ar kas nors padeda ruošti užsienio kalbos namų darbus, respondentų atsakymai pateikti 78 lentelėje.

78 lentelė.

Pagalba atliekant namų darbų užduotis. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Padedą tėvai	5	4	25	11	55
Broliai, sesės	2	2	28	11	57
Seneliai	3	0	2	3	92
Niekas nepadedą	38	0	0	0	62
Mokausi savarankiškai	95	5	0	0	0

Respondentų atsakymai pasiskirstė taip, kad net – 95% visų apklaustųjų teigia, kad „*visada*“ mokosi savarankiškai. 38% respondentų teigia, kad visada niekas jiems nepadedą. Ir tik – 5% sakė, kad visada namų darbus jiems padeda paruošti tėvai. Ir maža dalis apklaustųjų sako, kad visada namų darbus padeda ruošti ir seneliai bei broliai ir seserys, taip teigia – 3% – 2% apklaustųjų. Kad respondentams „*dažnai*“ padeda namų darbų ruošoje tėvai, taip sakė - 4% apklaustųjų. O - 2% respondentų teigia, kad dažnai pagelbėja ir broliai ar sesės. 28% respondentų sako „*retai*“ namų darbus paruošti padeda broliai ar sesės. O - 25% apklaustųjų sako, kad retai padeda ir tėvai. Ir tik labai maža dalis respondentų - 2% sako, kad retai ruošti užsienio kalbos namų darbus padeda jų seneliai. Na, o, kad tėvai, broliai ir sesės „*kartais*“ padeda paruošti užsienio kalbos namų darbus, teigia – 11% respondentų. Ir - 3% apklaustųjų sako, kad kartais pagelbėja namų darbų ruošoje jų seneliai. Kad apklaustųjų seneliai „*niekada*“ nepadedą su namų darbais, atsakė net – 92% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų – 62% teigia, kad užsienio kalbos namų darbų užduočių atlikti niekas

niekada nepadedą. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 57% respondentų teigia, kad jiems namų darbų ruošoje nepadedą ir jų broliai bei sesės. . Taip pat nemaža dalis – 55% apklaustųjų sako, kad niekada nepadedą namų darbų paruošti, apklaustųjų tėveliai.

Apibendrinant galima teigti, kad užsienio kalbos namų darbų užduotis namuose dažniausiai jie atlieka patys savarankiškai ir kad jiems seneliai namų darbų užduotyse niekada nepadedą. Taip išeina, kad šeimos nariai namuose visiškai nesirūpina savo atžalomis, savo jaunesniais broliais arba sesėmis ir jiems nepadedą kai būna vieniems sunku suprasti namų darbų užduotyse.

Siekiant išsiaiškinti, užsienio kalbos respondentai mokosi, nes, apklaustųjų atsakymai pasiskirstė labai nevienodai. Rezultatai pateikti 79 lentelėje. **79 lentelė.**

Mokausi užsienio kalbos, nes: (N = 100; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Mokytis anglų kalbą labai įdomu	47	63	0	0	0
Užsienio kalba pravers man ateityje	47	63	0	0	0
Tėveliai nori, kad aš mokyčiausi	5	75	0	20	0
Nes mokosi mano draugai	4	26	3	67	0
Noriu bendrauti su užsienyje gyvenančiais draugais ir giminaičiais	51	49	0	0	0
Noriu suprasti filmus, dainas užsienio kalba	51	49	0	0	0
Keliauti po užsienio šalis	49	51	0	0	0

Kaip matome iš lentelėje esančių duomenų, galime teigti, kad daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 51% „**visiškai sutinka**“, kad užsienio kalbos dažniausiai mokosi, nes jie nori bendrauti su užsienyje gyvenančiais draugais ir giminaičiais bei taip jiems lengviau suprasti filmus, dainas užsienio kalba. 49% apklaustųjų visiškai sutinka su tuo, kad užsienio kalba pravers jiems keliauti po užsienio šalis. Kita nemaža dalis apklaustųjų sako, kad visiškai sutinka ir su tuo, kad mokytis užsienio kalbą yra labai įdomu ir užsienio kalba pravers ateityje, taip teigia - 47% respondentų. Ir tik maža dalis apklaustųjų - 5% - 4% sako, kad mokosi užsienio kalbos todėl, kad jų tėveliai nori, kad jie mokintųsi ir tai daro todėl, nes jų draugai mokosi. O kad respondentai mokosi užsienio kalbos todėl, kad jų tėveliai to nori, „**sutinka**“ – 75% apklaustųjų. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 51% sutinka, kad nori bendrauti su užsienyje gyvenančiais draugais ir giminaičiais ir taip lengviau suprasti filmus, dainas užsienio kalba.

Kad užsienio kalbos mokosi todėl, mokytis anglų kalbą labai įdomu ir kad užsienio kalba pravers man ateityje, sako - 47% respondentų. Ir - 26% respondentų sutinka, kad mokosi užsienio kalbos tik todėl, nes jos mokosi jų draugai. O su tuo pačiu teiginiu, kad mokosi užsienio kalbos tik todėl, nes jos mokosi jų draugai „*nesutinka*“ - 67% apklaustųjų. Ir nedidelė dalis respondentų - 20% sako, kad nesutinka ir su tuo, kad užsienio kalbos mokosi todėl, kad jų tėveliai to nori.

Apibendrinant galima pasakyti, kad daugiausiai respondentų užsienio kalbos mokosi todėl, nes to nori jų tėveliai, kad užsienio kalba pravers ateityje. Kad ir kaip mokiniai kartais nenoriai mokosi užsienio kalbos, bet susidaro nuomonė, kad be jos būtų sunku daug ką suprasti ir daug ką nuveikti.

Į klausimą, kokias mokymo priemones naudoja užsienio kalbos mokytojas pamokoje, respondentų atsakymai pateikti 80 lentelėje. **80 lentelė.**

Mokymo priemonių naudojimas užsienio kalbos pamokose. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kompiuterines programas	6	94	0	0	0
Video	8	92	0	0	0
Multimedia	33	67	0	0	0
Vaizdines – plakatai, nuotraukos, piešiniai	6	85	9	0	0
Garsines – tekstai, muzikos įrašai	6	91	3	0	0

Kad užsienio kalbos pamokose „*visada*“ yra naudojama vaizdinė projektoriai - multimedija, taip sakė - 33% respondentų. 8% teigia, kad užsienio kalbos pamokose visada naudojamas video, kaip viena iš pagrindinių mokymo priemonių. Ir nedidelė dalis -6% apklaustųjų sako, kad taip pat visada yra naudojamos kompiuterines programas, vaizdinės ir garsinės mokymo priemonės. Kad „*dažnai*“ užsienio kalbos pamokose naudojamos kompiuterines programas, taip teigė - 94% respondentų. Kita nemaža dalis apklaustųjų – 92% - 91% teigia, kad video ir garsinės mokymo priemonės dažnai naudojamos užsienio kalbos pamokose. Na, o kad naudojamos dažnai garsinės mokymo priemonės, taip sako - 85% respondentų. Ir daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 67% sako, kad dažnai užsienio kalbos pamokose naudojamas ir vaizdo projektorius – multimedija. Na ir tik - 9% respondentų atsakė, kad užsienio kalbos mokytojai „*retai*“ naudoja vaizdines mokymo priemones savo pamokose. Ir labai maža dalis apklaustųjų - 3% sako, kad taip pat retai naudojamos ir garsinės mokymo priemonės užsienio kalbos pamokose.

Galima daryti tokias išvadas, kad per užsienio kalbos pamokas mokytojai dažniausiai naudoja kompiuterines programas, video ir garsines mokymo priemones. Taigi, galima teigti, kad tose mokyklose labai gera finansinė padėtis ir užsienio kalbos klasės aprūpintos visomis reikiamomis priemonėmis.

Na, o siekiant išsiaiškinti, kokius mokymo metodus pamokoje dažniausiai naudoja užsienio kalbos mokytojas, atsakymai pateikti 81 lentelėje.

81 lentelė.

Dažniausiai naudojami mokymo metodai užsienio kalbos pamokose. (N = 100; %)

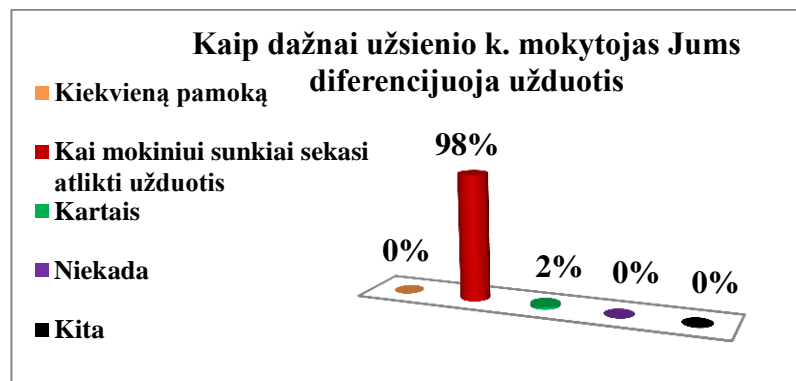
Mokymo metodai	Visda	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Minčių lietus	5	95	0	0	0
Skaitymas	2	45	53	0	0
Aiškinimas	2	75	23	0	0
Kūrybiniai darbai	2	65	0	33	0
Darbas grupėse	2	64	34	0	0
Darbas porose	2	73	19	2	1
Žaidimai	2	1	30	3	64
Projektiniai darbai	2	25	63	4	6
Gramatikos pratimai	69	30	0	1	0
Žodžių diktantai	2	69	24	1	3
Diskusijos	2	70	25	1	2

Iš lentelėje pateiktų atsakymų matyti, kad gramatikos pratimai, užsienio kalbos pamokose įvardijami, kaip „*visada*“ naudojami ir kaip viena iš pagrindinių mokymo metodų, taip teigė – 69% apklaustųjų. Nedidelė dalis respondentų - 5% teigia, kad visada naudoja minčių lietu užsienio kalbos pamokose. Mažu skirtumu atsilieka ir visi kiti likę metodai – skaitymas, aiškinimas, kūrybiniai darbai, darbas grupėse ir porose, žaidimai, projektiniai darba, gramatikos pratimai, žodžių diktantai ir diskusijos, kurie visada yra naudojami užsienio kalbos pamokose, taip teigė - 2% respondentų. Na, o kad naudojamas minčių lietus užsienio kalbos pamokose „*dažnai*“ taip sako net – 95% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų – 75% teigia, kad aiškinimo metodas naudojamas užsienio kalbos pamokose pakankamai dažnai. Na, o - 73% respondentų sako, kad dažnai vyksta ir darbas porose. Kita nemaža dalis respondentų - 70% iš dažniausiai naudojamų metodų sąrašo įtraukia ir diskusijas. 69% apklaustųjų teigia, kad žodžių diktantai užsienio kalbos pamokose, kaip vienas iš metodų, naudojamas dažnai. 65% - 64% respondentų prie dažniausiai naudojamų metodų priskiria ir

kūrybinius darbus bei darbą grupėse. Nemaža dalis respondentų aiškinimo metodus priskiria prie dažnai naudojamų, taip sako - 45% apklaustųjų. Na, o gramatikos pratimus prie dažnai naudojamų priskiria - 30% apklaustųjų. Ir - 25% respondentų sako, kad dažnai naudojami ir projektiniai darbai, kaip metodų rūšis, užsienio kalbos pamokose. Ir tik - 1% respondentų pasirinko, kad žaidimai užsienio kalbos pamokose naudojami taip pat dažnai. Na, o kad projektiniai darbai „*retai*“ naudojami užsienio kalbos pamokose, taip teigė – 63% visų apklaustųjų. Skaitymo metodus, kaip retai naudojamus, pasirinko - 53% apklaustųjų. 34% respondentų sako, kad taip pat retai naudojamas darbas grupėse metodas. Kad retai naudojamas žaidimų metodas užsienio kalbos pamokose, atsakė – 30% respondentų. Na, o nuo - 25% iki 23% apklaustųjų prie retai naudojamų metodų priskyrė diskusijas, žodžių diktantus ir aiškinimo metodus. Ir labai nedidelė dalis respondentų - 19% priskiria darbą porose, kaip retai naudojamus metodus užsienio kalbos pamokose. Kad kūrybiniai darbai kaip mokymo metodai per užsienio kalbos pamokas naudojami „*kartais*“ įvardijo – 33% visų apklaustųjų. 4% ir 3% respondentų priskyrė projektinius darbus ir žaidimus, kai tik kartais naudojamus užsienio kalbos pamokose. Ir tik labai maža dalis apklaustųjų - 2% - 1% teigia, kad kartais naudojami ir darbas porose, gramatikos pratimai, žodžių diktantai bei diskusijos. Kad žaidimai, kaip vienas iš mokymo metodų, „*niekada*“ nenaudojamas užsienio kalbos pamokose, priskyrė net – 64% visų apklaustųjų. 6% apklaustųjų sako, kad niekada nenaudojami ir projektiniai darbai. Ir tik labai maža dalis respondentų – 3% - 2% žodžių diktantus bei diskusijas priskiria prie tų metodų, kurie užsienio kalbos pamokose niekada nenaudojami.

Vadinasi galima sakyti, kad visgi dažniausiai naudojami metodai per užsienio kalbos pamokas yra minčių lietus. Vadinasi, mokiniai turi progą ne tik nuobodžiai ir sunkiai mokytis rašymo, skaitymo ir gramatikos dalykų, bet ir turi galimybę parodyti savo gabumus ir kitose srityse.

Na, o kaip dažnai užsienio kalbos mokytojas diferencijuoja užduotis pamokoje, atsakymų rezultatai pateikti 53 paveiksle.

53 pav. Respondentų nuomonių pasiskirstymas dėl užduočių diferencijavimo. (N = 100)

Iš paveikslėlio matyti, kad *kai respondentams sunkiai sekasi atlikti užduotis* užsienio kalbos pamokose, užsienio kalbos pedagogai jiems užduotis visuomet diferencijuoja, taip atsakė net – 98% visų apklaustųjų. Kad mokytojai užduotis palengvina *kartais*, atsakė tik – 2% respondentų.

Vadinasi, užduotys diferencijuojamos visada, kai respondentams sunkiai sekasi atlikti užduotis užsienio kalbos pamokose.

Na, o ar mokytojas užduoda užsienio kalbos namų darbus, rezultatų atsakymai pateikti 82 lentelėje. **82 lentelė.**

Užsienio kalbos namų darbų skyrimas. (N = 100; %)

	Visda	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kiekvieną pamoką	24	76	0	0	0
Kai neklausom per pamoką	50	50	0	0	0
Kai to paprašom patys	50	50	0	0	0
Kartais, kai išeinam temą	0	48	24	0	18
Ne, nes tai nesvarbu	0	1	20	0	79
Neužduoda, nes mes jų vis tiek neatliekam	0	1	25	0	74

Iš gautų atsakymų, kad užsienio kalbos namų darbų užduotys skiriamos kai neklausom per pamoką bei kai to paprašom patys „*visada*“ atsakė – 50% visų apklaustųjų. Ir - 24% respondentų teigia, kad visada užduoda namų darbus, kiekvieną pamoką. Na, o su tuo pačiu teiginiu, kad užsienio kalbos namų darbai skiriami kiekvieną pamoką „*dažnai*“ atsakė – 76% visų respondentų. Kita nemaža dalis respondentų –50% sako, kad dažnai namų darbai skiriami kai neklausom per pamoką bei kai to

paprašom patys. 48% respondentų teigia, kad kai išeinama tema, namų darbų užduotys taip pat skiriamos dažnai. Ir tik labai maža dalis apklaustųjų – 1% sako, kad namų darbai neskiriami, nes tai nesvarbu ir jie neužduodami todėl, kad vis tiek jie neatliekami. Kad „*retai*“ užsienio kalbos pedagogai skiria namų darbų užduotis, nes jos vis tiek neatliekamos ir tuomet, kai išeinama tema, taip teigia – 25% - 24% respondentų. Ir - 20% apklaustųjų įvardija, kad užduotys užsienio kalbos pamokose skiriamos retai, nes tai nėra svarbu. Na, o kad „*niekada*“ namų darbai nėra užduodami užsienio kalbos pamokose, nes tai nėra svarbu, taip sako – 79% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų - 74% sako, kad namų darbai niekada neužduodami, nes jų vis tiek neatlieka. Ir tik - 18% visų apklaustųjų sako, kad užsienio kalbos pedagogai jiems namų darbų užduočių neskiria, kai išeinama tema.

Vadinasi, namų darbų užduotys, užsienio kalbos pamokose dažniausiai skiriamos kiekvieną pamoką.

Na, o ar namų darbų užduotys paaiškinamos, prieš jas užduodant, atsakymus matysite 83 lentelėje.

83 lentelė.

Namų užduočių paaiškinimas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Visada paaiškinamos, kai jos būna nesuprantamos	54	46	0	0	0
Tik tuomet, jei tema buvo sunki	23	67	0	0	10
Mokiniam patiems paprašius paaiškinti	48	52	0	0	0
Ne, nepaaiškina, nes mums to nereikia	0	0	5	63	32
Mes esame savarankiški ir aiškinimų nereikalaujam	0	0	24	43	23

Iš gautų atsakymų galima teigti, kad užsienio kalbos namų darbų užduotys „*visada*“ paaiškinamos, kai jos būna nesuprantamos, taip atsakė – 54% respondentų. Kita nemaža dalis apklaustųjų – 48% sako, kad visada jos būna paaiškinamos mokiniams patiems paprašius tai padaryti. Ir – 23% respondentų atsakė, kad užsienio kalbos namų darbų užduotys paaiškinamos tik tuomet, jei tema buvo sunki. Kad „*dažnai*“ namų darbų užduotys būna paaiškinamos, nes tema buvo sunki, taip teigė – 67% respondentų. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 52% atsakė, kad dažnai namų darbų užduotys paaiškinamos mokiniams patiems paprašius tai padaryti. Dažnai užduotys būna visada paaiškinamos, kai jos būna nesuprantamos. Na, o kad „*retai*“ užsienio kalbos pamokose namų darbai

paaiškinami, nes respondentai yra savarankiški, todėl aiškinimų nereikalauja, teigė tik – 24% visų apklaustųjų. Kad „*kartais*“ namų darbų užduotys užsienio kalbos pamokose nepaaiškinami, nes mums to nereikia atsakė - 63% apklaustųjų. Ir - 43% respondentų sako, kad namų darbai kartais nepaaiškinami, nes esame savarankiški, todėl aiškinimų nereikia. Na ir „*niekada*“ namų darbai nepaaiškinami nes, respondentams to nereikia, taip teigė net – 32% visų apklaustųjų. Ir - 23% respondentų sako, kad niekada nepaaiškina, nes jie yra savarankiški ir aiškinimų jiems nereikia. Ir vėl tik maža dalelė respondentų – 10% teigia, kad niekada užsienio kalbos užduotys neaiškinamos, kai tema būna sunki.

Taigi iš gautų išvadų, galima pasakyti, kad užsienio kalbos užduotys paaiškinamostik tuomet, jei tema buvo sunki.

Siekiant išsiaiškinti, ar namų darbų užduotys turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei, respondentų atsakymai pateikti 84 lentelėje. **84 lentelė.**

Namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. (N = 100; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Ne, neturi	0	0	39	8	53
Turi labai didelę įtaką	23	77	0	0	0
Nuo to priklauso žinių įsisavinimas	23	77	0	0	0
Tai žinių pakartojimas	23	77	0	0	0
Juk taip gauname grįžtamąjį ryšį	11	32	0	49	8
Ne, nes namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei	0	1	38	16	45

Kad užsienio kalbos namų darbai turi labai didelę įtaką, kad nuo to priklauso žinių įsisavinimas ir tai visas žinių pakartojimas „*visiškai sutinka*“ – 23% visų apklaustųjų. Ir nedidelė dalis apklaustųjų - 11% - teigia, kad taip gaunamas grįžtamasis ryšys. Su tais pačiais teiginiais, kad užsienio kalbos namų darbai turi labai didelę įtaką, kad nuo to priklauso žinių įsisavinimas ir tai visas žinių pakartojimas „*sutinka*“ – 77% visų apklaustųjų. Ir - 32% respondentų sutinka, kad kalbos mokymo (si) kokybėje taip gaunamas grįžtamasis ryšys. Ir tik maža dalis apklaustųjų - 1% teigia, kad sutinka ir su tuo, jog namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei neturi. Su teiginiu, kad namų darbų užduotys jokios reikšmės mokymo (si) kokybei neturi, „*visiškai nesutinka*“ – 39% visų apklaustųjų.

Ir kita panaši dalis respondentų - 38% teigia, kad visiškai nesutinka ir su tuo, kad namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei neturi. Su teiginiu, kad namų darbų užduotys įtakoja visą gaunamą grįžtamąjį ryšį „*nesutinka*“ – 49% visų apklaustųjų. 16% respondentų teigia, kad nesutinka ir su tuo, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei. Ir nedidelė respondentų dalis - 8% nesutinka, kad namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei neturi. Ir atsirado „*nežinančių*“ ar namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei, taip teigė daugiau kaip pusė 53% visų apklaustųjų. Ir kita nemaža dalis apklaustųjų - 45% teigia, kad nežino ir to, ar namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei. O, kad taip gauname grįžtamąjį ryšį nežino – 8% respondentų.

Galima daryti išvadas, kad namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei yra labai didelė, nes tai yra pagrindinis žinių pakartojimo būdas ar buvo suprasta mokomoji užsienio kalbos medžiaga.

Į klausimą, kaip užsienio kalbos mokytojas vertina mokinių pasiekimus pamokoje, atsakymai pateikti 85 lentelėje. **85 lentelė.**

Mokinių pasiekimų vertinimas pamokoje. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pagal nurodytus standartus	22	78	0	0	0
Turi savo vertinimo sistemą	22	78	0	0	0
Pagal bendrąsias programas	0	47	31	0	22
Mokiniai save įsivertina patys	0	1	76	1	22

Iš lentelėje pateiktų duomenų, galima spręsti, kad užsienio kalbos pamokose pedagogai „*visada*“ vertina respondentus pagal nurodytus standartus bei turi savo vertinimo sistemą, taip teigė – 22% respondentų. Na, o kad „*dažnai*“ vertina respondentų pasiekimus užsienio kalbos pamokose pagal nurodytus standartus bei turi savo vertinimo sistemą, taip teigia– 78% visų apklaustųjų. Nemaža dalis respondentų – 47% sako, kad vertinami pagal bendrąsias programas. Ir labai maža dalis apklaustųjų - 1% sako, kad dažnai mokiniai save įsivertina patys. Kad „*retai*“ pasiekimus respondentai įsivertina patys, teigia – 76% visų apklaustųjų. Ir - 31% respondentų sako, kad retai pasiekimai užsienio kalbos pamokose yra vertinami pagal bendrąsias programas. Kad „*niekada*“ savęs mokiniai neįsivertina patys, taip teigė tik – 1% apklaustųjų. Atsirado ir tokių, kurie iš viso „*nežino*“ ar jų mokymo (si) pasiekimai

yra vertinami pagal bendrąsias programas ir ar savo pasiekimus respondentai įsivertina patys, taip teigia - 22% apklaustųjų.

Iš gautų rezultatų galima daryti išvadą, kad mokinių pasiekimai užsienio kalbos pamokose dažniausiai yra vertinami pagal nurodytus standartus ir pagal užsienio kalbos pedagogų savitą vertinimo sistemą.

Na, o į klausimą, kaip užsienio kalbos mokytojas vertina mokinių pažangą per pamokas, atsakymai pateikti 86 lentelėje. **86 lentelė.**

Mokinių pažangos vertinimas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pagal klasės lygį	0	36	0	53	11
Pagal mokyklos lygį	0	26	3	60	11
Pagal standartus	21	44	35	0	0
Individualiai	26	34	40	0	0

Iš gautų rezultatų galima matyti, kad mokinių pažangumas „*visada*“ vertinamas individualiai, taip teigė – 26% visų apklaustųjų. Ir panaši dalis apklaustųjų – 21% atsakė, kad yra vertinami pagal standartus. Kad „*dažnai*“ vertinami pagal nurodytus standartus, atsakė – 44% visų apklaustųjų. Nemaža dalis apklaustųjų sako, kad jų pažangumas dažnai vertinams pagal visą klasės lygį. Na, o kad respondentų pažangumas vertinamas individualiai, teigia – 34% respondentų. 26% teigia, kad vertinami pagal bendrą mokyklos lygį. Kad „*retai*“ respondentų pažangumas vertinamas individualiai, teigia – 40% visų apklaustųjų. 35% respondentų sako, kad yra vertinami retai pagal nurodytus standartus. Ir tik – 3% sako, kad retai užsienio kalbos pamokose juos vertina pagal visą mokyklos lygį. O kad „*niekada*“ nevertinami pagal mokyklos lygį, atsakė net – 60% visų apklaustųjų. Ir daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 53% teigia, kad niekada nėra vertinami užsienio kalbos pamokose pagal bendrą klasės lygį. Ir - 11% apklaustųjų sako, kad „*nežino*“ ar yra vertinama pagal klasės ir mokyklos lygį.

Apibendrinant galima teigti, kad dažniausiai mokiniai užsienio kalbos pamokose yra vertinami pagal nurodytus standartus.

Na, o kokias vertinimo formas mokytojas naudoja užsienio kalbos pamokose, rezultatų atsakymus matysite 87 lentelėje. **87 lentelė.**

Pagrindinės vertinimo formos. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kaupiamąjį balą	25	75	0	0	0
Pliusus – minusus	43	57	0	0	0
Aplanko metodą	1	25	66	8	0
Taškus	22	53	25	0	0
Paprastą įvertinimą – pažymį	47	52	1	0	0

Kad užsienio kalbos pamokose „**visada**“ naudojamas paprastas įvertinimas – pažymys, atsakė – 47% visų apklaustųjų. 43% respondentų teigia, kad užsienio kalbos pamokose yra visada naudojama plusų – minusų vertinimo forma. Nemaža dalis – 25% respondentų sako, kad kaip viena iš vertinimo formų yra naudojamas kaupiamasis balas. 22% respondentų atsakė, kad visada yra naudojama taškų kaupimo vertinimo forma. Ir tik labai maža dalis respondentų - 1% teigia, kad naudojamas aplanko metodas, kaip vertinimo forma užsienio kalbos pamokose. Kad „**dažnai**“ vertinama pagal kaupiamąjį balą, teigė – 75% respondentų. Kita nemaža dalis respondentų - 57% vertinami pagal plusų – minusų vertinimo formą. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 53% - 52% sako, kad dažnai užsienio kalbos pamokose naudojami taškai ir paprastas įvertinimas - pažymys. Ir nedidelė dalis – 25% apklaustųjų teigia, kad užsienio kalbos pamokose jie naudoja aplanko metodą, kaip vertinimo formą. Kad naudojamas aplanko metodas, kaip vertinimo forma užsienio kalbos pamokose naudojamas „**retai**“ teigia – 66% visų apklaustųjų. Nedidelė dalis respondentų – 25% sako, kad retai naudojami taškų vertinimo forma. Ir labai maža dalis respondentų –1% sako, kad taip pat retai naudojama paprastojo įvertinimo forma užsienio kalbos pamokose.

Taigi galima sakyti, kad užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudojamos kaupiamojo balo, įvertinimo formos, kurios leidžia mokytojui kokybiškai įvertinti mokinių žinias.

Na, o į klausimą, kaip dažnai yra vertinamos mokinių žinios užsienio kalbos pamokose, respondentų atsakymai pateikti 88 lentelėje. **88 lentelė.**

Žinių vertinimo dažnumas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kiekvieną pamoką	20	71	9	0	0
Užbaigus temą arba skyrių	46	54	0	0	0
Tik parašius atsiskaitymą	0	71	9	0	20
Užtenka grįžtamojo ryšio	0	21	63	1	15

Kad respondentų žinios užsienio kalbos pamokose vertinamos „*visada*“ užbaigus temą arba skyrių, taip sakė – 46% visų apklaustųjų. Kita dalis respondentų – 20% teigia, kad yra vertinami kiekvieną pamoką. Kad užsienio kalbos žinios vertinamos „*dažnai*“, kiekvieną pamoką ir parašius atsiskaitymą, taip teigia – 71% respondentų. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų – 54% sako, kad dažnai jų žinios vertinamos užsienio kalbos pamokose užbaigus temą arba skyrių. Ir - 21% respondentų sako, kad žinios būtų įvertintas, užtenka tik grįžtamojo ryšio. O, kad užsienio kalbos pamokose žinios vertinamos „*retai*“, nes užtenka tik grįžtamojo ryšio, taip teigė – 63% respondentų. Ir tik maža dalis apklaustųjų - 9% sako, kad užsienio kalbos žinios vertinamos retai kiekvieną pamoką ar parašius atsiskaitymą. Maža dalis respondentų – 1% sako, kad „*niekada*“ žinios nėra vertinamos tik grįžtamoju ryšiu. Ir čia atsirado tokių respondentų, kurie „*nežino*“ ar jų žinios yra vertinamos tik parašius atsiskaitymą užsienio kalbos pamokose, taip teigia - 20% apklaustųjų. Taip pat nežino ir to, ar norint kad būtų įvertintos žinios užsienio kalbos pamokose su grįžtamoju ryšiu, į šį teiginį atsakė - 15% respondentų.

Iš to galima daryti išvadas, kad mokinių žinios užsienio kalbos pamokose dažniausiai vyksta kiekvieną pamoką ar parašius atsiskaitymą pamokoje.

Siekiant išsiaiškinti, kokiais vertinimo metodais mokiniai yra vertinami užsienio kalbos pamokose, atsakymai pateikti 89 lentelėje.

89 lentelė.

Pamokos vertinimo metodai. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Testai	23	77	0	0	0
Kontroliniai darbai	23	77	0	0	0
Savarankiški darbai	23	77	0	0	0
Namų darbai	20	38	42	0	0
Projektiniai darbai	20	5	75	0	0

Kaip matome, užsienio kalbos pamokose „*visada*“ respondentai vertinami testais, kontroliniais bei savarankiškais darbais, taip teigia – 23% visų apklaustųjų. 20% respondentų sako, kad pamokose visada vertinami namų darbų ir projektinių darbų pagalba. Kad „*dažnai*“ vertinami per užsienio kalbos pamokose respondentai vertinami testais, kontroliniais bei savarankiškais darbais, taip teigia, net – 77% apklaustųjų. 38% visų apklaustųjų sako, kad dažnai vertinama ir namų darbų pagalba. Ir labai

maža dalis apklaustųjų - 5% sako, kad užsienio kalbos pamokose dažniausiai vertinama ir už atliktus projektinius darbus. Na, kad už atliktus projektinius darbus vertinami „*retai*“ per užsienio kalbos pamokas, teigia – 75% visų apklaustųjų. O - 42% respondentų teigia, kad retai vertinama už atliktus namų darbus.

Galima teigti, kad užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudojami testų, kontrolinių bei savarankiškų darbų vertinimo metodai.

Siekiant išsiaiškinti, ar vertindamas mokinius mokytojas prideda balą už kažką, atsakymų rezultatai pateikti 90 lentelėje. **90 lentelė.**

Papildomo balo pridėjimas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Pastangas	24	76	0	0	0
Aktyvumą	24	76	0	0	0
Atliktus namų darbus	14	23	63	0	0
Kūrybiškai atlikus užduotis	0	0	79	0	21

Iš lentelėje pateiktų rezultatų galima teigti, kad papildomas balas, užsienio kalbos pamokose „*visada*“ yra pridedamas už pastangas ir aktyvumą, taip teigė – 24% visų apklaustųjų. Ir nedidelė dalis apklaustųjų - 14% sako, kad papildomas balas visada pridedamas ir už atliktus namų darbus. Kad „*dažnai*“ užsienio kalbos mokytojas pamokoje papildomą balą prideda už pastangas ir aktyvumą teigė – 76% respondentų. O už atliktus namų darbus, kad dažnai balą prideda, taip sakė – 23% apklaustųjų. Tačiau, net – 79% respondentų teigia, kad už kūrybiškai atliktus darbus užsienio kalbos pamokose papildomas balas pridedamas „*retai*“. Ir kita nemaža dalis apklaustųjų - 63% sako, kad už atliktas namų darbų užduotis papildomas balas pridedamas retai. Ir - 21% respondentų „*nežino*“ ar užsienio kalbos pamokose už kūrybiškai atliktas užduotis balas yra pridedamas.

Apibendrinant galima teigti, kad dažniausiai papildomas balas užsienio kalbos pamokose pridedamas už parodytas pastangas ir aktyvumą pamokose. Vadinasi, jei mokiniai elgsis aktyviai, stengisis, atliks paskirtas užduotis, visada bus įvertinti.

Kaip dažnai mokytojas leidžia perrašyti mokiniui užsienio kalbos kontrolinius darbus, pamatysime 91 lentelėje. **91 lentelė.**

Kontrolinių darbų perrašymo dažnumas. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Vieną kartą per trimestrą	21	79	0	0	0
Vieną kartą per pusmetį	19	40	41	0	0
Kartą per mėnesį	0	11	5	84	0
Kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą	0	53	7	40	0

Iš gautų atsakymų, matyti, kad kontroliniai darbai užsienio kalbos pamokoje „*visada*“ leidžiami perrašyti vieną kartą per trimestrą, taip teigė – 21% respondentų. Ir - 19% apklaustųjų, sako, kad visada kontrolinis leidžiamas perrašyti vieną kartą per pusmetį. Net - 79% visų apklaustųjų teigia, kad „*dažnai*“ kontrolinius darbus leidžia perrašyti vieną kartą per trimestrą. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 53% sako, kad dažnai užsienio kalbos pamokose kontrolinius darbus perrašyti leidžia kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą. Kita nemaža dalis respondentų - 40% teigia, kad kontroliniai darbai leidžiami perrašyti vieną kartą per pusmetį. Ir nedidelė dalis apklaustųjų - 11% sako, kad užsienio kalbos pamokose leidžiama perrašyti neigiamą įvertinimą gavus kontrolinį darbą vieną kartą per mėnesį. Na, o kad „*retai*“ užsienio kalbos pamokose leidžiama perrašinėti kontrolinius darbus vieną kartą per pusmetį, sako – 41% visų apklaustųjų. 7% respondentų teigia, kad retai leidžiama perrašyti kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą. Ir tik maža dalis – 5% visų apklaustųjų sako, kad kartą per mėnesį retai leidžiama perrašinėti kontrolinius darbus. Kad „*niekada*“ neleidžiama perrašinėti kontrolinių darbų užsienio kalbos pamokose vieną kartą per mėnesį, sako tik net – 84% visų apklaustųjų. Ir kita nemaža dalis respondentų – 40% teigia, kad niekada neleidžia perrašinėti kontrolinių darbų, kiekvieną kartą gavus neigiamą įvertinimą.

Taigi, iš gautų atsakymų galima teigti, kad pakankamai dažnai užsienio kalbos pamokose leidžiama perrašinėti kontrolinius darbus tik tai vieną kartą per trimestrą.

Na, o į klausimą, kas įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokoje, respondentų atsakymai pateikti 92 lentelėje.

92 lentelė.

Įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei pamokoje. (N = 100; %)

Formalioji aplinka	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė.	50	50	0	0	0
Pamokos organizavimas, forma, struktūra	0	65	0	0	35
Sisteminis darbas su žodynu	0	6	0	54	40
Klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse)	0	70	30	0	0
Linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas	20	80	0	0	0
Raiškaus skaitymo ugdymas	20	80	0	0	0
Klausymas ir rašymas	20	78	0	2	0
Neformalioji aplinka					
Knygos užsienio kalba	79	21	0	0	0
Vasaros stovyklos tarp kitataučių	79	21	0	0	0
TV programos, filmai užsienio kalba	79	21	0	0	0
Kompiuteris	71	26	0	0	3
Internetas, socialiniai tinklalapiai	52	48	0	0	0
Kelionės po užsienio šalis	70	30	0	0	0

Iš gautų atsakymų matome, kad įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turi tiek formali, tiek ir neformali aplinka. Taigi, kad didelės įtakos turi skaitomos knygos užsienio kalba, vasaros stovyklos tarp kitataučių ir žiūrimos TV programos, filmai užsienio kalba, „*visiškai sutinka*“ – 79% respondentų. 70% visų apklaustųjų visiškai sutinka kad užsienio kalbos mokymo (si) kokybei įtakos turi ir kelionės po užsienio šalis. Kita nemaža dalis respondentų - 52% įvardija interneto, socialinių tinklalapių naršymą, kaip darančias nemažą įtaką užsienio kalbos kokybei. Pusė visų apklaustųjų - 50% teigia, kad vadovėlis ir papildomų priemonių įvairovė turi įtakos užsienio kalbos mokymosi kokybei. Ir - 20% respondentų visiškai sutinka, kad linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas, raiškaus skaitymo ugdymas ir klausymas bei rašymas turi įtakos mokymosi kokybei užsienio kalbos pamokose. Kad linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas, raiškaus skaitymo ugdymas turi įtakos užsienio kalboje teigia – 80% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų – 78% sutinka, kad užsienio kalbos mokymo (si) kokybei įtakos turi klausymas bei rašymas. Nemaža dalis respondentų – 70% sutinka ir su tuo, kad klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) taip pat turi nemažai įtakos užsienio kalbos mokymosi kokybei pamokose. 65% apklaustųjų sutinka, kad pamokos organizavimas, forma, struktūra taip pat įtakoja užsienio kalbos kokybę pamokose. Pusė visų apklaustųjų - 50% sutinka, kad turimas vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė taip pat turi įtakos mokymosi kokybei užsienio kalbos pamokose. Kad internetas, socialiniai

tinklalapiai turi įtakos užsienio kalboje, teigia – 48% respondentų. 30% apklaustųjų įvardija keliones po užsienio šalis, kaip didelę įtaką darančius užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. O- 21% apklaustųjų sutinka, kad skaitomos knygos, vasaros stovyklos tarp kitataučių ir žiūrimos TV programos, filmai užsienio turi pakankamai didelę įtaką mokantis užsienio kalbos. Ir tik maža dalis respondentų - 6% įvardija sistemingą darbą su žodynu, kaip vieną iš veiksnių įtakojančių užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokose. Na, o kad klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) įtakos turi užsienio kalbos mokymo (si) kokybei „*visiškai nesutinka*“ daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 54%. Ir mažiausiai respondentų – 2% visiškai nesutinka ir su tuo, skaitymas ir rašymas turi įtakos mokymosi kokybei užsienio kalbos pamokose. 40% apklaustųjų „*nežino*“ ar sistemingas darbas su žodynu turi įtakos užsienio kalbos mokymosi kokybei. Taip pat nežino ir to, ar pamokos organizavimas, forma, struktūra įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę. Ir maža dalis respondentų - 3% nežino ar įtakos turi užsienio kalbai naudojimas kompiuteriu.

Apibendrinant galima sakyti, kad užsienio kalbos mokymo (si) kokybę įtakoja labai daug visokių veiksnių, pagrindiniai ir patys dažniausiai sutinkamai linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas ir raiškaus skaitymo ugdymas turi įtakos užsienio kalboje.

Į klausimą, kokios kitos aplinkos, išskyrus pamoką reikšmingos užsienio kalbos mokymo (si) proceso kokybei, atsakymai pateikti 93 lentelėje. **93 lentelė.**

Kitos aplinkos reikšmingumas užsienio kalbos proceso kokybei. (N = 100; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Filmai, dainos užsienio kalba	66	34	0	0	0
Šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba	42	48	0	0	0
Kelionės į užsienį	68	32	0	0	0
Kompiuteriniai žaidimai	45	55	0	0	0
Internetas	44	54	0	2	0
Socialiniai tinklalapiai	74	22	2	2	0

Iš gautų rezultatų matome, kad kitos aplinkos poveikis užsienio kalbos mokymo (si) kokybei įtakos turi taip pat didelės. Socialiniai tinklalapiai labiausiai reikšminga užsienio kalbos proceso kokybei, su tuo „*visiškai sutinka*“ – 74% visų apklaustųjų. 68% respondentų visiškai sutinka, kelionės

po užsienio šalis taip pat labai reikšmingi užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. 66% apklaustųjų visiškai sutinka ir su tuo, kad žiūrimi filmai, dainos užsienio kalba labai reikšmingi užsienio kalbos mokymosi procese. Kita nemaža dalis apklaustųjų – 45% - 44% visiškai sutinka ir su tuo, kad reikšmingi yra ir kompiuteriniai žaidimai bei interneto naudojimas. Ir - 42% respondentų visiškai sutinka, kad didelės reikšmės užsienio kalbos procesui turi ir patys šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba. Kad kompiuteriniai žaidimai ir internetas labai reikšmingi užsienio kalbos mokymesi, „*sutinka*“ – 55% - 54% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis apklaustųjų - 48% sutinka, kad didelės reikšmės užsienio kalbos procesui turi ir patys šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba. 34% apklaustųjų sutinka, kad žiūrimi filmai, dainos užsienio kalba duoda didelės reikšmės užsienio kalbos procesui. Kita nemaža dalis respondentų - 32% teigia, kad sutinka ir su tuo, jog kelionės po užsienio šalis yra labai reikšmingos užsienio kalbos mokymuisi. Ir - 22% sutinka, kad socialinių tinklalapių naršymas labai reikšmingi užsienio kalbos mokymosi procese. O kad interneto naudojimas ir naršymas socialinių tinklalapių teikia reikšmės užsienio kalbai „*nesutinka*“ – 2% visų apklaustųjų.

Taigi, galima pasakyti, kad visgi didžiausią reikšmingumą užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turi žiūrimi filmai, klausomos dainos užsienio kalba, naršymas socialinių tinklalapių ir internetas.

Norint sužinoti kas užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi įtakos, atsakymus pamatysite 94 lentelėje.

94 lentelė.

Įtaka užsienio kalbos mokymosi rezultatams. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Tinkamai įrengtos klasės	0	87	0	0	13
Turimos mokymo priemonės	48	52	0	0	0
Vadovėliai	47	53	0	0	0
Ten dirbantys mokytojai	47	53	0	0	0

Pagal gautus respondentų rezultatus, galima teigti, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams „*visada*“ turi turimos mokymo priemonės, taip teigė net – 48% visų apklaustųjų. 47% respondentų sako, kad visada turi įtakos vadovėliai ir ten dirbantys mokytojai. Kad „*dažnai*“ užsienio kalbos mokymosi rezultatams įtakos turi tinkamai įrengtos klasės, taip teigia daugiau kaip pusė visų apklaustųjų – 87% respondentų. 53% - 52% visų apklaustųjų sako, kad dažnai

tam įtakos turi ir ten dirbantys mokytojai, vadovėliai ir turimos mokymo priemonės. Ir tik nedidelė dalis – 13% visų apklaustųjų sako, kad „*nežino*“ ar tinkamai įrengtos klasėsturi įtakos užsienio kalbos mokymosi rezultatams.

Taigi iš gautų rezultatų galima teigti, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi tinkamai įrengtos klasės.

Į klausimą, kokias mokymo (si) priemones mokiniai turi savo namuose, kas padeda mokytis užsienio kalbos, atsakymai pateikti 95 lentelėje. **95 lentelė.**

Namuose turimos pagalbinės mokymo (si) priemonės. (N = 100; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Programas užsienio kalba	0	94	0	6	0
Kompiuterį, internetą	46	54	0	0	0
Garso įrašus, CD, DVD	9	76	10	5	0
Knygas užsienio kalba	0	90	5	5	0
Enciklopediją	0	71	19	10	0

Apibendrinant galima teigti, kad apklaustieji „*visada*“ savo namuose, kaip pagalbinę mokymo (si) priemonę turi kompiuterį ir internetą, taip teigia net - 46% visų apklaustųjų. Ir nedidelė dalis respondentų - 9% teigia, kad visada turi garso įrašus, CD, DVD kaip pagalbines mokymosi priemones. Na, o kad „*dažnai*“ savo namuose turi programas užsienio kalba, kurios padeda mokantis užsienio kalbos, teigia – 94% respondentų. Kita nemaža dalis apklaustųjų - 90% sako, kad dažnai savo namuose turi užsienio kalba knygas, kaip vieną iš pagalbinių priemonių mokantis kalbos. Kita nemaža dalis respondentų – 76% teigia, kad dažnai kaip pagalbines priemones savo namuose turi garso įrašus. O – 71% respondentų sako, kad viena iš dažniausiai naudojamų mokymosi priemonių yra enciklopedija. Ir daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 54% įvardija, kad turi kompiuterį ir internetą. Na, o kad „*retai*“ savo namuose turi enciklopediją ir ja naudojasi, teigia – 19% visų apklaustųjų. Kita nedidelė dalis respondentų – 10% sako, kad retai turi ir garso įrašus, kaip vieną iš pagalbinių mokymosi priemonių užsienio kalboje. Ir tik - 5% sako, kad knygos užsienio kalba retai naudojasi savo namuose. Kad „*niekada*“ nesinaudoja enciklopedija, kaip viena iš pagalbinių priemonių, teigia – 10% apklaustųjų. O - 5% respondentų sako, kad knygomis užsienio kalba ir garso įrašais nesinaudoja niekada. Taigi, iš gautų

rezultatų, galima teigti, kad programos ir skaitomos knygos užsienio kalba, yra vienos pagrindinių mokymosi priemonių mokantis užsienio kalbos.

Norint sužinoti, ar mokiniai užsienio kalbos mokosi patys, kad būtų pagerinta užsienio kalbos mokymosi kokybė ir kokiais būdais jie tai daro, rezultatų atsakymai pateikti 96 lentelėje.

96 lentelė.

Užsienio kalbos mokausi tokiais būdais. (N = 100; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Keliauju su tėvais po užsienio šalis	5	39	53	3	0
Vykstu į užsienio kalbos stovyklą vasarą	5	39	53	3	0
Žiūriu filmus užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau nežinomų žodžių	90	10	0	0	0
Žaidžiu žaidimus užsienio kalba	90	10	0	0	0
Klausau dainų užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau anglišku žodžių	90	10	0	0	0
Turiu draugų užsieniečių, su kuriais bendrauju internetu	90	10	0	0	0
Žiūriu įvairias TV programas užsienio kalba	90	10	0	0	0

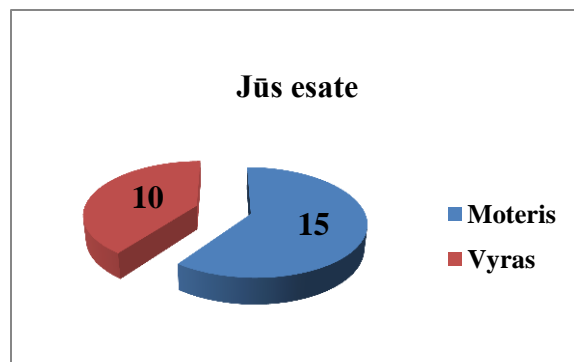
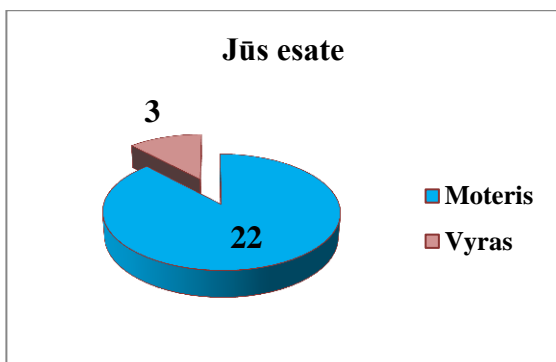
Iš gautų atsakymų, galime sakyti, kad užsienio kalbos mokosi žiūrėdami filmus užsienio kalba, žaidžiant žaidimus užsienio kalba, klausydami dainų užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau anglišku žodžių, turiu draugų užsieniečių, su kuriais bendrauju internetu ir žiūriu įvairias TV programas, su tuo „*visiškai sutinka*“ – 90% respondentų. Kad užsienio kalbos mokosi keliaudami su tėvais po užsienio šalis ir kad vyksta į užsienio kalbos stovyklą vasarą, kur bendrauja užsienio kalba ir taip ją lavina, teigia - 5% respondentų. Kad užsienio kalbos mokosi keliaudami su tėvais po užsienio šalis. Ir kad vyksta į užsienio kalbos stovyklą vasarą „*sutinka*“ – 39% visų apklaustųjų. Ir nedidelė dalis respondentų - 10% sutinka, kad žiūri filmus užsienio kalba ir taip išmoksta daugiau nežinomų žodžių, klausia dainų užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau anglišku žodžių, žaidžia žaidimus, turi draugų užsieniečių, su kuriais bendrauja internetu, taip mokosi užsienio kalbos ir ją lavina bei žiūri įvairias TV programas užsienio kalba. Kad užsienio kalbos mokosi vykdamis į užsienį su tėvais ir vykdamis į užsienio kalbos stovyklas „*visiškai nesutinka*“ daugiau kaip pusė – 53% visų apklaustųjų. Ir labai

maža dalis apklaustųjų - 3% „*nesutinka*“, kad užsienio kalbos mokosi keliaudami su tėvais į užsienio šalį ir su tuo, kad mokytis užsienio kalbos vyksta į užsienio kalbos stovyklas vasarą.

Taigi, taip išėitų, kad užsienio kalbos mokinia mokosi visur ir visada, tiek bendraudami su kitos šalies draugais, tiek ir žaisdami žaidimus, tiek ir keliaudami.

3.3. Lietuvos ir Airijos mokyklose vykusių tyrimų lyginamoji analizė

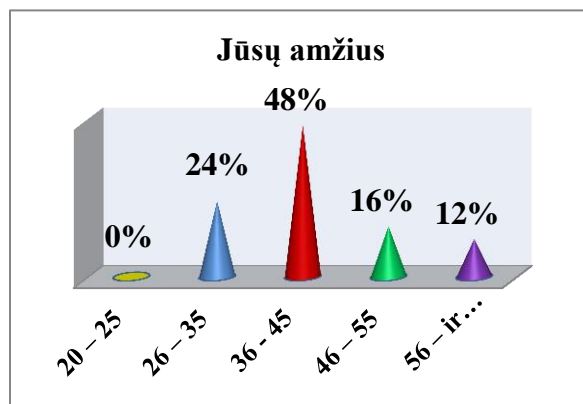
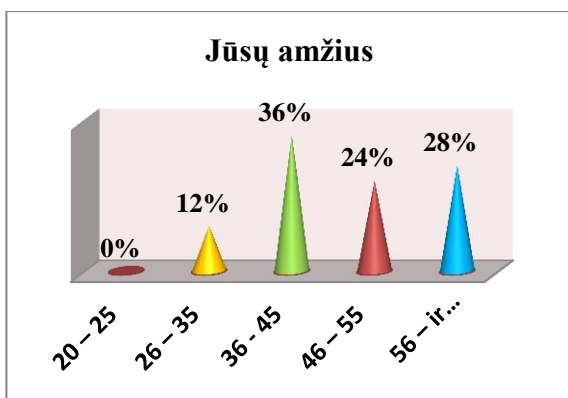
Lietuvos ir Airijos mokyklose dirbančių užsienio kalbos mokytojų gautų tyrimų lyginamoji analizė:

54 pav. Mokytojų dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį (N = 50)

Kaip matome apklausoje dalyvavo 22 moterys ir 3 vyrai dirbantys *Lietuvos* bendrojo ugdymo mokyklose ir 15 moterų ir 10 vyrų dirbančių *Airijos* bendrojo ugdymo mokyklose. Iš gautų atsakymų galima teigti, kad Lietuvos mokyklose daugiau dirba moteriškos lyties atstovių mokytojų, nei Airijoje.

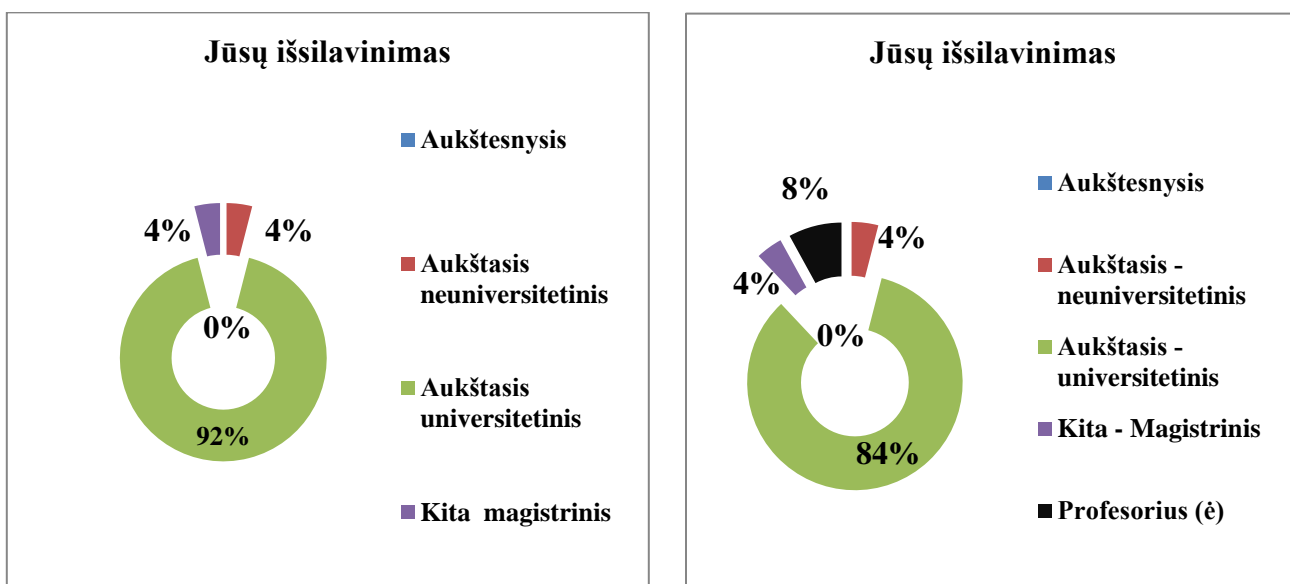
Tyrimo duomenys apie tai, koks yra mokytojų amžius, duomenų pasiskirstymas pateiktas 55 paveiksle.

55 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių. (N = 50)

Galime teigti, kad *Lietuvos mokyklose* dirbančių mokytojų amžius didžiausią persvarą turi nuo 36 iki 56 metų ir daugiau, nes 36-45 metų užima 36%. Nuo 46 - 55 metų – 24% ir nuo 56 metų amžiaus ir daugiau – 28%. *O Airijos mokyklose* dirbančių mokytojų amžius didžiausią persvarą turi tarp 26 iki 56 metų ir daugiau, nes **36 - 45 metų** užima **48%** visų apklaustųjų. **Nuo 26 - 35 metų – 24%** ir nuo – **46 - 55 metų amžiaus – 16%**, o **56m. ir daugiau – 12%** respondentų.

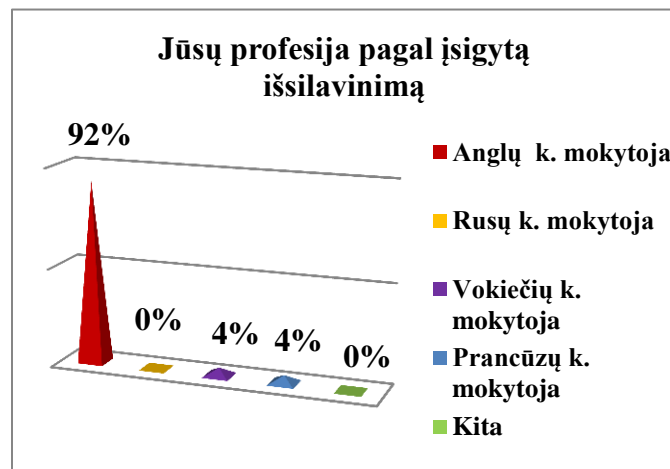
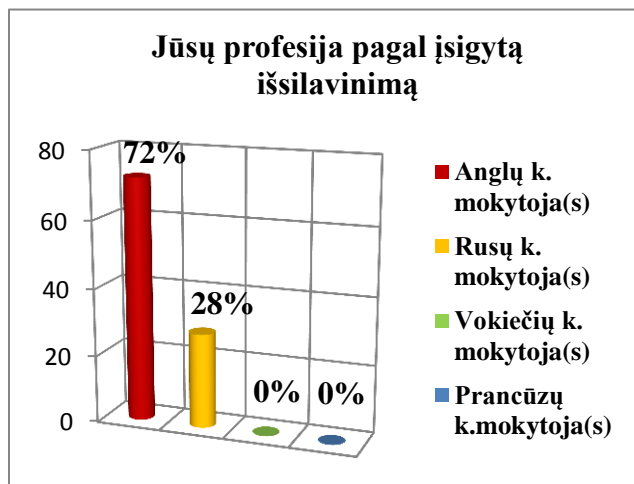
Atliekant apklausą taip pat buvo siekiama nustatyti ir respondentų turimą išsilavinimą, kuris pateiktas 56 paveiksle.

56 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal turimą išsilavinimą. (N = 50)

Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose dirba net 92% aukštąjį universitetinį išsilavinimą turintys respondentai. 4% respondentų turi aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą ir 4% respondentų turi magistro laipsnį. *O Airijos* bendrojo ugdymo mokyklose dirba **84% aukštąjį universitetinį išsilavinimą** turintys respondentai. Net - **8% respondentų turi profesoriaus laipsnį**. **4% respondentų turi aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą** ir **4% respondentų turi magistro laipsnį**.

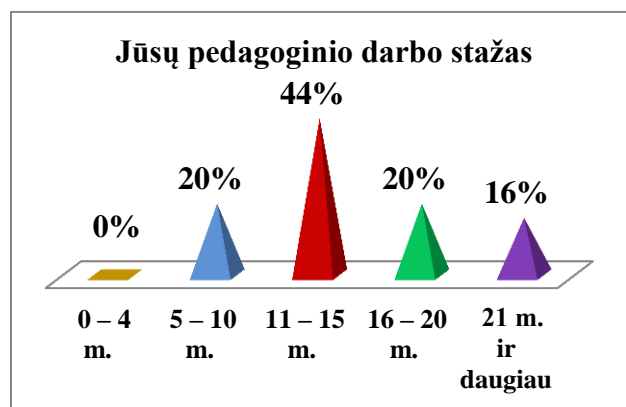
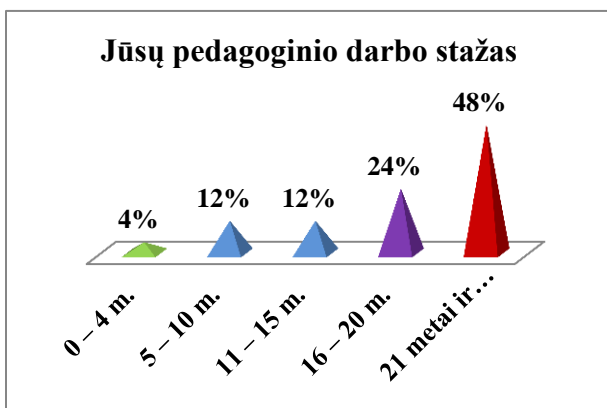
Taip pat apklausoje buvo siekiama išsiaiškinti ir respondentų turima profesija pagal jų įsigytą išsilavinimą. Tai matome 57 paveiksle.

57 pav. Respondentų profesijos pasiskirstymas pagal įsigytą išsilavinimą. (N = 50)

Net 72% apklaustų respondentų *Lietuvos* bendrojo ugdymo mokyklose dirba anglų kalbos mokytojais ir 28% moko kitos užsienio kalbos – rusų. Vokiečių ir prancūzų kalbos profesijų nepasirinko nei vienas respondentas. O *Airijos* mokyklose net 92% apklaustų respondentų bendrojo ugdymo mokyklose dirba *anglų kalbos mokytojais* ir 4% moko kitos užsienio kalbos - *vokiečių ir prancūzų kalbų*. *Rusų kalbos* profesijos nepasirinko *nei vienas respondentas*.

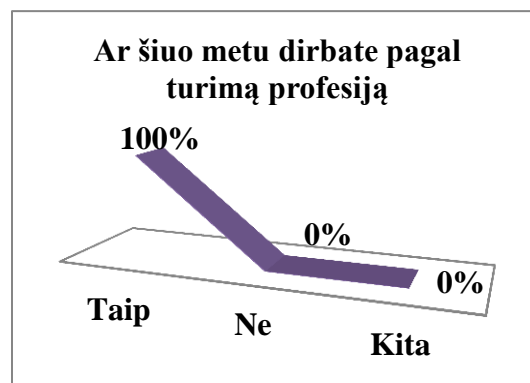
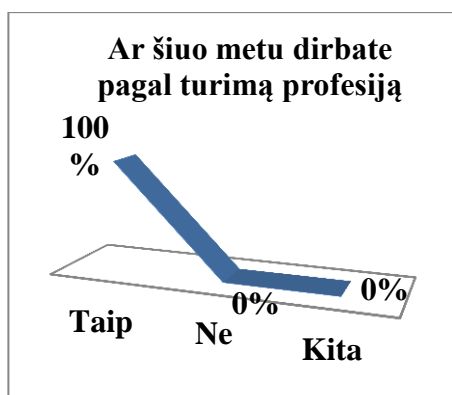
Atliekant apklausą taip pat buvo siekiama nustatyti respondentų pasiskirstymą pagal pedagoginio darbo stažą, tai matome 58 pav. Iš žemiau pateikto paveikslo matyti, kad šis pasiskirstymas yra labai įvairus.

8 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal pedagoginio darbo stažą. (N = 50)

Vis dėlto, aiškiai matyti, kad *Lietuvos mokyklose* dominuoja užsienio kalbų specialistai, kurie turi 21 metų ir daugiau darbo stažą. Jie sudarė net 48 % visų respondentų. Antroje vietoje pagal pedagoginio darbo stažą buvo pedagogai, turintys 16 – 20 metų stažą. Taip pat po 12 % turi nuo 5 iki 15 metų darbo stažą turinčių respondentų. Ir mažiausiai apklausoje dalyvavusių specialistų yra dirbančių užsienio kalbų mokytojų nuo 0 iki 4 metų. Jų apklausta tik 4% *Airijos mokyklose* dominuoja užsienio kalbų specialistai, kurie turi **11 - 15 metų darbo stažą**. Jie sudarė net **44 %** visų respondentų. Antroje vietoje pagal pedagoginio darbo stažą buvo pedagogai, turintys **16 – 20 metų**, o taip pat ir **5 – 10 metų** darbo stažą, tokių respondentų sudarė – **20%**. Ir mažiausiai apklausoje dalyvavusių specialistų – **16%** yra dirbančių užsienio kalbų mokytojų turi **21 metų ir daugiau** darbo stažą.

59 paveiksle yra pateikta informacija apie užsienio kalbų pedagogų pasiskirstymą pagal tai, ar jie šiuo metu dirba pagal turimą profesiją.

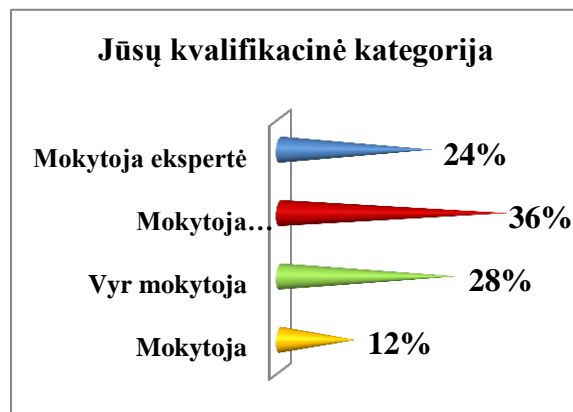

59pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar šiuo metu jie dirba pagal turimą profesiją.

(N = 50)

Aiškiai matyti, kad tiek Lietuvos, tiek ir Airijos mokytojų atsakymai pasitvirtino 100 %, jie visi dirba pagal turimą profesiją bendrojo ugdymo mokyklose.

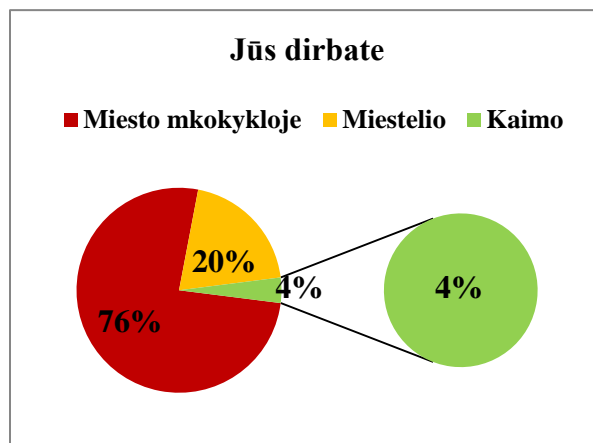
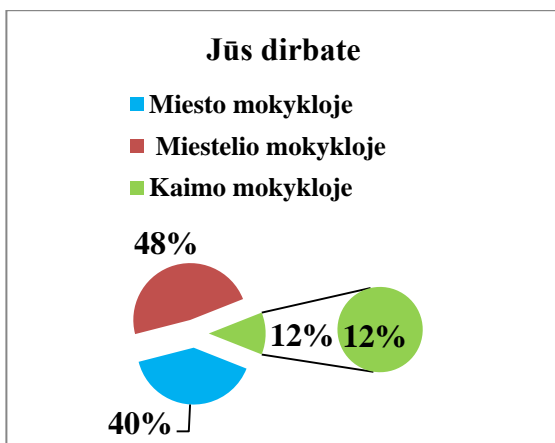
Apklausa taip pat siekta nustatyti ir apie respondentų turimą kvalifikacinę kategoriją. Tai puikiai pavaizduota žemiau esančiame 60 paveiksle.

60 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal turimą kvalifikacinę kategoriją. (N = 50)

Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose užsienio kalbą dėstantys respondentai dirba turėdami vyresniojo mokytojo kvalifikaciją, tai atsakė net 56% respondentų. Bet, net 28% turi ir mokytojo metodininko kvalifikaciją turintys respondentai. Ir tik 12% turi mokytojo kvalifikaciją respondentai. Be to - 4% apklaustų respondentų turi ir mokytojo eksperto kvalifikaciją. O *Airijos* bendrojo ugdymo mokyklose užsienio kalbą dėstantys respondentai dirba turėdami *mokytojo – metodininko kvalifikaciją*, tai atsakė net 36% respondentų. Bet, net - 28% turi ir *vyresniojo mokytojo kvalifikaciją* turintys respondentai. Nemaža dalis - 24% apklaustųjų turi *mokytojo eksperto kvalifikacinę kategoriją* respondentai. Be to - 12% visų apklaustų respondentų turi ir *mokytojo kvalifikaciją*

61 paveiksle matome, kiek apklaustųjų dirba miesto, miestelio ir kaimo vietovėse esančių bendrojo ugdymo mokyklose.

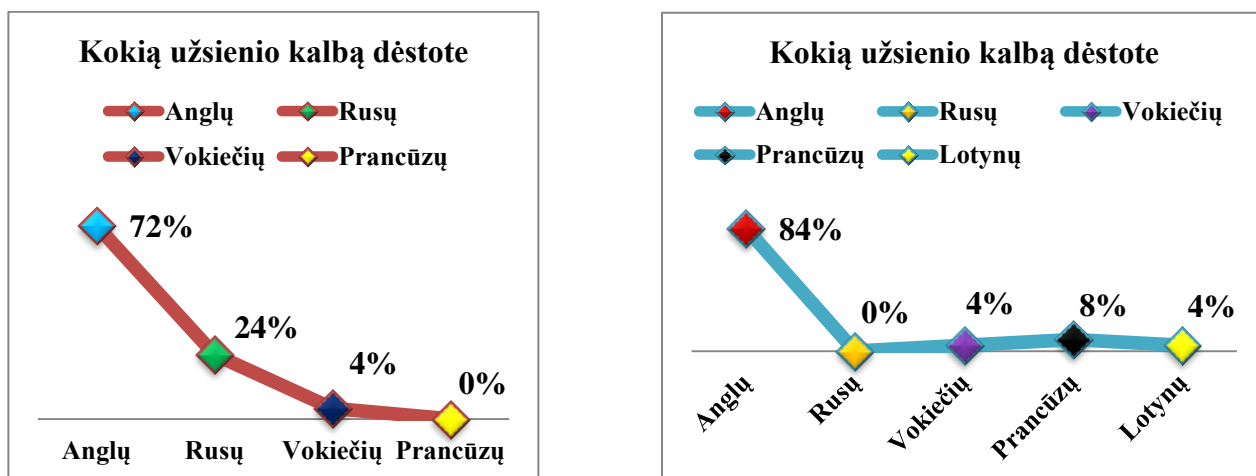

61 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal darbą atitinkamoje vietovėje. (N = 50)

Lietuvos pedagogai daugiausiai užsienio kalbos respondentų – 48% dirba miestelio mokyklose ir 40% miesto teritorijos esančiose mokyklose. Ir 12% dirba kaimo vietovėse esančiose mokyklose. Kaip

matome *Airijos* pedagogai daugiausiai užsienio kalbos respondentų – 76% dirba *miesto mokyklose* ir - 20% *miestelio* tipo teritorijoje esančiose mokyklose. Ir tik - 4% respondentų dirba *kaimo vietovėse* esančiose mokyklose.

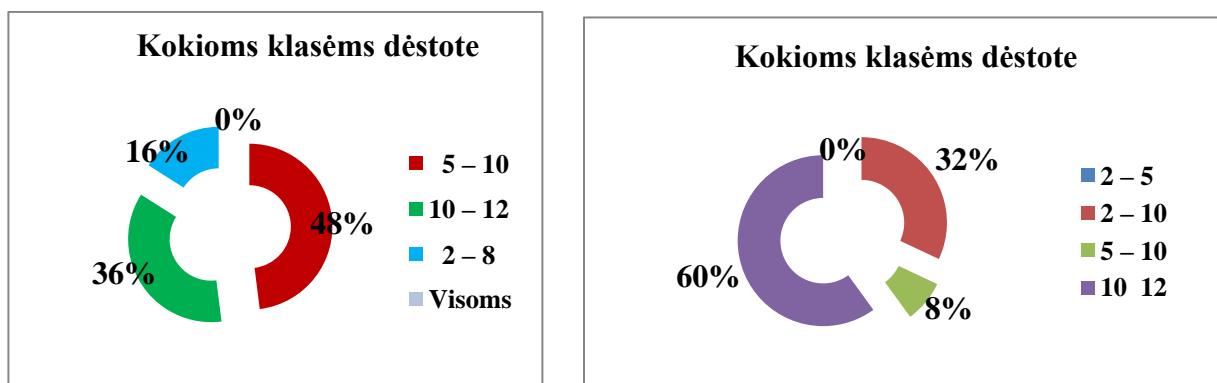
Taip pat apklausa siekta išsiaiškinti, kokio tipo bendrojo ugdymo mokyklose dirba daugiausiai užsienio kalbos apklaustųjų. (Žr. 62 pav.).

62 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal užsienio kalbą, kurią dėst. (N = 50)

Aiškliai matyti, kad didžioji dalis *Lietuvos* mokytojų yra anglų kalbos pedagogai (72%), antroje vietoje rusų kalbos (24%), trečioje – vokiečių kalbos (4%). O didžioji dalis *Airijos* mokytojų yra *anglų kalbos pedagogai* taip pat (84%), antroje vietoje *prancūzų kalbos* (24%), trečioje – *vokiečių kalbos ir net lotynų kalbos specialistai* (4%). Taigi, anglų kalba, yra viena iš lyderių kalbų, ne tik mūsų šalyje, bet ir visame pasaulyje.

Apklausa taip pat siekta nustatyti ir kokioms daugiausiai klasėms respondentai dėsto užsienio kalbą. Tai pateikta 63 paveiksle.

63 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal klases, kurioms dėsto. (N = 50)

Daugiausiai *Lietuvoje* dirbančių apklaustųjų užsienio kalbos moko 5–10 klasėse besimokantiems mokiniams, tai atsakė net 48% respondentų. 36% respondentų teigė, kad užsienio kalbos moko nuo – 10-12 klasėse besimokančių mokinių. Ir 16% respondentų užsienio kalbą dėsto 2–8 klasėse besimokantiems mokiniams. O *Airijoje* daugiausiai apklaustųjų užsienio kalbos moko **10 - 12 klasėse** besimokantiems mokiniams, tai atsakė net - **60%** respondentų. **32%** respondentų teigė, kad užsienio kalbos moko – **2 - 10 klasėse** besimokančius mokinius. Ir - **8%** respondentų užsienio kalbą dėsto **5 - 10 klasėse** besimokantiems mokiniams.

Bandant išsiaiškinti *užsienio kalbos mokymo (si) kokybę*, buvo paklausta atviru klausimu, kaip užsienio kalbos pedagogai supranta, kas visgi yra ta mokymo (si) kokybė. Į šį klausimą *Lietuvos* pedagogai atsakė taip:

- Mokėjimas gautą informaciją pritaikyti praktiškai;
- Kai mokytojas po pamokos mato mokinių įsivertinimą;
- Geri ir kokybiški rezultatai;
- Mokinių gebėjimas mokytis ir atlikti paskirtas užduotis;
- Kai vyksta pilnavertis dialogas;
- Iškelto tikslo įgyvendinimas;
- Susitarimas dėl švietimo tikslų ir jų siekimo būdų;
- Vartotojų poreikius tenkinantis rezultatas.

Airijos pedagogų nuomonė:

- Kai mokiniai jaučiasi laimingi ir viską suprato;
- Kokybiškas pamokos planavimas, organizavimas ir vertinimas
- Mokėjimas gautą informaciją pritaikyti praktiškai;
- Kai mokytojas po pamokos mato mokinių įsivertinimą;
- Vartotojų poreikius tenkinantis rezultatas.
- Geri ir kokybiški rezultatai;
- Mokinių gebėjimas mokytis ir atlikti paskirtas užduotis;
- Kai pasiekiami patys aukščiausi mokymosi rezultatai;
- Kokybiškas mokymas;

Iš gautų respondentų aprašymų apie tai, kas gi yra mokymo (si) kokybė, visgi nėra vieningų nuomonių. Kiekvienas respondentas mokymo (si) kokybę įvardija skirtingai, bet iš to, galime teigti,

kad mokymo (si) kokybė yra vartotojų, šiuo metu mokinių, poreikius tenkinantis rezultatas ir geri ir kokybiški gauti rezultatai.

O paklausus, kas yra **kokybiškas užsienio kalbos mokymas, Lietuvoje** dirbančių mokytojų nuomonės pasiskirstė taip:

- 🌍 Kai didesnę mokymo dalį sudaro kalbinės situacijos;
- 🌍 Kai mokytojas turi visas naujausias mokymo priemones ir jaukią aplinką;
- 🌍 Mokinio motyvacija ir pamokos metu mokinių veikla;
- 🌍 Kai pamokoje aktyviai dirba mokiniai;
- 🌍 Įgytos kompetencijos taikomos kasdieninėse situacijose;
- 🌍 Komunikacinės kompetencijos ugdymas;
- 🌍 Įvairūs mokymo būdai ir metodai;
- 🌍 Mokinių žinios ir gebėjimai pritaikomi realiame gyvenime.

Airijos mokyklose mokytojų nuomonės pasiskirstė taip:

- 🌍 Įgytos kompetencijos taikomos kasdieninėse situacijose;
- 🌍 Komunikacinės kompetencijos ugdymas;
- 🌍 Įvairūs mokymo metodai skatinantys mokinių motyvaciją;
- 🌍 Kai nereikia kartoti medžiagos du kartus, o mokiniai parodo gerus rezultatus;
- 🌍 Mokinių pasiekimų įvertinimai;
- 🌍 Mokinių žinios ir gebėjimai pritaikomi realiame gyvenime;
- 🌍 Komunikacinės kompetencijos ugdymas.

Iš to, kaip respondentai atsakė į šį klausimą, galima spręsti, kad tiek Lietuvos, tiek ir Airijos mokyklose apklaustųjų nuomonės buvo labai panašios. Apklaustieji teigia, kad tai kas išmokstama, ko mokoma ir kaip tai daroma, geriausi rezultatai pasiekiami, kai viskas yra pritaikoma praktiškai realiame gyvenime ir kad įvairūs mokymo metodai skatinantys mokinių motyvaciją.

Siekiant išsiaiškinti, kokia apklaustųjų nuomonė apie tai, kokia jų nuomone yra kokybiška užsienio kalbos pamoka, gauti rezultatai pateikti 97 lentelėje.

97 lentelė.

Kokia yra kokybiška užsienio kalbos pamoka. (N = 50; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kai Jūs įsisavinote mokomąją medžiagą	20	75	1	3	1
Kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai	64	34	1	1	0
Kai po pamokos pasakote, kad supratote pamokos temą	39	47	10	3	1
Kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai	50	46	2	0	2
Kai neužduoda daug namų darbų	76	12	3	5	4
Kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų	42	18	37	3	0

Iš gautų atsakymų rezultatų matome, kad *Lietuvoje* dirbantys respondentai kokybiška užsienio kalbos pamoka „*visada*“ laiko, kai neužduoda daug namų darbų, teigė net – 76% visų apklaustųjų. Na, o kai respondentai įsisavina mokomąją medžiagą kokybiška užsienio kalbos pamoka „*dažnai*“ laiko – 75% visų apklaustųjų. Ir su tuo pačiu teiginiu, kad kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų, „*retai*“ sutinka – 37% visų apklaustųjų. Kad „*kartais*“ kokybiška pamoka būna, kai neužduoda namų darbų atsakė tik – 5% respondentų. Ir, kad „*niekada*“ pamoka nėra kokybiška, kai neužduoda namų darbų, mano – 4% visų apklaustųjų.

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kai Jūs įsisavinote mokomąją medžiagą	58	42	0	0	0
Kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai	6	94	0	0	0
Kai po pamokos pasakote, kad supratote pamokos temą	63	37	0	0	0
Kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai	63	37	0	0	0
Kai neužduoda daug namų darbų	1	0	71	0	28
Kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų	5	26	3	66	0

Airijoje dirbantys respondentai kokybiška užsienio kalbos pamoka „*visada*“ laiko, kai po pamokos yra pasakoma, kad supratom pamokos temą ir kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai, taip teigia - 63% respondentai. Na, o kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai, tokia pamoka „*dažnai*“ laikoma kokybiška, sako – 94% visų apklaustųjų. Na, o kai neužduoda daug namų darbų kokybiška pamoka „*retai*“ vadina – 71% visų apklaustųjų. Kad „*kartais*“ kokybiška pamoka būna, kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų, teigia - 66% respondentų. Ir, kad „*niekada*“ pamoka nėra kokybiška, kai neužduoda namų darbų, mano – 28% visų apklaustųjų. Apibendrinant

galima teigti, kad kokybiškiausia užsienio kalbos pamoka mokiniai laiko tą, kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai. Tokias pamokas mokiniai laiko pačiomis kokybiškiausiomis, o mūsų Šalyje kokybiškiausia užsienio kalbos pamoka mokiniai laiko tą, kai mokytojai neužduoda daug namų darbų ir kai jie įsisavino mokomąją medžiagą pamokos metu.

Norint išsiaiškinti apklaustųjų nuomones apie tai, kas gi turi daugiausiai įtakos užsienio kalbos mokymosi rezultatams, respondentų rezultatų pasiskirtymą galime matyti 98 lentelėje.

98 lentelė.

Didžiausia įtaka užsienio kalbos mokymosi rezultatams. (N = 50; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Tinkamai įrengtos klasės	36	56	4	0	4
Turimos mokymo priemonės	60	40	0	0	0
Vadovėliai	20	72	4	4	0
Ten dirbantys mokytojai	56	40	0	4	0
Administracijos įtaka	0	36	4	32	28

Daugiausiai *Lietuvoje* dirbančių respondentų - 60% „*visiškai sutinka*“, kad daugiausiai įtakos geriems rezultatams turi *turimos mokymo priemonės*. 72% respondentų „*sutinka*“, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi vadovėliai. 4% „*visiškai nesutinka*“, kad užsienio kalbos rezultatams pasiekti įtakos turi tinkamai įrengtos klasės, vadovėliai ar administracijos darbuotojai. Taip pat nemaža dalis - 32% „*nesutinka*“, kad užsienio kalbos mokymosi rezultatams įtakos turi administracijos darbuotojai. Ir 28% teigė „*nežinantys*“ dėl *administracijos darbuotojų įtakos* užsienio kalbos mokymosi rezultatų kokybei pasiekti.

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Tinkamai įrengtos klasės	44	56	0	0	0
Turimos mokymo priemonės	88	12	0	0	0
Vadovėliai	44	56	0	0	0
Ten dirbantys mokytojai	88	12	0	0	0
Administracijos įtaka	0	56	0	24	20

Daugiausiai *Airijoje* dirbančių respondentų - 88% „*visiškai sutinka*“, kad daugiausiai įtakos geriems rezultatams turi turimos mokymo priemonės ir ten dirbantys mokytojai. 56% respondentų „*sutinka*“, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi tinkamai įrengtos klasės,

vadovėliai ir administracijos įtaka. Na, o - 24% visų apklaustųjų „*nesutinka*“, kad tam įtakos turi administracijos darbuotojai. Ir - 20% respondentų teigia, kad „*nežinantys*“ ar dėl administracijos darbuotojų įtakos turi užsienio kalbos mokymosi rezultatų kokybei. Taigi, galima daryti išvadas, kad Airijoje didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi turimos mokymo priemonės ir ten dirbantys mokytojai, o Lietuvoje didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymosi rezultatams turi vadovėliai, turimos mokymo priemonės, ten dirbantys mokytojai ir tinkamai įrengtos klasės.

Siekiant išsiaiškinti, kaip mokytojai sudomina mokinius, kurie nenori mokytis užsienio kalbos, atsakymų rezultatai pateikti 99 lentelėje.

99 lentelė.

Mokinių, nenorinčių mokytis užsienio kalbos, sudominimas. (N = 50; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Stengiuosi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus	12	80	8	0	0
Pateikiu įvairesnių užduočių	32	64	4	0	0
Leidžiu elgtis kaip mokinys nori	0	0	60	40	0
Nesistengiu, jei nenori, tegul nesimoko	0	8	8	84	0
Liepiu dirbti, kartu su visais	16	28	52	4	0
Individualizuoju mokymą (si)	32	40	20	8	0

32% *Lietuvoje* dirbančių respondentų „*visada*“ pateikia mokiniams įvairesnių užduočių ir individualizuoja mokymą, kad būtų sudominti nenorintys mokytis mokiniai. Net - 80% respondentų „*dažnai*“ stengiasi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus, kad mokiniai būtų sudominti. Net - 60% respondentų „*retai*“ leidžia mokiniams elgtis taip, kaip jie nori. 84% respondentų, su teiginiu, kad jie nesistengia jei mokiniai nenori mokytis, tegul nesimoko, nesutinka „*niekada*“.

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Stengiuosi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus	0	100	0	0	0
Pateikiu įvairesnių užduočių	44	56	0	0	0
Leidžiu elgtis kaip mokinys nori	0	12	88	0	0
Nesistengiu, jei nenori, tegul nesimoko	0	12	0	88	0
Liepiu dirbti, kartu su visais	4	56	40	0	0
Individualizuoju mokymą (si)	44	56	0	0	0

44% *Airijos* mokyklose dirbančių respondentų „*visada*“ pateikia mokiniams įvairesnių užduočių ir individualizuoja mokymą, kad būtų sudominti nenorintys mokytis mokiniai. Net - 100% respondentų „*dažnai*“ stengiasi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus, kad mokiniai būtų sudominti ir užsienio kalba būtų įdomesnė. Net - 88% respondentų „*retai*“ leidžia mokiniams elgtis taip, kaip jie nori. 88% respondentų, su teiginiu, kad jie nesistengia mokinių sudominti mokintis užsienio kalbos, jei mokiniai nenori mokytis, tegul nesimoko, nesutinka „*niekada*“. Taigi galima teigti, kad *Airijos* mokyklose respondentai norėdami sudominti nenorinčius mokytis mokinius stengiasi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus, taip mokiniai nepraranda noro mokytis ir išmolti kokybiškos užsienio kalbos, o Lietuvos mokyklose respondentai norėdami sudominti nenorinčius mokytis mokinius stengiasi naudoti kuo įdomesnius mokymo metodus, taip mokiniai nepraranda noro mokytis ir išmolti kokybiškos užsienio kalbos.

Mokymo(si) metodai gali būti klasifikuojami labai įvairiai. Tačiau yra išskiriamos dvi pagrindinės metodų rūšys: klasikiniai ir šiuolaikiniai. Apklausoje mokytojams buvo pateikta 12 įvairių metodų, tačiau nebuvo pažymėta kokiai grupei (klasikinių ar šiuolaikinių) jie priklauso. Šie atsakymai pateikti 100 lentelėje.

100 lentelė.

Mokymo metodų naudojimas pamokoje. (N = 50; %)

Mokymo metodai	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Minčių lietus	0	76	24	0	0
Skaitymas	24	76	0	0	0
Aiškinimas	24	52	24	0	0
Kūrybiniai darbai	20	52	28	0	0
Darbas grupėse	0	44	56	0	0
Darbas porose	0	60	20	0	0
Žaidimai	4	44	52	0	0
Projektiniai darbai	4	56	36	4	0
Gramatikos pratimai	16	72	12	0	0
Žodžių diktantai	28	68	4	0	0
Diskusijos	28	44	24	4	0

Iš gautų rezultatų galima teigti, kad *Lietuvoje* dirbantys respondentai „*visada*“ naudoja savo užsienio kalbos pamokose žodžių diktantus ir diskusijas, tai teigė – 28% apklaustųjų. Tačiau net - 76% respondentų „*dažnai*“ naudoja minčių lietu ir skaitymo metodus. Nemaža dalis, net - 56% respondentų teigė, kad darbą grupėse, savo užsienio kalbos pamokose naudoja „*retai*“.

Mokymo metodai	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Minčių lietus	0	100	0	0	0
Skaitymas	44	56	0	0	0
Aiškinimas	56	12	32	0	0
Kūrybiniai darbai	44	56	0	0	0
Darbas grupėse	0	84	16	0	0
Darbas porose	0	80	20	0	0
Žaidimai	8	80	12	0	0
Projektiniai darbai	12	80	0	0	0
Gramatikos pratimai	20	80	0	0	0
Žodžių diktantai	36	16	36	12	0
Diskusijos	12	0	72	16	0

Iš pateiktų atsakymų galima teigti, kad *Airijoje* dirbantys respondentai „*visada*“ naudoja savo užsienio kalbos pamokose aiškinimą, kaip vieną iš pagrindinių metodų užsienio kalbos pamokose, taip teigė - 56 % visų apklaustųjų. Tačiau net - 100% visų apklaustųjų „*dažnai*“ naudoja minčių lietus savo užsienio kalbos pamokose, kaip vieną iš metodų. Nemaža dalis, net - 72% respondentų teigė, kad diskusijas, savo užsienio kalbos pamokose naudoja „*retai*“. Ir maža dalis respondentų – 16% apklaustųjų teigia, kad „*niekada*“ nevertuoja diskusijų savo užsienio kalbos pamokose. Taigi, galima daryti išvadas, kad Airijos mokyklose respondentai savo užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudoja - minčių lietus. Iš to galima pasakyti, kad mokiniai visada gali pasireikšti išsakydami savo mintis ir nuomonę per užsienio kalbos pamokas, o Lietuvoje užsienio kalbos pamokoms trūksta žaismingumo. Nes žaidžiant ir dirbant grupėse gali suteikti geresnių ir kokybiškesnių mokymosi rezultatų.

Norint išsiaiškinti, ar namų darbų užduotys turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei, respondentų atsakymų rezultatai pateikti 101 lentelėje.

101 lentelė.

Namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. (N = 50; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Ne, neturi	0	20	36	44	0
Turi labai didelę įtaką	12	68	8	8	4
Nuo to priklauso žinių įsisavinimas	32	52	4	12	0
Tai žinių pakartojimas	44	48	0	8	0
Juk taip gauname iš mokinių grįžtamąjį ryšį	48	44	0	8	0
Ne, nes namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei	0	12	16	72	0

Iš gautų *Lietuvoje* dirbančių respondentų atsakymų aiškiai matyti, kad net – 48% „*visiškai sutinka*“ su tuo, kad namų darbų užduotys svarbios, nes taip gaunamas iš mokinių grįžtamasis ryšys. Tačiau, su tuo pačiu teiginiu, kad namų darbų užduotys turi labai didelę įtaką „*sutinka*“ net – 68% visų apklaustųjų. Kad namų darbų užduotys įtakos mokymosi kokybei neturi, „*visiškai nesutinka*“ – 36% respondentų. Net – 72% „*nesutinka*“, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei. Ir – 4% respondentų iš viso „*nežino*“ ar namų darbų užduotys turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei.

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Ne, neturi	12	0	44	44	0
Turi labai didelę įtaką	56	44	0	0	0
Nuo to priklauso žinių įsisavinimas	100	0	0	0	0
Tai žinių pakartojimas	100	0	0	0	0
Juk taip gauname iš mokinių grįžtamąjį ryšį	100	0	0	0	0
Ne, nes namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei	0	0	60	40	0

Iš gautų *Airijoje* dirbančių apklaustųjų atsakymų aiškiai matyti, kad visi – 100% respondentų „*visiškai sutinka*“ su tuo, kad namų darbų užduotys svarbios, nes nuo to priklauso žinių įsisavinimas, kad tai žinių pakartojimas ir kad taip gaunamas iš mokinių grįžtamasis ryšys užsienio kalbos pamokose. Kad turi labai didelę įtaką užsienio kalbos mokymo (si) kokybei, su tuo „*sutinka*“ – 44% visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis – 60% respondentų „*visiškai nesutinka*“ su tuo, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei. Su tuo pačiu teiginiu, kad užsienio kalbos namų darbų skyrimas įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei įtakos neturi, su tuo „*nesutinka*“ – 44% respondentų. Apibendrinant galima pasakyti, kad namų darbų užduotys užsienio kalbos pamokose, turi labai didelę įtaką mokinių mokymosi kokybei pasiekti, nes taip gaunamas grįžtamasis ryšys, tai visas žinių pakartojimas ir nuo to priklauso užsienio kalbos žinių įsisavinimas, o Lietuvos mokyklose namų darbų užduotys užsienio kalbos pamokose, turi labai didelę įtaką mokinių mokymosi kokybei pasiekti.

Na, o į klausimą, kokias vertinimo formas naudoja užsienio kalbos pamokose, apklaustųjų atsakymų rezultatai pateikti 102 lentelėje.

102 lentelė.

Vertinimo formos. (N = 50; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kaupiamąjį balą	24	52	12	12	0
Pliusus – minusus	24	40	32	4	0
Aplanko metodą	4	24	48	24	0
Taškus	4	56	28	12	0
Paprastą įvertinimą – pažymį	52	40	8	0	0

Apklausoje buvo pateiktos pagrindinės vertinimo formos, kurios dažniausiai vartojamos pamokose. Iš lentelės matome, *Lietuvoje* dirbantys respondentai, daugiau nei pusė – 52% respondentų „*visada*“ naudoja paprastą vertimo formą – pažymį. Tačiau, net – 56% apklaustųjų „*dažnai*“ naudoja taškus, kaip vertinimo formą. Tačiau vėlgi, į tą patį teiginį dėl aplanko metodų naudojimo – 48% respondentų atsakė, kad tokią vertinimo formą naudoja „*retai*“. Net – 24% respondentų „*niekada*“ nenaudoja aplanko metodo, kaip vertinimo formos.

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kaupiamąjį balą	88	12	0	0	0
Pliusus – minusus	88	12	0	0	0
Aplanko metodą	4	44	52	0	0
Taškus	0	100	0	0	0
Paprastą įvertinimą – pažymį	40	60	0	0	0

Iš gautų rezultatų matome, kad daugiau nei pusė *Airijoje* dirbančių pedagogų – 88% užsienio kalbos pamokose „*visada*“ naudoja kaupiamąjį balą ir plusų – minusų vertinimo sistemą. Tačiau, net – 100% apklaustųjų „*dažnai*“ naudoja taškus, kaip vertinimo formą užsienio kalbos pamokose. Tačiau, kad užsienio kalbos pamokose „*retai*“ naudojamas aplanko metodo vertinimas, atsakė daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 52%. Iš to galima daryti išvadas, kad kaip ir dauguma užsienio kalbos pedagogų dažniausiai naudoja taškus, kaupiamąjį balą ir plusų – minusų vertinimo sistemą. Bet retai naudoja, vieną naujesnių vertinimo formų, aplanko metodą, o Lietuvos mokyklose labai stinga naujovių, nes dauguma pedagogų dažniausiai naudoja taškus, kaupiamąjį balą ir paprastą įvertinimą – pažymį. Bet retai naudoja, vieną naujesnių vertinimo formų, aplanko metodą.

Siekiant išsiaiškinti kokius vertinimo metodus naudoja vertindami mokinius per užsienio kalbos pamokas, apklaustųjų atsakymai pateikti 103 lentelėje.

103 lentelė.

Vertinimo metodai užsienio kalbos pamokose. (N = 50; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Testai	0	92	8	0	0
Kontroliniai darbai	36	40	24	0	0
Savarankiški darbai	0	92	8	0	0
Namų darbai	12	24	64	0	0
Projektiniai darbai	0	36	64	0	0

Iš paveiksle pateiktų rezultatų galime matyti, kad *Lietuvoje* dirbančių – 36% respondentų „*visada*“ naudoja kontrolinių darbų metodą. Tačiau, net – 92% apklaustųjų teigia, kad „*dažnai*“ užsienio kalbos pamokose naudoja testus ir savarankiškus darbus. Tačiau, net – 64% respondentų „*retai*“ naudoja namų darbų ir projektinių darbų vertinimo metodų formas savo užsienio kalbos pamokose.

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Testai	0	48	52	0	0
Kontroliniai darbai	44	0	56	0	0
Savarankiški darbai	0	100	0	0	0
Namų darbai	0	88	12	0	0
Projektiniai darbai	0	0	0	0	0

Iš lentelėje pateiktų rezultatų galime matyti, kad *Airijos* mokyklose dirbančių – 44% respondentų užsienio kalbos pamokose „*visada*“ naudoja kontrolinių darbų metodą. Tačiau, net – 100% visų apklaustųjų teigia, kad „*dažnai*“ užsienio kalbos pamokose naudoja savarankiškus darbus. Daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 56% „*retai*“ naudoja kontrolinių darbų vertinimo metodų formas savo užsienio kalbos pamokose. Iš to galima daryti išvadas, kad dažniausiai užsienio kalbos pedagogai savo mokinius vertina naudodami savarankiškų darbų metodus ir skiria jiems namų darbų užduotis, kaip vieną pagrindinių vertinimo formų, o Lietuvos mokyklose dažniausiai užsienio kalbos pedagogai savo mokinius vertina naudodami testus ir savarankiškų darbų metodus, kaip vieną pagrindinių vertinimo formų.

Siekiant išsiaiškinti kokie pagrindiniai veiksniai įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokose, respondentų atsakymų rezultatai pateikti 104 lentelėje.

104 lentelė.

Veiksnių įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei pamokose. (N = 50; %)

Formalioji aplinka	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė.	32	68	0	0	0
Pamokos organizavimas, forma, struktūra	56	36	4	4	0
Sistemingas darbas su žodynu	16	80	4	0	0
Klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse)	4	56	24	16	0
Linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas	12	68	0	20	0
Raiškaus skaitymo ugdymas	20	64	4	12	0
Klausymas ir rašymas	20	80	0	0	0
Neformalioji aplinka					
Knygos užsienio kalba	36	60	0	0	4
Vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių	56	24	4	8	8
TV programos, filmai užsienio kalba	36	60	4	0	0
Kompiuteris	20	68	8	4	0
Internetas, socialiniai tinklalapiai	16	60	8	16	0
Kelionės po užsienio šalis	80	16	0	0	4

Gauti rezultatai aiškiai parodo, kokie pagrindiniai veiksniai *Lietuvoje* įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokose. Kad kelionės po užsienio šalis labiausiai įtakoja mokymo (si) kokybę, „*visiškai sutinka*“ – 80% respondentų. Tačiau, net – 80% visų apklaustųjų „*sutinka*“, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turi – sistemingas darbas su žodynu bei klausymas ir rašymas. Atsirado ir tokių respondentų, kurie pasirinko, kad jie „*visiškai nesutinka*“ su tuo, kad klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) gali turėti įtakos mokymo (si) kokybei. 8% respondentų teigia, kad visiškai nesutinka ir kad įtakos kokybei gali turėti naudojimas kompiuteriu, internetu ir visais socialiniais tinklalapiais užsienio kalba. Kad linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas įtakoja mokymo (si) kokybę, „*nesutinka*“ – 20% respondentų. 8% „*nežino*“ ar vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių, gali būti pagrindiniai veiksniai, kurie įtakoja mokymo (si) kokybę pamokose.

Formalioji aplinka	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė.	0	100	0	0	0
Pamokos organizavimas, forma, struktūra	44	0	8	48	0
Sistemingas darbas su žodynu	0	44	8	48	0
Klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse)	0	44	8	48	0
Linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos	8	92	0	0	0

struktūrų įsisavinimas					
Raiškaus skaitymo ugdymas	8	92	0	0	0
Klausymas ir rašymas	0	100	0	0	0
Neformalioji aplinka					
Knygos užsienio kalba	0	100	0	0	0
Vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių	44	56	0	0	0
TV programos, filmai užsienio kalba	0	100	0	0	0
Kompiuteris	0	100	0	0	0
Internetas, socialiniai tinklalapiai	0	100	0	0	0
Kelionės po užsienio šalis	44	56	0	0	0

Gauti rezultatai aiškiai parodo, kokie pagrindiniai veiksniai *Airijoje* įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokose. Pamokos organizavimas, forma, struktūra, vasaros stovyklos tarp kitataučių mokinių ir kelionės po užsienio šalis įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę „*visiškai sutinka*“ – 44% respondentų. Tačiau, net – 100% visų apklaustųjų „*sutinka*“, kad didžiausią įtaką užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turi – vadovėliai ir papildomų priemonių įvairovė, klausymas ir rašymas, knygos užsienio kalba, TV programos, filmai ir internetas bei socialiniai tinklalapiai užsienio kalba. Atsirado ir tokių respondentų - 8%, kurie pasirinko, kad jie „*visiškai nesutinka*“ su tuo, kad pamokos organizavimas, forma, struktūra, sistemingas darbas su žodynu bei klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. Kad pamokos organizavimas, forma, struktūra, sistemingas darbas su žodynu ir klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) įtakoja mokymo (si) kokybę, „*nesutinka*“ – 48% respondentų. Apibendrinant respondentų nuomones, galima teigti, kad visgi pagrindiniais veiksniais įvardijami vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė, klausymas ir rašymas, skaitomos knygos užsienio kalba, žiūrimos TV programos, filmai bei kompiuteris ir naršomi socialiniai tinklalapiai užsienio kalba labiausiai įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę, o Lietuvos mokyklose apibendrinant galima teigti, kad visgi pagrindiniais veiksniais įvardijami kelionės po užsienio šalis, klausymas ir rašymas bei sistemingas darbas su žodynu labiausiai įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokose.

Siekiant išsiaiškinti apklaustųjų nuomonę apie tai, kokios kitos aplinkos (išskyrus pamoką) reikšmingos užsienio kalbos mokymo (si) proceso kokybei, rezultatų atsakymai pateikti 105 lentelėje.

105 lentelė.

Kitos aplinkos reikšmingumas užsienio kalbos proceso kokybei. (N = 50; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Filmai, dainos užsienio kalba	48	52	0	0	4
Šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba	52	44	0	0	4
Kelionės į užsienį	76	24	0	0	0
Kompiuteriniai žaidimai	12	48	8	32	0
Internetas	12	76	4	8	0
Socialiniai tinklalapiai	16	68	4	12	0
Korepetitoriaus paslaugos	28	68	0	4	0
Papildomos užduotys	32	68	0	0	0

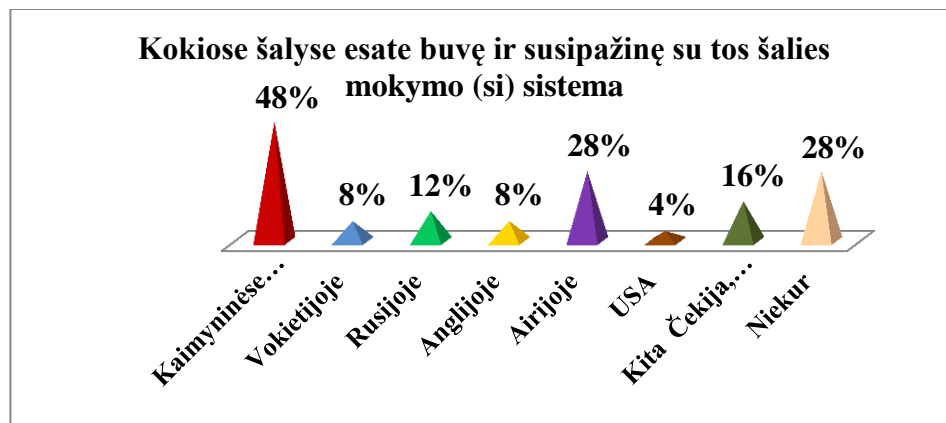
Iš gautų *Lietuvoje* dirbančių pedagogų rezultatų, galima teigti, kad – 76% apklaustųjų „*visiškai sutinka*“, kad kelionės po užsienį labai reikšmingos užsienio kalbos mokymo (si) proceso kokybei. Kad naudojantis internetu gali padėti geriau išmokti užsienio kalbos, su tuo „*sutinka*“ net – 76% apklaustųjų. Kad kompiuteriniai žaidimai užsienio kalba galėtų pagerinti užsienio kalbos kokybę, „*visiškai nesutinka*“ – 8% respondentų. Atsirado ir tokių respondentų, kurie „*nežino*“, kad filmai, dainos užsienio kalba ir šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba, galėtų padėti mokytis užsienio kalbos ir pasiekti geresnių mokymo (si) kokybės rezultatų.

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Filmai, dainos užsienio kalba	44	56	0	0	0
Šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba	44	56	0	0	0
Kelionės į užsienį	48	52	0	0	0
Kompiuteriniai žaidimai	0	56	0	44	0
Internetas	0	100	0	0	0
Socialiniai tinklalapiai	0	100	0	0	0
Korepetitoriaus paslaugos	0	100	0	0	0
Papildomos užduotys	0	100	0	0	0

Iš gautų rezultatų, galima teigti, kad *Airijoje* dirbančių – 48% apklaustųjų „*visiškai sutinka*“, kad kelionės po užsienį labai reikšmingos užsienio kalbos mokymo (si) proceso kokybei. Kad naudojantis internetu, socialiniais tinklalapiais, korepetitoriaus paslaugomis ir papildomomis užduotimis gali padėti geriau išmokti užsienio kalbos, su tuo „*sutinka*“ visi – 100% apklaustųjų. Kad kompiuteriniai žaidimai užsienio kalba galėtų pagerinti užsienio kalbos kokybę, „*nesutinka*“ – 44% visų respondentų. Pagal gautus rezultatus galima daryti išvadas, kad naudojimasis internetu, socialiniais tinklalapiais,

korepetitoriaus paslaugos ir papildomos užduotys yra patys reikšmingiausi dalykai mokiniams mokantis užsienio kalbos, o Lietuvos mokyklose, kad ir kaip bebūtų keista, bet pagal gautus rezultatus galima daryti išvadas, kad kelionės po užsienį ir naudojimasis internetu yra patys reikšmingiausi mokiniams mokantis užsienio kalbos.

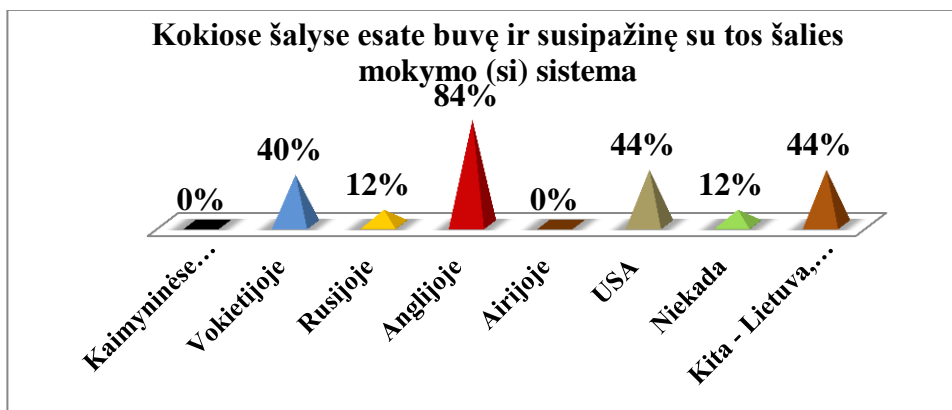
Lietuvoje dirbančių apklaustųjų buvo paklausta, kokiose užsienio šalyse jie yra buvę ir ar jie yra susipažinę su tos šalies mokymo (si) sistema, respondentų atsakymai pateikti 64 paveiksle.

64. pav. Respondentų pasiskirstymas po užsienio šalis. (N=50)

Iš paveikslėlio galima pastebėti, kad artimiausiose *kaimyninėse šalyse* – *Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje* – 48% apklaustųjų buvo išvykę daugiausiai. Taip pat – 28% respondentų yra buvę *Airijoje* ir taip pat *nėra pabuvoję jokioje pasaulio šalyje*. 16% respondentų teigė, kad jiems yra tekę būti *kitose pasaulio šalyse* - *Čekijoje, Baltarusijoje, Ispanijoje ir Portugalijoje*. Kad yra buvę *Rusijoje* ir susipažinę su tos šalies mokymo (si) sistema atsakė – 12% respondentų. Ir – 8% apklaustųjų pasisakė, kad jie lankėsi *Anglijoje* ir *Vokietijoje*. Ir *USA (Jungtinėse Amerikos valstijose)* šalyje lankėsi – 4% respondentų.

Airijoje dirbančių pedagogų buvimas kitose šalyse:

Iš paveikslėlio galima matyti, kad artimiausioje šalyje – *Anglijoje* – 84% apklaustųjų buvo išvykę daugiausiai. Taip pat – 44% respondentų yra buvę *USA (Jungtinėse Amerikos valstijose)* ir taip pat yra buvę *Lietuvoje, Brazilijoje, Italijoje ir net Afrikoje* esančiuose mokyklose. Kita nemaža dalis apklaustųjų - 40% teigia, kad yra buvę – *Vokietijoje* ir ten susipažinę su tos šalies mokymo (si) sistema. Ir nedidelė dalis respondentų - 12% yra buvę *Rusijoje* ir kad taip pat *nėra pabuvoję jokiaje pasaulio šalyje*. Apibendrinant galima teigti, kad *Airijoje* dirbantys pedagogai yra pilnai susipažinę su užsienio šalių mokymo (si) sistema, kurios elementus, pamatytas ar išgirstas naujoves gali sėkmingai pritaikyti ir dirbdami su savo mokiniais per užsienio kalbos pamokas, o mūsų šalies pedagogai yra pilnai susipažinę su užsienio šalių mokymo (si) sistema, kurios elementus, pamatytas ar išgirstas naujoves gali sėkmingai pritaikyti ir dirbdami su savo mokiniais per užsienio kalbos pamokas.

Siekiant išsiaiškinti, ar dirbamoje mokykloje administracija pakankamai skiria dėmesio užsienio kalbos mokymui (si), apklaustųjų atsakymų rezultatai pateikti 105 lentelėje.

105 lentelė.

Administracijos dėmesys užsienio kalbos mokymui (si). (N = 50; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Taip, skiriama pakankamai dėmesio	28	60	4	8	0
Ne, neskiriama	4	8	28	60	0
Tai būna retai	4	16	24	56	0
Galėtų skirti ir daugiau	20	60	16	4	0
Nuolat kartoja, kad nėra tam lėšų	12	24	12	44	8
Sako, kad to visai nereikia	0	4	48	48	0

Iš lentelėje pateiktų *Lietuvoje* dirbančių respondentų rezultatų, galima teigti, kad – 28% respondentų „*visiškai sutinka*“, kad užsienio kalbos mokymui (si) skiriama pakankamai dėmesio. Kad užsienio kalbos mokymui (si) skiriama pakankamai dėmesio ir kad jo galėtų skirti ir daugiau, „*sutinka*“ – 60% apklaustųjų. Tačiau, su tuo pačiu teiginiu - kad to visai nereikia, „*visiškai nesutinka*“ – 48% respondentų. Net – 60% visų apklaustųjų „*nesutinka*“, kad dėmesio užsienio kalbos mokymui (si) neskiriama. Ir atsirado „*nežinančių*“, ar administracija nuolat kartoja, kad nėra lėšų užsienio kalbos mokymui (si) pagerinti.

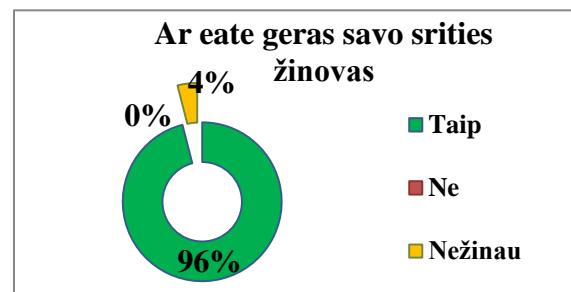
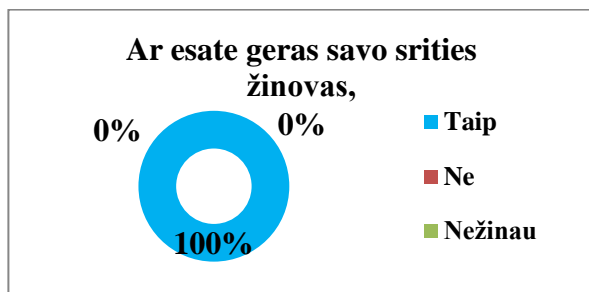
105 lentelė.

Administracijos dėmesys užsienio kalbos mokymui (si). (N = 50; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Taip, skiriama pakankamai dėmesio	44	56	0	0	0
Ne, neskiriama	0	0	0	100	0
Tai būna retai	0	0	0	100	0
Galėtų skirti ir daugiau	0	100	0	0	0
Nuolat kartoja, kad nėra tam lėšų	0	32	0	68	0
Sako, kad to visai nereikia	0	0	44	56	0

Iš lentelėje pateiktų rezultatų, galima teigti, kad *Airijoje* dirbančių – 44% respondentų „*visiškai sutinka*“, kad užsienio kalbos mokymui (si) skiriama pakankamai dėmesio. Kad galėtų skirti ir daugiau, „*sutinka*“ visi – 100% apklaustųjų. Tačiau - 44% „*visiškai nesutinka*“, kad administracija sako, kad užsienio kalbos mokymui (si) dėmesio skirti visai nereikia. Net – 100% visų apklaustųjų „*nesutinka*“, kad dėmesio užsienio kalbos mokymui (si) neskiriama ir kad tai būna retai. Iš gautų rezultatų, galima daryti tokias išvadas, kad administracijos darbuotojai galėtų skirti ir daugiau dėmesio užsienio kalbos mokymui (si), nes dabar to dėmesio labai trūksta, o mūsų šalies mokyklose administracijos darbuotojai skiria pakankamai dėmesio užsienio kalbos mokymui (si), bet tokia pat dalis respondentų teigia, kad galėtų skirti ir daugiau.

Siekiant išsiaiškinti respondentų nuomonę į paskutinį klausimą, ar jie yra geri savo srities žinovai, kad suteiktų mokiniams kokybišką užsienio kalbos mokymą, apklaustųjų atsakymai pateikti 65 paveiksle.

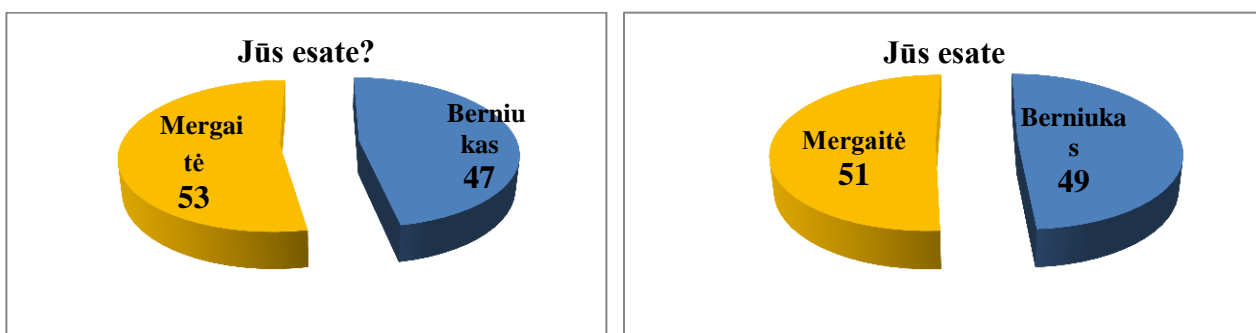
65 pav. Respondentų pasiskirstymas, ar jie geri savo srities žinovai. (N= 50)

Iš gautų atsakymų aiškiai matyti, kad visi *Lietuvoje* dirbantys apklausti respondentai 100% atsakė, kad jie yra geri savo srities žinovai ir jie gali suteikti mokiniams kokybišką užsienio kalbos mokymą.

O *Airijoje* beveik visi apklausti respondentai - 96% atsakė, kad jie yra *geri savo srities žinovai* ir jie gali suteikti mokiniams kokybišką užsienio kalbos mokymą. Ir tik - 4% teigia, kad to *nežino*, nes tai geriausiai galėtų pasakyti jų mokiniai.

Lietuvos ir Airijos mokyklose besimokančių užsienio kalbos mokinių gautų tyrimų lyginamoji analizė:

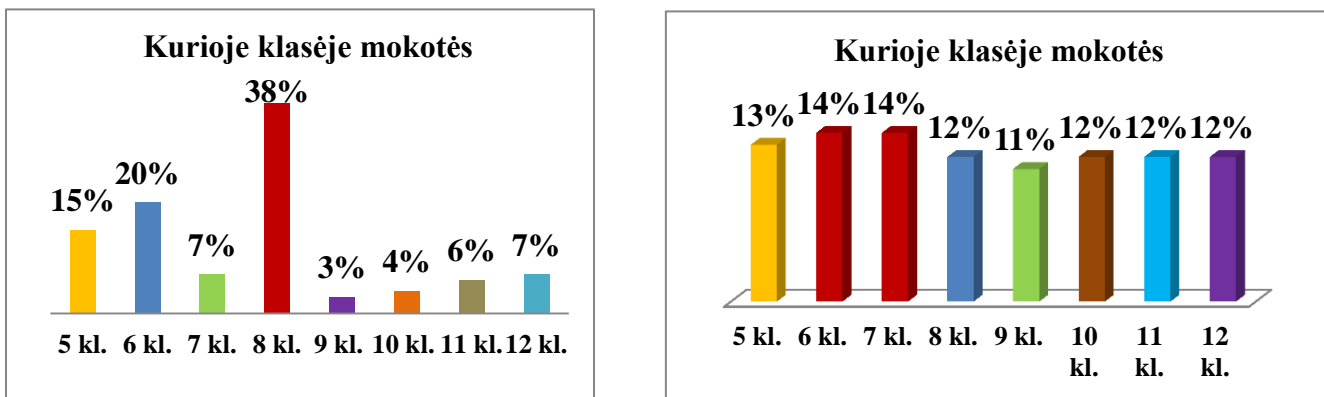
Mokinių dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį pateiktas 66 paveiksle.

66 pav. Mokinių dalyvavusių tyrime pasiskirstymas pagal lytį (N = 200)

Iš paveikslėlio matyti, jog *Lietuvos* tyrime dalyvavo 53 mergaitės ir 47 berniukai. O *Airijoje* tyrime dalyvavo 51 mergaitė ir 49 berniukai. Aiškiai pastebima, kad apklaustųjų lyties skirtumas nėra toks didelis.

Tyrimo duomenys apie tai, kokioje klasėje mokiniai mokosi, duomenų pasiskirstymas pateiktas 67 paveiksle.

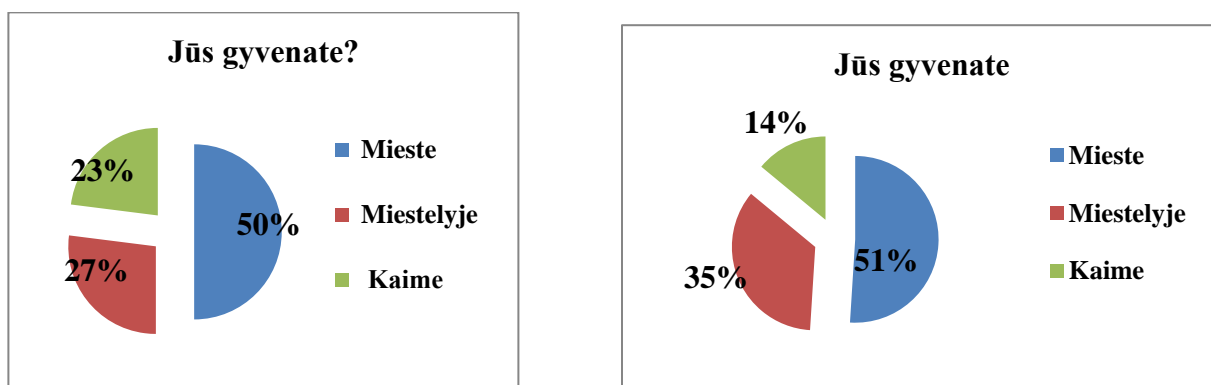

67 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal klasę, kurioje mokosi. (N = 200)

Lietuvoje daugiausiai apklaustųjų mokosi 6 – 7 klasėse, taip atsakė – 14% respondentų. 13% respondentų mokosi – 5 klasėje. 8, 10, 11 ir 12 klasėse besimokančių respondentų yra – 12%. O – 11% apklaustųjų mokosi – 9 klasėje. Iš to galima daryti tokias išvadas, kad apklausoje daugiausiai sudalyvavo iš visų klasių apytiksliai vienodas procentas mokinių.

Airijoje daugiausiai apklaustųjų mokosi **8 klasėje**, taip atsakė – **38%** respondentų. **20%** - respondentų mokosi – **6 klasėje**. **5 klasėje** besimokančių – **15%**. **7%** apklaustųjų mokosi – **7 ir 12 klasėse**. **11 klasėje** besimokančių respondentų – **6%**. Maža dalis – **4%** apklaustųjų mokosi – **10 klasėje**. Ir mažiausiai respondentų besimokančių **9 klasėje**, jų apklausoje dalyvavo tik – **3%**. Iš to galima daryti tokias išvadas, kad apklausoje daugiausiai sudalyvavo 8 klasėje besimokančių mokinių.

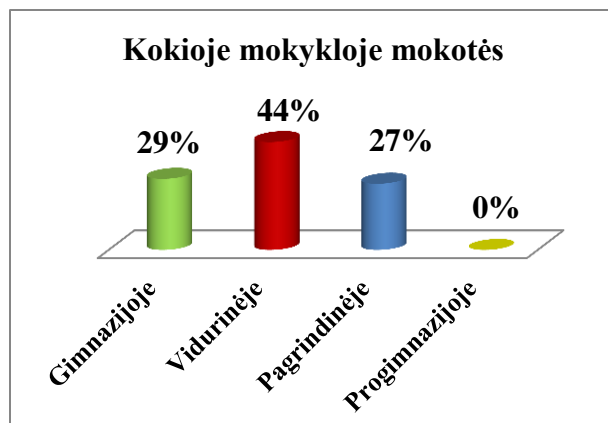
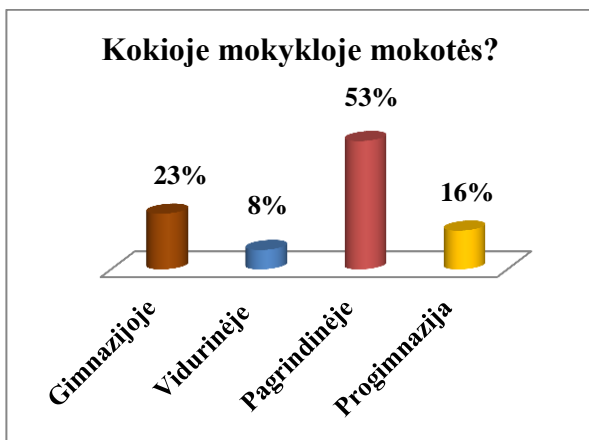
Atliekant apklausą taip pat buvo siekiama nustatyti ir respondentų gyvenamąją vietą, kuris pateiktas 68 paveiksle.

68 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamą vietą. (N = 200)

Gauti atsakymai aiškiai parodo, kad *Lietuvoje* daugiausiai apklaustųjų gyvena **miesto teritorijoje**, taip atsakė – **50%** visų respondentų. **Miestelio** statusą turinčioje teritorijoje gyvena – **27%** visų apklaustųjų. Ir – **23%** gyvena **kaimo** teritorijose. *Airijoje* daugiausiai apklaustųjų gyvena **miesto teritorijoje**, taip atsakė – **51%** visų respondentų. **Miestelio** statusą turinčioje teritorijoje gyvena – **35%** visų apklaustųjų. Ir – **14% respondentų** gyvena **kaimo** teritorijose.

Apklausa taip pat norėta išsiaiškinti, kokio tipo mokyklose respondentai mokosi, gauti atsakymų rezultatai pateikti 69 paveiksle.

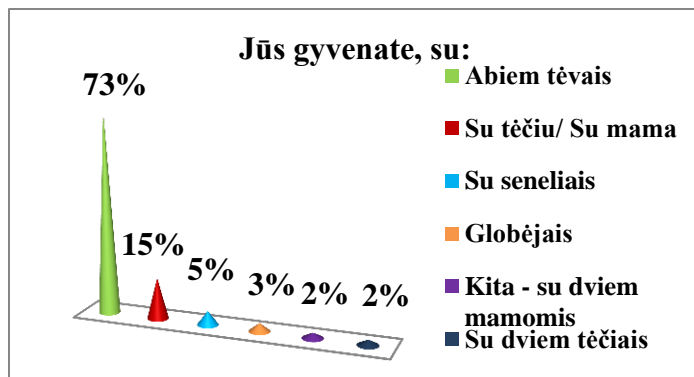
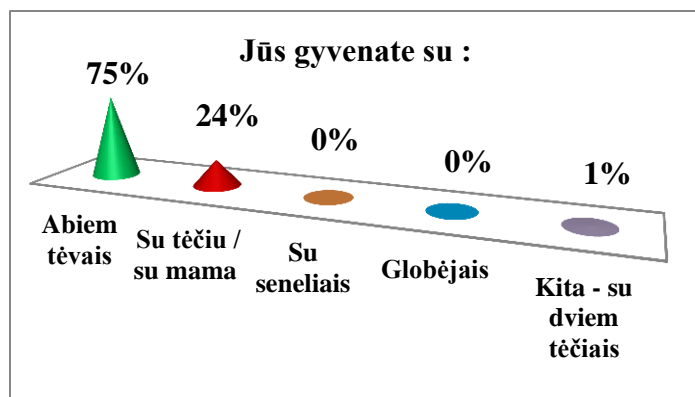

69 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal mokyklos tipą. (N = 200)

Iš gautų atsakymų galima teigti, kad *Lietuvoje* daugiausiai apklaustųjų mokosi *pagrindinėje mokykloje*, taip teigė daugiau kaip pusė visų apklaustųjų – 53%. Kad lanko *gimnazijos* tipo mokyklas atsakė – 23% apklaustųjų. 16% respondentų mokosi *progimnazijos* tipo mokyklose. Ir tik – 8% apklaustųjų lanko *vidurines* mokyklas. Iš to galime daryti išvadas, kad daugiausiai besimokančiųjų visų apklaustųjų lanko pagrindines mokyklas, kas parodo, kokia yra švietimo padėtis Lietuvos mokyklose.

Airijoje daugiausiai apklaustųjų mokosi *vidurinėje mokykloje*, taip teigė – 44% apklaustųjų. Kad lanko *gimnazijos* tipo mokyklas atsakė – 29% apklaustųjų. Ir kita nemaža dalis respondentų - 27% mokosi *pagrindinio* tipo mokyklose.

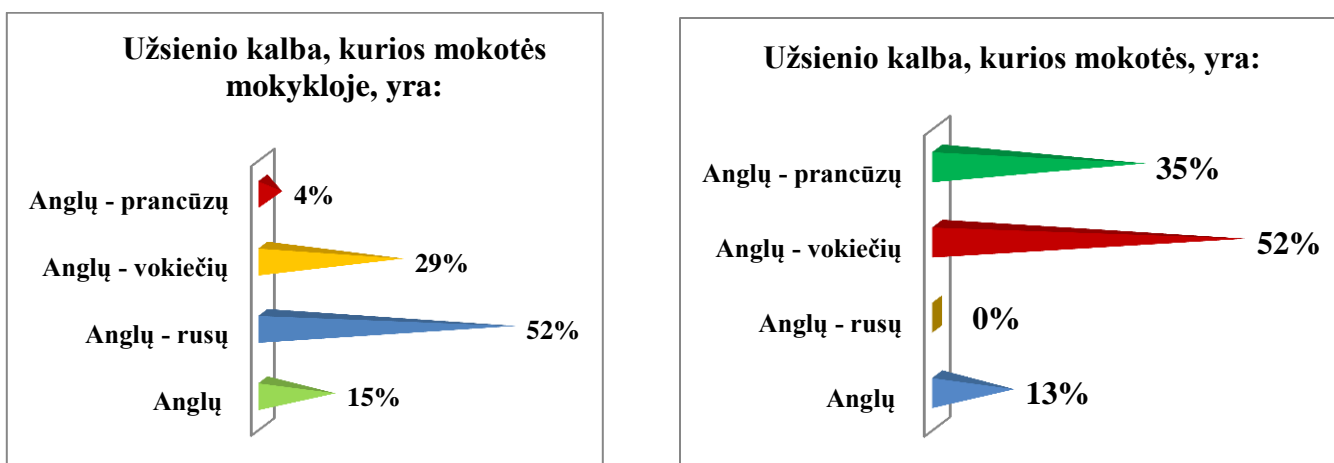
Taip pat norint sužinoti, su kuo besimokantys mokiniai gyvena šeimose, atsakymų rezultatai atitekti 70 paveiksle.

70 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenimą šeimose. (N = 200)

Lietuvoje daugiausiai apklaustųjų gyvena *su abiem tėvais*, taip teigė net – 75% respondentų. Kad gyvena *su vienu iš tėvų*, atsakė – 24% respondentų. Ir, atsirado – 1% respondentų, kuris teigia gyvenantis *su dviem tėčiais*. Ir tai nieko keisto, kai taip sparčiai keičiasi pasaulis ir jame gyvenantys žmonės. *Airijoje* daugiausiai apklaustųjų gyvena *su abiem tėvais*, taip teigė net – 73% respondentų. Kad gyvena *su vienu iš tėvų*, atsakė – 15% respondentų. Kad gyvena su savo *seneliais*, teigė - 5% apklaustųjų. 3% respondentų sako, kad gyvena su *globėjais*. Ir - 2% teigia, kad gyvena *su dviem tėčiais* ir su *dviem mamomis*. Apibendrinant galima teigti, kad daugiausiai besimokančių mokinių gyvena pilnose šeimose, turėdami abu tėvus.

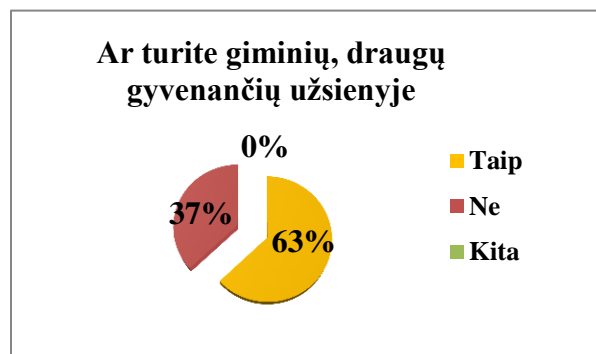
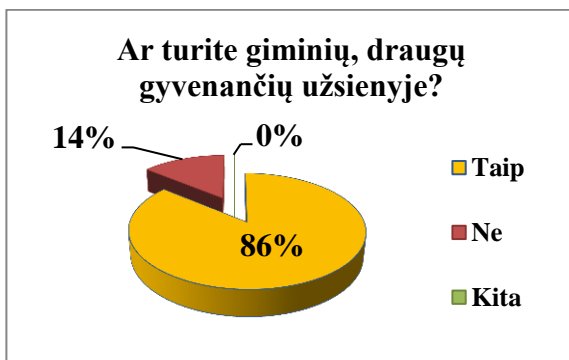
Norint sužinoti, kokią užsienio kalbą mokiniai mokosi savo mokyklose, atsakymai pateikti 71 paveiksle.

71 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, kokią užsienio kalbą mokosi. (N =200)

Aiškliai matosi, kad *Lietuvoje* labiausiai populiarios ir dažniausiai respondentų besimokančios kalbos yra *anglų – rusų* kalbos, taip teigė net – 52% visų apklaustųjų. 29% respondentų sakė, kad mokosi – *anglų – vokiečių* kalbą. Kad *tik vieną* užsienio kalbą – *anglų*, teigė – 15% apklaustųjų. Ir tik maža dalis – 4% sakė, kad mokosi – *anglų – prancūzų* kalbas. O *Airijoje* labiausiai populiarios ir dažniausiai respondentų besimokančios kalbos yra *anglų – vokiečių* kalbos, taip teigė net – 52% visų apklaustųjų. 35% respondentų sakė, kad mokosi – *anglų – prancūzų* kalbą. Kad *tik vieną* užsienio kalbą – *anglų*, teigė – 13% apklaustųjų.

Norint sužinoti, ar apklaustieji turi giminaičių, draugų gyvenančių užsienio šalyse, atsakymų rezultatai pateikti 72 paveiksle.

72 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar turi giminių, draugų gyvenančių užsienio šalyse. (N = 200)

Iš gautų atsakymų aiškiai matyti, kad dauguma *Lietuvos* respondentų – 86% atsakė, kad *tikrai turi* tokių giminių ir draugų gyvenančių užsienio šalyse. Kad *neturi*, atsakė tik – 14% visų apklaustųjų. O dauguma *Airijos* respondentų – 63% atsakė, kad *tikrai turi* tokių giminių ir draugų gyvenančių užsienio šalyse. Kad *neturi*, atsakė – 37% visų apklaustųjų.

Apklausoje taip pat siekta išsiaiškinti, *Lietuvoje* besimokančių apklaustųjų, kaip jie supranta, *kas tai yra mokymo (si) kokybė*, atsakymai buvo gauti įvairūs, išrinkti tik patys suprantamiausiai ir aiškiausiai įvardinti atsakymai, bet galima teigti, kad dauguma respondentų atsakymų į šį klausimą sutapo:

- Kai mokytojas viską išaiškina ir padeda;
- Duodamo išsilavinimo kokybė;
- Geras mokymas;
- Tavo mokėjimo kokybė;
- Geri mokytojai;
- Mokytis galima visiškoje tyloje;
- Tai priklauso nuo mokytojo pamokoje;
- Tai aiškumas;
- Mokiniam būtų patogus mokintis;
- Įdomios ir protingos pamokos.

O į šį klausimą atsakinėjo *Airijos* bendrojo ugdymo mokyklose besimokantys mokiniai:

- Geri ir kokybiški mokytojai;

- Kai mokytojas viską išaiškina ir padeda;
- Duodamo išsilavinimo kokybė;
- Geras ir kokybiškas mokymas;
- Geri mokytojai;
- Tai priklauso nuo mokytojo pamokoje;
- Tai aiškumas;
- Mokiniam būtų patogiau mokintis;
- Įdomios ir protingos pamokos.

Iš mokinių pasisakymų, kaip jie supranta, kas tai yra kokybė, mokiniai pabrėžia, kad tai daug kas priklauso nuo mokytojo dirbančio pamokoje, kad būtų gera ir patogiau mokintis ir kad būtų įdomios bei protingos pamokos, o Lietuvoje besimokantys mokiniai pabrėžia, kad tai daug kas priklauso nuo mokytojo dirbančio pamokoje, kad būtų gera ir patogiau mokintis ir kad būtų įdomios bei protingos pamokos.

Na, o į klausimą, kas besimokančiųjų nuomone yra **kokybiškas užsienio kalbos mokymas, Lietuvoje** besimokančių apklaustųjų nuomonės pasiskirstė taip:

- Kai mokaisi ir kai būna galimybė pakalbėti;
- Kokybiškas kalbos mokymasis yra galimybė suprasti žodžius, bet turi padėti ir mokytoja;
- Aukštos kokybės mokymas;
- Svarbių dalykų kokybė;
- Įdomesni vadovėliai;
- Projektai ir įdomesni vadovėliai;
- Geresnis mokymas;
- Kai mokytojas tikrina išmokimo lygį;
- Mokymosi pasiekimo rezultatai;
- Bendravimas;
- Supažindinimas su tos šalies kultūra.

Airijoje besimokančių apklaustųjų nuomonės pasiskirstė taip:

- Geri mokymosi rezultatai;
- Kokybiškas mokymasis;
- Mokymosi pasiekimo rezultatai;

- Įdomesni vadovėliai;
- Geresnis mokymas;
- Bendravimas;
- Supažindinimas su tos šalies kultūra.

Atsakymai labai panašūs kaip ir Lietuvoje gyvenančių mokinių. Akivaizdu, kad besimokantiems respondentams suteikia pilnavertį mokymą (si) užsienio kalbos pamokose yra labai paprasti ir akivaizdūs dalykai, kurie jų nuomone yra kokybiškas užsienio kalbos mokymas.

Į klausimą, ką reikėtų padaryti, kad pagerėtų užsienio kalbos kokybė pamokose, respondentų atsakymai pateikti 106 lentelėje.

106 lentelė.

Ką reikėtų padaryti, kad pagerėtų užsienio kalbos kokybė. (N = 200; %)

Pamokos gerinimas	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Patobulinti vadovėlių turinį	24	69	1	1	5
Patobulinti švietimo sistemą	20	68	2	2	8
Taikyti inovatyvesnius mokymo (si) metodus	6	73	2	0	19
Pakeisti klasės aplinką ir baldus	13	73	1	2	11
Įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas	14	69	3	4	10
Pakeisti senus mokytojus į jaunus	58	21	14	5	2

Lietuvoje besimokantys respondentai „*visiškai sutinka*“, kad pagerėtų užsienio kalbos mokymo (si) kokybė jei būtų pakeisti seni mokytojai į jaunesnius už esamus, taip teigė daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 58%. Kad reikėtų *taikyti inovatyvius mokymo (si) metodus ir* pakeisti klasės aplinką, baldus, įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas „*sutinka*“ net 69% respondentų. Su šiuo pačiu teiginiu, kad reikėtų pakeisti senus mokytojus į jaunus „*visiškai nesutinka*“ - 14% respondentų. 5% respondentų taip pat „*nesutinka*“, kad pakeitus senus mokytojus į jaunesnius, pagerintų mokymo (si) kokybę per užsienio kalbos pamokas. Atsirado ir tokių, kurie „*nežino*“ ar įtakos tam turi taikomi inovatyvesni mokymo (si) metodai, taip mano – 19% apklaustųjų.

Airijoje besimokančių mokinių nuomonė

Pamokos gerinimas	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Patobulinti vadovėlių turinį	33	67	0	0	0
Patobulinti švietimo sistemą	33	67	0	0	0
Taikyti inovatyvesnius mokymo (si) metodus	33	9	58	0	0
Pakeisti klasės aplinką ir baldus	5	92	0	3	0
Įdiegti / taikyti naujas IKT technologijas	0	43	56	0	1
Pakeisti senus mokytojus į jaunos	0	67	0	3	30

Apklaustieji „*visiškai sutinka*“, kad pagerėtų užsienio kalbos mokymo (si) kokybė jei patobulėtų vadovėlių turiniai, kad reikėtų patobulinti švietimo sistemą ir reikėtų taikyti inovatyvius mokymo (si) metodus, taip teigia - 33% respondentų. Kad reikėtų pakeisti klasės aplinką ir baldus „*sutinka*“ net - 92% respondentų. Kad reikėtų taikyti inovatyvesnius mokymo (si) metodus „*visiškai nesutinka*“ - 58% respondentų. Ir maža dalis respondentų - 3% „*nesutinka*“, kad pakeitus klasės aplinką ir baldus bei pakeitus senus mokytojus į jaunesnius, pagerintų mokymo (si) kokybę per užsienio kalbos pamokas. Atsirado ir tokių, kurie „*nežino*“ ar įtakos tam turi pakeisti seni mokytojai į jaunesnius. Iš viso to, galima daryti tokias išvadas, kad geriausia užsienio kalbos kokybė pamokose pagerėtų, jei būtų pakeista klasės aplinka ir baldai, tai jų nuomone pagerintų užsienio kalbos kokybę pamokose, o mūsų šalies apklaustieji teigia, kad geriausia užsienio kalbos kokybė pamokose pagerėtų, jei būtų taikomi inovatyvesni mokymo (si) metodai, pakeista klasės aplinka ir baldai, patobulinta pati švietimo sistema ir vadovėlių turinys bei įdiegta naujosios technologijos.

Siekiant išsiaiškinti, kokia apklaustųjų nuomonė apie tai, kokia jų nuomone yra kokybiška užsienio kalbos pamoka, gauti rezultatai pateikti 107 lentelėje.

108 lentelė.

Kokia yra kokybiška užsienio kalbos pamoka. (N = 200; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kai Jūs įsisavinate mokomąją medžiagą	20	75	1	3	1
Kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai	64	34	1	1	0
Kai po pamokos pasakote, kad supratote pamokos temą	39	47	10	3	1
Kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai	50	46	2	0	2
Kai neužduoda daug namų darbų	76	12	3	5	4
Kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairių mokymo metodų	42	18	37	3	0

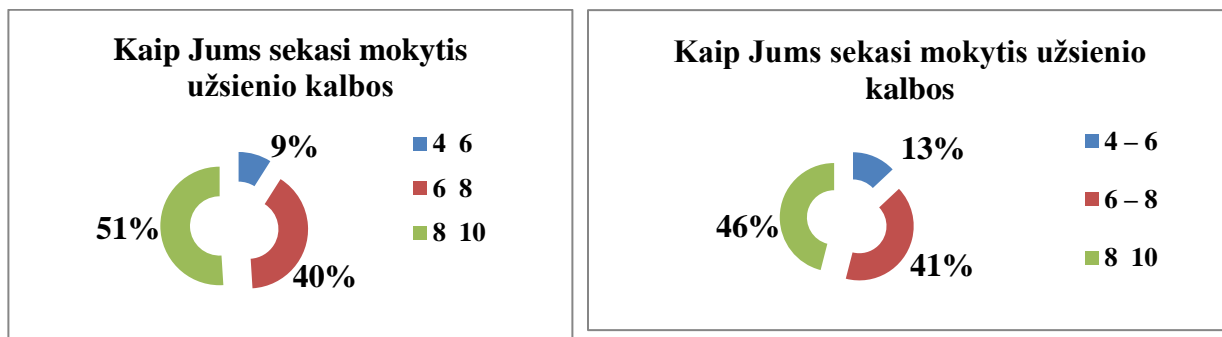
Iš gautų *Lietuvoje* besimokančių atsakymų rezultatų matome, kad respondentai kokybiška užsienio kalbos pamoka „*visada*“ laiko, kai neužduoda daug namų darbų, teigė net – 76% visų apklaustųjų. Na, o kai respondentai įsisavina mokomąją medžiagą kokybiška užsienio kalbos pamoka „*dažnai*“ laiko – 75% visų apklaustųjų. Ir su tuo pačiu teiginiu, kad kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų, „*retai*“ sutinka – 37% visų apklaustųjų. Kad „*kartais*“ kokybiška pamoka būna kai neužduoda namų darbų atsakė tik – 5% respondentų. Ir, kad „*niekada*“ pamoka nėra kokybiška, kai neužduoda namų darbų, mano – 4% visų apklaustųjų.

Airijoje besimokančių mokinių nuomonė

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kai Jūs įsisavinote mokomąją medžiagą	58	42	0	0	0
Kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai	6	94	0	0	0
Kai po pamokos pasakote, kad supratote pamokos temą	63	37	0	0	0
Kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai	63	37	0	0	0
Kai neužduoda daug namų darbų	1	0	71	0	28
Kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų	5	26	3	66	0

Iš gautų atsakymų rezultatų matome, kad respondentai kokybiška užsienio kalbos pamoka „*visada*“ laiko, kai po pamokos yra pasakoma, kad supratom pamokos temą ir kai mokytojas kalba aiškiai ir suprantamai, taip teigia - 63% respondentai. Na, o kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai, tokia pamoka „*dažnai*“ laikoma kokybiška, sako – 94% visų apklaustųjų. Na, o kai neužduoda daug namų darbų kokybiška pamoka „*retai*“ vadina– 71% visų apklaustųjų. Kad „*kartais*“ kokybiška pamoka būna, kai pamokoje naudojama kuo daugiau įvairesnių mokymo metodų, teigia - 66% respondentų. Ir, kad „*niekada*“ pamoka nėra kokybiška, kai neužduoda namų darbų, mano – 28% visų apklaustųjų. Apibendrinant galima teigti, kad kokybiškiausia užsienio kalbos pamoka mokiniai laiko tą, kai gaunami geri ir kokybiški rezultatai, tad tokias pamokas mokiniai laiko pačiomis kokybiškiausiomis, o Lietuvos mokyklose apibendrinant galima teigti, kad kokybiškiausia užsienio kalbos pamoka mokiniai laiko tą, kai mokytojai neužduoda daug namų darbų ir kai jie įsisavino mokomąją medžiagą pamokos metu. Tokias pamokas mokiniai laiko pačiomis kokybiškiausiomis.

Kaip mokiniams sekasi mokytis užsienio kalbos, atsakymų rezultatai pateikti 73 paveiksle.

73 pav. Mokinių mokymosi įvertinimai balais. (N = 200)

Iš paveikslo puikiai matyti, kad *Lietuvoje* besimokantys respondentai mokosi tarp puikiai ir gerai, įvertindami – **8-10** balų skalėse, taip save įvertino daugiau kaip pusė visų apklaustųjų – **51%**. Kita nemaža dalis respondentų – **40%** teigia, kad mokosi – **6-8** balų sistemoje. Ir tik – **9%** visų apklaustųjų mokosi – **4-6** balų sistemoje. O *Airijoje* besimokantys respondentai mokosi tarp puikiai ir gerai, įvertindami – **8-10** balų skalėse, taip save įvertino - **46%** visų apklaustųjų. Kita nemaža dalis respondentų – **41%** teigia, kad mokosi – **6-8** balų sistemoje. Ir tik – **13%** visų apklaustųjų mokosi – **4-6** balų sistemoje. Apibendrinant galima teigti, kad respondentai puikiai supranta dėstomos užsienio kalbos medžiagą, nes įvertinimai už jų žinias pakankamai aukšti.

Siekiant išsiaiškinti, užsienio kalbos respondentai mokosi, nes, apklaustųjų atsakymai pasiskirstė labai nevienodai. Rezultatai pateikti 109 lentelėje.

109 lentelė.

Mokausi užsienio kalbos, nes: (N = 200; %)

	Tikrai sutinku	Sutinku	Tikrai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Mokytis anglų kalbą labai įdomu	38	56	1	2	3
Užsienio kalba pravers man ateityje	68	23	1	0	8
Tėveliai nori, kad aš mokytis	70	25	3	1	1
Nes mokosi mano draugai	1	44	43	11	1
Noriu bendrauti su užsienyje gyvenančiais draugais ir giminaičiais	64	32	2	1	1
Noriu suprasti filmus, dainas užsienio kalba	67	32	1	0	0
Keliauti po užsienio šalis	68	30	0	1	1

Galima teigti, kad *Lietuvoje* besimokančių – 70% respondentų, „*visiškai sutinka*“, kad užsienio kalbos dažniausiai mokosi, nes jų tėveliai to nori. Na, o su tuo pačiu teiginiu, kad mokytis įdomu, „*sutinka*“ – 56% apklaustųjų. Su tuo, kad užsienio kalbos mokosi todėl, nes mokosi jų draugai, „*visiškai nesutinka*“ – 43% respondentų. 11% visų apklaustųjų „*nesutinka*“ su tuo, kad užsienio kalbos mokosi todėl, kad tai daro jų draugai. Ir atsirado „*nežinančių*“ respondentų dėl to, kad tai galės praversti jiems ateityje, taip teigė – 8% apklaustųjų.

Airijoje besimokančių mokinių nuomonė

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Mokytis anglų kalbą labai įdomu	47	63	0	0	0
Užsienio kalba pravers man ateityje	47	63	0	0	0
Tėveliai nori, kad aš mokytis	5	75	0	20	0
Nes mokosi mano draugai	4	26	3	67	0
Noriu bendrauti su užsienyje gyvenančiais draugais ir giminaičiais	51	49	0	0	0
Noriu suprasti filmus, dainas užsienio kalba	51	49	0	0	0
Keliauti po užsienio šalis	49	51	0	0	0

Galime teigti, kad daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 51% „*visiškai sutinka*“, kad užsienio kalbos dažniausiai mokosi, nes jie nori bendrauti su užsienyje gyvenančiais draugais ir giminaičiais bei taip jiems lengviau suprasti filmus, dainas užsienio kalba. O kad respondantai mokosi užsienio kalbos todėl, kad jų tėveliai to nori, „*sutinka*“ – 75% apklaustųjų. O su tuo pačiu teiginiu, kad mokosi užsienio kalbos tik todėl, nes jos mokosi jų draugai „*nesutinka*“ - 67% apklaustųjų. Apibendrinant galima pasakyti, kad daugiausiai respondentų užsienio kalbos mokosi todėl, nes to nori jų tėveliai, kad

užsienio kalba pravers ateityje. Lyginant su mūsų Šalimi, apibendrinant galima pasakyti, kad daugiausiai respondentų užsienio kalbos mokosi todėl, nes to nori jų tėveliai, kad užsienio kalba pravers ateityje ir kad žinias galima pritaikyti keliaujant, kad lengviau suprasti žiūrint filmus ir klausant dainų užsienio kalba. Kad ir kaip mokiniai kartais nenoriai mokosi užsienio kalbos, bet susidaro nuomonė, kad be jos būtų sunku daug ką suprasti ir daug ką nuveikti.

Į klausimą, kokias mokymo priemones naudoja užsienio kalbos mokytojas pamokoje, respondentų atsakymai pateikti 110 lentelėje. **110 lentelė.**

Mokymo priemonių naudojimas užsienio kalbos pamokose. (N = 200; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kompiuterines programas	1	13	72	3	11
Video	0	7	74	12	7
Multimedia	0	3	48	5	44
Vaizdines – plakatai, nuotraukos, piešiniai	4	70	11	10	4
Garsines – tekstai, muzikos įrašai	1	23	64	10	2

Lietuvoje besimokančių mokinių nuomonė

Kad užsienio kalbos pamokose „*visada*“ yra naudojamos vaizdinės priemonės, taip sakė tik labai maža respondentų dalis – 4%. Kad „*dažnai*“ tos pačios vaizdinės priemonės naudojamos pamokose, teigė net – 70% visų apklaustųjų. Na ir gausiausi respondentų atsakymai, kad užsienio kalbos mokytojai „*retai*“ naudoja video ir kompiuterines programas, atsakė net – 74% - 72% respondentų. Kad video, kaip mokymo priemonė užsienio kalbos pamokose naudojama tik „*kartais*“ teigė – 12% visų apklaustųjų. Na, o kad tos pačios multimedijos užsienio kalbos mokytojai „*niekada*“ nenaudoja, kaip vienos iš mokymo priemonių, teigė – 44% visų apklaustųjų.

Airijoje besimokančių mokinių nuomonė

	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Kompiuterines programas	6	94	0	0	0
Video	8	92	0	0	0
Multimedia	33	67	0	0	0
Vaizdines – plakatai, nuotraukos, piešiniai	6	85	9	0	0
Garsines – tekstai, muzikos įrašai	6	91	3	0	0

Kad užsienio kalbos pamokose „*visada*“ yra naudojami vaizdo projektoriai - multimedija, taip sakė - 33% respondentų. Kad „*dažnai*“ užsienio kalbos pamokose naudojamos kompiuterines programos, taip teigė - 94% respondentų. Na ir tik - 9% respondentų atsakė, kad užsienio kalbos mokytojai „*retai*“ naudoja vaizdines mokymo priemones savo pamokose. Galima daryti tokias išvadas, kad per užsienio kalbos pamokas mokytojai dažniausiai naudoja kompiuterines programos, video ir garsines mokymo priemones. Taigi, galima teigti, kad tose mokyklose labai gera finansinė padėtis ir užsienio kalbos klasės aprūpintos visomis reikiamomis priemonėmis, o mūsų šalyje per užsienio kalbos pamokas mokytojai dažniausiai naudoja vaizdines mokymo priemones, tačiau, nemaža dalis apklaustųjų teigia, kad video, kompiuterinės programos ir garsinės mokymo priemonės per pamokas naudojamos retai. Tai leidžia manyti, kad užsienio kalbos pamokose ir vėl labai trūksta naujumo. Bet, mes nežinome dėl kokių priežasčių ten esantys pedagogai tokių priemonių netaiko, ar todėl, kad bloga finansinė mokyklos padėtis, ar todėl, kad mokymo įstaigose dirba daugiau vyresnio amžiaus užsienio kalbos pedagogai, kurie nemoka tokiomis mokymo priemonėmis naudotis.

Na, o siekiant išsiaiškinti, kokius mokymo metodus pamokoje dažniausiai naudoja užsienio kalbos mokytojas, atsakymai pateikti 111 lentelėje.

111 lentelė.

Dažniausiai naudojami mokymo metodai užsienio kalbos pamokose. (N = 200; %)

Mokymo metodai	Visada	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Minčių lietus	5	73	13	3	6
Skaitymas	62	36	2	0	0
Aiškinimas	27	69	2	2	0
Kūrybiniai darbai	1	74	23	1	1
Darbas grupėse	0	65	31	2	2
Darbas porose	1	61	30	6	2
Žaidimai	1	8	48	41	2
Projektiniai darbai	60	27	8	4	1
Gramatikos pratimai	50	46	1	1	2
Žodžių diktantai	4	43	46	3	3
Diskusijos	3	66	17	12	2

Lietuvoje besimokančių mokinių nuomonė

Iš lentelėje pateiktų atsakymų rezultatų matyti, kad visgi skaitymas, užsienio kalbos pamokose įvardijamas, kaip „*visada*“ naudojamas kaip vienas iš pagrindinių mokymo metodų, taip teigė – 62% apklaustųjų. Na, o kad kūrybiniai darbai (74%) ir minčių lietus (73%) užsienio kalbos pamokose

naudojami „*dažnai*“ įvardijo tikrai nemaža dalis visų apklaustųjų. Kad žaidimai ir žodžių diktantai „*retai*“ naudojami užsienio kalbos pamokose, taip teigė – 48% - 46% visų apklaustųjų. Kad žaidimai, kaip mokymo metodai per užsienio kalbos pamokas naudojami „*kartais*“ įvardijo – 41% visų apklaustųjų. Kad minčių lietus, kaip vienas iš mokymo metodų, „*niekada*“ nenaudojamas, priskyrė – 6% visų apklaustųjų.

Mokymo metodai	Visda	Dažnai	Retai	Kartais	Niekada
Minčių lietus	5	95	0	0	0
Skaitymas	2	45	53	0	0
Aiškinimas	2	75	23	0	0
Kūrybiniai darbai	2	65	0	33	0
Darbas grupėse	2	64	34	0	0
Darbas porose	2	73	19	2	1
Žaidimai	2	1	30	3	64
Projektiniai darbai	2	25	63	4	6
Gramatikos pratimai	69	30	0	1	0
Žodžių diktantai	2	69	24	1	3
Diskusijos	2	70	25	1	2

Airijoje besimokančių mokinių nuomonė

Iš lentelėje pateiktų atsakymų matyti, kad gramatikos pratimai, užsienio kalbos pamokose įvardijami, kaip „*visada*“ naudojami ir kaip viena iš pagrindinių mokymo metodų, taip teigė – 69% apklaustųjų. Na, o kad naudojamas minčių lietus užsienio kalbos pamokose „*dažnai*“ taip sako net – 95% visų apklaustųjų. Na, o kad projektiniai darbai „*retai*“ naudojami užsienio kalbos pamokose, taip teigė – 63% visų apklaustųjų. Kad kūrybiniai darbai kaip mokymo metodai per užsienio kalbos pamokas naudojami „*kartais*“ įvardijo – 33% visų apklaustųjų. Kad žaidimai, kaip vienas iš mokymo metodų, „*niekada*“ nenaudojamas užsienio kalbos pamokose, priskyrė net – 64% visų apklaustųjų. Vadinasi galima sakyti, kad visgi dažniausiai naudojami metodai per užsienio kalbos pamokas yra minčių lietus. Vadinasi, mokiniai turi progą ne tik nuobodžiai ir sunkiai mokytis rašymo, skaitymo ir gramatikos dalykų, bet ir turi galimybę parodyti savo gabumus ir kitose srityse, tačiau mūsų šalyje visgi dažniausiai naudojami metodai per užsienio kalbos pamokas yra kūrybiniai darbai, minčių lietus ir darbas grupėse.

Siekiant išsiaiškinti, ar namų darbų užduotys turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei, respondentų atsakymai pateikti 112 lentelėje.

112 lentelė.

Namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei. (N = 200; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Nesutinku	Visiškai nesutinku	Nežinau
Ne, neturi	3	55	18	21	3
Turi labai didelę įtaką	45	51	2	2	0
Nuo to priklauso žinių įsisavinimas	41	45	0	2	2
Tai žinių pakartojimas	21	77	0	1	1
Juk taip gauname grįžtamąjį ryšį	42	50	3	1	4
Ne, nes namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei	3	1	46	44	6

Lietuvoje besimokančių mokinių nuomonė

Kad užsienio kalbos namų darbai turi labai didelę įtaką, „**visiškai sutinka**“ – 45% visų apklaustųjų. Kad tai yra žinių pakartojimas, „**sutinka**“ – 77% apklaustųjų. Su tuo pačiu teiginiu, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei neturi, „**nesutinka**“ net – 46% visų apklaustųjų. Su teiginiu, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei, „**visiškai nesutinka**“ – 44% visų apklaustųjų.

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Ne, neturi	0	0	39	8	53
Turi labai didelę įtaką	23	77	0	0	0
Nuo to priklauso žinių įsisavinimas	23	77	0	0	0
Tai žinių pakartojimas	23	77	0	0	0
Juk taip gauname grįžtamąjį ryšį	11	32	0	49	8
Ne, nes namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei	0	1	38	16	45

Airijoje besimokančių mokinių nuomonė

Kad užsienio kalbos namų darbai turi labai didelę įtaką, kad nuo to priklauso žinių įsisavinimas ir tai visas žinių pakartojimas „**visiškai sutinka**“ – 23% visų apklaustųjų. Su tais pačiais teiginiais, kad užsienio kalbos namų darbai turi labai didelę įtaką, kad nuo to priklauso žinių įsisavinimas ir tai visas žinių pakartojimas „**sutinka**“ – 77% visų apklaustųjų. Su teiginiu, kad namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei neturi, „**visiškai nesutinka**“ – 39% visų apklaustųjų. Su teiginiu, kad namų darbų užduotys įtakoja visą gaunamą grįžtamąjį ryšį „**nesutinka**“ – 49% visų apklaustųjų. Ir atsirado „**nežinančių**“ ar namų darbų užduotys neturi jokios reikšmės mokymo (si) kokybei, taip teigė daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 53% apklaustųjų. Galima daryti išvadas, kad namų darbų įtaka

užsienio kalbos mokymo (si) kokybei yra labai didelė, nes tai yra pagrindinis žinių pakartojimo būdas ar buvo suprasta mokomoji užsienio kalbos medžiaga. Tačiau mūsų šalyje namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei yra labai didelė, nes tai yra pagrindinis žinių pakartojimo būdas, kurio užsienio kalbos pedagogai iš mokinių gauna grįžtamąjį ryšį, ar buvo suprasta medžiaga.

Na, o kokias vertinimo formas mokytojas naudoja užsienio kalbos pamokose, rezultatų atsakymus matysite 113 lentelėje.

113 lentelė.

Pagrindinės vertinimo formos. (N = 200; %)

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kaupiamąjį balą	43	54	3	0	0
Pliusus – minusus	43	51	2	3	1
Aplanko metodą	3	3	70	11	13
Taškus	36	40	12	10	2
Paprastą įvertinimą – pažymį	48	49	1	1	1

Lietuvoje besimokančių mokinių nuomonė

Taigi, kad užsienio kalbos pamokose „*visada*“ naudojamas paprastas įvertinimas – pažymys, atsakė – 48% visų apklaustųjų. Kad „*dažnai*“ vertinama pagal kaupiamąjį balą, teigė daugiau kaip pusė visų respondentų – 54%. Kad „*retai*“ naudojamas aplanko metodas, kaip vertinimo forma užsienio kalbos pamokose, teigia – 70% visų apklaustųjų. Kad „*niekada*“ nenaudojami taškai, kaip vertinimo forma, teigia – 10% respondentų. Čia taip pat atsirado tokių, kurie „*nežino*“ ar yra naudojamas aplanko metodas, kaip viena iš vertinimo formų, taip sako – 13% visų apklaustųjų.

	Visada	Dažnai	Retai	Niekada	Nežinau
Kaupiamąjį balą	25	75	0	0	0
Pliusus – minusus	43	57	0	0	0
Aplanko metodą	1	25	66	8	0
Taškus	22	53	25	0	0
Paprastą įvertinimą – pažymį	47	52	1	0	0

Airijoje besimokančių mokinių nuomonė

Kad užsienio kalbos pamokose „*visada*“ naudojamas paprastas įvertinimas – pažymys, atsakė – 47% visų apklaustųjų. Kad „*dažnai*“ vertinama pagal kaupiamąjį balą, teigė – 75%. Kad naudojamas aplanko metodas, kaip vertinimo forma užsienio kalbos pamokose naudojamas „*retai*“ teigia – 66% visų apklaustųjų. Ir „*niekada*“ nenaudoja aplanko metodo užsienio kalbos pamokose, taip teigia - 8%

apklaustųjų. Taigi galima sakyti, kad užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudojamos kaupiamosios balo, įvertinimo formos, kurios leidžia mokytojui kokybiškai įvertinti mokinių žinias. O mūsų Šalyje, užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudojamos kaupiamosios balo, pliusų – minusų ir paprastojo įvertinimo formos, kurios leidžia mokytojui kokybiškai įvertinti mokinių žinias.

Na, o į klausimą, kas įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę pamokoje, respondentų atsakymai pateikti 114 lentelėje.

114 lentelė.

Įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei pamokoje. (N = 200; %)

Formalioji aplinka	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė.	27	70	0	1	2
Pamokos organizavimas, forma, struktūra	24	65	3	1	7
Sisteminis darbas su žodynu	31	59	5	0	5
Klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse)	25	64	2	1	8
Linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas	25	65	0	3	7
Raiškaus skaitymo ugdymas	31	65	1	0	3
Klausymas ir rašymas	31	64	0	1	4
Neformalioji aplinka					
Knygos užsienio kalba	44	54	0	0	2
Vasaros stovyklos tarp kitataučių	41	52	0	3	4
TV programos, filmai užsienio kalba	45	52	1	0	2
Kompiuteris	44	52	0	2	2
Internetas, socialiniai tinklalapiai	44	53	1	1	4
Kelionės po užsienio šalis	44	53	0	0	3

Lietuvos mokinių nuomonė

Taigi, kad didelės įtakos turi TV programos, filmai užsienio kalba, „*visiškai sutinka*“ – 45% respondentų. Kad vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė turi įtakos, „*sutinka*“ net – 70% visų apklaustųjų. Na, o kad sisteminis darbas su žodynu įtakos turi užsienio kalbos mokymo (si) kokybei „*visiškai nesutinka*“ tik - 5% visų apklaustųjų. Ir mažiausiai respondentų – 3% - 1% „*nesutinka*“ ir su tuo, kad pamokos organizavimas, forma, struktūra, klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse), raiškaus skaitymo ugdymas, TV programos, filmai užsienio kalba ir internetas, socialiniai tinklalapiai turi įtakos mokymosi kokybei užsienio kalbo pamokose. Ir – 8% - 7% „*nežino*“ ar klaidų toleravimas (kalbėjimo

užduotyse), pamokos organizavimas, forma, struktūra ir linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas įtakoja užsienio kalbos mokymo (si) kokybę.

Formalioji aplinka	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė.	50	50	0	0	0
Pamokos organizavimas, forma, struktūra	0	65	0	0	35
Sistemingas darbas su žodynu	0	6	0	54	40
Klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse)	0	70	30	0	0
Linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas	20	80	0	0	0
Raiškaus skaitymo ugdymas	20	80	0	0	0
Klausymas ir rašymas	20	78	0	2	0
Neformalioji aplinka					
Knygos užsienio kalba	79	21	0	0	0
Vasaros stovyklos tarp kitataučių	79	21	0	0	0
TV programos, filmai užsienio kalba	79	21	0	0	0
Kompiuteris	71	26	0	0	3
Internetas, socialiniai tinklalapiai	52	48	0	0	0
Kelionės po užsienio šalis	70	30	0	0	0

Airijoje besimokančių mokinių nuomonė

Taigi, kad didelės įtakos turi skaitomos knygos užsienio kalba, vasaros stovyklos tarp kitataučių ir žiūrimos TV programos, filmai užsienio kalba, „*visiškai sutinka*“ – 79% respondentų. Kad linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas, raiškaus skaitymo ugdymas turi įtakos užsienio kalboje „*sutinka*“ – 80% visų apklaustųjų. Na, o kad klaidų toleravimas (kalbėjimo užduotyse) įtakos turi užsienio kalbos mokymo (si) kokybei „*visiškai nesutinka*“ daugiau kaip pusė visų apklaustųjų - 54%. Sistemingas darbas su žodynu turi įtakos užsienio mokymesi, „*nesutinka*“ - 54% respondentų. 40% apklaustųjų „*nežino*“ ar sistemingas darbas su žodynu turi įtakos užsienio kalbos mokymosi kokybei. Apibendrinant galima sakyti, kad užsienio kalbos mokymo (si) koklybę įtakoja labai daug visokių veiksnių, pagrindiniai ir patys dažniausiai sutinkamai linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas ir raiškaus skaitymo ugdymas turi įtakos užsienio kalboje. Lietuvoje didelės įtakos turi TV programos, filmai užsienio kalba, bei vadovėlis, papildomų priemonių įvairovė turi įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei pamokoje.

Į klausimą, kokios kitos aplinkos, išskyrus pamoką reikšmingos užsienio kalbos mokymo (si) proceso kokybei, atsakumai pateikti 115 lentelėje.

115 lentelė

Kitos aplinkos reikšmingumas užsienio kalbos proceso kokybei. (N = 200; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Filmai, dainos užsienio kalba	41	57	0	0	2
Šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba	5	53	1	6	35
Kelionės į užsienį	42	53	3	0	2
Kompiuteriniai žaidimai	38	50	1	6	5
Internetas	39	54	0	1	6
Socialiniai tinklalapiai	36	56	0	2	6

Lietuvoje besimokančių mokinių nuomonė

Iš gautų rezultatų matome, kad kitos aplinkos poveikis užsienio kalbos mokymo (si) kokybei įtakos turi kelionės po užsienį ir žiūrimi filmai, klausomos dainos užsienio kalba, su tu „**visiškai sutinka**“ – 42% - 41% visų apklaustųjų. Kad filmai, dainos užsienio kalba ir socialiniai tinklalapiai labai reikšmingi užsienio kalbos mokymesi, „**sutinka**“ – 57% - 56% visų apklaustųjų. Su tais pačiais teiginiais „**nesutinka**“ – 6% visų apklaustųjų. 35% visų apklaustųjų „**nežino**“ ar šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba turi reikšmės mokantis užsienio kalbos.

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Filmai, dainos užsienio kalba	66	34	0	0	0
Šeimos nariai, kurie padeda namuose kalbėti užsienio kalba	42	48	0	0	0
Kelionės į užsienį	68	32	0	0	0
Kompiuteriniai žaidimai	45	55	0	0	0
Internetas	44	54	0	2	0
Socialiniai tinklalapiai	74	22	2	2	0

Airijoje besimokančių mokinių nuomonė

Socialiniai tinklalapiai labiausiai reikšminga užsienio kalbos proceso kokybei, su tuo „**visiškai sutinka**“ – 74% visų apklaustųjų. Kad kompiuteriniai žaidimai ir internetas labai reikšmingi užsienio kalbos mokymesi, „**sutinka**“ – 55% - 54% visų apklaustųjų. O kad interneto naudojimas ir naršymas socialinių tinklalapių teikia reikšmės užsienio kalbai „**nesutinka**“ – 2% visų apklaustųjų. Taigi, galima pasakyti, kad visgi didžiausią reikšmingumą užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turi žiūrimi filmai, klausomos dainos užsienio kalba, naršymas socialinių tinklalapių ir internetas. O mūsų Šalyje visgi

didžiausią reikšmingumą užsienio kalbos mokymo (si) kokybei turi žiūrimi filmai, klausomos dainos užsienio kalba, naršymas socialinių tinklalapių ir internetas.

Norint sužinoti, ar mokiniai užsienio kalbos mokosi patys, kad būtų pagerinta užsienio kalbos mokymosi kokybė ir kokiais būdais jie tai daro, rezultatų atsakymai pateikti 116 lentelėje.

116 lentelė.

Užsienio kalbos mokausi tokiais būdais. (N = 200; %)

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Keliauju su tėvais po užsienio šalis	44	8	36	8	4
Vykstu į užsienio kalbos stovyklą vasarą	38	5	41	12	4
Žiūriu filmus užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau nežinomų žodžių	47	46	1	3	3
Žaidžiu žaidimus užsienio kalba	46	48	1	4	1
Klausau dainų užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau anglišku žodžių	50	12	1	2	35
Turiu draugų užsieniečių, su kuriais bendrauju internetu	45	45	2	6	2
Žiūriu įvairias TV programas užsienio kalba	46	49	1	3	1

Lietuvoje besimokančių mokinių nuomonė

Iš gautų atsakymų, galime sakyti, kad užsienio kalbos mokosi klausydami dainų užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau anglišku žodžių, „*visiškai sutinka*“ – 50% respondentų. Kad žiūrėdami įvairias TV programas užsienio kalba ir žaisdami žaidimus tokiais būdais mokosi užsienio kalbos, „*sutinka*“ – 49% - 48% visų apklaustųjų. Kad užsienio kalbos mokosi vykdami į užsienį, „*visiškai nesutinka*“ – 41% visų apklaustųjų. 12% respondentų „*nesutinka*“ ir su tuo, kad mokytis užsienio kalbos vyksta į užsienio kalbos stovyklas vasarą. Ir nemaža dalis respondentų teigia, kad „*nežino*“ ar klauso dainų užsienio kalba ir taip išmoksta daugiau anglišku žodžių ir lavina savo užsienio kalbos žinias.

	Visiškai sutinku	Sutinku	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nežinau
Keliauju su tėvais po užsienio šalis	5	39	53	3	0
Vykstu į užsienio kalbos stovyklą vasarą	5	39	53	3	0
Žiūriu filmus užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau nežinomų žodžių	90	10	0	0	0
Žaidžiu žaidimus užsienio kalba	90	10	0	0	0
Klausau dainų užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau anglišku žodžių	90	10	0	0	0
Turiu draugų užsieniečių, su kuriais bendrauju internetu	90	10	0	0	0
Žiūriu įvairias TV programas užsienio kalba	90	10	0	0	0

Airijoje besimokančių mokinių nuomonė

Iš gautų atsakymų, galime sakyti, kad užsienio kalbos mokosi žiūrėdami filmus užsienio kalba, žaidžiant žaidimus užsienio kalba, klausydami dainų užsienio kalba ir taip išmokstu daugiau anglišku žodžių, turiu draugų užsieniečių, su kuriais bendrauju internetu ir žiūriu įvairias TV programas, su tuo „*visiškai sutinka*“ – 90% respondentų. Kad užsienio kalbos mokosi keliaudami su tėvais po užsienio šalis ir kad vyksta į užsienio kalbos stovyklą vasarą „*sutinka*“ – 39% visų apklaustųjų. Kad užsienio kalbos mokosi vykdami į užsienį su tėvais ir vykdami į užsienio kalbos stovyklas „*visiškai nesutinka*“ daugiau kaip pusė – 53% visų apklaustųjų. Ir labai maža dalis apklaustųjų - 3% „*nesutinka*“, kad užsienio kalbos mokosi keliaudami su tėvais į užsienio šalis ir su tuo, kad mokytis užsienio kalbos vyksta į užsienio kalbos stovyklas vasarą. Taigi, taip išeitų, kad užsienio kalbos mokiniai mokosi visur ir visada, tiek bendraudami su kitos šalies draugais, tiek ir žaisdami žaidimus, tiek ir keliaudami, o mūsų Šalyje užsienio kalbos mokiniai mokosi visur ir visada, tiek bendraudami su kitos šalies draugais, tiek ir žaisdami žaidimus, tiek ir keliaudami.

IŠVADOS

Šiame magistro darbe dėmesys skiriamas užsienio kalbos mokymo (si) kokybei Lietuvos ir Airijos bendrojo ugdymo mokykloje. Akcentuojami šie užsienio kalbos mokymo (si) kokybės aspektai: informacija apie pedagogus (lytis, amžius, išsilavinimas, pedagoginio darbo stažas, kvalifikacinė kategorija, kvalifikacijos tobulinimas ir pan.), užsienio kalbos mokymo (si) kokybę, mokinių mokymo (si) rezultatus, mokinių sudominimą užsienio kalbos pamokose, mokymo metodus ir užduočių diferencijavimą, namų darbų skyrimą, mokinių vertinimą užsienio kalbos pamokose, įtaką užsienio kalbos mokymo (si) kokybei, tarptautinę patirtį švietimo srityje, ir kvalifikacijos tobulinimą. Atlikus Lietuvos ir Airijos mokinių ir mokytojų užsienio kalbos mokymo (si) kokybės lyginamąją analizę, išanalizavus edukologinę, psichologinę, sociologinę, vadybinę, metodinę literatūrą, bei teisės ir švietimo aktus ir dokumentus nagrinėjama tema, galima teigti, kad:

1. Šių dienų realybė svarbią vietą skiria komunikacijai. Didėja poreikis bendrauti užsienio kalbomis. Vienu svarbiausių užsienio kalbų mokymo (si) tikslų tapo bendravimas užsienio kalba. Užsienio kalbų mokymas (sis) įgauna komunikacinį pobūdį. Svarbiausias svetimų kalbų mokymo tikslas – išugdyti gebėjimą bendrauti svetimą kalba. Komunikacijos įgūdžiai skirstomi pagal tai, kokiu būdu komunikuojama – sakytine ar rašytine kalba.

2. Tiek Airijoje, tiek ir Lietuvoje, mokiniai turi įgyti savarankiško darbo gebėjimus, gebėti taikyti savo įgūdžius ir žinias naujose situacijose, mokėti naudotis žodynais, žinynais, naudotis naujausiomis informacinėmis technologijomis, o taip pat, mokiniai turi gebėti gerai komunikuoti užsienio kalba, kuriai skiriama labai daug dėmesio ir tai daroma įvairiausiais būdais.

3. Mokymo turinys yra ypatingai svarbus siekiant aukštos užsienio kalbos mokymo (si) kokybės, tačiau tinkamai jį suplanuoti yra sudėtinga. Planuojant mokymo turinį, pedagogai privalo atsižvelgti į kelis aspektus, t.y. į mokymo tikslų ir uždavinių formulavimą, mokymo turinio modeliavimą ir diferencijavimą.

4. Mokymo (si) kokybę mokiniai apibūdina taip, kad tai yra vartotojų, mūsų tyrimo atveju, mokinių, poreikius tenkinantis rezultatas, aukšti vertinimo rezultatai. Airijos mokyklose besimokantys mokiniai kokybiška užsienio kalbos pamoką laiko tą, kai gaunami geri ir kokybiški mokymosi rezultatai, o mūsų šalyje kokybiškiausia užsienio kalbos pamoka mokiniai laiko tą, kai mokytojai neužduoda daug namų darbų ir kai jie įsisavina mokomąją medžiagą pamokos metu.

5. Airijos mokyklose daugelis respondentų užsienio kalbos mokosi todėl, nes to nori jų tėveliai, kad užsienio kalba pravers ateityje. Lyginant su mūsų Šalimi, apibendrinant galima pasakyti,

kad daugiausiai respondentų užsienio kalbos mokosi todėl, nes taip pat to nori jų tėveliai, kad užsienio kalba pravers ateityje ir kad žinias galima pritaikyti keliaujant, kad lengviau suprasti žiūrint filmus ir klausant dainų užsienio kalba. Kad ir kaip mokiniai kartais nenoriai mokosi užsienio kalbos, bet susidaro nuomonė, kad be jos būtų sunku daug ką suprasti ir daug ką nuveikti.

6. Namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei yra labai didelė, nes tai yra pagrindinis žinių pakartojimo būdas, grįžtamasis ryšys, kaip buvo suprasta mokomoji užsienio kalbos medžiaga. Panašiai yra ir mūsų šalyje, namų darbų įtaka užsienio kalbos mokymo (si) kokybei yra labai didelė, nes tai yra pagrindinis žinių pakartojimo būdas, kurio užsienio kalbos pedagogai iš mokinių gauna grįžtamąjį ryšį, ar buvo suprasta medžiaga.

7. Airijoje užsienio kalbos mokymo (si) kokybę įtakoja labai daug visokių veiksnių, pagrindiniai ir patys dažniausiai sutinkamai - linijinis mokymas (is), kurio esmė gramatikos struktūrų įsisavinimas ir raiškaus skaitymo ugdymas turi įtakos užsienio kalboje. Lietuvoje didelės įtakos užsienio kalbos mokymo (si) kokybei pamokoje turi mokinių žiūrimos TV programos, filmai užsienio kalba, bei vadovėlis, papildomų mokomųjų priemonių įvairovė.

8. Tiek mūsų, tiek ir Airijos mokyklose užsienio kalbos pamokose dažniausiai naudojamos kaupiamosios balo, pliusų – minusų ir paprastojo įvertinimo formos, kurios leidžia mokytojui kokybiškai įvertinti mokinių žinias.

9. Kalbant apie užsienio kalbos mokymo (si) kokybę, reikia atkreipti dėmesį į visą mokymo procesą. Norint pasiekti aukštą mokymo (si) kokybę mokykloje, pedagogui reikia pasirinkti tinkamiausią mokymo teoriją, taikyti efektyviausius mokymo metodus, gebėti tinkamai modeliuoti bei diferencijuoti mokymo turinį, gebėti jį pritaikyti įvairių poreikių mokiniams ir efektyviai organizuoti mokymo procesą.

10. Hipotezė pasitvirtino, kad yra skirtinga užsienio kalbos mokymo (si) kokybė Lietuvos ir Airijos mokyklose, nes Airijos mokyklose mokosi daug kitataučių mokinių, kurie mokykloje tarpusavyje nuolat bendrauja užsienio kalba, o Lietuvos mokyklose daugelis mokinių užsienio kalbos mokosi tik mokykloje per pamoką, o pačiai mokymosi kokybei turi įtakos šalių kultūriniai savitumai, mokymo proceso organizavimo ypatumai, pedagogų pasirengimas ir turimos jų kompetencijos.

REKOMENDACIJOS

Atlikto tyrimo ir gautų rezultatų pagrindu galima pateikti tokias rekomendacijas užsienio kalbų pedagogams ir užsienio kalbos besimokantiems mokiniams:

1. Organizuojant mokymo(si) procesą, humanistine mokymo(si) teorija turėtų būti remiamasi nuolatos. Kadangi šiuo užsienio kalbų mokymo(si) teorijos pagrindu paremtos užduotys leidžia mokiniams jaustis gerai, skatina prisiminti smagias, gerai nuteikiančias akimirkas iš jų gyvenimo, tai mokymo (si) aplinką padarytų jaukesnę.
2. Reikėtų pasirūpinti jaukesne klasės aplinka, kad mokiniams būtų jauku ir saugu jaustis klasėje. Nebūtina keisti baldų, jei nėra tam lėšų, bet perdažytos sienos, pakeista tų pačių baldų padėtis klasėje jau sudarytų šiltesnę ir jaukesnę atmosferą, kur mokiniai galėtų pasijusti atsipalaidavę ir nusiteikę priimti naujas žinias.
3. Planuodami užsienio kalbos mokymo turinį, pedagogai didesnę dėmesį turėtų skirti mokymo turinio diferencijavimui. Svarbu nepamiršti, kad mokiniai skiriasi savo gebėjimais, galimybėmis, kad ne visų mokinių mokymosi motyvacija yra vienoda, todėl labai svarbu mokymo turinį pritaikyti skirtingų sugebėjimų lygio mokiniams.
4. Mokytojas turėtų stengtis panaudoti įvairius būdus ir priemones, siekiant kuo labiau sudominti besimokantįjį bei padėti jam suprasti užsienio kalbos mokymosi svarbą.
5. Mokiniai turėtų pakeisti savo požiūrį į užsienio kalbos mokymosi svarbą. Mokiniai turėtų suprasti, kad užsienio kalba bus reikalinga kaip komunikavimo priemonė ne tik dabartyje, bet ir ateityje, kad ji svarbi dėl jų pačių tobulėjimo, o ne todėl, kad to nori jų tėvai, ar dėl to, kad mokosi jų draugai. Juk užsienio kalba buvo, yra ir bus reikalinga, o tuo labiau šiais laikais, kai vyksta nuolatinės kelionės po užsienio šalis ieškant darbo.
6. Mokiniai turėtų suprasti, kad užsienio kalbos mokymo (si) kokybė priklauso ne tik nuo mokytojo, kuris tą kalbą moko, ne tik nuo parinktų metodų, motyvacijos ar nuo neįaukios klasės aplinkos, bet labai didelė dalis priklauso ir nuo pačių mokinių noro bei įdėtų pastangų išmokti tą kalbą.

LITERATŪRA

1. *Academic Language & Academic Vocabulary. Autorius (-iai): Eli R. Johnson. [žiūrėta 2014-07-23]. Prieiga per internetą: <https://books.google.lt/books?isbn>.*
2. *Aktyvaus mokymosi metodai: Mokytojo knyga. (1998). Vilnius: Garnelis.*
3. *Ambrukaitis J., Ruškus J. Adaptuotos bei modifikuotos ugdymo programos: taikymo efektyvumo veiksniai // Specialusis ugdymas, 2002, 2 (7), p. 6 – 23.*
4. *Barczyk C. C. (1999). Visuotinės kokybės vadyba. Vilnius: Eugrimas.*
5. *Beyond Quality in Early Childhood Education and Care – Languages of Evaluation. New Zealand Journal of Teachers' Work, Volume 5, Issue 1, 03-12, 2008.*
6. *Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika, II dalis. (2004). Vilnius.*
7. *Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika, III dalis. (2004). Vilnius*
8. *Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika: projektas. (2000). Vilnius.*
9. *Bendrosios programos ir išsilavinimo standartai. (2003). Vilnius.*
10. *Bitinas B., Žadeikaitė L. (2000). Bendrojo išsilavinimo standartų klausimu. Pedagogika:mokslo darbai, 40, p. 3-13.*
11. *Bulajeva T. (2005). Užsienio kalbų mokymas pradinėse klasėse. [Žiūrėta 2014-01-20.Prieiga per internetą:<http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/tyrimai/uzs_klb_prad_kl_tyrimo_ataskta*
12. *Bulajeva T. (2006). Ankstyvasis užsienio kalbų mokymas pradinėse klasėse.*
13. *Butkienė G., Kepalaitė A. (1996). Mokymasis ir asmenybės brendimas. Vilnius:Margi raštai.*
14. *Canas J., Novak J. What Is a Concept? From a Concept Mapping Perspective. Institute of Human and Machine Cognition, 2009.*
15. *Dabartinis lietuvių kalbos mokymo žodynas. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijos leidykla, 1993.*
16. [Department of Education & Science](#)
17. *Department of Social & Family Affairs.www.welfare.ie*
18. *European Journal of Special Needs Education.*
19. *Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo sistemos koncepcija, 2008.*
20. *Gage N. L., Berliner D. C. (1994). Pedagoginė psichologija. Vilnius: Alma litera.*
21. *Grumadienė, L. 2004. „Kalbos politika Lietuvai integruojantis į Europos Sąjungą“, iš Tauta ir kalba: šiuolaikiniai sociolingvistinio ugdymo aspektai. Kaunas: Technologija.*
22. *Hopkins D., Ainscow M., West M. „, Kaita ir mokyklos tobulinimas“. 84 psl., 89 psl., 183 psl.*

23. [http://www.delfi.lt/ews/daily/emigrants/airijos – ir – lietuvos-mokykla kurigeresne.d? id=15814341 #ixzz2ifYIm5y8](http://www.delfi.lt/ews/daily/emigrants/airijos_ir_lietuvos-mokykla_kurigeresne.d?id=15814341#ixzz2ifYIm5y8).
24. <http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/biblioteka/failai/priesmok.pdf>.
25. [http://123.emn.lt/lt/emigracija/kiem-lietuvos-gyventoju-noretu-dirbti-uzsienyjehttp://www.lrytas.lt/-11968314911195570559 – airijos – mokyklose – lietuviukai - jau% C4%8D Diasi – saugiau – nei - t%C4%97vyn%C4%97s-mokyklose. htm](http://123.emn.lt/lt/emigracija/kiem-lietuvos-gyventoju-noretu-dirbti-uzsienyjehttp://www.lrytas.lt/-11968314911195570559-airijos-mokyklose-lietuviukai-jau%C4%8Diasi-saugiau-nei-t%C4%97vyn%C4%97s-mokyklose.htm) [Žiūrėta 2014-01-09].
26. *Introductory Guide for Teachers Adapted from An Tumoideachas / Immersion Education (2006) By Dr Eugene Mc Kendry, School of Education Queen's University, Belfast*.
27. ISO9001. [Žiūrėta -2014-01-23]. Prieiga per internetą: <[http://verslas.banga.lt /lt/ patark. Full /3c0 ba1fc08897](http://verslas.banga.lt/lt/patark.Full/3c0ba1fc08897)>
28. J. Mikulis (2007), A. Makštutis (2005) ar C. C. Barczyk (1999) „Visuotinės kokybės vadyba“.
29. Jovaiša L. (2001). *Edukologijos pradmenys: Studijų knyga. Šiauliai, Šiaulių universiteto leidykla.*
30. *Kalbų mokymo/mokymosi teorijos ir praktikos aktualijos: straipsnių rinkinys (2004). Šiaulių universiteto leidykla.*
31. Katalynaitė R. E. (2002). *Dėl bendravimo užsienio kalba kompetencijos. Filologija, 9*
32. Katalynaitė R. E., Dubikalytė-Raugalienė L. (2006). *Savarankiškų užsienio kalbos studijų intensyvinimas ir kokybės gerinimas. Asmenybė ir kultūra, p. 172-202.*
33. Kaziliūnas A. (2007). *Kokybės vadyba. Vilnius.*
34. King A. *Effects of training in strategic questioning on children's problem-solving performance // Journal of Educational Psychology, 1991, 83, 307–317* [žiūrėta 2014-09-25]. Prieiga per internetą: <<http://www.fed.cuhk.edu.hk/staff/paper/mmchiu/reading/King%20%20metacognition.pdf>>.klu/truc/1998/00000026/>
35. „Key data on teaching languages at school in Europe 2012“. Europos komisija, Briuselis, 2012m. 09.20. Prieiga per internetą. [http:// www. smm. lt /svietimo_bukle/docs/tyrimai /AUKM/_prad_kl_ataskl. pdf](http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/tyrimai/AUKM/_prad_kl_ataskl.pdf). [Žiūrėta 2014-03-19].
36. Lamanauskas V. (2004). *Švietimo monitoringo įvadas. Šiauliai: Lucilijaus leidykla.*
37. Lietuvos gyventojų surašymai: patyrimas ir žvilgsniai į 2011-uosius, 2007. Lietuvos gyventojų surašymai: patyrimas ir žvilgsnis į 2011-uosius. (2007). [Žiūrėta 2014-01-07]. Prieiga per internetą: <<http://www.stat.gov.lt>>
38. Mačianskienė N. (2004). *Užsienio kalbų mokymosi strategijos. Vytauto Didžiojo universiteto leidykla.*

39. Mickonis J., Velička A. (2002). *Apie gramatikos pratimų sistemą užsienio kalbų mokyme. Filologija*, 10, p. 73-77. 73.
40. *Minority language learning in the Irish educational system and its influence on subsequent foreign language learning. Menael Markey – Universite de Charles de Gaulle_Lille 3*
41. Neifachas S. (2004). *Šiuolaikinės mokyklos ugdymo kokybės valdymo problema: teorinė prakseologinė eksplikacija. Jaunųjų mokslininkų darbai*, 3, p. 91-95.
42. Norvaišienė V., Rukšėnas K., Velička A. (2002). *Kalbinės nuovokos ugdymas, mokantužsienio kalbos. Filologija*, 9.
43. P. Vanagas (2004). *Visuotinės kokybės vadyba. Kauno technologijos universitetas: Kaunas.*
44. Patackaitė J., Žemaitienė V., Ignatavičiūtė D. (2012/2013). *Užsienio kalbos mokymo (si) tęstinumas – iššūkis kalbų pedagogams“. Vilniaus kolegija.*
45. Prunskus V. (2000). *Švietimo kokybės monitoringas: realybė ir perspektyvos. Ugdymoproblemos*, 5, p. 7-23.
46. Rado P. (2003). *Švietimas pereinamuoju laikotarpiu. Vilnius.*
47. Rajeckas V. (1997). *Mokymo metodai. Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla.*
48. Rajeckas V. (1997). *Pamoka. Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla.*
49. *Researching Early Childhood Education– European Perspectives. Redagavo Tricia David. Prieiga per internetą: <https://books.google.lt/books?id=mgaTKgoSk->[Žiūrėta 2014-06-07].*
50. Ruževičius J. (2006). *Kokybės vadybos modeliai ir jų taikymas organizacijų veiklostobulinimui. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.*
51. *School School factors related to quality and equity. Results from PISA 2000. OECD. <http://www.oecd.org/education/school/programmeforinternationalstudentassessmentpisa/34668095.pdf>*
52. Schraw G. *Promoting general metacognitive awarness // Instructional Science* 26, 1998,113-125 [žiūrėta 2014-09-10]. Prieiga per internetą: <http://www.ingentaconnect.com/content/>
53. Sheilsas, J. 1995. *Komunikacija kalbos pamokoje. Vilnius: Alma littera.*
54. Stancikas E. R., Bagdonienė D. (2004). *Visuotinės kokybės vadybos metodų taikymas organizacijoje. Kaunas: Technologija.*
55. Stoner J. A. F., Freeman R. E., Gilbert D. L. (2006). *Vadyba. Kaunas: Poligrafija ir informatika.*
56. Strazdas, 2008. *Mokykla – pikčiausias priešas // Dialogas*, 2008 m. spalio 10 d. Nr.37 (819), p.4.

57. Šiaučiukėnienė L. (1997). *Mokymo individualizavimas ir diferencijavimas. Monografija. Kaunas: Technologija.*
58. Šiaučiukėnienė L., Stankevičienė N. (2005). *Bendrosios didaktikos pagrindai. Kaunas: Technologija.*
59. Šiaučiukėnienė, O. Visockienė, P. Talijūnienė „Šiuolaikinės didaktikos pagrindai“, 2006.
60. Švietimo problemos analizė. 2013. *Lapkritis, Nr. 10.* [Žiūrėta 2014-06-25]. Prieiga per internetą: [www.smm.lt/uploads/...ir.../Švietimo%20kokybė%20\(2013%2011\).pdf](http://www.smm.lt/uploads/...ir.../Švietimo%20kokybė%20(2013%2011).pdf)
61. Targamadžė V. (1996). *Švietimo organizacijų elgsena. Kaunas: Technologija.*
62. Užsienio kalbos pasirinkimo principai. Prieiga per internetą: <http://www.europass.lt/teises>.
63. Komunikavimo užsienio kalba patirties analizė. Prieiga per internetą: <http://www.smm.lt>.
64. V. Daujotytė, 1999. „Mokytojo, mokinio ir mokymo metodo santykiai.“
65. Vaiko teisių konvencija. (2010). [Žiūrėta 2014-01-17]. Prieiga per internetą: http://www.hrmi.lt/downloads/structure//VAIKO_TEISIU_KONVENCIIJA.pdf
66. Vanagas P. (2006). *Visuotinės kokybės vadyba. Kaunas: Technologija.*
67. Večkienė N. (Red.) (1996). *Švietimo vadybos įvadas. Kaunas: Technologija.*
68. Velička A. (2006). *Psichologiniai ir psicholingvistiniai užsienio kalbų mokymo aspektai. Asmenybė ir kultūra, p. 213-237.*
69. Vilkonienė M. (2007). *Bendrojo išsilavinimo kokybė: samprata, problematika, praktika. Vilnius: Ciklonas.*
70. Widlok B., Petrovič A., Org H., Roncea R. (1996). *Niurnbergo rekomendacijos ankstyvajam užsienio kalbos mokymui. Goethe's institutas.*
71. www.education.ie
72. www.fas.ie
73. www.ivea.ie
74. Želvys R. (1999). *Švietimo vadyba ir kaita. Vilnius: Garnelis.*
75. Želvys R. (2001). *Švietimo vadybos pagrindai. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.*
76. Želvys R. (2003). *Švietimo organizacijų vadyba. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.*
77. Želvys R., Būdienė V., Zabulionis A. (2003). *Švietimo politika ir monitoringas. Vilnius.*

PRIEDAI

1. ***1 PRIEDAS***. Anketa užsienio kalbos mokytojams (lietuvių kalba).
2. ***2 PRIEDAS***. Anketa mokiniams (lietuvių kalba).
3. ***3 PRIEDAS***. Anketa užsienio kalbos mokytojams (anglų kalba).
4. ***4 PRIEDAS***. Anketa mokiniams (anglų kalba).